Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):
Titel | Title: Bibliothek for Morskabslæsning : 1820-1825 : 1.-12. Bd.
Alternativ titel | Alternative title: Bibliothek for Moerskabslæsning.
Bindbetegnelse | Volume Statement: 1820; Vol. 1
Udgivet år og sted | Publication time and place: Kbh., 1820-1825
Fysiske størrelse | Physical extent: 12 bd.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 57 8°
1 1 57 0 8 00147 8 + Rex

57.-9.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Bibliothek

for

Moerskabslæsning.

Første Bind.

Kiøbenhavn.

Udgivet og forlagt af den Gyldendalske Boghandling.

1820.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Indhold.

Side

Frøken Scuderi, af E. T. A. Hoffmann 1.
(Af Taschenbuch, der Liebe und Freundschaft gewidmet, auf 1820.)

Keiser Frederik den første og Gela . . . 119.

De tvende Brødre . . . . . 123.
(Begge af Auswahl der interessantesten Sagen aus den Gegenden des Rheins und des Schwarzwalds.)

Julegaven af K. Prätzel . . . . . 127.
(Af Penelope, Taschenbuch auf das Jahr 1820.)

Sophies Erindringer af Frederikke Lohmann født Ritter . . . . . 171.
(Af Der Freimüthige von Aug. Kuhn. Berlin 1817.)

Side

Om de gamle tydske Ridderborges Beliggenhed, Bygningsmaade og Indretning, af Fr. Gottschalck . . . . . 291.
som Indledning til:
Kynast ved Warmbrunn af Samme . . 305.
(Af die Ritterburgen und Bergschlösser Deutschlands, erster Band. Halle 1815.)
Doge og Dogaressa af E. T. A. Hoffmann 334.
(Af die Serapionsbrüder, zweiter Band, Berlin 1819.)
Greve Christopf Nitzki, en Karakteer-Skildring af H. G. v. Bretschneider . . 414.
(Af Meusels historische und literarische Unterhaltungen Coburg 1818.)

Frøken Scuderi.

En Fortælling fra Ludvig den Fjortendes Tidsalder.

Af

E. T. Hoffmann.

I Gaden St. Honoree laa det lille Huus, hvori Magdalena Scuderi boede, der var bekjendt for sine yndige Digte, og den Gunst, hun stod i hos Ludvig den fjortende og Madam Maintenon.

Det var omtrent i Høsten af Aaret 1680, at der engang seent ved Midnat blev banket meget stærkt paa Døren af dette Huus, saa det gjenlød høit i Forstuen. — Baptiste, der baade var Kok, Tjener og Dørvogter i Frøkenens lille Husholdning, var med sit Herskabs Tilladelse taget ud paa Landet til sin Søsters Bryllup, og saaledes traf det sig, at Madam Martiniere, Frøkenens Kammerfrue, var den Eneste, der endnu var vaagen i Huset. Hun hørte de gjentagne Slag, det faldt hende ind, at Baptiste var taget bort, og at hun var bleven tilbage i Huset med Frøkenen uden videre Beskyttelse; alle Indbrud, Tyverier og Mordhistorier, der nogensinde vare forefaldne i Paris,

randt hende i Tanker, og hun var da vis paa, at det maatte være en eller anden Sværm af Gavtyve, der, underrettet om Husets Ensomhed, larmede derude, og at den, hvis den blev indladt, vilde udføre et ondt Forsæt mod hendes Frøken; hun blev derfor skjælvende og bævende i sit Kammer, og bandede Baptist med samt hans Søsters Bryllup. Imidlertid dundrede Slagene i et væk paa Døren, og det forekom hende, at hun hørte en Stemme raabe derimellem: Saa luk dog kun op i Christi Navn, saa luk dog kun op! Omsider greb Madam Martiniere i den voxende Angst hurtig en Stage med et brændende Voxlys i, og løb ud i Forstuen; da hørte hun ganske tydeligt den Bankendes Stemme: „I Jesu Navn, saa luk dog kun op!" Sandelig, tænkte Madam Martiniere, saaledes taler dog vel ingen Røver; hvo veed, om det ikke endog er en Forfulgt, der søger et Tilflugtssted hos min Frøken, der jo er tilbøielig til enhver Velgjerning. Men jeg maa være forsigtig!" — Hun aabnede et Vindue, og raabte ned, hvem det dog var, der saa silde paa Natten dundrede saaledes paa Gadedøren, og vækkede Alle af Søvnen, og, i det hun sagde dette, søgte hun at give sin dybe Stemme saa meget Mandigt, som det var hende muligt. Ved Skinnet af Maanestraalerne, der just brød gjennem mørke Skyer,

blev hun en lang Skikkelse vaer, der var indhyllet i en lysegraa Kappe, den brede Hat var trykket dybt ned i Øinene. Hun raabte nu med lydelig Røst, saa den Nedenstaaende kunde høre det: Baptiste, Claude, Pierre, staaer op, og seer dog engang efter, hvad det er for en Tølper, der vil slaae Huset ind hos os! Men da lød det nedenfra med en blid, næsten klagende Stemme: Ak! Madam Martiniere, jeg veed jo, at det er Eder, kjære Kone, saa meget I end søger at forstille Eders Røst, jeg veed det jo, at Baptiste er gaaen paa Landet, og at I er ene i Huset med Eders Herskab. „Luk kun trøstig op for mig, I har Intet at frygte. Jeg maa nødvendig tale med Eders Frøken, endnu i dette Minut. „Hvor tænker I hen, svarede la Martiniere, I vil tale med min Frøken midt om Natten? Veed I da ikke, at hun for længe siden er falden i Søvn, og at jeg til ingen Priis vil vække hende af den første, sødeste Slummer, som hun i hendes Alder vel kan trænge til." „Jeg veed det, svarede den Nedenstaaende, jeg veed det, at Eders Frøken just nu har lagt Manuscriptet til hendes Roman, Clelia, som hun rastløs arbeider paa, tilside, og nu skriver nogle faa Vers endnu, som hun imorgen agter at forelæse hos Marquise de Maintenon. Jeg besværger Eder, Madam Martiniere, hav den Barmhjertighed at aabne mig Døren.

Vild, at det kommer an paa, at frelse en Ulykkelig fra Fordærvelsen, vild, at et Menneskes Ære, Frihed, ja hans Liv er afhængigt af dette Øieblik, hvori jeg maa tale med Eders Frøken. Betænk, at hendes Vrede evig vilde hvile paa Eder, om hun erfoer, at det var Eder, der haardhjertet bortviste fra Døren den Ulykkelige, der kom, for at bønfalde hende om Hjelp." „Men hvi anraaber I da min Frøkens Medlidenhed i denne usædvanlige Time, kom igjen imorgen til beleilig Tid", saa talte la Martiniere ned til ham; da svarede han: „Bryder da Skjæbnen, naar den slaaer ødelæggende ned ligesom det dræbende Lyn, sig om Tid og Time? Naar Frelsen kun et Øieblik endnu er mulig, tør da Hjelpen udsættes? Aabner Døren for mig, frygter dog kun Intet af en Ulykkelig, der uden Beskyttelse, forladt af hele Verden, forfulgt og martret af en uhyre Skjæbne, vil bønfalde Eders Frøken om Frelse fra den truende Fare!" La Martiniere hørte, hvorledes den Nedenstaaende stønnede og hulkede ved disse Ord, bevæget af dyb Smerte; desuden klang hans Stemme mildt som en Yngelings, og trængte dybt ind til Hjertet. Hun følte sig rørt i sit Inderste; uden videre at betænke sig længe, hentede hun Nøglerne.

Neppe havde hun aabnet Døren, før den i Kappen hyllede Skikkelse voldsomt trængte sig ind,

og, i det den skred forbi la Martiniere i Forstuen, raabte med vild Stemme: „Bring mig til Jeres Frøken!' Forfærdet løftede la Martiniere Lyset iveiret, og Skinnet faldt paa et dødblegt, frygtelig fortrukket Ynglingsaasyn. Madam Martiniere var nærved at synke i Knæerne af Skræk, da Skikkelsen nu slog Kappen tilside, og en Stilets blanke Greb stak frem af hans Barm. Ynglingen stirrede paa hende med funklende Øine, og raabte endnu vildere end før: „Bring mig til Jeres Frøken, siger jeg Jer!" Nu saae la Martiniere sit Herskab i den yderste Fare, al Kjærlighed til den dyrebare Frøken, hvem hun tillige ærede som en from, trofast Moder, luede stærkere op i hendes Indre, og vakte et Mod, hvilket hun vel selv ikke havde troet sig istand til. Hun slog Døren til sit Værelse, som hun havde ladet staae aaben, hurtig til, stillede sig for den, og talte i en stærk, fast Tone: „I Sandhed, Eders rasende Adfærd her i Huset passer sig ilde til de ynkelige Ord, I talte derude, der, som jeg nu vel mærker, have vakt min Medynk ret i Utide. Min Frøken skal I nu ikke, og kommer I nu ikke til at faae i Tale. Har I intet Ondt i Sinde, behøver I ei at frygte Dagsens Lys, saa kom igjen imorgen, og forebring Jeres Sag! — pak Jer nu ud af Huset!" Ynglingen udstødte et huult Suk, stirrede

med et forfærdeligt Blik paa la Martiniere, og greb til Dolken. La Martiniere befoel i Stilhed sin Sjæl til Gud; dog blev hun standhaftigen staaende, og saae det unge Menneske dristigt i Øiet, medens hun trykkede sig tættere mod den Kammerdør, han skulde igjennem, for at komme til Frøkenen. „Lad mig komme til Jeres Frøken, siger jeg Jer" raabte han endnu engang. „Gjør hvad I lyster, svarede la Martiniere, jeg viger ei denne Plads, fuldend kun den onde Gjerning, I har begyndt, ogsaa I vil finde Jeres vanærende Død paa Grevepladsen, lige som Jeres forvorpne Staldbrødre." „Ha, raabte han høit, I har Ret, la Martiniere! jeg seer ud som, jeg er væbnet som en forvorpen Rover og Morder, men mine Staldbrødre ere ei henrettede, ere ei henrettede! — Og derpaa trak han Dolken frem, idet han kastede nogle giftige Blikke paa den til Døden ængstede Kone. Jesus! skreg hun, ventende Dødsstødet, men i samme Øieblik lod Vaabenlarm og Hestetrampen sig høre paa Gaden. „Ha Marechausseen — Marechausseen. Hjelp, Hjelp!" — skreg la Martiniere. „Forfærdelige Qvinde, du vil min Fordærvelse — nu er Alt tabt, Alt tabt! — tag! — tag dette; giv det til Frøkenen endnu i nat — imorgen naar du vil —" I det Ynglingen sagte hvidskede disse Ord, havde han revet Stagen fra Martiniere, slukket Lyset,

og trykket hende et lidet Skrin i Hænderne. „For din Saligheds Skyld, giv dette Skrin til Frokenen" raabte han, og sprang ud af Huset. Madam Martiniere var sjunken til Jorden, med Møie reiste hun sig, og famlede i Mørket for atter at komme tilbage til sit Kammer, hvor hun ganske afmægtig og maalløs sank tilbage i sin Lænestoel. Nu hørte hun det rasle ved Nøglerne, som hun havde ladet stikke i Gadedøren. Den blev lukket, og sagte, usikkre Trin nærmede sig Værelset. Ligesom naglet fast, uden Kraft til at røre sig, ventede hun det Grasselige; men hvor blev hun tilmode, da Døren gik op, og hun ved Natlampens Skin ved første Øiekast gjenkjendte den ærlige Baptiste; han saae ud som et Liig, bleg og forvirret. „I alle Helgenes Navn, begyndte han, i alle Helgenes Navn, sig mig Madam Martiniere, hvad er der hændet? Ak den Angest! den Angest! — Jeg veed ikke hvad det var, men Noget har igaaraftes med Magt drevet mig fra Brylluppet! — Og nu kommer jeg i Gaden. Madam Martiniere, tænker jeg, sover let, hun hører nok, naar jeg banker sagte og varligt paa Gadedøren, hun lukker mig nok ind. Men saa møder jeg en stærk Patrouille, Ryttere, Fodfolk i fuld Rustning, den holder mig an, og vil ei slippe mig. Men til al Lykke er Desgrais deriblandt, Marechaussee-Lieutenanten, som

kjender mig ret godt; i det de holde Laternen op under Næsen af mig, siger han: Ei Baptiste, hvor kommer du vel fra ved Nattetide? Du maa smukt holde dig tilhuse og passe paa. Her er det ikke sikkert, vi tænke endnu i Nat at gjøre en god Fangst. I kan ikke troe, Madam Martiniere, hvorledes disse Ord faldt mig paa Hjertet. Nu gaaer jeg da ind ad Døren, og saa styrter et formummet Menneske ud af Huset, med en blank Dolk i Haanden, og løber mig omkuld — Huset er aabent, Nøglerne stikke i Laasen — sig mig, hvad betyder alt Dette?" La Martiniere, befriet fra sin Dødsens Angst, fortæller, hvorledes Alt er gaaet til? Begge, hun og Baptiste, gik ud i Forstuen, de fandt Lysestagen paa Gulvet; der havde den Fremmede kastet den i Flugten. „Det er kun for vist, sagde Baptiste, at vor Frøken skulde have været udplyndret, ja vel endog myrdet. Menneskets vidste, som I fortæller, at I var ene med Frøkenen, ja endog, at hun endnu vaagede ved sit Arbeide; sikkert var det en af de fordømte Skjelmer og Spitsbuber, der trænge ind i det Inderste af Husene, og listigen udforske Alt, hvad der tjener dem til Udførelsen af deres djævelske Planer. Og nu det lille Skrin, Madam Martiniere, det tænker jeg vi kaste i Seinen, hvor den er dybest. Hvo indestaaer os for, at ikke en eller anden forvorpen Skurk

tracter vor gode Frøken efter Livet, at hun ikke, naar hun aabner Skrinet, synker død ned paa Stedet, som den gamle Marquis de Tournay, da han aabnede det Brev, han havde faaet fra ubekjendt Haand! —" Efter lang Overveielse, besluttede de Trofaste omsider, at fortælle Frøkenen Alt Morgenen efter, ja selv at overgive hende det hemmelighedsfulde Skrin, som man jo kunde aabne med behørig Forsigtighed. Begge meente de, efter noie at have overveiet enhver Omstændighed ved Tilfældet med den mistænkelige Fremmede, at der vel kunde være en særdeles Hemmelighed med i Spillet, som de ikke egenmægtigen turde skalte og valte med, men hvis Afslørelse de maatte overlade deres Frøken. —

Baptistes Bekymringer havde deres gode Grunde. Just paa den Tid var Paris Skuepladsen for de skjændigste Grueligheder, just paa den Tid tilbød Helvedets djævelske Opfindelse de letteste Midler hertil.

Glaser, en tydsk Apotheker, sin Tids bedste Chemiker, beskjæftigede sig, som slige Folk undertiden gjøre, med alkymistiske Forsøg. Han havde lagt an paa, at finde de Vises Steen. Med ham forenede sig en Italiener ved Navn Exili. Men

ham tjente Guldmageriet kun som Paaskud. Han vilde kun lære Maaden at blande, koge og sublimere Giftstofferne paa, i hvilke Glaser haabede at finde sin Lykke, og omsider var han saa heldig at kunne tilberede hiin fine Gift, der uden at have Lugt eller Smag, enten dræber strax eller langsomt, aldeles intet Spor efterlader sig i det menneskelige Legeme, og skuffer Lægernes hele Kunst, al deres Videnskab, da de, uden Ahnelse om Giftmord, stedse maae tilskrive Dødsfaldet en naturlig Aarsag. Saa forsigtig Exili end gik tilværks, saa kom han dog i Mistanke for Giftsalg, og blev bragt i Bastillen. I samme Værelse indspærrede man snart efter Kapitain Godin de Sainte Croix. Denne havde i lang Tid levet i et Forhold med Marquise de Brinvillier, der bragte Skam over hele Familien, og omsider, da Marquien ligegyldigen vedblev at betragte sin Kones Forbrydelse, nødte hendes Fader, Dreux d'Aubray, Civillieutnant i Paris, til at adskille det forbryderske Par, ved en Arrestbefaling, han fik udvirket mod Kapitainen. Lidenskabelig, uden Karakteer, hyklende Fromhed og fra Ungdommen af tilbøielig til alle Laster, avindsyg, hævngjerrig ind til Raserie, kunde intet være ham velkomnere end Exilis djævelske Hemmelighed, der gav ham Magten i Hænde til at tilintetgjøre alle sine Fjender. Han blev Exilis ivrige Sko-

lar, og snart sin Mester lig, saa at han, ud-
kuppen af Bastillen, var istand til paa egen Haand
at arbeide videre.

Marquise de Brinvillier var en vanartet Qvin-
de, ved Sainte Croix blev hun til et Uhyre. Han
formaaede hende efterhaanden til at forgifte, først
hendes egen Fader, hos hvem hun var i Huset,
og hvem hun pleiede paa hans gamle Dage med
forvorpent Hyklerie, siden begge hendes Brødre,
og endelig hendes Søster; Faderen af Hævn, de
Andre for den rige Arvs Skyld. Flere Giftblan-
deres Historie giver det forfærdelige Exempel, at
Forbrydelser af den Art blive til uimodstaaelig Li-
denskab. Ligesom Chemikeren gjør Experimenter
blot til sin Fornøielse, have Giftblandere ofte uden
videre Øiemed, blot til egen Lyst, myrdet Perso-
ner, hvis Liv eller Død kunde være dem ganske
ligegyldig. Flere Fattiges pludselige Død i Hotel
Dieu vakte senere hen den Mistanke, at de Brød,
Marquise de Brinvillier ugentligen pleiede at ud-
dele der, for at holdes for et Mønster paa From-
hed og Velgjørenhed, vare forgiftede. Men tilfor-
ladeligt er det, at hun forgiftede Duepostei, og
satte dem for de Gjæster, hun havde indbudet.
Chevalier du Guet og flere Andre faldt som Of-
fere for disse Helvedes Maaltider. Sainte Croix,
hans Hjelper la Chaussee, og Marquise de Brinvil-

lier vidste i lang Tid at hylle deres græsselige Ugjerninger i uigjennemtrængeligt Mørke; men hvilken skjændig List af forvorpne Mennesker formaaer at bestaae, naar Himlens evige Magt har besluttet, alt her paa Jorden at gaae i Rette med Synderne! — Den Gift, Sainte Croix tilberedede, var saa fiin, at, naar Pulveret (poudre de sucession kaldte Pariserne det) laa aabent ved Tilberedelsen, et eneste Aandedrag var istand til øieblikkelig at bringe Døden. Sainte Croix bar derfor en fiin Glas-Maske ved sine Operationer. Denne faldt en Dag, da han just vilde hælde et færdigt Giftpulver i en Phiole, ned, og indaandende Giftens fine Støv, nedsank han død paa Stedet. Da han døde uden Arvinger, ilede Øvrigheden til, for at forsegle hans Efterladenskaber. Da fandtes indsluttet i en Kiste Giftblanderiets hele Helvedes Arsenal, der havde staaet den skjændige Sainte Croix til Tjeneste, men ogsaa Marquise de Brinvilliers Breve fandt man, der satte hendes Ugjerninger udenfor al Tvivl. Hun flygtede til Lyttich i et Kloster. Desgrais, som var anstillet ved Marechausseen, sendtes efter hende. I en Geistligs Dragt viste han sig i det Kloster, hvori hun havde skjult sig. Det lykkedes ham, at faae en Elskovshandel indledet med den forførdelige Qvinde, og at lokke hende til en hemmelig Sammenkomst i en ensom Have udenfor

Byen. Men neppe var hun ankommen der, før hun omringedes af Desgrais Betjente, den geistlige Elsker forvandlede sig pludselig til Marechausseens Affending, og nødte hende til at stige i den Vogn, der holdt færdig udenfor Haven, og omringet af Betjente kjørte direkte til Paris. La Chaussee var alt tidligere bleven halshugget, Marquise de Brinvillier leed den samme Død, hendes Legeme blev brændt efter Henrettelsen, og hendes Aske gaves Vindene til Priis.

Pariserne aandede friere, da det Uhyre var ude af Verden, der ustraffet kunde vende det lønligt dræbende Vaaben mod Fjende og Ven. Men snart viste det sig, at den nedrige la Croix's forfærdelige Kunst var gaaen i Arv. Lig et usynligt lumsk Spøgelse sneg Mordet sig ind i de snevreste Kredse, som Slægtskab — Kjærlighed — Venskab kunde danne, og greb hurtig og sikkert de ulykkelige Offere. Den, man idag havde seet i blomstrende Sundhed, vankede imorgen syg og mat omkring, og Lægerens hele Kunst formaaede ei at redde ham. Rigdom — et indbringende Embede — en smuk, maaske for ungdommelig Kone — det var tilstrækkeligt, for at blive forfulgt indtil Døden. Den grueligste Mistroe sønderrev de helligste Baand. Manden skjælvede for sin Hustroe — Faderen for sin Søn — Søsteren for sin Broder.

Urørte stode Spiserne, stod Vinen ved det Maaltid, Vennen gav sine Venner, og hvor Munterhed og Spøg før havde herskket, der speidede vilde Blik efter den formummede Morder. Man saae Familiefædre ængstligen indkjøbe Levnetsmidler i fjerne Qvarterer af Byen, og selv at tilberede dem i denne eller hin smudsige Stegekjelder, da de frygtede for djævelsk Forræderie i deres eget Huus. Og dog var ofte den største, nøiagtigste Forsigtighed forgjæves.

For at styre dette Uvæsen, der stedse tog mere Overhaand, nedsatte Kongen en egen Ret, som han ene og alene overdrog Undersøgelsen og Afstraffelsen af disse hemmelige Forbrydelser. Det var det saakaldte Chambre ardente, der holdt sine Møder nærved Bastillen, og hvilket la Regnie forestod som Præsident. I lang Tid blev Regnies Bestræbelser, saa ivrige de end vare, frugtesløse, den snu Desgrais var det forbeholdt, at opdage Forbrydelsens hemmeligste Smuthul. — I Forstaden St. Germain boede en gammel Kone, ved Navn la Voisin, der befattede sig med at spaae og besværge Aander, og ved Hjelp af sine to Haandlangere, le Sage og le Vigoureux, selv vidste at sætte Personer, som just ikke kunde kaldes svage og lettroende, i Frygt og Forfærdelse. Men hun gjorde mere end det. En Lærling af Exili, ligesom

la Croix, tilberedede hun, ligesom denne, den fine, uopdagelige Gift, og hjalp paa denne Maade fordærvede Sønner tidlig til deres Arv, vanartede Qvinder til en anden yngere Gemal. Desgrais trængte ind i hendes Hemmelighed, hun tilstod Alt, chambre ardente dømte hende til Baalet, og hun blev brændt paa Grevepladsen. Man fandt en Liste hos hende over alle de Personer, der havde betjent sig af hendes Hjelp; og det var da Aarsagen, at ikke blot Henrettelse fulgte paa Henrettelse, men at ogsaa stærk Mistanke hvilede selv paa Personer af høi Anseelse. Saaledes troede man, at Cardinal Bonzy havde funden Midler hos la Voisin, til i kort Tid at rydde alle de Personer af Dage, han som Erkebiskop af Narbonne maatte udbetale Pensioner. Saaledes bleve Hertuginden af Bouillon, og Grevinden af Soissons, hvis Navne man havde fundet paa Listen, beskyldte for at have staaet i Forbindelse med den djævelske Qvinde, og selv Francois Henri de Montmorenci, Boudebelle, Hertugen af Luxemburg, Rigets Pair og Marskalk, blev ei skaant. Ogsaa ham forfulgte det frygtelige chambre ardente. Han indstillede sig selv til Fængsling i Bastillen, hvor Louvois og la Regnies Had lod ham indsperre i et sex Fod langt Hul. Maaneder henrandt, før det fuldkommen udfandtes, at Hertugens Forseelse ei kunde

fortjene nogen Straf. Han havde engang ladet sig stille Nativiteten af le Sage.

Vist er det, at blind Iver forledede Præsidenten la Regnie til Voldsgjerninger og Grusomheder. Tribunalet antog ganske Inquisitionens Karakteer, den ubetydeligste Mistanke var tilstrækkelig til strænge Arrest, og tit var det Hændelsen overladt at godtgjøre deres Uskyld, der, paa Grund af fremførte Beskyldninger, ventede Døden. Desuden var Regnie af hæsligt Udseende og lumsk Væsen, saa at han snart paadrog sig deres Had, til hvis Hævner eller Beskytter han var kaldet. Hertuginden af Bouillon svarede, da han i Forhøret spurgte hende, om hun havde seet Djævelen? Jeg synes, jeg seer ham i dette Øieblik!

Medens nu Skyldiges og Mistænkeliges Blod flød strømmevis paa Grevepladsen, og omsider det hemmelige Giftmyrderie blev sjeldnere og sjeldnere, viste sig en Ulykke af en anden Art, der udbredte ny Forfærdelse. En Bande af Spitsbuber syntes at have lagt an paa, at sætte sig i Besiddelse af alle Juveler. Det rige Smykke var neppe kjøbt, saa forsvandt det paa en ubegribelig Maade, det maatte være gjemt saa godt det vilde. Men endnu meget værre var det, at Enhver, der vovede, om Aftenen at gaae med Juveler hos sig, blev plyndret, ja vel endog myrdet midt paa Gaden eller

i Husenes dunkle Gange. De, der slap derfra med Livet, sagde, at et heftigt Slag i Hovedet havde, som en Lynstraale, kastet dem til Jorden, og naar de vaagnede af Bedøvelsen, havde de befundet sig udplyndrede, og paa et ganske andet Sted, end hvor de vare blevne rammede af Slaget. De Myrdede, der næsten hver Morgen laae paa Gaden eller i Husene, havde Alle det samme dødelige Saar: et Dolkestik i Hjertet, efter Lægernes Dom saa hurtigt og sikkert dræbende, at den Saarede, uden at kunne give nogen Lyd fra sig, maatte synke til Jorden. Hvo var ved Ludvig den fjortendes yppige Hof, der ei, indviklet i en hemmelig Elskovshandel, sneg sig seent til den Elskede, og mangengang bar en kostbar Gave hos sig? — Ret som Spitsbuberne stode i Forbund med Aander, de vidste nøie, naar saadant vilde indtræffe. Ofte naaede den Ulykkelige ei det Huus, hvor han haabede at nyde Elskovslykke, ofte faldt han paa Tærskelen, ja udenfor den Elskedes Kammer, der med Forfærdelse fandt det blodige Liig.

Forgjæves lod Politieministeren Argenson Enhver af Almuen i Paris, der i nogen Maade syntes mistænkelig, opsnappe, forgjæves rasede la Regnie, og søgte at fremtvinge Bekjendelser, forgjæves fordobbledes Vagter og Patrouiller, Mis-

dædernes Spoer var ei at finde. Kun den Forsigtighed, ganske at klæde sig i Vaaben, og at lade en Lygte bære foran sig, hjalp nogenlunde, og alligevel fandtes der Exempler, at Tjenerne ængstedes med Steenkast, og at Herren i samme Øieblik blev myrdet og udplyndret.

Mærkeligt var det, at uagtet alle Efterforskninger paa alle Pladse, hvor Juvelhandel kun var mulig, ei det ringeste af de røvede Klenodier kom tilsyne, og at altsaa heller ikke her noget Spoer viste sig, som man kunde have forfulgt.

Desgrais fnøs af Forbittrelse over, at Spitsbuberne selv vidste at undgaae hans List. Det Qvarteer af Staden, hvori han just befandt sig, blev skaanet, medens Morderne udspeidede deres rige Offere i de Andre, hvor Ingen ahnede noget Ondt.

Desgrais udfandt det Kunststykke, at skabe flere end en Desgrais, hverandre saa lige i Gang, Stilling, Stemme, Figur og Ansigt, at selv Politibetjentene ikke vidste, hvor den rette Desgrais var. Midlertid lurede han med Livsfare alene i de hemmeligste Smuthuller, og fulgte i en lang Fraastand denne eller hiin, der paa hans Foranstaltning bar et kostbart Smykke hos sig. Denne blev uanfægtet; altsaa vare Gavtyvene ogsaa underrettede om

denne Forholdsregel. Desgrais var nærved a fortvivle.

En Morgen kom Desgrais til Præsidenten la Regnie, bleg, forstyrret, ude af sig selv. — Hvad er der, hvad har De for Efterretninger? — Har De funden Spoeret? raaber Præsidenten ham imøde. „Ha — naadige Herre, begynder Desgrais, stammende af Raserie, ha naadige Herre — igaar nat — ikke langt fra Louvre er Marquis de la Fare bleven anfaldet i min Nærværelse. Himmel og Jord, jubler la Regnie høit af Glæde — vi har dem! — O hør kun, falder Desgrais ham i Talen med et bittert Smiil, o hør kun først, hvorledes Alt gik til. — Jeg staaer altsaa ved Louvre, og lurer, med et heelt Helvede i mit Bryst, paa de Djævle, der spotte mig. Da kommer med usikre Trin og stedse tilbageskottende Blikke en Skikkelse tæt strygende forbi mig, uden at blive mig vaer. I Maaneskinnet erkjender jeg, at det er Marquis de la Fare. Jeg kunde vente ham der, jeg vidste, hvor han listede sig hen. Knap er han kommen ti — tolv Skridt forbi mig, før en Skikkelse springer op, som ud af Jorden, støder ham ned, og styrter sig over ham. Ubesindig, overrasket af Øieblikket, der kunde levere Morderen i mine Hænder, giver jeg et høit Skrig fra mig, og vil

i et vældigt Spring fra mit Smuthul sætte ind paa ham; men jeg forvikles i min Kappe, og falder om. Jeg seer Menneſket ile fort, ſom paa Vindens Vinger, jeg ſpringer iveiret, jeg løber efter ham — ſløder i Løbet i mit Horn — fra det Fjerne ſvare Betjentenes Piber mig — det begynder at blive levende — Vaabenlarm, Heſtetrampen lyder fra alle Kanter. — Herhid — herhid — Desgrais — Desgrais! ſkreg jeg, ſaa det lød vidt og bredt i Gaderne. — Endnu beſtandig ſeer jeg Menneſket foran mig i det klare Maaneſkin, ſeer, hvorledes han, for at forvirre mig, ſnart dreier om ad den — ſnart ad hiin Gade; — vi komme i Gaden Nicaiſe, nu ſynes hans Kræfter at ſynke, jeg anſtrænger mine dobbelt — femten Skridt er det høieſte, han endnu har i Forſpring —" J indhenter ham — J griber ham, Betjentene komme" — ſkriger la Regnie med funklende Øine, idet han griber Desgrais ved Armen, retſom h a n var den flygtende Morder ſelv. — „Femten Skridt, raaber Desgrais heftig med huul Røſt, og drager langſomt Aande, femten Skridt foran mig ſpringer Menneſket tilſide, ind i Skyggen, og forſvinder gjennem Muren." Forſvinder? — gjennem Muren! — Er J raſende? raaber la Regnie, i det han træder to Skridt tilbage og ſlaaer Hænderne ſammen. „Kald i[illegible], vedbliver Desgrais, og gnider ſin Pande,

som En, der plages af onde Tanker, kald mig, naadige Herre, kun en Rasende, en taabelig Aandeseer, men det forholder sig ei anderledes, end jeg fortæller Eder. Forstenet staaer jeg for Muren, da adskillige Betjente komme aandeløse til; med dem følger Marquis de la Fare, der er sprungen iveiret, med dragen Kaarde i Haanden. Vi antænde Fakler, vi føle hist og her paa Muren; intet Spor af en Dør, et Vindue, en Aabning. Det er en stærk Steenmuur, som støder op til et Huus, hvori der boe Folk, som ikke give Anledning til den ringeste Mistanke. Endnu idag har jeg nøie taget Alt i Øiesyn. — Det er Djævlen selv, der driver sit Spil med os." — Desgrais Historie blev bekjendt i Paris. Hovederne vare opfyldte med la Voisins, Vigoureux, og den berygtede Klerk le Sages Tryllerier, Aandebesværgelser og Djævleforbund; og som det nu engang ligger i vor evige Natur, at Hangen til det Overnaturlige, det Vidunderlige overbyder al Fornuft, saa troede man snart intet Ringere, end at, hvad Desgrais kun havde sagt af Ærgrelse, Djævlen virkelig selv beskyttede de Forvorpne, der havde solgt ham deres Sjæle. Man begriber let, at Desgrais Historie udpyntedes med mange ravgale Tilsætninger. Fortællingen derom med et hosføiet Træsnit, der forestillede en skrækkelig Djævleskikkelse, som synker ned

i Jorden for den forfærdede Desgrais, blev trykket og fulgt paa alle Hjørner; nok, for at ængste Hoben, og selv at røve Rettens Betjente alt Mod, som nu med Skjælven og Bæven gjennemvankede Gaderne ved Natteride, behængte med Amuletter, og bestænkede med Vievand.

Argenson saae alle de Bestræbelser strande, hvorved Chambre ardente søgte at komme paa rette Spoer, og anmodede Kongen om at nedsætte en ny Ret for den ny Forbrydelse, der med endnu mere udstrakt Magt kunde efterspore og straffe Misdæderne. Men, overtydet om, allerede at have indrømmet Chambre ardente for megen Myndighed, rystet af de talløse, rædselfulde Henrettelser, den blodgjerrige la Regnie havde foranstaltet, afslog Kongen det ganske.

Man valgte et andet Middel, for at vække Kongens Interesse for Sagen.

I Madam Maintenons Værelser, hvor Kongen pleiede at opholde sig om Eftermiddagen, ja vel endog at arbeide med sine Ministre til langt ud paa Natten, overraktes ham et Digt i de forfulgte Elskeres Navn, der klagede over, at, naar Galanterie bød dem at bringe den Elskede en kostbar Gave, de da altid maatte sætte Livet paa Spil derfor. En Ære, en Lyst var det, i ridderlig Kamp at udgyde sit Blod for den Elskede; men

noget ganske andet var det, at falde for den skumle Morder, mod hvem man ei kunde væbne sig. Ludvig, al Kjærligheds og Galanteries lysende Polarstjerne, skulde derfor klart opflammende adsprede den dunkle Nat, og saaledes afsløre den sorte Hemmelighed, der skjulte sig i den. Den guddommelige Helt, der havde nedlynet sine Fjender, vilde ogsaa nu drage sit seierrigt funklende Sværd, og som Herkules bekæmpede den Lernæiske Slange, som Theseus Minotaurus, betvinge det truende Uhyre, der borttærede al Elskovslyst, og forvandlede al Glæde til dyb, mørk Kummer, til trøstlos Sorg.

Saa alvorlig Sagen end var, saa manglede dette Digt dog ikke aandrigvittige Vendinger, i Særdeleshed i Skildringen af, hvorledes Elskerne maatte ængstes paa den lønlige Snigvei til den Elskede, hvorledes Frygten allerede dræbte hver Elskovslyst, hvert skjønt Eventyr i Fødslen. Kom saa hertil endnu det, at ved Slutningen Alt gik ud paa en høittravende Lovtale over Ludvig den fjortende, saa kunde det ikke slaae feil, at Kongen jo gjennemlæste Digtet med synligt Velbehag. Da han var færdig, dreiede han sig, uden at vende Øinene fra Papiret, rask om til Madam Maintenon, læste Digtet endnu engang med høi Røst, og spurgte derpaa med et behageligt Smiil, hvad hun vel sagde til de forfulgte Elskeres Ønske?

Madam Maintenon, der blev sit alvorlige Sind tro, og stedse vedligeholdt Anstrøget af en vis Fromhed, svarede, at hemmelige, forbudne Veie just ei vare nogen særdeles Beskyttelse værdige, men at Udryddelsen af de skrækkelige Forbrydere vel ønskede overordentlige Forholdsregler. Utilfreds med dette ubestemte Svar, lagde Kongen Papiret sammen, og vilde gaae tilbage til Statssekretairen, der arbeidede i Sideværelset, da han ved et Blik, han kastede til Siden, blev Frøken Scuderi vaer, der var nærværende, og just havde taget Plads paa en liden Lænestoel ikke langtfra Madam Maintenon. Han gik nu hen til hende; det behagelige Smiil, der først havde svævet paa hans Læber, og som nu var forsvundet, kom atter tilsyne, og i det han stillede sig ligefor Frøkenen, og udfoldede Digtet, sagde han med blid Røst: Marquisen vil nu engang for alle ikke vide Noget af vore forelskede Herrers Galanterier, og undviger mig paa Veie, som ere intet mindre end forbudne. Men De, min Frøken, hvad er deres Mening om denne digteriske Supplik? — Frøken Scuderi stod ærefrygtsfuld op fra sit Sæde, en flygtig Rødme fløi som Aftenpurpur over den gamle, værdige Dames blege Kinder, hun neiede ganske sagte, og sagde med nedslagne Øine:

Un amant, qui craint les voleurs
n'est point digne d'amour.

Ganske forbauset over den ridderlige Aand, der laa i disse faa Ord, der strakte det hele Digt med sine alenlange Tirader i Støvet, raabte Kongen med funklende Øine: Ved den helliae Dionys, De har Ret, min Frøken! ingen blind Forholdsregel, der rammer den Uskyldige med den Skyldige skal værne om Friheden; lad Argenson og la Regnie gjøre deres Bedste! —

Med de meest levende Farver skildrede Martiniere nu alle den Tids Rædsler, da hun Morgenen efter fortalte sin Frøken, hvad der var hændet i forrige Nat, og overgav hende skjælvende og bævende det lødomsfulde lille Skrin. Saavel hun som Baptiste, der stod ganske bleg i en Krog af Stuen, og i sin Angest og Beklemmelse krammede Nathuen mellem sine Hænder, og næsten ikke var istand til at tale, bade Frøkenen paa det vemodigste for alle Helgenes Skyld, dog kun med den høist mulige Vaersomhed at aabne Skrinet. Frøken Scuderi veiede og prøvede den indsluttede Hemmelighed i sin Haand, og sagde smilende: I see Begge Spøgelser! — At jeg ikke er riig, at der ingen Skatte ere at hente hos mig, som det var Uma-

gen værd at begaae et Mord for, det maae de forvorpne Snigmordere vel vide, ligesaa godt som jeg og J, da de, efter Ebers eget Udsagn, udspeide det Inderste af Husene. Mit Liv skulde det gjelde? Hvem kan det være magtpaaliggende at see en tre og halvfjerdstyveaarig gammel Dames Død, der aldrig forfulgte Andre end Skurkerne og Fredsforstyrrerne i de Romaner, hun selv opfandt, der skriver middelmaadige Vers, hvilke ei kunne vække Nogens Misundelse, der ei vil efterlade sig Andet end en udlevet Frøkens Pynt, som undertiden gik tilhove, og et Par Dosin smukt indbundne Bøger med forgyldt Snit! Og du, Martiniere! du maa nu beskrive mig Synet af det fremmede Menneske saa skrækkeligt du vil, jeg kan alligevel ikke troe, at han har havt noget Ondt i Sinde.

Altsaa! —

La Martiniere foer tre Skridt tilbage, Baptiste sank med et huult Ak! halv i Knæ, da Frøkenen nu trykkede paa en fremragende Staalknap, og Skrinets Laag sprang op med nogen Allarm.

Hvor studsede Frøkenen, da et Par gyldne, med Juveler rigt besatte Armbaand, og et lignende Halssmykke funklede hende imøde. Hun tog Kostbarhederne ud, og medens hun roste Halssmykkets vidunderligt skjønne Arbeide, tog la Martiniere

de prægtige Armbaand ret nøie i Øiesyn, og raabte den enegang efter den anden, at selv den forfængelige Madam Montespan jo ikke eiede sligt et Smykke. „Men hvortil dette, hvad skal det betyde?" sagde Frøken Scuderi. I samme Øieblik bemærkede hun en lille sammenviklet Seddel paa Bunden af Skrinet. Med Grund haabede hun, at den skulde bringe Lys over Hemmeligheden. Men neppe havde hun læst Papirets Indhold, før det faldt ud af hendes skjælvende Hænder. Hun kastede et talende Blik til Himlen, og sank derpaa næsten halv afmægtig tilbage i Lænestolen. Forfærdet sprang la Martiniere, sprang Baptiste hende til Hjelp. „O, raabte hun nu med en af Taarer halvqvalt Stemme, o hvilken Krænkelse, o hvilken dyb Beskæmmelse! Skulde det endnu vederfares mig i min høie Alder! Har jeg da syndet i taabeligt Letsind, som en ung, ubesindig Pige? — O Gud, kunne Ord, henkastede halvt i Spøg, modtage en saa grædelig Udtydning! — Tør da Forbrydelsen beskylde mig for at staae i det djævelske Forbund, mig, som fra Barnsbeen levede ustraffelig, Dyden og Fromheden tro?"

Frøkenen holdt sit Lommetørklæde for Øinene, og græd og hulkede heftigt, saa at la Martiniere og Baptiste, ganske forvirrede og beklemte, ikke vidste,

hvorledes de skulde staae deres gode Frøken bi, i hendes store Smerte.

La Martiniere havde taget den betydningsfulde Seddel op fra Gulvet. Paa den stod:

Un amant qui craint les voleurs
n'est point digne d'amour.

„Deres skarpsindige Aand, høitærede Dame, har „frelst os fra stor Forfølgelse, vi som øve den „Stærkeres Ret mod Afmagten og Feigheden, og „tilegne os Skatte, som ellers skulde have været „bortødslede paa uværdig Maade. Modtager ven„ligst dette Smykke som et Beviis paa vor Tak„nemmelighed. Det er det kostbarste, vi i lang „Tid har kunnet faae fat paa, skjøndt vel langt „herligere Smykker, end dette just er, burde pryde „Dem, værdige Dame! Vi bede, at De ei ville „unddrage os Deres Venskab og Deres gunstige „Erindring."

De Usynlige.

Er det muligt, raabte Frøken Scuderi, da hun nogenlunde var kommen til sig selv igjen, er det muligt, at man kan drive den skamløse Frækhed, den forvorpne Spot saa vidt? — Solen skinnede just klart gjennem de høirøde Silkegardiner, og saaledes traf det sig, at Brillanterne, der laae paa Bordet ved Siden af det aabne Skrin, funklede i rødlige Straaler. Fuld af For-

færdelse tilhyllede Frøken Scuderi hurtig sit Ansigt, da hendes Øine just faldt hen paa dem, og befoel la Martiniere strax at bringe de frygtelige Kostbarheder, hvorved de Myrdedes Blod klæbede, tilside. Efterat la Martiniere øieblikkelig havde bragt Halssmykket og Armbaandene under Laas og Lukke i Skrinet, sagde hun, at det vel var raadeligst, at overrække Politiministeren Juvelerne, og at betroe ham alle Omstændighederne ved den ængstende Tildragelse med det unge Menneske, der havde bragt dette Skrin i Huset.

Frøken Scuderi stod op, og gik taus og langsomt op og ned i Stuen, som grundede hun først paa, hvad der nu var at gjøre. Derpaa befoel hun Baptiste, at hente en Portechaise, men la Martiniere bød hun at klæde hende paa, fordi hun strax vilde hen til Marquise de Maintenon.

Hun lod sig bære hen til Marquisen just i den Time, at hun, som Scuderi vidste, befandt sig ene i sine Gemakker. Skrinet med Juvelerne tog hun med sig.

Vel maatte Marquisen høiligen forundre sig, da hun saae Frøkenen, ellers Værdigheden, ja trods hendes høie Alder, Elskværdigheden, Yndigheden selv, bleg, forstyrret, med vaklende Trin at træde ind ad hendes Dør. „For alle Helgenes Skyld, hvad er hændet Eder?" raabte hun den stakkels,

ængstede Dame imsde, der ganske ude af sig selv, neppe istand til at holde sig opreist, kun hurtig søgte at naae den Lænestoel. Marquisen skjød frem for hende. Da Frøkenen atter var istand til at tale, fortalte hun, hvilken dyb, uudslettelig Krænkelse hiint ubetænksomme Spøg, hvormed hun havde besvaret de forfulgte Elskeres Supplik, havde tildraget hende. Efterat Marquisen havde erfaret Alt fra Moment til Moment, meente hun, at Frøken Scuderi tog sig den sælsomme Tildragelse alt for nær, at noget forvorpent Udskuds Spot ei kunde ramme et fromt, ædelt Gemyt, og forlangte omsider at see Smykkerne.

Frøken Scuderi gav hende det aabnede Skrin, og da Marquisen saae det kostelige Arbeide, kunde hun ei tilbageholde et høit Forundringsudraab. Hun tog Halssmykket og Armbaandene ud, og traadte hen for Vinduet dermed, hvor hun snart lod Juvelerne spille mod Solen, snart holdt det zirlige Guldarbeide tæt for Øinene, for ret nøie at undersøge, med hvilken underfuld Kunst hver lille Hage i de sammenslyngede Kjæder var udarbeidet.

Paa engang vendte Marquisen sig rask om til Frøkenen, og raabte: „Veed De vel, Frøken! at ingen Anden end René Cardillac kan have forfærdiget disse Armbaand, dette Halssmykke?" — René Cardillac var dengang den ypperligste

Guldsmed i Paris, et af sin Tids kunstfærdigste og forunderligste Mennesker. Snarere liden end stor, men bredskuldret, og af stærk, muskuløs Legemsbygning havde Cardillac, som alt var langt inde i de halvtreds, endnu en Ynglings Kraft og Rerighed. Om denne Kraft, der kunde kaldes usædvanlig, vidnede ogsaa det tykke, krøllede, rødlige Haar og det sammentrængte, glindsende Ansigt. Havde Cardillac ei i hele Paris været bekjendt som den retskaffenste Hædersmand, uegennyttig, aaben, uden Trædskhed, stedse bered til at hjelpe, det ganske besynderlige Blik fra hans smaa, dybtliggende, grøntfunklende Øine, skulde have kunnet gjøre ham mistænkt for hemmelig Lumskhed og Ondskab. Cardillac var, som sagt, den Dueligste i sin Kunst, ikke blot i Paris, men maaskee overhovedet paa hans Tid. Inderlig fortrolig med Ædelstenenes Natur, vidste han at behandle og indfatte dem paa en Maade, at Smykket, der først havde været anseet for ubetydeligt, fremgik af Cardillacs Værksted i straalende Pragt. Enhver Bestilling modtog han med brændende Begjærlighed, og bestemte en Priis, der, saa billig var han, slet ikke syntes at staae i noget Forhold til det anvendte Arbeide. Saa lod Værket ham ingen Ro, Dag og Nat hørte man ham hamre i sit Værksted, og ofte, naar Arbeidet næsten var heel

færdigt, mishagede dets Form ham pludselig, han tvivlede om Zirligheden af en eller anden Indfatning af Juvelerne, eller en og anden lille Hage — der var Anledning nok, til atter at kaste hele Arbeidet i Smeltedigelen og begynde forfra. Saaledes blev ethvert Arbeide et sandt, uforligneligt Mesterværk, der satte den, der havde bestilt det, i Forundring. Men nu var det neppe muligt, at faae det færdigtblevne Arbeide fra ham. Under tusende Paaskud vidste han at opholde En fra Uge til Uge, fra Maaned til Maaned. Forgjæves bød man ham det dobbelte for Arbeidet, han vilde ikke tage en Louisdor meer end den akkorderede Priis. Og naar han saa endelig maatte give efter for indstændige Bønner, og udlevere Smykket, saa kunde han ikke tilbageholde alle Tegn paa den høieste Fortrydelse, ja paa et indvortes Raserie, som kogte i ham. Havde han maattet aflevere et mere betydeligt, fortrinlig kostbart Arbeide, maaskee mange Tusende værd, for de sjeldne Juveler, det ualmindelig zirlige Arbeides Skyld, saa var han istand til at løbe omkring som en Afsindig, og at forbande sig selv, sit Arbeide og Alt, hvad der omgav ham. Men kom saa i det samme En løbende bageefter ham, og raabte høit: „René Cardillac, I havde vel ikke Lyst til at gjøre mig et skjønt Halssmykke til min Brud — et Par Armbaand

til min Pige o. s. v." saa stod han pludselig stille, kastede sine smaa, funklende Øine paa ham, gneed sine Hænder, og spurgte ham: „Lad see, hvad har I da?" Denne trækker nu en lille Æske frem, og siger: „Her er Juveler, noget udmærket er det just ikke, almindeligt Tøierie, men under Eders Hænder" — Cardillac lader ham ikke tale ud, river ham den lille Æske ud af Hænderne, tager Juvelerne, som virkelig ikke ere meget værd, frem, holder dem mod Solen, og raaber ganske henrykt: „Ho ho — almindeligt Tøierie? — paa ingen Maade! — smukke Stene — herlige Stene, lad mig kun raade! — og naar det ikke kommer Jer an paa en haandfuld Louisdorer, saa vil jeg endnu anbringe et Par smaa Stene, som skal skinne Jer i Øinene, som var det den kjære Soel selv —" Den Anden svarer: „Jeg overlader Jer Alt, Mester René, og betaler, hvad I forlanger!" Uden at gjøre Forskjel paa, om det er en riig Borgermand eller en fornem Herre fra Hoffet, tager Cardillac ham nu heftigt om Halsen, og trykker og kysser ham, og siger, at han nu igjen er fuldkommen lykkelig, og om otte Dage skal Arbeidet være færdigt; han render hjem over Hals og Hoved, ind i sit Værksted, og hamrer løs paa Arbeidet, og i otte Dage er et Mesterværk bragt istand.

Men ligesom saa Den, der bestilte det, kommer, med Glæde vil betale den fordrede ringe Sum, og tage det færdige Smykke med sig, bliver Cardillac gnaven, grov og trodsig. — Men Mester Cardillac, betænk dog, det er min Bryllupsdag imorgen. Hvad rager mig Jeres Bryllupsdag, hør ind igjen til mig om en fjorten Dage. — Smykket er færdigt, her ligger Pengene, jeg maa have det. — Og jeg siger Jer, at jeg endnu har meget at rette paa Smykket, og at jeg idag ikke giver det fra mig. — Og jeg siger Eder, at hvis I ikke med det Gode vil udlevere mig Smykket, som jeg i alt Fald vil betale Jer dobbelt for, skal I strax see mig komme anstigendes med Argensons tjenstfærdige Drabantere." „Nu saa gid Satan martre Jer med hundrede gloende Tænger, og hænge tre Centnere ved Halssmykket, at det kan gvæle Jeres Brud! —" Og derpaa stikker Cardillac Brudgommen Smykket i Brystlommen, griber ham ved Armen, kaster ham ud af Stuedøren, saa han styrter ned ad alle Trapperne, og leer som en Djævel ud af Vinduet, naar han seer, hvorledes det stakkels unge Menneske hinker ud af Huset med Lommetørklædet for den blodige Næse. — Ganske uforklarligt var det ogsaa, at Cardillac ofte, naar han med Enthusiasmus paatog sig et Arbeide, pludselig anraabte Den, der bestilte det, med alle

Tegn paa et i det Inderste oprørt Sind, med de meest rystende Besværgelser, ja under Hulken og Taarestrømme, at han for Jomfru Maria og alle Helgenes Skyld vilde eftergive ham Udførelsen af det Arbeide, han havde paataget sig. Forgjæves havde Mange blandt de af Kongen, af Folket høiest agtede Personer budet store Summer, for kun at faae et nok saa ubetydeligt af Cardillacs Arbeider. Han faldt Kongen tilfode, og bønfaldt ham om den Naade, ei at turde arbeide Noget for ham. Ligeledes afslog han Madam Maintenon enhver Bestilling, ja i Udtryk, der vidnede om Afsky og Forfærdelse forkastede han hendes Anmodning om, at forfærdige en liden, med Kunstens Emblemer, udziret Ring, hun havde ifinde at forære Racine. „Jeg tør vædde, sagde derfor Madam Maintenon, jeg tør vædde at Cardillac, om jeg ogsaa skikker Bud til ham, for i det mindste at erfare, for hvem han har gjort dette Smykke, vil vægre sig for at komme herhid, da han maaskee frygter for, at jeg skal bestille Arbeide hos ham, og han dog nu engang paa ingen Maade vil arbeide for mig. Rigtig nok synes han paa nogen Tid at have glemt sit trodsige Egensind, thi efter hvad jeg hører, arbeider han nu flittigere, end han nogentid har gjort, og afleverer sit Ar-

beide paa Stedet, skjøndt endnu bestandig med dyb Harme og bortvendt Aasyn." Frøken Scuderi, hvem det ogsaa var meget om at gjøre, at Smykket, saafremt det endnu var muligt, snart kom i den retmæssige Eiers Haand, holdt for, at man jo strax kunde lade den Mester Sælsom sige, at man ei forlangte noget Arbeide af ham, men kun ønskede at høre hans Dom om nogle Juveler. Marquisen billigede det. Der blev skikket Bud efter Cardillac, og kort efter traadte han ind i Værelset, ret som han allerede havde været paa Veien.

Han syntes forvirret, da han blev Frøken Scuderi vaer, og som En, der, pludselig truffen af det Uventede, glemmer de Fordringer, Velanstændigheden gjør, under de øieblikkelige Forhold, bukkede han først meget dybt og ærbødigt for den ærværdige Dame, og vendte sig saa først til Marquisen. Hun spurgte ham hurtig, i det hun pegede hen paa Smykkerne, der funklede paa det mørkegrønt beklædte Bord, om det var hans Arbeide? Cardillac kastede neppe et Blik derpaa, og pakkede, med et stirrende Blik paa Marquisen, Armbaandene og Halssmykket hurtigt ind i det lille Skrin, som stod ved Siden af, og stødte det med Heftighed fra sig. Nu sagde han, medens et fælt Smiil lyste frem i det røde Ansigt: „I

Sandhed, Fru Marquise, man maa kun slet kjende René Cardillacs Arbeide, for kun et Øieblik at kunne staae i den Tanke, at det er muligt for nogen anden Guldsmed i Verden, at kunne indfatte et saadant Smykke. Jo vist er det mit Arbeide." Saa sig da, vedblev Marquisen, for hvem I har forfærdiget disse Smykker. For mig ganske alene, svarede Cardillac, ja, De maae, vedblev han, da Begge, Madam Maintenon og Frøken Scuderi saae ganske forundrede paa ham, hiin fuld af Mistro, denne fuld af bange Forventning, hvad Vending Sagen nu vilde tage, „ja De maa nu finde det sælsomt, Fru Marquise, men det forholder sig dog saaledes. Blot for det smukke Arbeides Skyld søgte jeg mine bedste Stene sammen, og arbeidede af Glæde derover flittigere og omhyggeligere end nogensinde før. For kort siden forsvandt Smykket af mit Værksted paa en mig ubegribelig Maade. „Himlen være lovet!" raabte Frøken Scuderi, idet hendes Øine funklede af Glæde; og hun sprang rask og vever som en ung Pige op fra sin Lænestoel, hen til Cardillac, og lagde begge sine Hænder paa hans Skuldre, „modtag, sagde hun saa, modtag atter Mester René den Eiendom, forvorpne Spitsbuber røvede Jer." Nu fortalte hun udførligen, hvorledes hun var kommen til disse Kostbarheder. Car-

Cardillac hørte paa Alt, taus, med nedslagne Øine. Kun nu og da udstødte han et næsten umærkeligt: Hm! — Saa! — Ei! — Hoho! — kastede Hænderne snart paa Ryggen, og strøg sig snart sagtelig om Kind og Hage. Da nu Frøken Scuderi var færdig, lod det til, at Cardillac kæmpede med ganske besynderlige Tanker, der imidlertid vare opstaaede hos ham, og, som var der en Beslutning, han ei var ret enig med sig selv, om han skulde tage eller forkaste. Han gned sin Pande, han sukkede, han foer med Haanden hen over Øinene, vel endog for at dæmpe frembrydende Taarer. Omsider greb han Skrinet, Frøken Scuderi holdt hen for ham, sank langsomt ned paa Knæ, og sagde: „Dem, ædle, værdige Frøken! har Skjæbnen bestemt disse Klenoder. Ja nu veed jeg det først, at jeg under Arbeidet tænkte paa Dem, ja arbeidede for Dem. Forsmaaer ei at modtage af mig, og at bære disse Smykker, som det Bedste, jeg vel i lang Tid har forfærdiget." Ei, ei, svarede Frøken Scuderi yndigt spøgende, hvor tænker I hen, Mester René, anstaaer det mig endnu paa min gamle Alder at udpynte mig saaledes med blanke Stene? — Og hvorledes falder I da paa, at give mig en saa overvættes kostbar Gave? Gaa, gaa, Mester René, ja var jeg smuk, som Marquise de Fontange, og riig, i Sandhed, jeg

lod ikke disse Kostbarheder komme ud af mine Hænder, men hvad skulle disse visne Arme med den forfængelige Pynt, hvad skal denne tilhyllede Hals med den Glimmer? Cardillac var imidlertid staaet op, og sagde, som ude af sig selv, med forvildede Blikke, medens han vedblev at holde Skrinet hen for Frøken Scuderi: „Viis mig den Barmhjertighed, Frøken, at modtage disse Smykker. De kan ikke troe, hvilken dyb Ærefrygt, jeg nærer i mit Hjerte for Deres høie Fortjeneste! Antag dog min ringe Gave kun som en Bestræbelse, ret at tolke Dem min inderste Tænkemaade." — Da Frøken Scuderi imidlertid vedblev at nøle og nøle, tog Madam Maintenon Skrinet fra Cardillac, og sagde: „Nu ved Himlen, min Frøken, De taler bestandig om Deres høie Alder, hvad har vi To, De og jeg med Aarene og deres Byrde at gjøre! — Og bærer De Dem ikke ad ret som et ungt blufærdigt Pigebarn, der gjerne vilde gribe efter de fremrakte søde Frugter, naar det blot kunde skee, uden at bruge Haand og Fingre til Hjelp. Afslaaer ei den vakkre Mester René, frivillig at modtage det som en Gave, hvad tusende Andre ikke kunde erholde, alt deres Guld, al deres Beden og Bønfalden uagtet. —"

Madam Maintenon havde imidlertid paatvungen Frøken Scuderi Skrinet, og nu styrte-

de Cardillac ned paa Knæ — kyssede Frøken Scuderis Kjole — hendes Hænder — stønnede — sukkede — græd — hulkede — sprang op — løb som vanvittig i en rasende Skynding ud af Stuen, omstyrtende Stole og Borde, saa Porcellain og Glas slog imod hverandre. —

Ganske forskrækket raabte Frøken Scuderi: For Himlens Skyld, hvad gaaer der af det Menneske! Men Marquisen, der var i særdeles godt Lune, som næsten grændsede til en, hende ellers ganske fremmed, Overgivenhed, slog en høi Latter op, og sagde: „Der har vi det Frøken, Mester René er dødelig forelsket i Dem, og efter al ægte Galanteries gamle Skik og Vedtægt, begynder han nu at bestorme Deres Hjerte med Guld og Ædelstene.“ Marquise Maintenon fortsatte denne Spøg endnu længere, i det hun formaaede Frøken Scuderi til ei at være for grusom mod den fortvivlede Elsker, og Frøkenen, der gav sit naturlige Lune frit Spillerum, henreves nu i en sprudlende Strøm af tusende lystige Indfald. Hun meente, at hun, da Sagerne nu engang stode saaledes, omsider overvunden, vel ikke kunde andet end give Verden det uhørte Exempel paa en tre og halvfjerdsindstyveaarig Guldsmedsbrud af ægte Adel. Madam Maintenon tilbød sig at flette Brudekrandsen, og at underrette hende om en god Huus-

moders Pligter, som vistnok saadant et lille uerfarent Pigebarn ikke kunde kjende synderligt til.

Da nu Froken Scuderi omsider stod op, for at forlade Marquisen blev hun, al overgiven Spøg uagtet, atter alvorlig, da hun fik Skrinet ihænde. Hun sagde: Dog vil jeg ingensinde, Fru Marquise, kunne betjene mig af disse Smykker. De har, det være nu skeet paa hvad Maade det vil, de har nu engang været i hine ryggesløse Skurkers Hænder, der plyndre og røve med Djævelens Frækhed, ja vel endog i fordømt Forbund med ham. Jeg gyser for det Blod, der synes at klæbe ved de funklende Ædelstene. — Og nu har, jeg maa tilstaae det, selv Cardillacs Adfærd, noget sælsomt Ængstende og Grueligt for mig. Jeg kan ikke bekæmpe en dunkel Ahnelse, at en eller anden, gyselig, forfærdelig Hemmelighed er skjult herunder, og bringer jeg mig hele Sagen med alle dens Omstændigheder ret klart for Øine, saa har jeg paa den anden Side heller slet ikke den ringeste Ahnelse om, hvori Hemmeligheden bestaaer, og hvorledes overhovedet den ærlige, brave Mestr René, Mønstret paa en god, from Borger, skulde have med noget Fordømmeligt at gjøre. Men saa meget er vist, at jeg aldrig vil understaae mig, at iføre mig disse Smykker.

Marquisen meente, det var at drive Skrupplerne for vidt; men da nu Frøken Scuderi spurgte hende paa Ære og Samvittighed, hvad hun vilde gjøre i hendes, Frøken Scuderis Stilling, svarede hun alvorlig og i en fast Tone: langt hellere kaste Smykkerne i Seinen, end nogensinde bære dem.

Optrinnet med Mester René forfattede Frøken Scuderi i meget yndige Vers, som hun Aftenen efter forelæste Kongen i Madam Maintenons Gemakker. Det kan vel være, at hun, bekæmpende alt det Gruelige i hendes dunkle Ahnelser, paa Mester Renés Bekostning, med ret levende Farver havde vidst at udmale det morende Billede af en tre og halvfjerdstyveaarig Guldsmedsbrud af ældgammel Adel. Nok er det, Kongen loe af Hjertensgrund, og svoer, at Boileau Despraux havde funden sin Mester, hvorfor Frøken Scuderis Digt gjaldt for det vittigste, der nogensinde var skrevet.

Flere Maaneder vare henrundne, da det traf sig, at Frøken Scuderi kjørte over Pontneuf i Hertuginden af Montansiers Glaskareth. Opfindelsen af de zirlige Glaskarether var dengang endnu saa ny, at det nysgjerrige Folk trængte sig til, naar et Kjøretøi af den Slags viste sig paa Gaderne. Deraf kom det sig da ogsaa, at den ga-

bende Pøbel omringede Hertuginden af Montansiers Vogn paa Pontneuf, og saa at sige standsede Hestenes Gang. Da hørte Frøken Scuderi pludselig en Skjelden og en Smelden, og saae, at et Mennske slog og skuppede sig frem gjennem den tykkeste Hob. Og i det han kom hende nærmere, blev hun truffen af et gjennemborende Blikkast fra et dødblegt, af Grædmelse fortrukkent, Ynglingsansigt. Ufravendt stirrede det unge Mennske paa hende, medens han kraftigt vedblev at arbeide sig frem med Stød og Slag, indtil han kom til Karethøren, som han rev op med stormende Hast, kastede en Seddel ind paa Frøken Scuderis Skjød, og, uddelende og modtagende Hug og Stød, forsvandt som han var kommen. Med et Angstskrig var la Martiniere, der befandt sig hos Frøken Scuderi, som afsjælet sjunken tilbage i Vognhynderne, i det Øieblik Ynglingen viste sig ved Karethøren. Forgjæves trak Frøken Scuderi i Snoren, og kaldte paa Kudsken, der, ligesom dreven af en ond Aand, pidskede løs paa Hestene, som pustende og skummende, sloge om sig, steilede, og omsider i stærkt Trav tordnede hen over Broen. Frøken Scuderi udgjød sin Hovedvandsflaske over den Afmægtige, der omsider slog Øinene iveiret, og skjælvende og bævende, klyngede sig krampeagtigt til sin Frøken, og med Angest og

Rædsel i det blege Ansigt, mislommeligt stønnede: „For den hellige Jomfrues Skyld! hvad vilde det frygtelige Menneske? — Ak! det var jo ham, det var jo ham, den selv samme, der i hiin gyselige Nat bragte Eder Juvelskrinet! — Frøken Scuderi søgte at berolige den Engstede ved at forestille hende, at der jo slet ikke var hændet noget Ondt, og at det kun kom an paa at vide, hvad Seddelen indeholdt. Hun aabnede Papiret, og fandt disse Ord:

En ond Skjæbne, De havde kunnet afvende, styrter mig i Afgrunden! — Jeg besværger Dem, som en Søn sin Moder, fra hvem han ikke kan rive sig løs, af den inderligste barnlige Kjærlighed, at De vil skikke det Halssmykke og de Armbaand, De fik af mig, under et eller andet Paaskud — for at forbedre en eller anden Ting derpaa — til Mester René Cardillac; Deres Vel, Deres Liv beroer herpaa. Gjør De det ikke til i overmorgen, saa trænger jeg ind i Deres Bolig, og myrder mig lige for Deres Øine! —

Nu er det vist, sagde Frøken Scuderi, da hun havde læst disse Ord, at, om ogsaa det hemmelighedsfulde Menneske virkelig hører til et Complot af Tyve og Mordere, han dog intet Ondt har isinde imod mig. Hvis det var lykkedes ham i hiin Nat at faae mig i Tale, hvo veed, hvilken vid-

underlig Tildragelse, hvilket mørkt Sammenhæng af Begivenhederne da var blevet mig klart, som jeg nu forgjæves søger ogsaa kun den ringeste Ahnelse om i min Sjæl. Men Sagen maa nu forholde sig som den vil, hvad jeg er anmodet om i denne Seddel, det vil jeg gjøre, og om det ogsaa kun skulde skee for at slippe løs fra den usalige Glimmer, som synes mig en helvedes Talisman fra den Onde selv. Cardillac vil dog vel nu, efter sin gamle Sædvane, ikke saa let andengang lade den komme ud af sine Hænder.

Allerede Dagen efter agtede Frøken Scuderi at begive sig til Guldsmeden med Smykkerne. Dog var det som om alle Parises skjønne Aander havde aftalt, just den Morgen at bestorme Frøkenen med Vers, Skuespil og Anekdoter. Neppe havde la Chapelle endt en Scene af et Sørgespil, og skjelmsk forsikkret, at han nu nok haabede at sætte Racine, da denne selv traadte ind, og slog ham til Jorden med en eller anden Konges pathetiske Tale, indtil Boileau lod sine Ildkugler stige op paa den sorte, tragiske Himmel, for ei evig og idelig at høre en vidtløftig Snak om Colonnaden ved Louvre, hvori den architektiske Doktor Perault havde indviklet ham.

Det var alt høit op paa Dagen, Frøken Scuderi skulde til Hertuginden af Montansier, og

saaledes blev Besøget til Mester René Cardillac opsat til den følgende Morgen.

Frøken Scuderi følte sig martret af en besynderlig Uroe. Stedse stod hiin Yngling hende for Øine, og i hendes Hjertes Inderste syntes en dunkel Erindring at ville reise sig, om at hun allerede før havde seet dette Ansigt, disse Træk. Hendes letteste Blund forstyrredes af ængstelige Drømme, hun syntes, at hun letsindig, ja strafskyldig havde forsømt at gribe den Haand, den Ulykkelige, der stod i Begreb med at synke i Afgrunden, havde strakt op til hende, ja at det havde beroet paa hende at standse en fordærvelig Begivenhed, en usalig Forbrydelse! — Saasnart det kun var bleven lyst, lod hun sig klæde paa, og kjørte hen til Guldsmeden med Juvelskrinet hos sig.

Hen til Gaden Nicaise, hvor Cardillac boede, strømmede Folket, der samlede det sig udenfor Gadedøren — skreg, larmede og rasede — det vilde storme ind, og kunde kun ved Anstrængelse holdes tilbage af Marechaussèen, som havde omringet Huset. I den vilde, forvirrede Støien raabte forbittrede Stemmer: Sønderriver, knuser den fordømte Morder! — Omsider viser Desgrais sig med talrigt Mandskab, det danner en Gade gjennem den tætteste Sværm. Gadedøren springer op,

et Menneske bringes ud, betynget med Lænker, og slæbes bort under den rasende Pøbels grueligste Forbandelser. — I samme Øieblik Frøken Scuderi, halv afsjælet af Skræk og frygtelig Ahnelse, bliver dette vaer, trænger et skjærende Jammerskrig til hendes Øren. Frem! — videre frem! raaber hun, ganske ude af sig selv, til Kudsken, der ved en behændig, rask Vending splitter den tætteste Sværm ad, og holder udenfor Cardillacs Bolig. Da seer Frøken Scuderi Desgrais, og for hans Fødder en ung Pige, skjøn som Dagen, med flagrende Lokker, halv nøgen, med vild Angst og trøstløs Fortvivlelse i sit Ansigt, hun omfavner hans Knæ, og raaber i den forfærdeligste, meest skjærende Dødsmertes Tone: Han er jo uskyldig! — han er uskyldig! Frugtesløse er Desgrais, frugtesløse hans Folks Anstrængelse at rive hende løs, at løfte hende op fra Jorden. En stærk, raa Karl griber omsider den Ulykkelige med sine plumpe Næver, slider hende med Magt fra Desgrais, snubler ubehjelpsom, og slipper Pigen, der styrter ned ad Steentrapperne, og bliver liggende maalløs — som død paa Gaden. Længer kan Frøken Scuderi ikke tvinge sig. I Jesu Navn, hvad er her hændet, hvad betyder dette? raaber hun, aabner rask Karethdøren, og stiger ud. Ærbødigt viger Folket tilside for den værdige Dame, der, da hun seer,

hvorledes et Par medlidende Qvinder have løftet Pigen iveiret, sat hende paa Trapperne, gnide hendes Pande med lugtende Vand, nærmer sig Desgrais, og gjentager sine Spørgsmaal med Heftighed. „Det Forfærdelige er skeet, siger Desgrais, at René Cardillac imorges blev fundet dræbt af et Dolkestik. Hans Svend Olivier Brusson er Morderen. I dette Øieblik blev han bragt i Fængsel.“ Og Pigen? raaber Frøken Scuderi. „Er, falder Desgrais hende i Ordet, er Madelon, Cardillacs Datter. Det forvorpne Menneske var hendes Elskede. Nu græder og hyler hun, og skriger den ene Gang efter den anden, at Olivier er uskyldig, ganske uskyldig. Tilsidst er hun vel endog Medviderske i Udaaden, og jeg maa ogsaa lade hende bringe i Conciergeriet.“ Desgrais kastede, medens han sagde disse Ord, et lumsk, skadefro Blik paa Pigen, hvilket bragte Frøken Scuderi til at gyse. I samme Øieblik begyndte Madelon at aande sagte, dog blev hun liggende maalløs, uden Bevægelse, med lukkede Øine, og man vidste ikke, hvad man skulde gjøre, om man skulde bringe hende ind i Huset, eller blive endnu længere hos hende til hun vaagnede. Dybt rystet, med Taarer i Øinene saae Frøken Scuderi paa den uskyldsfulde Engel, hun gyste for Desgrais og hans Drabanter. Da buldrede

det huult ned ad Trapperne, man bragte Cardillacs Liig. Hurtigt fattet raabte Frøken Scuderi høit: „Jeg tager Pigen med mig, sørg De for Resten Desgrais!" En sagte Bifaldsmummelen lød mellem Folket. Qvinderne løftede Pigen iveiret, alle trængte sig til, hundrede Hænder vare paa Færde, for at hjelpe dem, og som svævende i Luften, blev Pigen baaren ind i Karethen, medens Velsignelser udstrømmede fra alle Læber over den værdige Dame, der havde frelst den Uskyldige fra Blodretten.

Ved Serons, den berømteste parisiske Læges Bestræbelser, lykkedes det endelig, at bringe Madelon, der havde ligget hele Timer i død Bevidstløshed, til sig selv. Frøken Scuderi fuldendte, hvad Lægen havde begyndt, i det hun lod mangt et venligt Glimt af Haab falde ind i Pigens Sjæl, indtil en heftig Taarestrøm styrtede ud af hendes Øine, og atter skaffede hende Luft. Hun var istand til at fortælle, hvorledes Alt var gaaet til, men af og til qvaltes hendes Ord af den meest gjennemborende Smertes Vælde i dyb Hulken.

Ved Midnatstide var hun bleven vakt af en sagte Banken paa hendes Kammerdør, og havde hørt Oliviers Stemme, der havde anraabt

hende om endelig strax at staae op, da hendes Fader laa i Dødskampen. Forfærdet var hun sprungen iveiret, og havde aabnet Døren. Bleg og forstyrret, med Angstens Sveed paa sin Pande, var Olivier, der bar et Lys i Haanden, med vaklende Skridt, gaaet hen til Værkstedet, hvorhen hun havde fulgt ham. Der laa hendes Fader med stive Øine, og rallede i Døden. Jamrende havde hun styrtet sig over ham, og var nu først bleven hans blodige Skjorte vaer. Olivier havde trukken hende blidt tilside, og derpaa havt travelt med at vaske og forbinde et Saar paa hendes Faders venstre Bryst. Imidlertid var hendes Fader kommen til sin Besindelse, han havde hørt op at ralle, og først seet paa hende, saa paa Olivier med et sjælfuldt Øiekast, grebet hendes Haand, lagt den i Oliviers, og hurtig trykket dem begge. Hun og Olivier var derpaa faldet paa Knæe ved Faderens Leie, han havde reist sig op med en skjærende Lyd, men var strax sjunken tilbage igjen, og havde opgivet sin Aand med et dybt Suk. Nu havde de Begge jamret og veklaget høit. Olivier havde fortalt, hvorledes hans Mester var bleven myrdet ligefor Øinene af ham paa en natlig Vandring, han efter den Gamles Befaling havde maattet følge ham paa, og hvorledes han med den største Anstrængelse havde hjembaaren den tunge Mand,

som han ei havde holdt for dødelig saaret. Som Morgenen brød frem, vare Huusfolkene, hvem den Larmen og Græden og Jamren, der havde været, var paafaldende, komne op, og havde endnu fundet dem ganske trøsteløse knælende ved Faderens Liig. Nu var der bleven Allarm; Marechausseen var trængt ind i Huset, og Olivier bleven slæbt i Fængsel som sin Mesters Morder. Madelon tilføiede nu den meest rørende Skildring af sin elskede Oliviers Dyd, Fromhed og Troskab; hvorledes han havde holdet sin Mester høit i Æren, som var det hans egen kiødelige Fader, hvorledes denne havde gjengjeldt hans Kiærlighed i fuldt Maal, hvorledes han trods hans Armod havde valgt ham til sin Svigerson, fordi hans Duelighed lignede hans Troskab og ædle Sindelav. Alt Dette fortalte Madelon ret af inderste Hjerte, og endte med, at, om Olivier i hendes Paasyn havde stukket hendes Fader Dolken i Brystet, vilde hun snarere holde dette for et djævelsk Blændværk, end troe paa, at Olivier var istand til en saa forfærdelig, gyselig Forbrydelse.

Froken Scuderi, rørt i sit Inderste af Madelons navnløse Lidelser, og ganske tilbøielig, til at holde den stakkels Olivier for uskyldig, indhentede Underretninger, og fandt Bekræftelse paa Alt, hvad Madelon havde fremført om det

huuslige Forhold, hvori Mesteren havde staaet til sin Svend. Huusfolkene, Naboerne roste enstemmigen Olivier som et Mønster paa en anstændig, from, tro og flittig Opførsel, Ingen vidste noget Ondt om ham, og alligevel, naar Talen faldt paa den græsselige Daad, saa trak Enhver paa Skuldrene, og meente, at deri laa noget Ubegribeligt.

Bragt for chambre ardente, benægtede Olivier, som Frøken Scuderi erfoer, den ham paaduttede Udaad med den største Standhaftighed, med den lyseste Frimodighed, og paastod, at hans Mester i hans Paasyn var bleven anfaldet og myrdet paa Gaden, men at han havde slæbt ham endnu levende hjem, hvor han meget snart havde opgivet Aanden. Ogsaa dette stemte altsaa overeens med Madelons Fortælling. Evig og idelig lod Frøken Scuderi de ubetydeligste Omstændigheder ved den græsselige Tildragelse gjentage for sig. Hun forskede nøie efter, om der nogensinde havde været en Tvist mellem Mester og Svend, om maaskee Olivier ikke var fri for hiin Jilsindethed, der ofte som et blindt Vanvid bemægtiger sig de godmodigste Mennesker, og driver dem til Handlinger, der synes at udelukke al Velkaarlighed. Men jo mere begeistret Madelon talte om den rolige, huuslige Lykke, hvori de tre Mennesker havde levet sammenknyttede ved den inderligste Kjærlighed, des

meer forsvandt igjen hver Skygge af Mistanke, der vilde fordunkle den ulykkelige Olivier. — Hvor nøie Frøken Scuderi end forskede, og endskjønt hun gik ud fra, at Olivier dog, uagtet alt Det, der talte høit for hans Uskyld, kunde være Cardillacs Morder, saa fandt hun i Mulighedens Rige dog ingen Bevæggrund til den forfærdelige Daad, der i alt Fald maatte forstyrre Oliviers Lykke. — Han er fattig, men duelig. — Det lykkes ham at vinde den berømteste Mesters Yndest, han elsker dennes Datter, Mesteren begunstiger hans Kjærlighed, Lykke, Velstand opladdes ham for hans hele Liv! — Men lad nu saa være, at Olivier, opirret, Gud veed paa hvad Maade, overvældet af Vrede, morderisk anfaldt sin Fader, hvilket djævelsk Hyklerie maatte der høre til, at bære sig saaledes ad efter fuldbragt Daad, som han virkelig har gjort! — Med den faste Overbeviisning om Oliviers Uskyld, fattede Frøken Scuderi den Beslutning at redde den skyldfri Yngling, det maatte koste hvad det vilde.

Hun troede det raadeligst, før hun maaskee anraabte Kongens Naade selv, at henvende sig til Præsidenten la Regnie, at gjøre ham opmærksom paa alle de Omstændigheder, der maatte tale for Oliviers Uskyldighed, og saaledes at vække en indvortes, den Anklagede gunstig Overbeviisning

i Præsidentens Sjæl, som velgjørende skulde meddele sig til Dommerne.

La Regnie modtog Frøken Scuderi med den høie Agtelse, den værdige Dame, høit æret af Kongen selv, kunde gjøre retmæssig Fordring paa. Han hørte nøie paa Alt, hvad hun forebragte om den forfærdelige Gjerning, om de Forhold, Olivier stod i og om hans Karakteer Et fiint, næsten haansk Smiil var imidlertid Alt, hvormed han beviiste, at de hellige Forsikkringer, de af hyppige Taarer ledsagede Advarsler om, at hver Dommer ei maatte være den Anklagedes Fjende, men ogsaa agte paa Alt, hvad der talte til hans Gunst, ei traf ganske døve Øren. Da nu Frøkenen omsider ganske udmattet taug og viskede Taarerne af Øiet, begyndte Regnie: Det er Deres fortræffelige Hjerte ganske værdigt, min Frøken, at De, rørt af en ung, forelsket Piges Taarer, troer Alt, hvad hun fortæller, ja at De ikke er istand til at fatte Tanken om en saa forfærdelig Udaad, men ganske anderledes forholder det sig med Dommeren, der er vant til at rive Maasken af det frække Hykleri. Vel kan det ikke være min Pligt at udvikle Enhver, der spørger mig, Gangen i en Kriminalproces. Frøken! jeg gjør min Pligt, lidet bryder jeg mig om Verdens Dom. Skjælve skulle de Onde for chambre ardente, der ei kjender til

anden Straf end Blod og Ild. Men af Dem, min Frøken vilde jeg nødig holdes for et ubøieligt og grusomt Uhyre, tillad mig derfor, at jeg med faa Ord lægger Dem den unge Forbryders Blodskyld klart for Øie; jeg takker Himlen, at han er falden i den hævnende Retfærdigheds Hænder. Deres skarpsindige Aand vil da selv forsmaae den Godmodighed, der gjør Dem Ære, men slet ikke vilde anstaae mig. — Altsaa! — Om Morgenen findes René Cardillac myrdet ved et Dolkstik. Der er Ingen hos ham uden hans Svend Olivier Brusson og hans Datter. I Oliviers Kammer finder man, under det gyselige Optrin, en Dolk, farvet af friskt Blod, der passer nøie i Saaret. „Cardillac er, siger Olivier, i Nat bleven myrdet for mine Øine. — Man vilde maaskee plyndre ham ud? Det veed jeg ikke! — Du gik med ham, og det var dig ikke muligt at standse Morderen? — at holde ham? at raabe om Hjelp? Femten, ja vel tyve Skridt gik min Mester foran mig, jeg fulgte bagefter. Men i al Verden hvorfor i saa lang en Fraastand? — Det var saaledes min Mesters Villie. Men hvad havde overhovedet Mester Cardillac saa at bestille paa Gaden? — Det kan jeg ikke vide. Men ellers er han dog aldrig kommen ud af Huset efter Klokken ni om Aftenen? — Her stammer Oli-

vier, han er bestyrtset, han sukker, han fælder Taarer, han forsikkrer ved Alt hvad Helligt er, at Cardillac virkelig var gaaet ud den Nat, og havde funden sin Død." Men pas nu vel paa, min Frøken. Det er beviist med den fuldkomneste Vished, at Cardillac aldeles ikke har forladt Huset samme Nat, og at følgelig Oliviers Paastand, at han virkelig var gaaet ud med ham, er en fræk Løgn. Gadedøren er forsynet med en tung Laas, der, ved at lukkes op og i, gjør en gjennemtrængende Allarm, derpaa bevæger Dørklokken sig med en ubehagelig Knirken og Hvinen i sine Hængsler, saa at Allarmen selv gjenlyder i den øverste Etage af Huset, hvad anstillede Forsøg har beviist. Nu boer i den underste Etage, altsaa lige ved Gadedøren, den gamle Mester Claude Patru med sin Opvarterske, der, skjønt næsten firsindstyve Aar, dog endnu er rask og rørig. Disse To hørte, hvorledes Cardillac hiin Aften efter sin gamle Sædvane præcis Klokken ni kom ned ad Trappen, lukkede og laasede Døren med megen Allarm, atter gik op, læste sin Aftenbøn høit, og derpaa gik ind i sit Sovekammer, som man kunde formode af at han smeldte Døren i efter sig. Mester Claude lider af Søvnløshed, som det gjerne pleier at gaae alle gamle Folk. Ogsaa i hiin Nat kunde han ikke faae et Øie lukket. Opvarterske slog derfor,

da Klokken vel var halv ti, Ild i Kjøkkenet, som hun kom til, ved at gaae gjennem Forstuen, tændte Lys, og satte sig ved Bordet hos Mester Claude med en gammel Krønnike, som hun læste i, medens den Gamle, fordybet i sine Betragtninger, snart satte sig ned i Lænestolen, snart stod op igjen, og trippede sagte og langsomt op og ned i Stuen for at blive træt og søvnig. Alt blev tyst og roligt til efter Midnat. Da hørte hun Fodtrin oven over sig, et haardt Fald, som naar en svær Byrde styrter ned paa Jorden, og strax efter en huul Stønnen. Baade hun og den Gamle betoges af en sælsom Angst og Beklemthed. En Gysen, som hidrørte den fra den forfærdelige, nu just begangne Daad, gjennemfoer dem. Ved den klare Morgens Frembrud var da kommen for Lyset, hvad der var skeet i Mørket. — „Men, afbrød Frøken Scuderi ham, men i alle Helgenes Navn, kan De da under alle de Omstændigheder, jeg først vidtløftig fortalte Dem, tænke Dem nogen mulig Anledning til denne djævelske Daad? — Hm, svarede la Regnie, Cardillac var ikke fattig — Eier af kostbare Stene. Skulde da ikke, vedblev Frøken Scuderi, skulde da ikke Datteren have Alt? — De glemmer, at Olivier skulde blive Cardillacs Svigerson. Han maatte maaskee dele, eller endog myrde for Andre, sagde la Regnie. Dele, myrde for Andre? spurgte

Frøken Scuderi sludsende. De maa vide, vedblev Præsidenten, De maa vide, min Frøken! at Oliviers Blod alt længst havde flydt paa Grevepladsen, havde hans Daad ei staaet i Forbindelse med den tæt tilslørte Hemmelighed, der hidtil har udbredt sine frygtelige Virkninger over Paris. Olivier hører uimodsigelig til hiin forvorpne Bande, der spottende alle Domstoles Opmærksomhed, Magt og Efterforskelse, forstod sikkert og ustraffet at ramme sine Maal. Ved ham bliver — maa Alt blive klart. Cardillacs Saar ligner alle deres, der bleve myrdede og plyndrede paa Gader og i Huse. Men nu det meest afgjørende, fra det Øieblik, Olivier Brusson bragtes i Fængsel er al Myrden, al Plyndren ophørt. Gaderne ere sikkre om Natten som om Dagen. Beviis nok, at Olivier maaskee stod i Spidsen for hiin Bande. Endnu vil han ikke bekjende, men der gives Midler, til at faae ham til at tale mod sin Villie. „Og Madelon, raabte Frøken Scuderi og Madelon, den trofaste, uskyldige Glut — Ah, sagde la Regnie med et giftigt Smiil, hvo indestaaer mig for, at hun ikke er med i Complottet. Hvad bryder hun sig om sin Fader, kun Morderen gjelder hendes Taarer. Hvad siger De, raabte Frøken Scuderi, det er ikke muligt, sin Fader! denne Pige! — O! vedblev la Regnie, o! tænk dog

kun paa Marquise de Brinvillier! De maa tilgive mig, hvis jeg maaskee snart skulde see mig nødsaget til at lade denne Pige, De har taget i Deres Beskyttelse, hente fra Dem og kaste i Conciergeriet. — Frøken Scuderi gyste over denne forfærdelige Mistanke. Det var hende, som om ingen Troskab, ingen Dyd kunde bestaae for denne skrækkelige Mand, som om han maatte lægge Blodskyld i de inderste, lønligste Tanker. Hun reiste sig. Vær menneskelig, det var Alt hvad hun beklemt, tungtaandende, kunde bringe over sine Læber. Da hun allerede var i Begreb med at gaae ned ad Trappen, som Præsidenten med ceremonieus Høflighed havde fulgt hende til, kom hun, uden selv at vide hvorledes, paa en besynderlig Tanke. „Vilde det vel vorde mig tilladt at faae den ulykkelige Olivier Brusson at see?" spurgte hun Præsidenten, og dreiede sig rask om til ham. Han saae paa hende med en betænkelig Mine, og hiint, ham egne, modbydelige Smiil kom tilsyne i hans Ansigt. „Sikkert, sagde han, sikkert, vil De nu, min værdige Frøken, af større Tillid til den indvortes Røst i Dem, til Deres Følelse, end til hvad der er skeet for vore Øine, selv prøve Oliviers Skyldighed eller Uskyldighed. Gyser De ikke for Forbrydelsens mørke Opholdssted, er det Dem ikke modbydeligt at see Forvorpenhedens Billeder i alle

dens Grader, saa skal Conciergeriets Porte inden to Timer staae Dem aabne. Man skal vise Dem denne Olivier, hvis Skjæbne har vakt deres Deeltagelse."

Frøken Scuderi kunde i Grunden heller ikke overtyde sig om det unge Menneskes Brøde. Alt talte imod ham, ja ingen Verdens Dommer vilde have handlet anderledes end la Regnie, ved saa afgjørende Kjendsgjerninger. Men det Billede af huuslig Lykke, Madelon med de meest levende Træk havde bragt hende for Øine, overstraalede enhver ond Mistanke, og hun vilde da heller antage en uforklarlig Hemmelighed, end troe paa det, hendes hele Indre oprørte sig imod. Hun havde ifinde at lade Olivier endnu engang fortælle hende, hvorledes Alt var gaaet til i hiin frygtelige Nat, og saa meget muligt at trænge ind i en Hemmelighed, der muligen var bleven tilhyllet for Dommerne, fordi de havde troet det unyttigt, at bryde sig videre om den.

Da Frøken Scuderi var ankommen i Conciergeriet, førte man hende ind i et stort, lyst Værelse. Ikke længe efter hørte hun Raslen med Lænker. Olivier Brusson blev bragt ind. Men i samme Øieblik han traadte over Dørtærskelen, sank Frøken Scuderi ogsaa afmægtig til Jorden. Da hun var kommen til sig selv, var Olivier

forsvunden. Hun fordrede med Heftighed, at man skulde bringe hende til sin Vogn; bort, øieblikkelig vilde hun bort fra dette, den frække Forvorpenheds, Opholdssted. Ak! — ved første Øiekast havde hun i Olivier Brusson gjenkjendt hiin Yngling, der paa Pontneuf havde kastet hende Seddelen ind i Vognen, der havde bragt hende det lille Juvelskrin. — Nu var jo hver Tvivl hævet, la Regnies skrækkelige Formodning ganske stadfæstet. Olivier Brusson hører til den frygtelige Morderbande, sikkert har han ogsaa myrdet sin Mester! — Og Madelon? — Endnu aldrig saa bittert skuffet af sin indre Følelse, angrebet til Døden af den djævelske Magt paa Jorden, paa hvis Tilværelse hun ei havde troet, mistvivlede Frøken Scuderi om al Sandhed. Hun tillod sig endog den forfærdelige Mistanke, at Madelon kunde være Medviderske, og have Deel i det græsselige Mord. Og som det pleier at gaae, at den menneskelige Aand, naar først et Billede er opsteget for den, travelt søger og finder Farver, til klarere og klarere at udmale det, saa fandt ogsaa Frøken Scuderi, ved at overveie hver Omstændighed ved denne Udaad, og i de ubetydeligste Træk i Madelons Adfærd Næring nok for sin Mistanke. Saaledes blev meget af hvad der før havde været hende et Beviis paa hans Uskyld og Reenhed, nu et

sikkert Kjendemærke paa skjændig Ondskab og indstuderet Hyklerie. Hiin hjerteskjærende Jammer, hine blodige Taarer kunde vel have deres Kilde i Dødsangsten, ikke for at see den Elskede bløde — nei for selv at falde for Bøddeløxen. Med den Beslutning strax at skaffe sig den Slange, hun nærede i sin Barm fra Halsen, steg Frøken Scuderi ud af Vognen. Idet hun traadte ind i sit Gemak, faldt Madelon hende tilfode. Hun kastede sine himmelske Øine — i en Engels kan der ikke ligge mere Troskab — paa Frøkenen, lagde de foldede Hænder paa den bølgende Barm, jamrede og anraabte hende høit om Hjelp og Trøst. Med møisomt vunden Fatning sagde Frøken Scuderi, idet hun søgte at give sin Røst saa megen Ro og Alvor, det var hende muligt: „Gaa — gaa — trøst dig kun over Morderen, hvem Retfærdigheden vil straffe for hans Skjændselsgjerninger — den hellige Jomfru forbyde, at ei en Blodskyld hviler tungt paa dig selv." „Ak nu er Alting tabt!" — Med dette gjennemtrængende Udraab styrtede Madelon afmægtig til Jorden. Frøken Scuderi overlod la Martiniere Omsorgen for Pigen, og gik ind i et andet Værelse. —

Ganske sønderreven i sit Inderste, bragt i Strid med alt Jordiskt, ønskede Frøken Scuderi ikke længer at leve i en Verden, fuld af djævelsk

Bedrag. Hun anklagede Skjæbnen, der havde undt hende saa mange Aar, til at styrke sin Tro paa Dyd og Ærlighed, og nu paa hendes gamle Dage tilintetgjorde det skjønne Billede, der havde lyst for hende i Livet.

Hun hørte nu la Martiniere bringe Madelon bort, der jamrede og sukkede sagte: „Ak! — ogsaa hende — ogsaa hende have de Grusomme forblindet. — Jeg Usalige — stakkels, ulykkelige Olivier — „Disse Toner trængte dybt ind i Froken Scuderis Hjerte, og atter rørte sig dybt i hendes Inderste Ahnelsen om en Hemmelighed, Troen paa Oliviers Uskyldighed. Overvældet af de modsigende Følelser, ganske ude af sig selv, raabte Froken Scuderi: Hvilken Helvedaand har indviklet mig i denne forfærdelige Historie, der kommer til at koste mig mit Liv! — I samme Øieblik traadte Baptiste bleg og forskrækket ind til hende, med den Efterretning, at Desgrais var udenfor. Siden la Voisins afskyelige Proces var det et sikkert Forbud paa en eller anden criminel Anklage, naar Desgrais viste sig i et Huus; derfor var Baptiste saa forskrækket, derfor spurgte Frøkenen ham med et blidt Smiil: Hvad fattes dig Baptiste? — Ikke sandt! — Navnet Scuderi fandtes ogsaa paa la Voisins Liste? Ak for Himiens Skyld, svarede Bap-

tiste, skjælvende over hele sit Legeme, hvor kan De endog kun udtale sligt, men Desgrais — den forfærdelige Desgrais er saa hemmelighedsfuld, saa paatrængende, han synes slet ikke at kunne oppebie, at see Dem! — Nu vel, sagde Frøken Scuderi, nu vel Baptiste, saa lad ham kun strax komme ind, det Menneske, der er Eder saa frygtelig, og som i det mindste ikke hos mig kan vække nogen Ængstelse. — „Præsidenten, begyndte Desgrais, da han var kommen ind, Præsidenten la Regnie skikker mig til Dem, min Frøken, med en Bøn, om hvis Opfyldelse han slet ikke vilde gjøre sig Haab, hvis han ikke kjendte Deres Retskaffenhed, Deres Mod, hvis ei det sidste Middel, til at opdage et skjændigt Mord, laa i Deres Hænder, hvis De ikke allerede selv havde tagen Deel i den afskyelige Proces, der holder chambre ardente, os Alle i Aande. Olivier Brusson har været halv rasende, fra den Tid han har seet Dem. Saa meget han end alt synes at ville bequemme sig til Bekjendelse, saa sværger han dog nu paany ved Christus og alle Helgene, at han er ganske uskyldig i Cardillacs Mord, hvorvel han gjerne vil lide Dødsstraffen, som han har fortjent. Læg Mærke til, min Frøken, at den sidste Tilsætning aabenbar hentyder paa andre Forbrydelser, der hvile tungt paa ham. Men forgjæves

er dog al Møie, kun at faae et Ord mere ud af ham, selv Trudsel med Torturen har intet frugtet. Han bønfalder, han besværger os, at skaffe sig en Samtale med Dem, Dem kun, Dem ene og alene vil han tilstaae Alt. Medlad Dem, min Frøken, til at høre Brussons Bekjendelse. Hvorledes! raabte Frøken Scuderi ganske opbragt, skal jeg være Blodrettens Organ, skal jeg misbruge det ulykkelige Menneskes Tillid, til at bringe ham paa Skaffottet? — Nei Desgrais! — lad Brusson end være en ryggesløs Morder, aldrig var det mig dog muligt, saa nedrigt at bedrage ham. Intet vil jeg vide af hans Hemmeligheder der kom til at ligge begravne i mit Bryst som et helligt Skriftemaal. Maaskee, svarede Desgrais med et fiint Smiil, maaskee forandrer Deres Tankemaade sig, min Frøken, naar De har hørt Brusson. Bad De ikke selv Præsidenten, at han skulde være menneskelig? Han er det, idet han giver efter for Brussons taabelige Begjæring, og saaledes prøver det sidste Middel, før han griber til Torturen, som Brusson længst er moden til. En uvilkaarlig Gysen gjennemfoer Frøken Scuderi. Viid, vedblev Desgrais, viid, værdige Dame, man vil ingenlunde anmode Dem om, end, nu engang at betræde hine skumle Fængsler, der

opfylde Dem med Rædsel og Afskye. I Nattens Taushed, uden at gjøre nogen Opsigt, bringer man Olivier Brusson som et frit Menneske til Dem i Deres Huus. Ei engang beluret, men dog bevogtet, kan han da utvungen bekjende Dem Alt, hvad der ligger tungt paa ham. At De for Deres egen Person ei har noget at frygte af den Elendige, derfor indestaaer jeg Dem med mit Liv. Han taler om Dem med inderlig Ærefrygt. Han sværger paa, at kun den mørke Skjæbne, der har forhindret ham i, tidligere at see Dem, har styrtet ham i Døden. Og saa staaer det jo til Dem selv, at sige saa meget, De lyster af hvad Brusson har aabenbaret Dem. Kan man tvinge Dem til mere?

Frøken Scuderi saae dybtgrundende til Jorden. Hun syntes, at hun maatte adlyde den høiere Magt, der af hende krævede Oplysning om en rædsom Hemmelighed, at hun ikke længere kunde unddrage sig de sælsomme Forviklinger, hvori hun mod sin Villie var bleven hildet. Pludselig fattet sagde hun med Værdighed: Gud vil skjænke mig Fatning og Standhaftighed; lad Brusson komme til mig, jeg vil tale med ham.

Ligesom dengang, da Brusson bragte Juvelskrinet, saaledes blev der ved Midnatstide banket paa Frøken Scuderis Gadedør. Baptiste,

der var underrettet om det natlige Besøg, aabnede den. En kold Gysen gjennemfoer Froken Scuderi, da hun af de sagte Trin, den hemmelige Mumlen, kunde mærke, at de Vagtere, der havde bragt Brusson, fordeelte sig i Husets Gange.

Omsider gik Døren til hendes Gemak sagte op, Desgrais traadte ind, bagefter ham Olivier Brusson, uden Lænker, i anstændig Dragt. Her er, sagde Desgrais, med en ærbødig Hilsen, her er Brusson, min værdige Froken! og forlod derpaa Værelset.

Brusson sank ned paa begge Knæ for Froken Scuderi, bedende opløftede han begge sine Hænder, medens hyppige Taarer nedrandt fra hans Øine.

Froken Scuderi saae blegnende, uden at kunne tale, ned paa ham. Uagtet de forstyrrede, ja af Grædmelse og fortærende Smerte fortrukne Ansigtstræk, straalede dog et ægte Præg af det ærligste Hjerte ud af Ynglingens Aasyn. Jo længere Froken Scuderi lod sine Øine hvile paa Brussons Ansigt, des mere levende fremtraadte Erindringen om, hun vidste ikke selv hvilket elsket Væsen, som hun kun ikke tydelig formaaede at tilbagekalde sig. Al hendes Forfærdelse forlod hende, hun glemte, at det var Cardillacs Morder, der knælede for hende, og i den rolige, kjærli-

ge Tone, der var hende egen, sagde hun: „Naa Brusson, hvad har J at sige mig?“ Endnu stedse knælende, sukkede han dybt af inderligt Vemod, og sagde saa: O min værdige, min høitærede Frøken, er da hvert Spoer af Erindring om mig forsvundet? Frøken Scuderi, svarede med et endnu opmærksommere Blik paa ham, at hun vistnok i hans Træk havde funden Lighed med et af hende elsket Væsen, og at han kun kunde takke denne Lighed for, at hun bekæmpede den dybe Afskye for Morderen, og roligen hørte paa ham. Brusson, haardt saaret af disse Ord, sprang hurtig iveiret, og traadte et Skridt tilbage, det mørke Blik heftet paa Jorden. Derpaa sagde han med dump Røst: Har De da ganske forglemt Anna Guiot? — hendes Søn Olivier — hiin Dreng, De saa ofte gyngede paa Deres Knæ, er det, der staaer for Dem. „O for Himlens Skyld!“ raabte Frøken Scuderi, i det hun bedækkede sit Ansigt med sine Hænder og sank tilbage i sin Stoel. Frøkenen havde vel Aarsag nok, til at blive saa forfærdet. Anna Guiot, en forarmet Borgers Datter, havde fra Lille af været hos Frøken Scuderi, der opdrog hende, som en Moder sit elskte Barn, med al Troskab og Omhu. Da hun nu var voxen til, havde der indfundet sig et smukt, skikkeligt ungt Menneske, ved Navn Claude

Brusson, og havde beilet til Pigen. Da han nu var en særdeles duelig Uhrmager, der maatte finde sit rigelige Udkomme i Paris, og Anna desuden ret af Hjertet havde faaet ham kjær, saa tog Frøken Scuderi slet ikke i Betænkning, at indvillige i sin Pleiedatters Bryllup. De unge Folk satte sig ned, levede i stille, lykkelig Huuslighed, og hvad der knyttede Elskovsbaandet endnu fastere, var Fødselen af en saare deilig Dreng, den hulde Moders udtrykte Billede.

Frøken Scuderi gjorde den lille Olivier til sin Afgud, hele Timer, hele Dage rev hun ham fra Moderen, for at kjæle og dægge for ham. Deraf kom det sig, at Drengen ganske vænnede sig til hende, og ligesaa gjerne vilde være hos hende, som hos Moderen. Tre Aar vare henrundne, da Brussons Laugsbrødres Misundelse bragte det saa vidt, at hans Arbeide daglig tog af, saa han tilsidst neppe kummerligen kunde slaae sig igjennem. Dermed forenede sig hans Længsel efter det skjønne fædrelandske Genf, og saaledes skedte det da, at den lille Familie drog didhen, al Frøken Scuderis Modstand uagtet, der lovede al den Understøttelse, som kun var hende mulig. Endnu et Par Gange skrev Anna til sin Pleiemoder, saa taug hun, og Denne maatte troe, at det lykkelige

Liv i Brussons Hjem ei længer tillod Mindet om de tidligere henlevede Dage at reise sig.

Det var nu lige tre og tyve Aar siden, at Brusson med sin Kone og sit Barn havde forladt Paris og var dragen til Genf.

O skrækkeligt, raabte Frøken Scuderi, da hun nogenlunde var kommen til sig selv, o skrækkeligt! — Du er Olivier? — min Annas Søn! — Og nu! — „Sikkert, svarede Olivier rolig og fattet, sikkert, min værdige Frøken, havde De ingensinde kunnet ahne, at den Dreng, De kjælede for som den ømmeste Moder, hvem De, mens De vuggede ham paa Deres Skjød, stak det ene Slikkerie i Munden efter det andet, hvem De gav de sødeste Navne, engang modnet til Yngling, skulde staae for Dem, anklaget for et grælseligt Mord! — Jeg er ikke brødefri, chambre ardente kan med Rette beskylde mig for en Forbrydelse; men saa sandt jeg haaber at døe salig, det være selv ved Bøddelens Haand, reen er jeg for hiint Mord, ei ved mig, ei ved min Brøde faldt den ulykkelige Cardillac!" — Olivier kom ved disse Ord til at skjælve og vakle. Stiltiende pegede Frøken Scuderi paa en lille Stoel, der stod ved Siden af Olivier. Han satte sig langsomt ned.

Jeg havde Tid nok, begyndte han, til at forberede mig paa Samtalen med Dem, hvilken

jeg betragter som den forsonede Himmels sidste Naade, og til at vinde saa megen Ro og Fatning, der behøvedes til at fortælle Dem min forfærdelige, uhørte Ulykkes Historie. Viis mig den Barmhjertighed, roligen at høre paa mig, saa meget end Opdagelsen af en Hemmelighed, De vist ikke har ahnet, vil overraske, ja opfylde Dem med Gysen. — Havde min stakkels Fader dog aldrig forladt Paris! — Saa langt min Erindring om Genf strækker sig, finder jeg mig igjen, vædet af mine trøsteløse Forældres Taarer, selv bragt til Taarer af deres Klager, som jeg ikke forstod. Senere vaagnede tydelig Følelsen, den fulde Bevidsthed hos mig af den trykkende Nød, den grændseløse Elendighed, hvori mine Forældre levede. Min Fader fandt sig skuffet i alle sine Forhaabninger. Nedbøiet, nedtrykket af dyb Græmmelse, døde han i samme Øieblik, det var lykkedes ham, at faae mig i Lære hos en Guldsmed. Min Moder talte meget om Dem, hun vilde klage sin hele Nød for Dem, men saa betoges hun af hiin Modløshed, der fødes af Elendigheden. Dette og maaskee ogsaa falsk Undseelse, der ofte nager paa det sønderknuste Sind, tilbageholdt hende fra sin Beslutning. Faa Maaneder efter min Faders Død fulgte min Moder ham i Graven." Stakkels Anna! stakkels Anna! raabte Frøken Scuderi overvæl-

det af Smerte. „Takket og priset være Himlens evige Magt, at hun er hedenfaren, og ei seer sin elskede Søn falde for Bødlens Øxe, brændemærket med Skjændsel" skreg Olivier høit, i det han kastede et vildt, forfærdeligt Blik til Himlen Det begyndte at blive uroligt udenfor, man gik frem og tilbage. „Ho ho, sagde Olivier med et bittert Smiil, Desgrais vækker sine Drabanter, som om jeg kunde flygte herfra. — Men videre! — Min Mester var haard ved mig, uagtet jeg snart var den bedste Arbeider, ja vel tilsidst langt overgik ham. Det traf sig engang, at en Fremmed kom i vort Værksted, for at kjøbe nogle Kostbarheder. Da han nu saae et skjønt Halssmykke, jeg havde forarbeidet, klappede han mig med en venlig Mine paa Skulderen, og sagde, i det han betragtede Klenodet: Ei ei! min unge Ven, det er jo ganske fortræffeligt Arbeide. Jeg kunde sandelig ikke nævne nogen Anden, som skulde overgaae Eder, end René Cardillac, som vistnok synes mig at være den bedste Guldsmed i Verden. Til ham skulde I begive Eder; med Glæde tager han Eder i sit Værksted; thi kun I kan hjelpe ham ved hans kunstrige Arbeider, og kun af ham alene kan I paa den anden Side endnu lære noget. Den Fremmedes Ord havde truffet mit Hjertes Inderste. Jeg havde ikke længer nogen

Ro i Genf, det drog mig fort med Magt. Omsider lykkedes det mig, at rive mig løs fra min Mester. Jeg kom til Paris. René Cardillac modtog mig kold og barsk. Jeg holdt ikke op at bede ham, han maatte give mig Arbeide, hvor ubetydeligt det saa var. Jeg skulde forfærdige en lille Ring. Da jeg bragte ham mit Arbeide, saae han stivt paa mig med sine gnistrende Øine, som vilde han see ind i mit Inderste. Derpaa sagde han: Du er mig en dygtig, vakker Svend, du kan drage ind til mig og hjelpe mig i mit Værksted. Jeg betaler dig godt, Du skal blive tilfreds med mig. Cardillac holdt Ord. Jeg havde allerede været flere Uger hos ham, uden at have seet Madelon, som, hvis jeg ikke taer feil, dengang opholdt sig paa Landet hos en af Cardillacs Tanter. Omsider kom hun. O du Himlens evige Magt, hvor blev jeg tilmode, da jeg saae det Engleaasyn! — Har nogensinde et Menneske elsket saaledes som jeg! Og nu! — O Madelon!"

Olivier kunde ikke tale mere af Vemod. Han holdt begge Hænder for sit Ansigt og hulkede heftigt. Efterat han endelig med Magt havde bekæmpet den vilde Smerte, der havde grebet ham, sagde han videre:

Madelon saae paa mig med venlige Øine. Hun kom oftere og oftere i Værkstedet. Med

Henrykkelse bemærkede jeg snart hendes Kjærlighed. Saa strengt Faderen end bevogtede os, mangt hemmeligt Haandtryk gjaldt som Tegn paa den sluttede Pagt. Cardillac syntes ei at mærke noget. Jeg havde ifinde, naar jeg først havde vundet hans Yndest, og kunde blive Mester, at bede om Madelons Haand. En Morgen, just som jeg vilde begynde paa mit Arbeide, traadte Cardillac hen for mig, med Vrede og Foragt i det mørke Blik. Jeg trænger ikke længer til dit Arbeide, begyndte han, ud af mit Huus endnu i denne Time, og kom mig aldrig tiere for Øine. Hvorfor jeg her ikke kan taale dig længer, behøver jeg ei at sige dig. For dig fattige Stakkel hænger den søde Frugt, du tragter efter, for høit! Jeg vilde tale, men han tog fat i mig med kraftig Haand, og kastede mig paa Døren, saa jeg styrtede ned og saaredes haardt paa Arm og Hoved. — Forbittret, sønderreven af dyb Smerte forlod jeg Huset, og fandt endelig i den yderste Ende af Forstaden St. Martin en godmodig Bekjendt af mig, der tog mig op hos sig paa sit Loftkammer. Jeg havde hverken Ris eller Roe. Ved Nattetide sneg jeg mig omkring Cardillacs Huus, i det Haab, at Madelon skulde høre mine Suk, mine Klager, at det maaskee skulde lykkes hende, ubeluret at tale med mig ud af Vinduet. Allehaande forvovne

Planer, hvis Udførelse jeg haabede at overtale hende til, gjennemkrydsede min Hjerne. Op til Cardillacs Huus i Gaden Nicaise stoder en høi Muur med Nischer, hvori der staae gamle, halv forfaldne Steenbilleder. Tæt ved saadant et Steenbillede staaer jeg en Nat og seer op til de Vinduer paa Huset, som vende ud til den Gaard, Muren indeslutter. Da bliver jeg paa engang Lys vaer i Cardillacs Værksted. Det er Midnat, Cardillac var ellers aldrig vaagen paa denne Tid, han pleiede præcis Klokken ni at gaae til Hvile. Mit Hjerte banker af bange Ahnelse, jeg tænker paa en eller anden Tildragelse, som maaskee baner mig en Indgang. Dog strax forsvinder Lyset igjen. Jeg trykker mig tæt mod Steenbilledet, ind i Nischen, men forfærdet springer jeg tilbage, da jeg føler et Modtryk, ligesom om Billedet var bleven levende. I Nattens dæmrende Lys seer jeg nu, at Stenen langsomt dreier sig, og at en dunkel Skikkelse smutter frem bagved samme, og sagtelig gaaer ned ad Gaden. Jeg springer hen til Steenbilledet, det staaer som før, tæt ved Muren. Uvilkaarlig, som dreven af en indvortes Magt, sniger jeg mig bagefter Skikkelsen. Ligeved et Mariebillede seer den sig om, det fulde Skin af den klare Lampe, der brænder foran Billedet, falder paa dens Ansigt. Det er Cardillac! En ubegribelig Angest, en gyselig

Rædsel paakommer mig. Som manet fast ved Troldom maa jeg afsted — efter — den spøgelseagtige Nattevandrer. For en Saadan holder jeg min Mester, skjøndt det ei er Fuldmaane, paa hvilken Tid sligt Spøgerie bedaarer de Sovende. Omsider forsvinder Cardillac tilside ind i den mørkeste Skygge. Af en sagte, skjøndt mig bekjendt Hosten mærker jeg imidlertid, at han er traadt ind i Forstuen af et Huus. Hvad skal det betyde, hvad har han ifinde? — Det Spørgsmaal gjør jeg mig selv ganske forbauset, og trykker mig tæt ind til Husene. Det varer ikke længe, saa kommer der en Mand syngende og trallende med en lysende Fjærbusk og klirrende Sporer. Som en Tiger paa sit Bytte, styrter Cardillac sig fra sit Smuthul løs paa Manden, der i samme Øieblik styrter rallende til Jorden. Med et Rædselsskrig springer jeg frem, Cardillac har styrtet sig over den Faldne. Mester Cardillac, hvad gjør I, raaber jeg høit. „Forbandede!" brøler Cardillac, løber med Lynfart forbi mig og forsvinder. Ganske ude af mig selv, neppe istand til at gaae, nærmer jeg mig den Myrdede. Jeg knæler ned ved Siden af ham, maaskee, tænker jeg, staaer han endnu til at redde, men intet Spoer af Liv findes længere i ham. I min Dødsens Angest mærker jeg neppe, at Marechausseen har omringet mig.

„Naa atter En myrdet af de Djævle — ha ha — unge Menneske — hvad gjør du der — er du en af Complottet? — fort med dig!" Saaledes raabte de i Munden paa hverandre og toge fat i mig. Jeg er knap istand til at fremstamme, at jeg jo slet ikke kunde have begaaet en saa grædselig Udaad, og at de kun skulde lade mig gaae med Fred. Da holder En sin Lygte op mod mit Ansigt; og raaber leende: Det er Olivier Brusson Guldsmedsvenden, der arbeider hos vor ærlige, brave Mester René Cardillac! — jo — han skulde myrde Folk paa Gaden! — han seer mig ogsaa ret ud dertil — det er ret paa Mordhundenes Viis, at de lamentere og laer sig fange ved Liget. — Hvordan gik det til Dreng? — fortæl kun dristigt. „Tæt forbi mig, sagde jeg, sprang der et Menneske løs paa ham der, stødte ham ned, og løb lynsnar bort, idet jeg gav et høit Skrig fra mig. Jeg vilde dog see, om den Nedkastede endnu stod til at redde." Nei, min Søn, raaber En af dem, der løftede Liget op, han er væk, Dolkstikket gaaer, som sædvanlig, gjennem Hjertet. For Satan, siger en anden, saa kom vi dog atter for seent ligesom iforgaars; derpaa bortfjernede de sig med Liget.

Jeg kan slet ikke beskrive, hvorledes jeg var tilmode; jeg følte paa mig, for at erfare, om ikke en fæl Drøm drev sit Spil med mig, det forekom

mig, at jeg nu strax maatte vaagne og forundre mig over det gale Drømmebillede. — Cardillac — min Madelons Fader, en ryggesløs Morder! — Jeg var kraftløs sjunken ned paa Steentrapperne udenfor et Huus. Morgenen dæmrede mere og mere frem, en Officierhat, rigt prydet med Fjær, laa for mig paa Steenbroen, Cardillacs blodige Daad, begaaet paa det Sted, jeg sad, stillede sig tydeligt for mig. Forfærdet løb jeg bort.

Ganske forvirret, næsten sandseløs sidder jeg paa mit Tagkammer, da gaaer Døren op, og René Cardillac træder ind. For Himlens Skyld! hvad vil J? skreg jeg ham imøde. Uden i mindste Maade at agte derpaa, kommer han hen til mig, og betragter mig smilende med en Rolighed og en Venlighed, der forøger min indvortes Afskye. Han rykker en gammel, brøstfældig Bænk frem til sig, og sætter sig hos mig, uden at jeg er istand til at reise mig fra det Straaleie, jeg har kastet mig paa. „Naa Olivier begynder han, hvor gaaer det dig, stakkels Dreng? Jeg har i Sandhed hæsligt overilet mig, ved at jage dig ud af mit Huus. Jeg savner dig i alle Ender og Kanter. Just nu har jeg et Værk i Arbeide, jeg uden din Hjelp slet ikke kan fuldføre. Hvad synes du om, atter at arbeide i mit Værksted? — du tier? Ja jeg veed, jeg har fornærmet dig. Dølge

dig det vilde jeg ei, at jeg var vred paa dig for det Fjaserie med min Madelon. Men jeg har siden ret overveiet mig den Ting, og funden, at jeg ikke kan ønske mig nogen bedre Svigerson end netop dig, ved den Dueligbed, den Flid, den Troskab, du viser. Kom altsaa med mig, og see til, hvorledes du kan vinde dig Madelon til Kone."

Cardillacs Ord gjennemskiar mit Hjerte, jeg gysede for hans Ondskab, jeg kunde ikke mæle et Ord. „Du nøler, vedblev han nu i en haard Tone, idet hans gnistrende Øine gjennemborede mig, du nøler? — du kan maaskee idag endnu ikke komme med mig, du har andre Ting fore! — du vil maaskee besøge Desgrais, eller endog lade dig melde hos d'Argenson eller la Regnie. Tag dig iagt, Knøs, at de Kløer, du vil lokke frem til andre Folks Fordærvelse, ei gribe og sønderrive dig selv." Da gjør mit dybtoprørte Sind sig pludselig Luft. Lad dem, raaber jeg, lad dem, der ere sig grælselig Udaad bevidst, lad dem føle Vægten af de Navne, I nu nævnede, mig skrække de ei — jeg har Intet med dem at skaffe. „I Grunden, vedbliver Cardillac, i Grunden gjorde det dig Ære, Olivier, at arbeide hos mig, en Mand, der er sin Tids berømteste Mester, overalt saa høitagtet for sin Ærlighed og Retskaffenhed, at hver Bagtalelse vilde falde tungt tilbage

paa Bagvaskerens Hoved. — Hvad nu Madelon angaaer, saa vil jeg kun frit tilstaae dig, at du ene kan takke hende for min Eftergivenhed. Hun elsker dig med en Heftighed, jeg slet ikke kunde tiltroe den fine lille Glut. Strax efterat du var kommen bort, faldt hun mig tilfode, omslyngede mine Knæ, og tilstod med tusende Taarer, at hun ikke kunde leve uden dig. Jeg tænkte, det var noget, hun kun bildte sig ind, som det da gjerne gaaer forelskede unge Pigebørn, at de strax ere færdige at døe, naar det første det bedste Mælkebrødsansigt har seet lidt mildt til dem. Men sandelig, min Madelon blev syg og daarlig, og da jeg nu vilde til at snakke hende det gale Tøi ud af Hovedet, udraabte hun hundrede Gange dit Navn. Hvad skulde jeg endelig gjøre, hvis jeg ikke vilde lade hende fortvivle. Igaaraftes sagde jeg til hende, jeg vilde indvillige i Alt, og hente dig idag. Der er hun nu i Nat blomstret op igjen som en Rose, og venter dig nu ganske ude af sig selv af Kjærlighedslængsel." — Himlens evige Magt tilgive mig det, men selv veed jeg ikke, hvorledes det gik til, at jeg paa engang stod i Cardillacs Huus, at Madelon høit jublende: Olivier — min Olivier — min Elskede — min Ægtefælle styrtede mig imøde, omslyngede mig med begge Arme, trykkede mig fast til sit Bryst, saa jeg over-

vældet af den høieste Henrykkelse syder ved Jomfru Maria og alle Helgene, aldrig, aldrig at forlade hende!"

Rystet ved Mindet om dette afgjørende Øieblik, maatte Olivier standse. „Forfærdeligt! raabte Frøken Scuderi, opfyldt af Rædsel over en Mands Udaad, som hun havde holdt for Dyden, for Retskaffenheden selv: — „René Cardillac hører til den Bande af Mordere, der saa længe har gjort vor gode Stad til en Røverkule?" „Hvad siger De, min Frøken, spurgte Olivier, til den Bande? Aldrig har der existeret slig en Bande. Det var Cardillac ganske alene, der med djævelsk Virksomhed søgte og fandt sine Slagtoffere i hele Byen. At det var ham alene, deri ligger den Sikkerhed, hvormed han vidste at ramme sine Maal, den uovervundne Vanskelighed, at komme Morderen paa Spoer. — Men lad mig blive ved, Fortsættelsen vil opklare Dem om det ryggesløseste, men tillige ulykkeligste Menneskes Hemmeligheder. — Enhver kan nu let tænke sig den Stilling, hvori jeg befandt mig hos min Mester. Skridtet var gjort, jeg kunde ikke mere træde tilbage. Undertiden syntes det mig, at jeg selv var bleven Cardillacs Haandlanger, kun i Madelons Kjærlighed glemte jeg den indvortes Uroe,

der qvælede mig, kun hos hende kunde det lykkes mig, at udslette hvert udvortes Spoer af navnløs Græmmelse. Naar jeg arbeidede med den Gamle i Værkstedet, jeg kunde ikke see ham i Øinene, jeg kunde knap frembringe et Ord for den Rædsel, der gjennembævede mig i Nærheden af det forfærdelige Menneske, der udøvede alle en tro, kjærlig Faders, en god Borgers Dyder, medens Natten skjulte hans Skjændigheder i sine Slør. Madelon, det fromme, englerene Pigebarn, hængte ved ham med forgudende Kjærlighed. Det gjennemborede mit Hjerte, naar jeg tænkte mig, at hun jo, hvis Hævnen engang rammede den maskerede Nidding, skuffet ved al Satans fordømte List, maatte ligge under for den græseligste Forvirrelse. Allerede dette lukkede Munden paa mig, om jeg end skulde have lidt Forbryderens Død derfor. Uagtet jeg kunde erfare nok af hvad Marechaussèen sagde, blev Cardillacs Forbrydelser, deres Motiv, og Maaden, han udførte dem paa, mig en Gaade: Oplosningen udeblev ikke længe. En Dag var Cardillac, der ellers, ved at spøge og le i det munterste Lune ved sit Arbeide, opvakte min Afskye, meget alvorlig og indsluttet i sig selv. Pludselig kastede han det Smykke fra sig, som han just arbeidede paa, saa Juveler og Perler rullede til alle Kanter, stod hastig op, og sagde: Olivier! — det

kan ei blive mellem os som hidtil, dette Forhold er mig utaaleligt. — Hvad det ei lykkedes Desgrais og hans Drabanteres meest udtænkte Snildhed at opdage, det spillede Tilfældet dig ihænde. Du har seet mig ved den natlige Daad, min onde Stjerne driver mig til, ingen Modstand er mulig. — Ogsaa din onde Stjerne var det, der lod dig følge mine Spoer, der hyllede dig i ugjennemtrængelige Slør, der gav dine Fjed den Lethed, at din Gang var umærkelig, som det mindste Dyrs, saa jeg, der i den mørkeste Nat kan see klart som en Tiger, der kan høre den mindste Larm, ja Myggenes Surren i fjerne Gader, ei bemærkede dig. Din onde Stjerne har ført dig, min Medhjelper, til mig. Paa Forræderie er der, i den Stilling, du nu er, ikke længere at tænke. Det er derfor bedst du faaer Alt at vide. „Ingensinde skal jeg vorde din Medhjælper, du hykkelske Nidding!" Saa vilde jeg have udraabt, men den indvortes Rædsel, der havde betaget mig ved Cardillacs Ord, qvalte min Stemme. Istedetfor Ord, formaaede jeg kun at udstøde en uforstaaelig Lyd. Cardillac satte sig atter i sin Arbeidsstoel. Han tørrede Sveden af sin Pande. Heftig rystet ved Erindringen om det Forgangne, syntes han kun møisommeligt at kunne vinde sin Fatning. Omsider begyndte han: Vise Mænd tale meget om de sælsomme Indtryk,

svangre Qvinder ere modtagelige for, og om den vidunderlige Indflydelse sligt levende, villielsst udvortes Indtryk, kan have paa Barnet. Om min Moder fortalte man mig en underlig Historie. Da hun var svanger med mig i første Maaned, var hun tilligemed nogle andre Qvinder Tilskuer ved en glimrende Fest, Hoffet holdt i Trianon. Her faldt hendes Øie paa en Cavalier i spansk Dragt, med en funklende Juvelkjede om Halsen, som hun slet ikke meer kunde faae Øinene fra. Hendes hele Væsen var Attraa efter de funklende Stene, der syntes hende et overjordisk Gode. Den samme Cavalier havde for flere Aar siden, da min Moder endnu var ugift, lagt Snarer for hendes Dyd, men var bleven bortviist med Afskye. Min Moder gjenkjendte ham, men nu syntes hun, at han omgiven af de straalende Diamanters Glands, var et Væsen af høiere Art, Indbegrebet af al Skjønhed. Cavalieren bemærkede min Moders længselfulde, fyrige Øiekast. Han troede nu at blive lykkeligere end tilforn. Han vidste at nærme sig hende, ja at lokke hende bort fra hendes Selskab til et eensomt Sted. Der sluttede han hende fyrigt i sine Arme, min Moder greb efter den skjønne Kjede, men i samme Øieblik sank han til Jorden, og rev min Moder med sig i Faldet. Maaskee var han pludselig bleven truffen af Sla-

get, eller der har været en anden Aarsag; nok, han var død. Forgjæves vare min Moders Anstrængelser, at arbeide sig ud af Ligets, i Døden stivnede, Arme. Med de hule Øine, hvis Seekraft var forsvunden, henvendte paa hende, væltede Liget sig om med hende paa Jorden. Hendes gjennemtrængende Skrig om Hjelp naaede endelig de fjernt Forbigaaendes Øren, man ilte til og reddede hende ud af den gyselige Elskers Omfavnelse. Forfærdelsen herover kastede min Moder paa et haardt Sygeleie. Man gav hende, mig tabt, men hun kom sig alligevel, og Forløsningen var lykkeligere, end man nogensinde havde kunnet haabe. Men hiint frygtelige Øieblikks Rædsler havde truffet mig. Min onde Stjerne var oprunden, og havde kastet hiin Gnist i mig, der optændte en af de sælsomste og fordærveligste Lidenskaber i mig. Allerede i min spædeste Barndom skattede jeg straalende Diamanter og gyldne Kjeder over alt Andet. Man holdt det for en sædvanlig, barnagtig Tilbøielighed. Men det viste sig, at det forholdt sig anderledes, thi som Dreng stjal jeg Guld og Juveler, hvor jeg blot kunde faae fat paa dem. Som den meest øvede Kjender vidste jeg af Instinkt at skjelne mellem uægte og ægte Smykker. Kun disse havde Tillokkelser for mig, uægte og almindeligt Guld lod jeg ligge ubemærket.

Den medfødte Drift maatte vige for min Faders grusomste Revselser. For kun at kunne haandtere med Guld og ædle Stene, gav jeg mig i Guldsmedlære. Jeg arbeidede med Lidenskab, og blev snart den første Mester i min Kunst. Nu begyndte en Periode, hvori den medfødte Drift, saa længe neddæmpet, med Vælde trængte frem og vorede i Kraft, borttærende hver anden Følelse i mit Hjerte. Saasnart jeg havde forfærdiget og afleveret et Smykke, henfaldt jeg i en Urolighed, en Trøstløshed, der rovede mig min Sovn, min Sundhed — min Levelyst. — Dag og Nat stod Den, jeg havde arbeidet for, mig for Øine, prydet med mit Smykke, og en Røst hvidskede mig i Øret: Det er jo dit — det er jo dit — tag det dog — hvad skal den Døde med Diamanterne! — Da lagde jeg mig omsider efter Tyvekunster. Jeg havde Adgang i de Stores Huse, jeg nyttede hurtig hver Leilighed, ingen Laas modstod min Behændighed, og snart var det Smykke, jeg havde afleveret, atter i mine Hænder. — Men nu fordrev selv det ei min Uroe. Hiin forfærdelige Røst lod sig dog høre, og haanede mig, og raabte: Ho, ho, dit Smykke bærer en Død! — Selv vidste jeg ikke, hvorledes det kom sig, at jeg fattede et uudsletteligt Had til dem, som jeg havde forfærdiget et Smykke for. Ja! i mit Hjertes Inderste vaagne-

de en Lyst til at myrde dem, for hvilken jeg selv maatte bæve. — I dette Tidspunkt kjøbte jeg dette Huus. Jeg var bleven enig med Eieren om Handelen, her i dette Kammer sad vi sammen, fornøiede over den afsluttede Akkord, og drak en Flaske Viin. Det var bleven Nat, jeg vilde til at gaae, da sagde Sælgeren til mig: Hør Mester René, før I gaaer bort, maa jeg dog gjøre Eder bekjendt med en Hemmelighed ved dette Huus. Derpaa aabnede han hiint i Væggen anbragte Skab, skjød Bagvæggen tilside, traadte ind i et lidet Kammer, bukkede sig ned, og løftede en Falddør op. Vi stege ned ad en steil, smal Trappe, kom til en snever lille Port, som han lukkede op, og traadte ud i det frie Gaardsrum. Nu gik den Gamle, der havde solgt mig Huset, hen til Muren, skjød en, kun lidet fremragende, Skaade fra, og snart dreiede et Stykke af Muren sig løst, saa at et Menneske mageligt kunde smutte igjennem Aabningen og komme ud paa Gaden. Du skal engang faae det Kunstværk at see, som sandsynligviis snedige Munke i det Kloster, her fordum stod, lode forfærdige, for hemmeligt at kunne smutte ud og ind. Det er et Stykke Træ, kun udentil rappet og hvidtet, udvendig er der anbragt en Billedstøtte deri, der seer ud som Steen, men ogsaa kun er af Træe, og det Hele dreier sig paa skjulte Hængsler. —

Mørke Tanker stege op i min Sjæl, da jeg saae denne Indretning, det forekom mig, at der var gjort Forberedelser til slige Gjerninger, der endnu vare Hemmeligheder for mig selv. Jeg havde just nylig afleveret et kostbart Smykke til en Cavalier ved Hoffet, der, jeg veed det, var bestemt til en Operadandserinde. Den græsselige Marter udeblev ikke — Spøgelset hængte sig ved mine Fjed — den hvidskende Satan ved mit Øre! — Jeg flyttede ind i Huset. Badet i blodig Angestsveed væltede jeg mig søvnløs paa mit Leie! Jeg seer i Aanden Menneskет snige sig til Dandserinden med mit Smykke. Fuld af Raserie springer jeg i Veiret — kaster Kappen om mig — gaaer ned ad den hemmelige Trappe — fort gjennem Muren ud i Gaden Nicaise. — Han kommer, jeg styrter mig over ham, han udstøder et høit Skrig, men jeg har grebet fat i ham bagfra, og støder ham Dolken i Hjertet — Smykket er mit! Efter denne Daad følte jeg en Ro, en Tilfredshed i min Sjæl, som aldrig før. Spøgelset var forsvundet, Satans Røst forstummede. Nu vidste jeg hvad min onde Stjerne krævede, jeg maatte følge dens Vink eller gaae tilgrunde! — Du kan nu begribe min hele Færd Olivier! — Tro ikke, at jeg, fordi jeg maa gjøre, hvad jeg ikke kan undlade, derfor ganske har forsaget hiin Medlidenhedens, Forbarmel-

sens Følelse, der skal være betinget i Menneskets Natur. Du veed, hvor tungt det falder mig, at aflevere et Smykke, hvorledes jeg slet ikke vil arbeide for Mange, hvis Død jeg ikke vil, ja hvorledes jeg selv, naar jeg veed, at Blod imorgen vil bortmane mit Spørgelse, idag laer det beroe ved et kraftigt Næveslag, der strækker Besidderen af mit Klenod til Jorden, og giver det i min Haand. Efterat Cardillac havde sagt alt Dette, førte han mig ind i den hemmelige Hvælving, og undte mig Synet af sit Juvelkabinet. Kongens er ikke kostbarere. Ved hvert Smykke hang en lille Seddel, hvorpaa nøiagtig stod antegnet, for hvem det var forfærdiget, og naar det var kommen i hans Eie igjen ved Tyverie, Rov eller Mord. „Paa din Bryllupsdag, sagde Cardillac i en dump og høitidelig Tone, paa din Bryllupsdag, Olivier, skal du, med Haanden paa den korsfæstede Christi Billede, aflægge mig en hellig Eed paa, at du, saasnart jeg er død, vil opløse alle disse Rigdomme i Støv, ved Midler, jeg da skal gjøre dig bekjendt med. Jeg vil ikke, at noget menneskeligt Væsen, og mindst Madelon og du skal komme i Besiddelse af den med Blod kjøbte Skat." Hildet i denne Forbrydelsens Labyrint, sønderreven af Kjærlighed og Afsky, af Henrykkelse og Rædsel, kunde jeg sammenlignes med den Fordømte, en huld En-

gel mildt smilende vinker opad, men med gloende Kloer holder Satan fast paa ham, og den fromme Engels kjærlige Smiil, hvori den høie Himmels Salighed afspeiler sig, bliver hans værste Qval. — Jeg tænkte paa Flugt — ja paa Selvmord — men Madelon! — Dadler mig, dadler mig, min værdige Frøken, at jeg var for svag til med Magt at undertvinge en Lidenskab, der fængslede mig til Forbrydelsen; men maa jeg ikke bøde derfor med skjændselsfuld Død? — En Dag kom Cardillac usædvanlig munter hjem. Han kjælede for Madelon, kastede de venligste Blikke til mig, drak en Flaske kostelig Viin ved Bordet, noget han ellers kun pleiede at gjøre paa høie Fest- og Helligdage, sang og jublede. Madelon havde forladt os, jeg vilde gaae ind i Værkstedet: Bliv siddende, Dreng, raabte Cardillac, idag skal der ikke arbeides meer, lad os tømme et Glas endnu paa den allerværdigste, fortræffeligste Dames Velgaaende i Paris." Efterat jeg havde klinket med ham, og han havde tømt et fuldt Glas, sagde han: Siig mig engang Olivier! hvad synes du om disse Vers:

Un amant qui craint les voleurs
n'est point digne d'amour!

Han fortalte nu, hvad der var foregaaet med Dem og Kongen i Madam Maintenons Ge-

makker, og tilføiede, at han bestandigt havde æret Dem fremfor alle andre menneskelige Væsner, og at De, begavet med en saa ophøiet Dyd, som hans onde Stjerne kraftløs maatte blegne for, selv ved at bære det skjønneste Klenod, han nogensinde havde forfærdiget, aldrig vilde kunne vække det fristende Spøgelse og Tanker om Mord i hans Indre. „Hør Olivier, sagde han, hvad jeg har bestemt mig til. For længe siden skulde jeg forfærdige et Halssmykke og Armbaand for Henriette af England og selv levere Stenene dertil. Arbeidet lykkedes mig bedre end noget andet havde gjort, men det skar mig i Hjertet, naar jeg tænkte paa, at maatte skille mig ved dette Smykke, der var blevet mit Hjertensklenod. Du har hørt om Prindsessens ulykkelige Død ved Snigmord. Jeg beholdt Smykket, og vil nu sende det til Frøken Scuderi, som et Tegn paa min Ærefrygt, min Taknemmelighed, i den forfulgte Vandes Navn. — Foruden det, at Frøken Scuderi erholder et afgjørende Tegn paa sin Triumph, saa forhaaner jeg ogsaa herved Desgrais og hans Drabantere, som de fortjene det. Du skal bringe Klenodet til hende." I det Øieblik Cardillac nævnede Deres Navn, min Frøken, var det, som om sorte Slør droges fra mit Øie, og min lykkelige, tidlige Barndoms skjønne, lyse Billede atter hævede sig i broget, straalende

Farvepragt. En forunderlig Trøst fyldte min Sjæl, en Straale af Haab, som de mørke Aander maatte vige for. Cardillac maa vel have bemærket det Indtryk, hans Ord gjorde paa mig, og udtydede dem paa sin Maade. „Mit Forehavende synes at behage dig, sagde han. Jeg kan vel tilstaae det, at en dyb, indvortes Røst, saare forskjellig fra den, der som et graadigt Rovdyr kræver blodige Offre, har befalet mig at gjøre dette. — Mangengang bliver jeg underlig tilmode — en indvortes Angest, Frygten for noget, jeg veed selv ei hvilket, Forfærdeligt, der sender sine Rædsler fra et fjernt Hisset ind i Tiden, griber voldsomt min Sjæl. Da forekommer mig selv at det, min onde Stjerne har virket gjennem mig, kunde vorde min udødelige Sjæl, som slet ingen Deel har deri, tilregnet. I en saadan Stemning besluttede jeg at forfærdige en skjøn Diamantkrone for den hellige Jomfrue i Kirken St. Eustache. Men hiin ubegribelige Angst paakom mig i en endnu heftigere Grad, saa ofte jeg vilde lægge Haand paa Værket, jeg holdt da ganske op. Nu forekommer det mig, at jeg ydmyg bringer Dyden og Fromheden selv et Offer og bønfalder den om virksom Forbøn, idet jeg sender Froken Scuderi det skjønneste Klenod, jeg nogensinde har forfærdiget.“ Cardillac, der paa det nøiagtigste var bekjendt med Deres hele Levemaade, min Froken, angav mig nu Maaden, hvorpaa og

Tiden, naar jeg skulde aflevere Smykket, som han indsluttede i et zirligt lille Skrin. Mit hele Væsen var Henrykkelse, thi Himlen selv viste mig gjennem den ryggesløse Cardillac Veien til at redde mig fra det Helved, hvori jeg, som en forskudt Synder, nu maa vansmægte. Ganske mod Cardillacs Villie vilde jeg trænge ind til Dem. Som Anna Brus sons Søn, som Deres Pleiebarn, agtede jeg at kaste mig for Deres Fødder og aabenbare Dem Alt — Alt. De havde, rørt af den navnløse Elendighed, der ved Opdagelsen truede den stakkels uskyldige Madelon, lagt Mærke til Hemmeligheden, men deres høie, skarpsindige Aand vilde vistnok have fundet sikkre Midler til at standse Cardillacs forvorpne Ondskab med, ogsaa uden at aabenbare den. Spørg mig ikke, hvori disse Midler skulde have bestaaet, jeg veed det ei — men at De vilde have reddet Madelon og mig, derom var jeg saa fast overtydet i mit Inderste, som jeg troer paa den hellige Jomfrues trøsterige Hjelp. — De veed, min Frøken, at min Hensigt i hiin Nat slog feil. Jeg tabte ikke Haabet om, en anden Gang at være lykkeligere. Da skedte det, at Cardillac pludselig tabte al Munterhed. Han sneg sig mismodig omkring, stirrede stivt hen for sig, mumlede uforstaaelige Ord, fægtede med Hænderne, som for at bortkyse noget, der var ham

imod, hans Sjæl syntes plaget af onde Tanker. Saaledes havde han baaren sig ad en heel Morgen. Endelig satte han sig ved Arbeidsbordet, sprang saa fortrædelig op igjen, saae ud af Vinduet, og sagde derpaa mørk og alvorlig: Jeg vilde dog alligevel ønske, at Henriette af England havde baaren mit Smykke! — Disse Ord fyldte mig med Rædsel. Nu vidste jeg, at hans forvildede Aand atter var anfægtet af det afskyelige Mordspøgelse, at Satans Røst atter havde hvidsket ham i Øret. Jeg saae Deres Liv svæve i Fare for den ryggesløse Morddjævel. Havde Cardillac blot sit Smykke igjen i sine Hænder, saa var De redder. Med hvert Øieblik voxte Faren. Da var det, jeg mødte Dem paa Pontneuf, trængte mig frem til Deres Kareth, kastede hiin Seddel ind til Dem, hvori jeg besvoer Dem for Himlens Skyld strax at lade de modtagne Klenodier komme i Cardillacs Hænder. De kommer ikke. Min Angst steg til Fortvivlelse, da Cardillac Dagen efter ikke talte om andet, end om det kostelige Smykke, der havde viist sig for ham i Drømme. Jeg kunde kun udtyde disse Ord paa Deres Smykke, og det blev til Vished hos mig, at han udrugede et eller andet Mordanslag, som han sikkert alt havde foresat sig at udføre samme Nat. Redde Dem maatte jeg, om det end skulde koste Cardillacs Liv. Saa-

snart Cardillac, efter at have læst sin Aftenbøn som sædvanlig havde lukket sig inde, steg jeg gjennem et Vindue ned i Gaarden, smuttede gjennem Aabningen i Muren, og stillede mig i Nærheden paa et skummelt Sted. Det varede ikke længe, saa kom Cardillac ud, og sneg sig sagtelig hen gjennem Gaden. Jeg bagefter ham. Han gik hen til Gaden St. Honoree, Hjertet bævede i Livet paa mig. Cardillac var paa engang kommen mig af Syne. Jeg besluttede, at stille mig ved Deres Gadedør. Da kom ligesom dengang, da Tilfældet gjorde mig til Vidne til Cardillacs blodige Daad, en Officier syngende og trallende forbi mig, uden at blive mig vaer. Men i samme Øieblik springer en dunkel Skikkelse frem, og styrter sig over ham. Det er Cardillac. Dette Mord vil jeg hindre, med et høit Skrig er jeg i to — tre Spring paa Stedet — Ei Officieren — Cardillac synker dødelig saaret rallende til Jorden. Officieren lader Dolken falde, river Kaarden ud af Skeden, og stiller sig, i den Tanke, at jeg er Morderens Haandlanger, rede til Kamp, imod mig, men iler hurtig bort, da han seer, at jeg, uden at bryde mig om ham, kun giver mig til at undersøge Liget. Cardillac var endnu i Live. Efterat jeg havde stukken Dolken, Officieren havde ladet falde, til mig, tog jeg ham paa mine Skul-

dre, og slæbte ham mosisomt hjem til hans Huus, og gjennem den hemmelige Gang op paa Værksteder. — Det Øvrige veed De. De seer, min værdige Frøken, at min eneste Forbrydelse kun bestaaer i, at jeg ei angav Madelons Fader for Domstolene, og derved satte en Grændse for hans Misgjerninger. Neen er jeg for hvert Mord. — Ingen Piinsel skal aftvinge mig Aabenbarelsen af Cardillacs hemmelige Forbrydelser. Jeg vil ei, at, til Trods for den evige Magt, der tilslørede Faderens græsselige Blodskyld for den dydige Datter, dog nu hele den forgangne Tids, hendes hele Tilværelses Jammer skal bryde løs mod hende, at dog nu den verdslige Hævn skal oprode Liget af den Jord, der bedækker det, at dog nu Bøddelen skal brændemærke de hensmuldrede Been med Skjændsel. — Nei! — mig vil min Sjæls Elskede begrædes som den uskyldigt Offrede, Tiden vil lindre hendes Smerte, men uovervindelig vilde hendes Jammer være over hendes elskede Faders forfærdelige Helvedgjerninger! —"

Olivier taug, men nu styrtede pludselig en Taarestrøm ud af hans Øine, han kastede sig for Frøken Scuderis Fødder, og bad: „De er overtydet om min Uskyldighed — sikkerlig det er De! — Forbarmes over mig, sig mig, hvor gaaer det Madelon? —" Frøken Scuderi kaldte paa la

Martiniere, og i saa Øieblikke slog Madelon Olivier om Halsen. „Nu er alting godt, da du er her — jeg vidste det jo nok, at den ædelmodige Dame vilde redde dig!" Saa raabte Madelon den ene Gang efter den anden, og Olivier glemte sin Skjæbne, Alt hvad der truede ham, han var fri og salig. Paa den meest rørende Maade klagede nu Begge for hinanden, hvad de havde lidt for hinandens Skyld, og omfavnede hinanden derfor atter og grædt af Henrykkelse over at sees igjen.

Havde Frøken Scuderi ei allerede været overtydet om Oliviers Uskyld, Troen paa den maatte nu være bleven vakt hos hende, nu da hun saae disse To, der i den inderligste Kjærlighedspagts Salighed glemte Verden og deres Ulykke og deres navnløse Lidelser. „Nei, raabte hun, til saadan salig Forglemmelse er kun et reent Hjerte istand."

Morgenens lyse Straaler faldt gjennem Ruderne. Desgrais bankede sagte paa Døren, og mindede om, at det var paa Tiden, at skaffe Olivier Brusson ud af Huset, da det ikke kunde skee høiere op paa Dagen, uden at gjøre Opsigt. De Elskende maatte skilles ad. —

De dunkle Ahnelser, der havde rørt sig i Frøken Scuderis Inderste, fra Brussons første

Indtrædelse i hendes Huus, traadte nu paa en frygtelig Maade ind i Livet. Sin elskte Annas Søn saae hun skyldfri saa indviklet i denne Sag, at det næsten ikke syntes tænkeligt, at kunne redde ham fra en skjændselfuld Død. Hun ærede Ynglingens Heltemod, der hellere vilde døe som en Forbryder, end forraade en Hemmelighed, der maatte bringe hans Madelon Døden. I hele Mulighedens Rige fandt hun intet Middel, til at redde den Ulykkelige fra den grusomme Domstoel. Og dog var det urokkeligt besluttet i hendes Sjæl, at hun ei maatte skye noget Offer, for at afværge den himmelraabende Uretfærdighed, man var i Begreb med at begaae. — Hun plagede sig selv med allehaande Udkast og Planer, der grændsede til det Eventyrlige, og som hun forkastede, ligesaa hurtigt, hun havde fattet dem. Mere og mere forsvandt hvert Glimt af Haab, saa at hun var nær ved at fortvivle. Men Madelons ubetingede, fromme barnlige Tillid, den Begeistring, hvormed hun talte om den Elskede, der nu snart, frikjendt for hver Brøde, skulde omfavne hende som Ægtefælle, styrkede Froken Scuderi atter i samme Grad, som hun dybt i sit Inderste rørtes deraf.

For nu endelig at gjøre noget, skrev Froken Scuderi et langt Brev til la Regnie, hvori

hun berettede ham, at Olivier Brusson paa den troværdigste Maade havde godtgjort hende sin fuldkomne Uskyldighed i Cardillacs Mord, og at kun den heltemodige Beslutning, at tage en Hemmelighed med sig i Graven, hvis Afslørelse selv vilde bringe Dyden og Uskyldigheden i Fordærvelse, afholdt ham fra, at aflægge en Tilstaaelse for Retten, der maatte befrie ham fra den forfærdelige Mistanke, at han ikke blot havde myrdet Cardillac, men endog hørte til en Bande af ryggesløse Mordere. Alt hvad brændende Iver, hvad aandrig Veltalenhed formaaer, havde Frøken Scuderi opbudt, for at formilde la Regnies haarde Hjerte. Efter faa Timers Forløb svarede la Regnie, hvor hjerteligt det glædede ham, om Olivier Brusson ganske havde retfærdiggjort sig for sin høie, værdige Velynderske. Hvad Oliviers heltemodige Beslutning angik, at ville tage en Hemmelighed, der stod i Forbindelse med Misgjerningen, med sig i Graven, da gjorde det ham ondt, at Chambre ardente ei kunde ære et saadant Heltemod, men langt snarere maatte søge at bøie samme ved de kraftigste Midler. Om tre Dage haabede han at være i Besiddelse af den sælsomme Hemmelighed, der rimeligviis vilde bringe de Underværker, der vare skeete, for Lyset.

Kun alt for vel vidste Frøken Scuderi, hvad den frygtelige la Regnie meente med hine Midler, der skulde bøie Brussons Heltemod. Nu var det vist, at den Ulykkelige var bestemt til Torturen. I denne Dødsens Angst faldt det endelig Frøken Scuderi ind, at det kunde være tjenligt, for at vinde Forhaling, at søge Raad hos en Lovkyndig. Pierre Arnaud d'Andilly var dengang den berømteste Advokat i Paris. Til hans grundige Lærdom, hans omfattende Forstand svarede hans Retskaffenhed, hans Dyd. Til ham begav Frøken Scuderi sig hen, og sagde ham Alt, saa vidt det var muligt, uden at røbe noget af Brussons Hemmelighed. Hun troede, at d'Andilly med Iver skulde antage sig den Uskyldiges Sag, men hendes Haab blev skuffet paa den bitreste Maade. D'Andilly havde hørt rolig paa Alt hvad hun sagde, og svarede derpaa smilende med Boileaus Ord: Le vrai peut quelque fois n'etre pas vraisemblable. — Han beviiste Frøken Scuderi, at de meest paafaldende Mistænkelighеds Grunde talte mod Brusson, at la Regnies Fremfærd ingenlunde kunde kaldes grusom og overilet, men langt snarere var ganske lovformelig, ja at han ikke kunde handle anderledes, uden at krænke en Dommers Pligter. Han, d'Andilly, tiltroede sig selv ikke ved det fortrinligste Forsvar

at redde Brusson fra Torturen. Dette stod kun i Brussons egen Magt, enten ved hans oprigtige Bekjendelse, eller i det mindste ved at han paa det nøiagtigste berettede Omstændighederne ved Cardillacs Mord, der da muligen først kunde give Anledning til nye Opdagelser. „Saa kaster jeg mig for Kongens Fødder, og raaber om Naade!" sagde Frøken Scuderi, ganske ude af sig selv, med en af Taarer halvqvalt Stemme. „Gjør ikke det, raabte d'Andilly, for Himlens Skyld gjør ikke det min Frøken! — Spar Dem dette sidste Hjelpemiddel, der, naar det engang har slaaet feil, for evig er tabt for Dem. Kongen benaader aldrig i Verden en Forbryder af det Slags; det usikkrede Folks bitreste Bebreidelse vilde ramme ham. Muligt er det, at Brusson ved at aabenbare sin Hemmelighed, eller paa andre Maader, finder Midler, til at ophæve den Mistanke, der strider imod ham. Da er det Tid, at anraabe Kongen om Naade, og han vil ei spørge om, hvad der er beviist for Retten eller ei, men gaae paa Raad med sin indvortes Overbeviisning". — Tvungen maatte Frøken Scuderi give den høiterfarne d'Andilly sit Bifald. — Fordybet i trøstløs Kummer, grundende og pønsende paa, hvad der dog for den hellige Jomfrues og alle Helgenes Skyld nu var at gjøre, for at redde den ulykkelige Brusson, sad

hun ilde om Aftenen i sit Kammer, da la Martiniere traadte ind, og meldte Grev Miossens, Oberst ved Kongens Garde, der inderligen ønskede at faae Frøkenen i Tale.

„Tilgiv, sagde Miossens, idet han hilste med militairisk Anstand, tilgiv mig, min Frøken, at jeg saa seent og paa en saa ubeleilig Tid falder Dem til Besvær med mit Besøg. Vi Soldater bære os nu engang ei anderledes ad, og desuden er jeg undskyldt med to Ord. — Olivier Brusson fører mig til Dem.“ Olivier Brusson? raabte Frøken Scuderi høit i spændt Forventning af, hvad hun nu igjen skulde faae at høre: Brusson? det ulykkeligste af alle Mennesker? — hvad har De med ham at gjøre? — Tænkte jeg det ikke nok, vedblev Miossens smilende, at blot Navnet af denne Yngling, De har taget i Deres Beskyttelse, vilde være tilstrækkeligt, til at skaffe mig en gunstig Modtagelse hos Dem. Hele Verden er overtydet om Brussons Brøde. Jeg veed, at De nærer en anden Mening, der rigtignok, som man siger, kun skal støtte sig paa den Anklagedes Forsikkringer. Med mig forholder det sig anderledes. Ingen uden jeg kan bedre være overtydet om Brussons Uskyldighed i Cardillacs Død. „Tal, o tal raabte Frøken Scuderi, og hendes Øine straalede af Henrykkelse. „Mig selv, sagde

Miossens med Eftertryk, mig selv var det, der fældede den gamle Guldsmed i Gaden St. Honorée i Nærheden af Deres Huus." For Himlens Skyld, De — De! raabte Froken Scuderi. „Og, vedblev Miossens, og jeg sværger Dem, min Froken, at jeg er stolt af min Daad. Vid, at Cardillac var den ryggesløseste, meest hykkelske Skurk, at det var ham, der lumskelig myrdede og plyndrede ved Nattetide, og saalænge undgik alle Snarer. Jeg veed selv ikke, hvorledes det kom sig, at der rørte sig en indvortes Mistanke i mig mod den gamle Skurk, da han, fuld af synlig Uro, bragte mig et Smykke, jeg havde bestilt hos ham, da han nøie erkyndigede sig om, hvem jeg havde tiltænkt dette Klenod, og da han paa en ret listig Maade havde udfrittet af min Kammertjener, paa hvilken Tid jeg pleiede at besøge en vis Dame. — Længst havde det været mig paafaldende, at de ulykkelige Slagtoffere for den afskyeligste Rovgjerrighed Alle bare det samme dødelige Saar. Jeg var overtydet om, at Morderen havde svet sig i at give dette Stød, og at han regnede derpaa. Lykkedes det ikke, saa vilde det komme an paa, hvo der var stærkest. Dette bragte mig til at betjene mig af en Forholdsregel, der er saa simpel, at jeg ikke kan begribe, hvi Andre ikke længst ere komne paa samme Indfald, og

derved have reddet sig fra det truende Mordspøgelse. Jeg bar et let Brystharnisk under Vesten. Cardillac anfaldt mig bagfra. Han omslyngede mig med Kæmpekraft, men det sikkert førte Stød gled af paa Jernet. I samme Øieblik løsrev jeg mig fra ham, og stødte ham den Dolk, jeg havde i Beredskab, i Brystet." „Og De tog, spurgte Frøken Scuderi, De angav ei hvad der var skeet for Retten?" „Tillad mig, vedblev Miossens, tillad mig, min Frøken, at anmærke, at en saadan Angivelse kunde, om ei styrte mig lige i Fordærvelsen, dog indvikle mig i den afskyeligste Proces. Havde la Regnie, der overalt mener at finde Forbrydelser, da saa lige troet mig paa mine Ord, naar jeg havde anklaget den retskafne Cardillac, Mønstret paa al Fromhed og Dyd, for at have villet myrde mig? Hvad om Retfærdigheden havde vendt sin Sværdspidse mod mit eget Bryst?" „Det var ikke muligt, raabte Frøken Scuderi, Deres Fødsel — Deres Stand —" „O, vedblev Miossens, tænk blot paa Marschallen af Luxemburg, hvem det Indfald, at lade sig stille Nativiteten af le Sage, bragte i Mistanke for Giftmord og derfor i Bastillen. Nei, ved St. Dionys, ei en Times Frihed, ei min Øreflip giver jeg til Priis for den rasende la Regnie, der gjerne vilde sætte sin Kniv paa vore

gamle Struber." „Men saa bringer De jo den uskyldige Brusson paa Skaffottet?" afbrød Frøken Scuderi ham. „Uskyldig, svarede Miossens, uskyldig, min Frøken, kalder De den forvorpne Cardillacs Kammerat? — der stod ham bi ved hans Ugjerninger? der hundrede Gange har fortjent Døden? — Nei i Sandhed, han døer med Rette, og Aarsagen, hvi jeg opdagede Dem, min høitærede Frøken, Sagens sande Sammenhæng, skedte i den Forudsætning, at De, uden at overgive mig til Chambre ardente, vilde vide paa en eller anden Maade at nytte min Hemmelighed for Den, De har værdiget Deres Beskyttelse."

Frøken Scuderi, henrykt i sit Inderste over at see sin Overbeviisning om Brussons Uskyldighed bekræftet paa en saa afgjørende Maade, tog slet ikke i Betænkning, at opdage Greven, der jo alt kjendte Cardillacs Forbrydelser, Alt, og at opfordre ham, til at følge med sig til d'Andilly. Ham skulde Alt aabenbares under Taushedens Segl, han skulde da raade til, hvad der nu var at gjøre.

Efter at Frøken Scuderi paa det omstændeligste havde fortalt d'Andilly Alt, erkyndigede han sig endnu engang om alle de ubetydeligste Omstændigheder. I Særdeleshed spurgte han Grev Miossens, om han ogsaa var fast overtydet om, at han var ble-

ven angreben af Cardillac, og om han i Olivier Brusson vilde kunne gjenkjende Den, der havde baaren Liget bort. „Uden at tale om, svarede Miossens, at jeg i den maaneklare Nat ret godt kunde kjende Guldsmeden, har jeg ogsaa hos la Regnie selv seet den Dolk, hvormed Cardillac blev fældet. Det er min, den er kjendelig ved det zirlige Arbeide paa Grebet. Kun et Skridt fra ham saae jeg Ynglingen staaende, hvis Ansigtstræk jeg tydeligt kunde skjelne, da Hatten var falden ham af Hovedet, og jeg vilde sikkerlig atter kunne gjenkjende ham."

D'Andilly saae nogle Øieblikke taus til Jorden, derpaa sagde han: „Paa sædvanlig Maade kan Brusson nu engang for alle ikke reddes af Rettens Hænder. For Madelons Skyld vil han ei angive Cardillac som Røver og Morder. Det kan han ogsaa gjerne lade være, thi selv, om det maatte lykkes ham at bevise dette, ved Opdagelsen af den hemmelige Udgang, den sammenrovede Skat, saa vilde Døden dog ramme ham som Medskyldig. Forholdet bliver der samme, om ogsaa Grev Miossens skulde opdage Dommerne det sande Sammenhæng ved Tildragelsen med Guldsmeden. Opsættelse er det Eneste, vi maa tragte efter. Grev Miossens begiver sig til Conciergeriet, begjærer Olivier Brusson at see, og

erkjender i ham Den, der bortbar Cardillacs Liig. Han iler til la Regnie og siger: I Gaden St. Honorée saae jeg et Menneske blive myrdet, jeg stod tæt ved den Dræbte, da en Anden sprang til, bukkede sig ned til Liget, og bar det bort paa sine Skuldre, da han endnu sporede Liv hos det. I Olivier Brusson har jeg gjenkjendt dette Menneske. Dette Udsagn giver Anledning til at Brusson bringes i et nyt Forhør, at hans Bekjendelser sammenlignes med Grev Miossens Udsigende. Nok, Torturen anvendes ikke, og man forsker videre efter. Da er det Tid, at henvende sig til Kongen selv. Til Deres Skarpsindighed, min Frøken, bliver det overladt at gjøre dette paa den meest passende Maade. Efter mit Skjønnende vilde det være rigtigst, at indvie Kongen i hele Hemmeligheden. Ved dette Grev Miossens Udsagn understøttes Brussons Bekjendelser. Det samme bevirkes maaskee ved hemmelige Efterforskninger i Cardillacs Huus. Ingen Domstoels Kjendelse, men Kongens Beslutning, støttet paa indvortes Følelse, som udsiger Naade, der hvor Dommeren maa straffe, kan begrunde alt Dette. —" Grev Miossens fulgte nøie d'Andillys Raad, og det skede virkelig, hvad denne havde forudseet.

Nu kom det an paa at tale til Kongen herom, og det var det vanskeligste Punkt, da han nærede en

saadan Afskye for Brusson, hvem han ene og alene holdt for den forfærdelige Morder, der i saa lang en Tid havde sat hele Paris i Angst og Forfærdelse, at han kunde blive heftig opbragt, ved blot løselig at erindres om den berygtede Proces. Madam Maintenon, der blev sin Grundsætning tro, aldrig at tale til Kongen om ubehagelige Ting, forkastede hver Mellemhandling, og saaledes var Brussons Skjæbne ganske lagt i Frøken Scuderis Haand. Efter lang Overveielse fattede hun en Beslutning, som hun ligesaa hurtigt udførte. Hun klædte sig i en sort Kjole af svært Silketøi, smykkede sig med Cardillacs kostelige Klenoder, hængte et langt, sort Slør over sig, og viste sig saaledes i Madam Maintenons Gemakker paa den Tid, da Kongen just var nærværende. Denne festlige Dragt gav den ærværdige Frøkens ædle Skikkelse en Majestæt, der maatte vække dyb Ærefrygt selv hos den kaade Sværm, der er vant til at drive sit letsindige, uagtsomme Spil i Forgemakkerne. Alt veeg ærbødigt tilside, og da hun nu traadte ind, reiste selv Kongen sig ganske forundret, og kom hende imøde. Da straalede Halsbaandets, Armbaandenes kostelige Diamanter ham imøde, og han raabte: Ved Himlen, det er Cardillacs Smykker! Og i det han derpaa henvendte sig til Madam Maintenon, tilføiede han med et be-

hageligt Smiil: Nei see kun Fru Marquise, hvorledes vor skjønne Brud sørger over sin Brudgom. „Ei naadige Herre, faldt Frøken Scuderi, ligesom fortsættende Spøgen, ham i Ordet, hvorledes vilde det passe sig for en, med Smerte opfyldt Brud, at smykke sig saa kosteligt? Nei, jeg har ganske sagt mig løs fra denne Guldsmed, og tænkte heller ikke mere paa ham, hvis ikke mangengang det afskyelige Optrin traadte mig for Øie, hvorledes han myrdet blev baaren tæt forbi mig. Hvorledes, spurgte Kongen, hvorledes! De har seet ham, den stakkels Djævel? Frøken Scuderi fortalte nu i faa Ord, dog uden endnu strax at blande Brussons i Historien, hvorledes Tilfældet havde bragt hende forbi Cardillacs Huus, just som Mordet var bleven opdaget. Hun skildrede Madelons vilde Smerte, det dybe Indtryk, dette Englebarn havde gjort paa hende, den Maade, hvorpaa hun under Folkets Bifaldsjubler havde reddet den Ulykkelige af Desgrais Hænder. Med stedse voxende og voxende Interesse begyndte nu Scenerne med la Regnie — med Desgrais — med Olivier Brussón selv. Henreven af det glødende Liv, der strømmede gjennem Frøken Scuderis fyrige Skildringer, lagde Kongen ikke Mærke til, at Talen var om den ham forhadte Brussons afskyelige Proces, mægtede ei at fremføre et Ord, og

kunde kun af og til ved et Udraab skaffe sin indvortes Bevægelse Luft. Inden han, ganske ude af sig selv over det Uhørte, han havde erfaret, vidste et Ord af det, og før han var istand til at ordne Alt, laa Frøken Scuderi for hans Fødder og anraabte ham om Naade for Olivier Brusson. „Hvad gjør De, raabte Kongen heftig, i det han greb hende om begge Hænder, og nødte hende til at sætte sig, hvad gjør De, min Frøken! — De overrasker mig paa en sælsom Maade! — Det er jo en forfærdelig Historie! — Hvo indestaaer for Sandheden af Brussons eventyrlige Fortælling?" Frøken Scuderi svarede: Miossens Udsagn — Undersøgelsen i Cardillacs Huus — indvortes Overbeviisning — ak! Madelons dydige Hjerte, der erkjendte en lignende Dyd hos den ulykkelige Brusson! — Kongen stod i Begreb med at svare noget, men Døren gik op, og han vendte sig om, for at see hvad det var. Louvois, der just arbeidede i det næste Værelse, saae ind med bekymret Mine; Kongen stod op, og forlod Værelset, for at følge Louvois. Baade Frøken Scuderi og Madam Maintenon holdt denne Afbrydelse for farlig, thi, engang overrasket, turde Kongen vel vogte sig for en anden Gang at løbe i den opsatte Fælde. Men efter faa Minutters Forløb traadte Kongen atter ind, gik et Par Gan-

ge med raske Skridt op og ned i Stuen, og stillede sig derpaa, med Hænderne paa Ryggen, lige hen for Frøken Scuderi, og sagde halv sagte, uden at see paa hende: Jeg gad dog nok seet Eders Madelon! — Frøken Scuderi svarede: O min naadige Herre, hvilken stor, stor Lykke værdiger De det stakkels, ulykkelige Pigebarn — ak, De behøver jo kun at vinke, for at see den Lille for Deres Fødder. Og derpaa trippede hun, saa hurtig hun kunde i den svære Dragt, hen til Døren, og raabte ud, at Kongen vilde see Madelon Cardillac, og kom tilbage, og græd og hulkede af Glæde og indvortes Bevægelse. Frøken Scuderi havde ahnet denne Gunst, og derfor taget Madelon med sig, der ventede hos Marquisens Kammerfrue med en kort Bønskrift, d'Andilly havde opsat for hende, i sine Hænder. Efter faa Øieblikkes Forløb laa hun, uden at kunne tale, for Kongens Fødder. Angst — Bestyrtelse — bange Aerefrygt — Kjærlighed og Smerte jog den Ulykkeliges kogende Blod raskere og raskere gjennem alle Aarer. Hendes Kinder glødede purpurrøde — i hendes Øine glindsede klare Taareperler, der af og til rullede ned fra de fine Øienhaar paa hendes skjønne Lilliebarm. Kongen syntes forundret over dette Englebarns vidunderlige Skjønhed. Han løftede Pigen blidt fra Gulvet, derpaa gjorde han en Bevægelse,

som om han vilde kysse hendes Haand, hvilken han havde grebet. Han slap den igjen, og betragtede det huldе Barn med et taarevædet Blik, der vidnede om den dybeste indvortes Bevægelse. Sagte hviskede Madam Maintenon til Frøken Scuderi: Men ligner hun dog ikke la Valliere til Punkt og Prikke, den lille Glut? — Kongen taber sig i Nydelsen af de sødeste Erindringer. Deres Spil er vundet. — Saa sagte Madam Maintenon end sagde dette, Kongen syntes dog at have hørt det. En Rødme fløi over hans Ansigt, han skottede hen til Madam Maintenon, han læste Supplikken, Madelon havde overrakt ham, og sagde derpaa i en mild og venlig Tone: Jeg vil nok troe det, at du, mit kjære Barn, er overbeviist om din Elskedes Uskyld, men lad os høre, hvad Chambre ardente siger dertil! — Et blidt Vink med Haanden var et Tegn for Madelon, der var nærved at opløses i Taarer, til at bortfjerne sig. Frøken Scuderi bemærkede til sin Skræk, at Erindringen om la Valliere, saa forønskede Virkninger, den i Begyndelsen end lovede, havde forandret Kongens Tanke, saasnart Madam Maintenon havde nævnet hendes Navn. Maaskee følte Kongen sig paa en ublid Maade erindret om, at han stod i Begreb med at offre den strenge Ret for Skjønheden, eller maaskee gik det ham,

som den Drømmende, fra hvem de skjønne Drømmebilleder, han vil til at omfavne, hurtigen bortflye, naar man høit tiltaler ham. Maaskee saae han nu ikke mere sin Valliere for sig, men tænkte kun paa: Soeur Louise de la misericorde (la Vallieres Klosternavn blandt Carmeliternonnerne), der plagede ham med sin Fromhed og sin Bod. — Hvad var nu andet at gjøre, end roligen at oppebie Kongens Beslutninger.

Grev Miossens Udsagn for Chambre ardente var imidlertid blevet bekjendt, og som det gierne pleier at gaae, at Folket let drives fra et Extrem til et andet, saaledes blev den samme, man først havde forbandet som den ryggesløseste Morder, som man havde truet at ville sønderrive, endnu før han besteg Skaffottet, beklaget som et uskyldigt Offer for en barbarisk Justiz. Nu først mindedes Naboerne hans dydige Vandel, hans store Kjærlighed til Madelon, hans Troskab, den inderlige Hengivenhed, han havde havt for den gamle Guldsmed. — Hele Sværme af Mennesker viste sig ofte paa en truende Maade udenfor la Regnies Pallads, og raabte: Giv os Olivier Brusson fri, han er uskyldig! og kastede vel endog Stene mod Vinduerne, saa at la Regnie

var nødsaget til, at søge Beskyttelse hos Marechausseen mod den opbragte Pøbel.

Flere Dage gik hen, uden at Frøken Scuderi kun fik det allerubetydeligste at vide om Olivier Brussons Proces. Ganske trøsteløs begav hun sig til Madam Maintenon, men denne forskrækkede, at Kongen slet ikke talte om denne Sag, og at det slet ikke syntes at være raadeligt, at minde ham om den. Kom hertil endnu, at hun med et besynderligt Smiil spurgte: hvorledes den lille Valliere havde det? saa overtydedes Frøken Scuderi om, at den stolte Qvinde dybt i sit Indre harmede sig over et Anliggende, der kunde lokke den letbevægelige Konge ind i et Gebeet, hvis Tryllerie hun ei forstod sig paa. Af Madam Maintenon havde hun altsaa aldeles intet at haabe.

Omsider lykkedes det Frøken Scuderi ved d'Andillys Hjelp, at udforske, at Kongen havde havt en lang hemmelig Samtale med Grev Miossens. Endvidere, at Bontems, Kongens fortroligste Kammertjener og Comissionair havde været i Conciergeriet, og talt med Brusson, at endelig just denne samme Bontems med flere Andre en Nat havde været i Cardillacs Huus, hvor de havde opholdt sig længe. Claude Patru,

Beboerne af Stuetagen, forsikkrede, at han hele Natten havde hørt det buldre oven paa, og sikkert havde Olivier ogsaa været med deroppe, thi han havde nøie kunnet skjelne hans Røst. Saa meget var altsaa vist, at Kongen selv lod Sagens sande Sammenhæng efterforske, men ubegribeligt blev det, hvi han tøvede saalænge med sin Beslutning. La Regnie opbød maaskee Alt, for at beholde det Offer, der skulde fravristes ham, i sine Hænder. Dette dræbte hvert Haab i Spiren.

En Maaned var næsten forløben, da lod Madam Maintenon Froken Scuderi vide, at Kongen ønskede at see hende samme Aften i hendes, Madam Maintenons, Gemakker.

Høit bankede nu Froken Scuderis Hjerte, hun vidste, at Brussons Sag nu vilde vorde afgjort, hun sagde det til den stakkels Madelon, der bad inderligen til Jomfrue Marie og alle Helgene, at de dog vilde vække Overbeviisningen om Brussons Uskyld i Kongens Hjerte.

Og dog lod det til, at Kongen havde glemt den hele Sag, thi ligesom ellers, fordybede han sig i behagelige Samtaler med Madam Maintenon og Froken Scuderi, og lod ikke et Ord falde om den ulykkelige Brusson. Omsider kom Bontems tilsyne, nærmede sig Kongen, og hvidske-

de ham nogle Ord saa sagte i Øret, at begge Damer ei forstode det mindste deraf. — Frøken Scuderi gyste i sit Indre. Da reiste Kongen sig op, og gik hen til Frøken Scuderi, og sagde med funklende Øiekast: Jeg ønsker Dem til Lykke min Frøken! — Deres Yndling, Olivier Brusson, er fri! — Ei istand til at tale, vilde Frøken Scuderi, fra hvis Øine Taarerne strømmede ned, kaste sig for Kongens Fødder. Han tillod hende det ikke, og sagde: Gaa, gaa! min Frøken, De burde være Parlamentsadvokat og føre mine Sager for Retten, thi, ved den hellige Dionys, ingen Dødelig kan modstaae Deres Veltalenhed. — Dog, føiede han alvorligere til, dog, maa ikke Den, Dyden selv tager i sin Beskyttelse, være sikker for hver skammelig Beskyldning, for Chambre ardente og alle Verdens Domstole! — Frøken Scuderi fandt nu Ord, hvormed hun tolkede sin meest brændende Tak. Kongen afbrød hende med den Tidende, at langt fyrigere Tak, end han kunde fordre af hende, ventede hende selv hjemme, thi sandsynligviis omfavnede den lykkelige Olivier alt i dette Øieblik sin Madelon. „Bontems, saa endte Kongen, Bontems skal udbetale Dem tusende Louisdorer, giv dem i mit Navn til den lille Madelon som en Brudegave. Lad hende saa i Guds Navn

ægte sin Brusson, der slet ikke har fortjent en saadan Lykke, men saa skal de Begge fort fra Paris. Det er min Villie.

La Martiniere kom Frøken Scuderi imøde med raske Skridt, Baptiste bagefter hende, i Begges Miner straalede Glæden, Begge raabte og jublede: Han er her — han er fri! — o de kjære unge Mennesker! Det salige Par styrtede ned for Frøken Scuderis Fødder. O jeg vidste det jo nok, at De, De alene vilde redde min Elskede for mig, raabte Madelon. Af Troen paa Dem, min Moder, stod jo fast i min Sjæl, raabte Olivier, og Begge kyssede den værdige Dames Hænder, og udgjøde tusende brændende Taarer. Og derpaa omfavnede de hinanden atter, og forsikrede, at dette Øiebliks overjordiske Salighed veiede op mod alle de henrundne Dages navnløse Lidelser, og svore, ei at forlade hinanden, saa længe de levede.

Faa Dage efter bleve de forenede ved Præstens Velsignelse. Om det ogsaa ikke havde været Kongens Villie, saa havde Brusson dog ei kunnet blive i Paris, hvor Alt mindede ham om hiin forfærdelige Tid, da Cardillac øvede sin Udaad, hvor en eller anden Hændelse fjendtlig kunde afsløre den rædsomme Hemmelighed, der var bleven end-

nu flere Personer bekjendt, og saaledes for stedse forstyrre hans fredelige Liv. Strax efter Bryllup-pet drog han, ledsaget af Froken Scuderis Vel-signelser, med sin unge Kone til Genf. Rigt ud-styret ved Madelons Brudegave, udrustet med sjelden Dueligbed i sit Fag, og med enhver borger-lig Dyd, fandt han der et lykkeligt, sorgfrit Liv. Ham gik de Forhaabninger i Opfyldelse, der havde skuffet Faderen lige til hans Død.

Et Aar var henrundet efter Brussons Af-reise, da der udkom en offentlig Bekjendtgjørelse, undertegnet af Harloy de Chamvalon, Erke-biskop af Paris, og af Parlamentsadvokaten Pier-re Arnaud d'Andilly, hvori forkyndtes, at en angergiven Synder, under Skriftemaalets Segl, havde afgivet en kostbar Skat af røvede Juveler og Klenoder. Enhver, der omtrent indtil Slutningen af Aaret 1680, især ved snigmorderisk Anfald paa offentlig Gade havde mistet et eller andet Smykke, skulde melde sig hos d'Andilly og der faae det tilbage, saafremt Beskrivelsen af det røvede Klenod stemte nøie overeens med et eller andet af de, man var kommen i Besiddelse af, og der ellers ingen Tvivl mod Paastandens Retmæssighed skulde opstaae. Mange af dem, hvilke Cardillac havde anført paa sin Liste, ei som Myrdede, men blandt dem, der

vare blevne bedøvede ved et kraftigt Slag, indfandt sig efterhaanden hos Parlamentsadvokaten, og fik til deres ikke ringe Forbauselse de dem røvede Kostbarheder tilbage. Det Øvrige faldt Kirken St. Eustache til Bedste.

Sagn fra Rhinegnene

fra Midten af det tolvte Aarhundrede

(taget af Auswahl der interessantesten Sagen aus den Gegenden des Rheins und des Schwarzwalds.)

Keiser Frederik den Første og Gela.

Den ædle, ridderlige Hohenstaufer, Frederik Rødskiæg levede, før han endnu var bleven Hertug af Schwaben, paa en af sine Fædreneborge i det behagelige Wetterau. Han var dengang først tre og tyve Aar gammel, og i ham hvilede den herle Kraft af et tilkommende Helteliv.

En af hans Borgmænd havde en Datter, ved Navn Gela. Jomfruens Skiønhed og Ynde antændte i Yngiingens Bryst en heftig Kiærlighed, der snart opfyldte hans hele Væsen. En Dag mødte han hende i den Buegang, som førte fra Ca-

pellet til Borggaarden. Henrevet af dette uventede Syn, greb han hendes Haand, og sagde med næsten bævende Stemme: „Skiønne Gela! jeg elsker Eder, og kan ikke længer fordølge det.“

Jomfruen stod der rødmende og forvirret, og slog Øinene ned. — „Vredes ikke“, raabte Frederik, trykkede hendes Haand til sine Læber, og bortfjernede sig iilsomt.

Fra dette Øieblik syntes Gela at skye den unge Hertug. Han blev tungsindig derover, og næsten menneskeskye. Alle, som vare omkring ham, bemærkede den Forandring, der var foregaaet med ham, men ingen var istand til at giætte Aarsagen. Den skiønne Gela alene vidste ret godt Besked; men Hemmeligheden laae vel forvaret i hendes Bryst.

En Aften mødte de hinanden i et eensomt Buskads ved Kinz. Gela søgte efter Urter til en Drik for hendes syge Søster. Frederik hilsede hende ærbødigt; dog da hun gik forbi ham paa den smalle Stie, og Fligen af hendes Klædning berørte ham, da blev det Nat for hans Øie, med et huult Ak! tumlede han mod et Træ, og havde Møie med at holde sig opreist ved Stammen.

Gela blev greben af hans Tilstand, og Kiærlighed var ogsaa i hendes Hjerte. Med huld Blidhed gik hun hen til ham, rækkede ham Haan-

den og sagde: „I Morgen, en Time før Solen staaer op, finder I mig i Borgcapellet."

Frederik indfandt sig kort efter Midnat paa det bestemte Sted; thi Søvnen flyede hans Øine. Gela kom med første Hanegal. Hun drog ham omt ned paa en Bænk foran Alteret, satte sig hos ham, og sagde:

„I elsker mig, og jeg vil ikke fordølge, at „jeg ogsaa elsker Eder, hvorvel jeg ikke kan blive „Eders; thi I maa vælge Eder en Hustroe blandt „Grevernes eller Hertugernes Døttre —"

Frederik vilde afbryde hende, men med Blidhed lagde hun sin Haand paa hans Mund og vedblev:

„Jeg vil intet have uden denne min Kiær„lighed, I tør ikke lade Eder nøie dermed. Hør „mig, Stedet er helligt, og hvis jeg feiler, saa er „Forbarmelsens Moder mig nær. Jeg vil, hvis „I ønsker det, hver Dag see Eder i denne samme „Time og paa samme Sted — men ellers intet „andet Sted uden Vidner. Vor Kiærlighed maa „være reen, thi jeg vilde gierne tage den med mig „hiinsides, naar vi skilles."

Ynglingen saae paa hende som paa et høiere Væsen, og det forekom ham som om Indvielsen til et nyt Liv blev udgydet over ham. Han havde nu bortgivet alle sine Fordringer paa jordisk Glands

for en Hytte og en Spade. Men Gela hævede hans Kraft, at han ikke sank i Strømmen af hans ømme Følelser. De Elskende saae hinanden dagligen i Capellet; Frederik hvilede i stille Salighed ved Gelas Kind, ved Gelas Barm; dog opsteg aldrig nogen uren Begjærlighed i hans Sjæl.

Saaledes henlevede han et lykkeligt Aar. Da drog Keiser Conrad med en stor Hær til det forjættede Land, og Jomfruen erindrede Ynglingen om, at det var Tid at betale Æren sin Gjæld. — „Vor Kiærlighed er evig", raabte den ædle Hohenstaufer, og bød hende Haanden til Afsked. „Evig" sagde Gela, og sank til hans Bryst.

Han gik til Palæstina, og bedækket med Hæder vendte han tilbage til Bredderne af Kinz. Hans Fader var imidlertid død, og Hertugdømmet Schwaben tilfaldet ham. Frederik opsøgte sin Gela, men hun havde taget Sløret, og han fandt kun et Brev af følgende Indhold:

„Du er Hertug, og maa vælge dig
„en Gemalinde. Jeg har henlevet
„et lykkeligt Aar, og det er tilstræk-
„keligt for mit øvrige Liv: Vor
„Kiærlighed er evig."

Frederik erkiendte den høie Betydning i disse Ord fra hans Elskede, og svor, at blive hende vær-

dig. Gelas Brev bar han bestandig paa sit Bryst, og da han, efter nogle Aars Forløb, formalede sig, da valgte han sig en Gemalinde, som han var vis paa aldrig at kunne elske. Paa det Sted, hvor han havde fundet sin Elskede i Krattet, lagde han Grundstenen til en Stad, som han kaldte Gelashausen, og i dette Navn bevares endnu Mindet om den ædle Hohenstaufers tro Kiærlighed.

De tvende Brødre.

Neden for Herzenach ligge paa steile, med Ranker bevoxede, Bjerge de forfaldne Borge Liebenstein og Sternfels, som i Almindelighed kaldes Brødrene. I Tyskernes Tapperheds og Kiærligheds gamle Tider levede her en Ridder, som havde tvende Sønner, hvilke han omhyggelig opdrog. Med begge Drengene opvoxede et Pigebarn, som var fader- og moderløs, men havde rige Eiendomme. Hendes Ungdom skiød op i herlig Blomstren, og begge Brødrene elskede hende, men enhver bar sin Kiærlighed stille hos sig.

Jomfruen var nu i den Alder at hun kunde gifte sig, og Faderen gjorde hende da det Forslag,

at vælge imellem hans Sønner. Det var ikke blevet hende skjult, at een og samme Tilbøielighed ulmede i begges Hjerter, og hun vilde ikke bedrage nogen af dem.

Den ældre Broder troede, at hun havde en større Tilbøielighed for den Yngre, og bad hende selv, at erklære sig for ham.

Den gamle Ridder velsignede sine Børn, og lagde deres Hænder sammen; dog skulde Bryllupsdagen endnu udsættes en vis Tid.

Den ældre Broder saae uden Misundelse den Yngres Lykke, men Roligheden var dog veget fra hans Hjerte, og Jomfruen forekom ham, siden hendes Forlovelse, endnu mere elskværdig. Han fattede derfor den Beslutning, at begive sig bort, og gik til Rense til Fyrsten, som gierne optog ham i sit Følge.

Paa denne Tid kom den hellige Bernhard til Rhinen og prækede Korset. Næsten fra alle Borge drog Adelen til Frankfurt, hvor Keiser Conrad forestillede den fromme Abbed for Folket, og lod sig tegne med Korset. Snart vaiede Fanen med Frelserens Tegn fra alle Borgene ved Rhinen, og dagligen saae man glade Skarer, der gik til det hellige Land, drage forbi baade til Lands og Vands. Paa den yngre Broder virkede dette med uimodstaaelig Kraft, og han besluttede ligele-

des at drage til Palæstina, og først efter sin Hjemkomst derfra at føre sin Forlovede til Alteret. Den gamle Fader rystede med Hovedet, Jomfruen søgte at skjule sine Taarer; men den unge Ridder blev ved sit Forsæt, samlede en Fane, og førte den til Keiseren i Frankfurt.

Kort efter døde Faderen, og nu vendte den ældre Broder tilbage fra Rense til sin Fædreneborg. Hans Kiærlighed vilde vende tilbage i sin hele Styrke, men han blev Herre over den, ved samvittighedsfuld at betragte Jomfruen som sin Søster. — Tvende Aar vare allerede forløbne, da den Efterretning indløber, at den yngre Broder vender tilbage fra Palæstina, og bringer en skiøn Grækerinde med sig, som var viet til ham. Hans Forlovede hensank i stille Kummer, og fattede den Beslutning, at gaae i Kloster.

Men den ældre Broder blussede op i ædel Vrede. Han kastede det Bud, som den Yngre havde sendt i Forveien for at melde hans Ankomst, sin Handske for Fødderne og sagde: „dette er mit Svar". Tillige samlede han alle sine Mænd, og gjorde Anstalter til en alvorlig Kamp.

Korsfareren ankom med sin skiønne Grækerinde paa den nærliggende Borg Sternfels, som Faderen havde opbygget til ham. Snart begyndte en blodig Feide imellem begge Brødrene, og de ud-

ædskede hinanden til Tvekamp. Da traadte Jomfruen med Englemildhed imellem, og forsonede dem med hinanden. Derpaa begav hun sig bort fra sin Barndoms fredelige Opholdssted, og tog Sløret.

Stille Sorg svævede fra nu af over Taarnene paa Liebenstein, men paa Sternfels havde larmende Jubel sit Sæde. Grækerindens Skiønhed og behagelige Omgang drog alle unge Riddere i Egnen til sig, og snart tog hun imod deres Hyldning.

Den ældre Broder saae den Yngres Ulykke, førend Denne selv erkiendte den, og skaffede ham Leilighed til at overbevise sig om sin Gemalindes Utroskab. Den unge Ridder kogte af Hævn, og vilde myrde Grækerinden, men hun undflyede endnu i rette Tid.

Nu sluttede den Ældre den Fortvivlede i sine Arme, og sagde til ham: „Lader os leve ugifte hos hinanden, og paa denne Maade ære den ædle Jomfrue, som hensørger sin Ungdom i Klosteret.“ Derpaa gave de hinanden Haanden, og forbleve ugifte og uadskilte til deres Livs Ende. Med dem uddøde deres Stamme, og sørgende skue Ruinerne af dens Borge ned i Dalen, og kaldes endnn Brødrene.

Julegaven.

En Fortælling

af

K. G. Prätzel.

1.

„Det er vist idag igjen ret en bidende Kulde nede paa Gaden, kjære Dorthea!" sagde Sebastian Sendler til sin Kone. „See kun, hvorledes Vinduerne stivne af Isblomster, og hvorledes de hvide Muus skjule sig dybt, dybt under Saugspaanerne!" Gud skee Lov, at vort lille Tagkammer, som er beskyttet mod den skjærende Nordenvind, har en saa herlig Beliggenhed!"

„Ak bedste Mand!" svarede Dorthea; „hvad hjelper det, at vi ere sikkre for at fryse ihjel, naar vi dagligen ere udsatte for at hungre ihjel. Undvære vil jeg gjerne; men det er tungt, meget tungt, at vi, trods vor Lyst og Kjærlighed til Arbeide, dog bestandigen maae kæmpe med saa trykkende Næringssorger." —

„Spot ei, lille Kone!“ afbrød Sendler hende. „Strække vore Udsigter sig dennegang ikke ud over tredie Juledag? Skal jeg tælle dem op for dig paa Fingrene? idag til Middag en herlig Ollebrød, hvortil vi allerede have alt det Nødvendige i Huset, undtagen Syruppen; imorgen, paa min Fødselsdag, Risengrød med Kaneel og Sukker, og overmorgen, paa første Juledag, det Kalvehoved, som Mester Hauschild har lovet at overlade mig for en Ubetydelighed, kogt i Suurt. Viktoria! Nu løber jeg op i Cancelliet, afleverer det Afskrevne, og putter rene atten Groschen i Lommen derfor. Det hjelper og opvækker nyt Mod. Du arbeider imidlertid paa Klædningen til Rodemesterens Kone, imorgen erholder hun den fix og færdig, det gjør ti Groschen — Summa Summarum: een Daler fire Groschen! Barn, du taler om at sulte ihjel, og Hjertet hopper mig i Livet, naar jeg tænker paa den forestaaende glimrende Indtægt. Pas du kun paa, vi naae det kjære Nytaar med Pengene, og hvo veed, hvilken nye Haabets Stjerne, der imidlertid igjen kan staae op for os! Det bliver desuden hver Dag slettere med den gamle Acciseskriver; inden man seer sig for, ligger han derude hos sine Fædre, og istedet for ham sidder Sebastian Sendler ved det lille Vindue i Porten. Gud skjænke ham kun ret snart den evige Roe! Det kan aldrig slaae mig feil; døer han idag, saa

sidder jeg der i morgen. Flid og Dueligheð, Velyndere og Venner". —

„Trøst dig kun med Haabet!" svarede Dorthea med forsagt Tvivl, „Du gaaer dog tilsidst tomhændet bort! Inden du kan komme til at betænke dig, har en Anden bortsnappet dig Posten lige for din Næse, og saa er det igjen den gamle Sang. Du er nu engang født til Ulykke! Sandt er det vel, at den gode Gud har skjænket dig mangfoldige herlige Gaver og Egenskaber. Du skriver en overordenlig smuk Haand, saa smuk, som den var stukket i Kobber, det maae selv Misundelsen indrømme dig; — men du forstaaer ei at omgaaes med Folk. Du kan bringe dine Tanker saa zirligt paa Papiret, at man sidenefter har sin store Glæde af at høre dem læses; — men kommer du til en Standsperson og skal mundtligen foredrage ham dette eller hiint, saa zitrer og stammer du paa Øieblikket! — I din Godhjertighed trækker du din Søndagskjole af Kroppen, for med den at skjule en pjaltet Haandværkssvends Nøgenhed; men du tænker ikke paa, at du selv sidenefter ikke tør lade dig see i flere Uger af noget ærbart Menneske! See, alt det er ikke nogen Anbefaling! Alt det bringer dig i Dag eller i Morgen i Hospitalet, men i al Evighed ikke i Portskriver-Embedet! — Kys mig, hjerte Mand! — Om

den slemme Vane med den venstre Haand vil jeg ikke engang tale" —

„Kog kun imidlertid Øllebrødet, kjære Dorthea"! raabte den Ilfærdige. „Jeg tøver intet Øieblik længer, men løber med Vindens Hurtighed op i Cancelliet." Med disse Ord tog han sin lustidte, tynde Klædeskjole ned af Sømmet, trak de ikke meget bedre Vanter paa, tog de peent sammenrullede Afskrifter under Armen, og ilede halvt trippende, halvt løbende over de glatfrosne Brostene op i Cancelliet. Her roste man hans Haandskrifts Nøiagtighed og nette Udseende, efter nøie at have betragtet Arbeidet, hvorved han havde siddet som fastnaglet i to Dage og en Nat; men fradrog ham dog to Groschen af hans suurtfortjente Løn, fordi han havde ladet nogle Smaastæder ubeskrevne i Columnen, og lod ham endelig gaae med den Besked, at han, maaskee først om nogle Uger, kunde vente nye Fortjeneste. —

2.

Tilbagevejen førte ham forbi Lottocollectørens Huus. Den følgende Dag skulde der være en Trækning; Folk gik derfor i et væk ud og ind, for at give Lykken en passende Leilighed til at tilvende dem en riig Julegave, ifald den skulde være tilbøielig dertil. Sebastian stod et Øieblik stille; thi ogsaa i hans Inderste syntes en dristig Tanke uimodstaaelig

at ville opstaae ved Synet af den forbivandrende, vindelystne Mængde; „Benyt Vinket"! hviskede en Stemme i hans Indre. „Den næste Trækning falder netop ind paa din otte og tredivte Fødselsdag, og de tre Nummere, af hvilke din Lykke skal opblomstre, fremstaae altsaa af sig selv klart og tydeligt for dine Øine. Du er en Daare, dersom du ei strax tager de nødvendige Forholdsregler til at hæve din glimrende Gevinst." —

I piinlig Angest og Uroe dreiede Sebastian sig om paa Hælen, imedens hans Blod stedse kom meer og meer i Bevægelse ved den raadvilde Tøven. Da saae han Sæbesyder Friebel, der langt ude var beslægtet med ham, komme op ad Gaden. Denne tiltalte ham strax: „det er godt Fetter, at jeg træffer eder, thi jeg befinder mig i en Forlegenhed, som overstiger alt menneskeligt Begreb. Staaer det i eders Magt, saa sv en christelig Gjerning, og laan mig en halv Dalers Penge til i Morgen, blot til i Morgen."

„I er et letsindigt Menneske, Fetter"! svarede Sebastian. „I vil vist igjen spille i Lotteriet, men Indskuddet mangler. Hele eders Ejendom er allerede gaaet i Løbet paa denne fordømte Vej, og dog kan I endnu ikke forlade den. Jo det er et herligt Liv, I fører! Ørene maae man tilstoppe med Bomuld og Vox, saasnart nogen begynder at tale om

eder! hjemme skrige Børnene efter Brød som de unge, hungrige Ravne, medens den skamløse Fader driver omkring i Ølkjelderne og Spillehusene. Gaae i jer selv Fetter! begynd saa en nye Levemaade; den gamle bringer jer til Bettelstaven, i Tugthuset, ja i Galgen!"

„Nær dog ikke saa slemme Tanker om mig"! svarede Friebel med skinhellige Gebærder. „Ak! det er just mine smaae forsultne Unger, som idag have drevet mig ud paa Gaden. Udvej maae der skaffes, eller ogsaa mit Hjerte brister af Lidelse og Jammer. Jeg har vendt mig til Eder med saa forhaabningsfuld Tillid, og jeg er den ulykkeligste Skabning paa Guds Jord, dersom I ikke opfylder min Bøn."

„Den ulykkeligste Skabning paa Guds Jord"! gjentog Sebastian med rørt Stemme, idet han saae op til Himlen og tænkte paa den varme Øllebrød, som han havde isinde at fortære med Dorthea ved sin Hjemkomst. „Her, vedblev han i det han rakte ham Pengene, her er en halv Daler, Fetter; men læg nu Mærke til min Advarsel, og lader eder ei forblinde af Satan, jeg er selv gandske nyeligen kun med Møie og Nød undsluppen hans Tillokkelser." — Han meddeelte nu Sæbesyderen paa det omstændeligste de Tanker, som kort før dennes Ankomst vare opstegne i hans Sjel med forførerisk Tillokkelse, i

den Hensigt, at det givne Exempel maaskee kunde gjøre en fordeelagtig Virkning; tilsidst spurgte han flygtigt ved Afskeden efter Portskriverens Befindende, da Friebels Bopæl laae i dennes Naboeskab.

„Ei svarede Friebel, som kjendte Sendlers hemmelige Ønske og Attraae, og som til Gjengjeld for de laante Penge gjerne vilde sige ham noget Behageligt. Ei han synger, endnu i Dag maaskee, paa det sidste Vers. Jeg er underrettet fra en sikker Haand, om at han i sidst afvigte Nat i tre Timer har ladet forelæse sig af Hunspostillen, da Brystbeklemmelsen tiltog: et sikkert Kjendetegn paa at det gaaer raskt ned af Bakke med ham." Efter at have hørt dette Budskab tog Sebastian Sæbesyderen meget fyrig i Haanden, og derpaa skiltes de ad. Men Friebel sneg sig, saasnart hiin havde vendt ham Ryggen, ind til Collectøren, besatte de ham opgivne tre Nummere og forsøiede sig derpaa, i det han medlidende smilte over sin Fetters lettroende Godmodighed, hen i det nærmeste Øllhus, for der at gjøre sig tilgode med det Øvrige af Laanet.

3.

„Nu lader han sig allerede forelæse af Postillen! Nu sidder jeg i en Haandevending ved det lille Vindue i Porten!" raabte Sebastian, idet han hastigen oprev Døren til Tagkammeret, og styrtede ind med et heftigt Spring. Dorthea havde just

reist sig fra Sybordet, for at see til Ilden, som med behagelig Glands flammede i Kaminen. Den jublende Heftighed, hvormed Sebastian holdt sit Indtog, opfyldte hende med Tvivl og Bekymringer; mistroisk spurgte hun, om han maaskee var gaaet ind etsteds paa Tilbagevejen, og havde drukket en Taar over Torsten? „Ak nei", svarede han; „jeg er saa fastende som vor Stillits! Det er en ædlere Begeistring, som hæver mig over Jordstovet. Portskriver-Embedets nær forestaaende Vacance er det, som pirrer mig i Fødderne! Men sig mig, hvor gaaer det med Ølkebrødet?"

„Kom lille Mand!" sagde Konen, hvem ved denne Tilstaaelse en Steen faldt fra Hjertet; kom, tag denne Potte af Ilden, og os forsigtig i den, som staaer ved Siden, medens jeg rører." Sulten som han var, aftrak han tjenstvillig strax Vanterne, og vilde tage fat. „Nu igjen med den venstre Haand?" raabte hun i en irettesættende Tone; han besindede sig hurtigen, udstrakte den høire Haand og — allerede i næste Øieblik strømmede det kogende Øl hen over den ulykkelige Dortheas Hænder. Den bedøvede Sebastian bestormedes med afvexlende Magt af hendes Jammerskrig og Skammen over sin egen Ubehændighed; neppe sig selv mægtig af Skræk og Forfærdelse, lod han Potten falde ud af Haanden, tog den Jamrende i sine Arme, og forsøgte

med Enderne af sine Kjoleslipper i allerstørste Hurtighed at aftørre det koghede Øl af hendes Hænder, for at standse dets ødelæggende Virkning.

„Gud forbarme sig!" var Dortheas første Ord, da hun kom til sin Fatning, og var istand til at tale, nu kan jeg ikke arbeide! nu kan jeg ikke levere Rodemesterens Kone Klædningen til det bestemte Klokkeslet imorgen!" — Det var virkelig netop den høire Haand, som havde lidt meest, og som derfor nu bedækket med Babler, foraarsagede den ømme, bekymrede Mand et meget nedslaaende Syn. Ufortøvet rendte han ud af Kammeret, for at hente Lerred til en interims Forbindelse, som han derpaa udførte med den omhyggeligste Nøiagtighed, imedens han bestandigen trøstede hende med den Salves hurtige Lægekraft, som han vilde hente paa Apotheket. Efter fuldbragt Arbeide, ledsagede han hende med den ømmeste Deeltagelse, de sødeste Kjærtegn til Lænestolen ved Kakelovnen, vendte derpaa tilbage til Skorstenen, betragtede sønderknust og bedrøvet det paa Gulvet svømmende Øl og sukkede: „Hvor underfulde o Herre ere dine Veje!" — Jeg gad dog nok vide, føiede han til med sagtere Stemme, om du ogsaa vil lade dette faae et herligt Udfald, som Skriften siger! — Uden videre at tænke paa Oprydning og Udfeining, kastede han endnu et medlidende Blik paa sin stille, grædende Hustrue, lovede

paa det hurtigste at vende tilbage med det forsøgte Lægemiddel, og begav sig paa Veien til Apotheket.

Han havde allerede løbet et godt Stykke ned ad Gaden, da en fremmed Mand tiltalede ham: „Gode Ven, kunde De maaskee sige mig, hvor Hr. Sebastian Sendler boer, jeg har allerede i en Time søgt ham forgjeves her i Nabolauget?" — „Det er just mig selv; hvad befaler Herren?" — „Ih for Pokker! raabte den Fremmede, hvor det dog undertiden gaaer underligt til i denne Verden! Jeg var netop i Begreb med at gaae hjem, ærgerlig over den forgjeves Søgen og Efterspørgen, og at lade det blive ved den gamle Skik med min Lykønskning. Tillad nu, at jeg formedelst den strænge Kulde, gandske i Korthed, foredrager Dem min indstændige Begjering! Jeg er Plakatbærer ved det herværende Theater, men jeg har en høi Velynder og Velgjører i Hr. Landdrosten, som imorgen høitideligholder sin Fødselsdag, og jeg har, allerede i mange Aar, været vant til at lægge min Taknemmelighed for Dagen ved en, i Anledning af ovennævnte Fest, skriftligen affattet Lykønskning. Hidindtil har jeg søgt, at behjelpe mig med mine egne Kragetæer, og den naadige Herre har bestandigen maattet tage Villien for Evnen, men da man igaar har rost mig Deres overordentlige Færdighed i den ædle Skjønskriverkunst, saa er jeg bleven begjærlig, efter engang

at overraske min høipriselige Velynder med noget Extraordinairt. Dersom De altsaa vil opfylde mit indstændige Ønske" — —

„Ja bedste Mand! afbrød Sebastian, som, medens han hørte paa denne Beretning bestandigen gned Hænderne og trippede med Fødderne, rystende af Kulde og Hunger; dersom jeg kan tjene Dem dermed, saa skal det skee endnu i Dag." —

„Jeg har her," vedblev hiin, idet han overrakte ham et sammenlagt Papiir, „til videre Udarbeidelse nedskrevet de Grundtanker, som skriftligen skulde udtrykkes i Lykønskningen. Dersom De ogsaa vilde paatage sig denne sidste Forretning og tillige vilde bringe det Hele i en passende Form og Indklædning, saa bliver jeg Dem end mere forbunden. Kjært vilde det forresten være mig, om De i Forvejen vilde sige mig, hvad jeg maaskee skal give Dem for Deres Umage?"

„Vær De kun ikke bekymret derfor!" raabte den Tjenstvillige; seer jeg ret nøie til, saa har De vist ingen Grunker, men det siger intet. Alt forlangte skal allerede være færdig i Eftermiddag Klokken fire. Deres Ansigt behager mig; jeg forlanger slet ingen Betaling. Han beskrev derpaa sin Bopæl for den fornøiede Gamle, undskyldte sig med vigtige Forretninger, som ikke taalte nogen Opsættelse, og ilede bort.

4.

„Ja fem eller otte Minutter gaae visnok med til at tilberede Salven!" sagde den lille, tykke Provisor i Apotheket, efterat Sebastian havde sagt sit Ærinde, og bedet om hurtig Expedition. „Men staa dog ikke, der i den kolde Trækvind lille Ven; dersom jeg maa raade, saa gaae herind i dette lille, varme Cabinet, der inde er en dygtig varmet Kakkelovn!" — Hiin modtog strax Indbydelsen, stillede sig magelig op til Ovnen med Ryggen, fremtog det ham overrakte Papiir med de sig deri befindende Grundtanker, og begyndte ret alvorligt, at fordybe sig i deres Udarbeidelse. —

„Jh!" raabte den indtrædende Provisor, idet han, med en Tops Behændighed, dreiede sig snøftende omkring paa Hælen; „Jh for en Ufærd, hvad er det for en Lugt her er i Cabinettet? — Men, vedblev han med forhøiet Stemme, idet han kom Ulykken paa Spor, men min gode Mand, hvad er det, De har gjort? — Hele deres Bagside gnistrer jo som Trækpapiir! I eet Minut staaer De i lys Lue paa alle Hjørner og Kanter!"

„Det har den glødende Ovn gjort!" raabte Sebastian, idet han vendte sig om, og med Frygt og Rædsel bemærkede den Ødelæggelse, som bagfra havde angrebet begge hans Kjoleskjøder, medens han dybsindigen grublede, og forvandlet dem til Tønder.

„Nei de Løier ere Penge værd!" En Silhuette i Tuskmaneer!" raabte Provisoren og lod sit satyriske Lune frit Løb, imedens Sebastian dobbleeg trykkede sig med den beskadigede Side op mod den nærmeste Væg, for ved fortsat Gniden, at qvæle og udslukke de stedse videre om sig gribende Gnister. „Ja min gode Mand for den Skade gives der ingen Salve i hele vort Officin! men hør paa mit Raad! Lad De Kjolen rundt afskjære i lige Retning, saa bliver der en net lille Spencer deraf!" — Den lille runde Mand brast i en Skoggerlatter over sit vittige Indfald. „De har Ret, sagde Sebastian med kummerfuld Mine, lader jeg mig see i denne Dragt paa Gaden, saa er jeg bange for at Gadedrengene ville gaae endnu videre, og ikke lade det blive ved den blotte Latter!" Paa hans Forlangende gav man ham en Papirsax; han udbredte derpaa sin Kjole paa et Bord, begyndte derpaa at klippe rask til efter Øyemaal, og i faae Minutter blev den foreslaaede Forvandling fuldbyrdet.

Bedrøvet vendte han tilbage til sit Tagkammer! Dorothea slog Hænderne sammen, da han fortalte hende det Uheld, som havde ramt ham paa Apotheket, og laant hans udvortes Skikkelse dette fremmede Udseende. „Barn! raabte han trøstende og beroligende, til forstkommende November har jeg i fem Aar baaret denne Kjole baade i Regn og i

Solskin! Vil vu reent glemme al Billighed mod den? Skal den vare til evig Tid?" — Konen kunde ikke indvende mere imod saa treffende Beviser; taalmodig rakte hun ham den syge Haand, for at Lægemidlet kunde blive anvendt, og Sebastian havde, endnu under Forbindelsen, den Glæde, at høre, at Salven syntes at være af ualmindelig velgjørende Virkning. —

5.

„Man paastaaer ellers for et Ordsprog," vedblev Sebastian efter en Pause, at en Ulykke sjelden kommer allene; men det er ikke sandt, kjære Dorthea, det er en Erkeløgn! jeg er just nyeligen paa det vienspynligste bleven overbeviist om det Modsatte. Tænk bare, Provisoren i Apotheket, en rar, venlig Mand, sidder netop og spiser Frokost, som jeg kommer ind af Døren. Der gjaldt nu ingen Undskyldninger, jeg maatte spise med, og holde Stand til jeg ikke kunde meer. Tag din Indbildningskraft til Hjelp Dorthea! Tænk dig en vestphalsk Skinke, saa lækker, som den var malet! ægte hollandsk Flødeost paa Hvedebrød og ovenikiøbet et Studsglas godt halv fuldt af oprigtig Danziger! Tænk dig alt det, og du har kun en mat Idee om det Gudemaaltid, din Sebastian har holdt. Du kan da sagtens begribe, at jeg ikke forglemte dig, da jeg selv svømmede i stig Overflødighed. Putte i Lommen

kunde jeg vel ikke, thi det gik ikke an, skjøndt jeg dengang endnu havde mine Kjolelommer. Imidlertid har jeg baaret Omsorg for, at du ikke skulde blive Stifbarn. Lad os kun glemme Ollebrødet; Pigen nede i Stuen henter dig Middagsmad fra Solv-Haifisken; jeg hører, at hun allerede kommer op ad Trappen!"

Inderlig rørt over denne Omsorg, klappede Dorthea hans Kind med sin forbundne Haand. „Men du maae endelig spise med, hvis det skal smage mig!" sagde hun, da den dampende Skaal stod foran hende paa Bordet. „Det er jeg ikke istand til, om det saa skulde koste aldrig saa meget!" svarede Sebastian; „men sandt er det, det lugter godt!" — Han tog derpaa nogle Brødkrummer gik hen til Vinduet, for at redde sig for den forføreriske Duft, og foerede de hvide Muus, som, saasnart de mærkede, at deres Forsørger nærmede sig, med utaalmodig Jilfærdighed klattrede op ad Staaltraadskjeden til Ædeglasset, og graadigen gjorde hinanden Forrangen stridig. Alvorlig og tankefuld, betragtede han den fæle Misundelse, hvormed de smaae Skabninger, under Nydelsen, bestandigen drillede hinanden. „Han og Hun; tænkte Sebastian, og dog saa nidske! Nei, da herfker der dog en langt blidere Stemning blandt Menneskene, end blandt Musene!" „Saa kom dog søde Mand; raabte Dorthea, og spiis med! vi have

i lang Tid ikke havt noget saa Velsmagende inden for vore fire Vægge."

„Skal jeg da endelig revne?" raabte Sebastian, idet han gnaven vendte sig halv om til hende; „og revne maae jeg ved den første Mundfuld, som jeg nu synker."

„Vær dog ikke egensindig!" gjentog hun efter et Øieblikks Forløb; „smag i det ringeste en Skeefuld!" —

„Naa, saa storm da løs paa min Sundhed!" raabte han, idet han med et vredt Ansigt sprang hen til Bordet og graadigen nedsvælgede den fremrakte Skeefuld. „I Fruentimmer skal da ogsaa have jer Villie sat igjennem ved enhver Leilighed!" —

„Skulde vi ikke, sagde Dorthea efter endt Middagsmaaltid, „endnu engang regne sammen, hvormeget vi have tilbage i rede Penge? atten Groschen har du faaet udbetalt i Cancelliet; deraf har du betalt for Salve og Middagsmad" — „Ja lad det kun være min Glut!" afbrød Sebastian hende. „Begynd ikke at regne, og gaae endnu mindre i Rette med Himlens Beslutninger! Tænk ikke længer paa Risengrøden: en mørk Skiæbne spotter dit Haab. Slaae Kalvehovedet af dine Tanker; ovenover Skyerne er det anderledes bestemt. To Groschen aftrak man mig for min Afskrift; Negerapotheket opslugte to Groschen, Solv-Haifisken lige saa mange.

Fetteren laante jeg en halv Daler til de hungrige Skabninger, han har sat ind i Verden. Summa Summarum; Lommen er igjen saa tom, som Madskabet." —

„Ak du milde Gud!" jamrede Dorthea. Den Drukkenbold, den Kortenspiller, som alt saa ofte har lojet for dig og bedraget dig, ham lader du nu igjen bortsvire dine saa suurt erhvervede Skillinger! Nei Sebastian, havde du lagt dem i Fattigbøssen, saa havde jeg været tilfreds dermed, om ogsaa hele Byen havde udraabt dig for en hovmodig Pharisæer. Men, at du til denne Dagtyv, denne aabenbare Dogenigt" —

„Ikke til ham, men til hans sulthe Børn!" sagde Sebastian, som var kommen i Bevægelse; det er desuden dine og ikke mine Beslægtede! Og naar den syndige Fader lader dem trænge og vansmægte i Elendighed, er det saa ikke vor Skyldighed efter Evne, at tage os af dem?" —

En dyb, høitidelig Taushed herskede nu. Sebastian satte sig hen ved Skriverbordet, skar Penne, og tænkte paa den Lykønskning, han skulde opsætte; Dorthea pillede, idet hun saae tankefuld stivt hen for sig, paa sit Livbaand; begge kastede, hvert Øieblik, stjaalne Øiekast til hinanden.

„Nei, da var jeg en Nar, ifald jeg vilde begynde, at suurmule med dig!“ udraabte endelig Sebastian, sprang op og trykkede den tause Husfrue op til sit Bryst med inderlig Kjærlighed. Saa længe jeg fører et roeligt og fredeligt Liv med dig, er jeg rigere, end vor Naboe, Urtekræmmeren, som hver Dag besøger Raadhusvinkjælderen tre Gange og hvergang, baade for og efter Besøget, skjændes med sin Kone! Summa Summarum sex Gange!“ „Du mener det godt med alle Mennesker, kun ei med dig selv, sagde Dorthea imedens hendes Øine fyldtes med Taarer, idet hun gjengjældte hans Kjærtegn. Han fortalte hende nu hele Sagen, og bad hende betænke, om hun efter modent Overlæg, kunde ansee Fetteren for saa ryggesløs, eller troe om ham, at han, istedet for at anvende Pengene til sine egne Hjelpeløse, jamrende Børns Bedste, paa en skammelig Maade, kunde stylle dem ned i sin egen Hals? — „Nei, slet ikke!“ svarede hun; „men i Lotteriet har han sat dem! — Jeg siger ikke et Ord mere, om han endog vinder Millioner derved; jeg siger ikke et Ord mere!“ —

„Tiden er kostbar, Livet er kort! just nu trompete de Bordsangen ned fra Taarnet;“ vedblev Sebastian, og begyndte nu i mueligste Korthed, at afstægge hende Beretning om Plakatbærerens Ansøgning og den ham tildeelte gunstige Beskeed. — „Jeg

siger ikke et Ord mere!" svarede Dorthea, greb i Dørklinken, og gik ud af Kammeret. „Vogt den syge Haand for den kolde Trækvind!" raabte Sebastian advarende efter hende; derpaa tog han igjen ufortsvet Plads ved Skriverbordet, og begyndte i stille Flittighed at beskjæftige sig med sit Arbeide.

6.

Da Placatbæreren indfandt sig Klokken fire, for at afhente Lykønskningen, laae der et sandt Mesterstykke bragt for Dagen ved Sebastians kunstbegavede Haand, uden at denne selv kunde forklare sig den gandske besynderlige Lyst og Kjærlighed, hvormed han havde arbeidet paa Værket uden at regne paa nogen Betaling. Med glad Forundring betragtede hiin de fra de kæmpestore Begyndelsesbogstaver udgaaende og i yndig Dristighed sig hensyngende Snirkler og Ziirater og det underlige gjennembrukne Arbeide paa de sig nærmest derimellem befindende Fracturbogstaver, hvis Størrelse formindskede sig fra Linie til Linie i et lige saa nøiagtigt, som for Øiet velbehageligt Forhold, indtil de tilsidst efterhaanden forandrede deres Skikkelse og tabte sig i de sædvanlige Skrifttegns Form. Ethvert Bogstav var som dreiet, enhver Linie endte sig i snorlige Retning, og det Hele var frembragt og hentryllet paa Papiret ligesom ved en eneste kraftig Stødning.

Men næsten ligesaa høit steeg den overraskende Gamles Beundring over den uventede lykkelige Bearbeidelse og Udførelse af de opgivne Grundtanker, da Sebastian begyndte at gjøre ham bekjendt med Indholdet af den i enfoldig-hjertelige Udtryk affattede Lykønskning. Efterat han nu havde ladet sig det forelæse, trak han endelig med synlige Kjendetegn paa taknemmelig Følelse et sammenviklet Papiir op af Lommen, for at overrække det til den tjenstvillige Sebastian, som et ringe Beviis paa hans Erkjendtlighed. Denne vægrede sig haardnakket for at modtage Gjengjeld for sin havte Umage, og blev ikke bevæget til at modtage Foræringen, før hiin forsikkrede, at han følte sig krænket paa det bitreste ved den Tanke, at hans Gave blev forsmaaet formedelst dens Ubetydelighed. Begge udtømte sig nu i gjensides Forsikkringer, om at ingen Leilighed til nye Gjentjenester i Fremtiden skulde blive ubenyttet; Sebastian ledsagede den Gamle ud paa Trappegangen, og vendte derpaa med glad Tilfærdighed tilbage, for at aabne Papiret i Forening med Dorthea, hvis nysgjerrig-forskende Mine han mødte med et taus-triumpherende Blik. Papiret indeholdt, foruden et blankt Tomarkstykke, en i Comoedieplacaten indviklet Fribillet til den Aftens Forestilling. „Den vakkre Mand!" udbrød Sebastian; „hvo havde tænkt det, da han i Morges i Kulden klappede mig paa Skul-

deren, og frembragte sin Bøn med en saa ydmyg Mine. Han behøvede jo slet ikke at bede; befale kunde han for saadan Betaling! — See kun Dorthea! Kun sex Retter! det maae dog være et gandske besynderligt Stykke, hvori der optræde Slughalse, som ere uforskammede nok til at forlange meer, end sex Retter. „Det gad jeg virkelig see!"

„Men der er jo heller ingen, som har det mindste at indvende derimod! sagde Dorthea. „Jeg glæder mig allerede i Forvejen til, at du skal fortælle mig alt, hvad du har hørt og seet, Ord for andet."

„Ja, men jeg, sagde Sebastian, jeg tænker, at det var bedre, om jeg, istedet for at nyde en saa kostbar Fornøielse, søgte at indløse nogle Penge for den, ved at sælge den til en Liebhaber, saa havde du ogsaa Nytte deraf, og vi ejede saa Summa Summarum" —

„Nei kjære Mand, afbrød Dorthea ham, det tillader jeg paa ingen Maade! du har siddet flere Dage i Rad, uden at nyde nogen Forfriskning og arbeidet i dit Ansigts Sved; nu er det billigt, at du endelig engang under dig en Fornøielse, saameget mere, som den paa en uventet Maade selv tilbyder sig. Maae jeg give dig et godt Raad? — Bild dig ind, at det er din Fødselsdag, ikke imorgen, men i Dag, saa vil jeg gjøre det Samme."

Med disse Ord ilte hun ud af Kammeret, men kom strax tilbage. „See lille Mand“, vedblev hun med et venligt Smiil; „her har jeg broderet dig et nyt Kalvekryds til din Fødselsdag idag. Bær det med Sundhed, og bliv ved at elske mig!“ —

„Naa! raabte den Overraskede, idet han, inderlig rørt, trykkede sin elskede Hustrue til sit Bryst; „det var altsaa Aarsagen, hvorfor du i de sidste Dage har opholdt dig hele Timer derude i det kolde Kammer? Og nu idag ovenikjøbet!“ —

„Det smerter kun i den øverste Deel af Haanden, svarede Dorthea. „Fingerenderne have næsten slet ikke lidt noget.“ —

Sandt er det;“ sagde Sebastian efter en Pause med alvorlig, ja fast høitidelig Stemme, at jeg fra min tidligste Barndom har maattet kæmpe med alle Arter af Modgang, og stort er Antallet af mine tilintetgjorte Forhaabninger. Allerede som Dreng kunde jeg, naar mit Smørrebrød faldt mig af Haanden, stedse vædde Hundrede mod Een, at Smørsiden laae i Sandet. Ogsaa i den senere Tid er saa mangen en god Bid, som jeg troede, vel at holde fast paa, falden i Sandet, uden at jeg, som i hine Tider, ved kjækt at spise det med, kunde redde eller tilegne mig Smørret. Du selv kjære Dorthea er af samme Mening, som de Andre, at jeg kun er født til Ulykke, men efterat jeg har faaet dig,

kan jeg ingenlunde bifalde denne Mening; thi der jubler en alt for glad Følelse op fra mit inderste Hjerte til min Skaber, naar jeg seer dig. Troe mig Dorthea, vi ere et Par ret lykkelige Mennesker." —

Sebastian spiste nu, opmuntret ved den nye Udsigt for den følgende Dag, nogle fra Frokosten levnede Brødskorper til Vesperkost, lod derpaa ved Lampens matte Skin Dorthea hjelpe sig tilrette med det pyntelige Kalvekryds, og trak saa, ifølge et godt Indfald af sin Kone, sin lette, falmede Sommerkjole over sin Spencer, og ilede saa med utaalmodig spændt Forventning til Comoediehuset.

Saasnart han var borte, trak Dorthea den forhindrende Bandage længer fra Fingrene, satte sig igjen til sit Syetøi, og glædede sig allerede forud, til maaskee at kunne overraske den Hjemkommende med den Efterretning, at Klædningen til Rodemesterens Kone ikke allene var færdig, men endog allerede betalt. Efter 2 Timers Forløb var hun netop i Færd med at svøbe den i et Klæde, og bringe den til Eierinden, da hendes Værtinde styrtede ind af Døren, og meldte hende med Hylen og Skrigen, at Sebastian sad paa Hovedvagten, fordi han under Skuespillet havde forsøgt paa at stjæle et Lommetørklæde. „Barmhjertige Gud!" skreg Dorthea, foer op, kastede Klædning og Tor-

klæde paa Gulvet, og ilede, greben af Skræk og Rædsel, ned af Trappen og ud af Huset.

7.

Det var allerede Aar og Dag siden Sebastian havde besøgt noget Skuespil, da hans ringe Indkomster neppe strakte til at forskaffe ham de meest trængende Fornødenheder til Livets Ophold. Han saae sig derfor, strax ved sin Indtrædelse hensat i en gandske fremmed Verden, og den pinlige Følelse, som bemægtigede sig hans Indre, da han saae de mange ubekjendte Ansigter, som efterhaanden omringede og indsluttede ham, ophørte ikke forend Dækket rullede ivejret og Skuespillet begyndte. Men nu var ogsaa hele hans Opmærksomhed desto mere udelt henvendt paa den Handling, der begyndte at udvikle sig for hans Øine. Uden at bevæge sig, hensunken i Beskuen og Forbauselse, stod han som naglet fast til sin Plads; den pirrede Indbildningskraft begyndte voldsomt at sættes i Bevægelse, og det ophidsede Blod ilede i stedse heftigere Løb, liig en Ildstrom, gjennem hans Aarer. Et Bytte for egen Selvforglemmelse, bemærkede han ei, før ved første Akts Ende, at Sveden i store Draaber trillede ned over Ansigtet og Kalvekrydset, og, medens Dækket rullede ned, udstrakte han mechanisk, ifølge sin dybt indgroede slemme Vane, sin venstre Haand, foer ned, dog ikke i sin egen Lomme, men i sin Naboes,

som i Trængselen stod tæt ved Siden af ham, og som, for ulykkeligviis ret at fuldende Vildfarelsen, bar en lignende Sommerkjole. Neppe havde derfor Sebastian, uden at tænke videre derved, begyndt at afsøre Panden med det fremtrukne Silkelommetørklæde, førend han følte sig grebet ved Kalvekrydset af en kraftig Næve, under det tordnende Tilraab: „Kjæltring!" „Ud med Tyven!" lød det strax fra flere Sider; og inden den Bedøvede var istand til at forklare sig dette underlige Optrin, eller fremføre et Ord til sit Forsvar, sad han allerede paa Hovedvagten, som just var i Nærheden. —

„Manden saae dog grumme ærlig ud!" sagde Sebastian ved sig selv. „Hvorledes havde det dog været mueligt, at tiltroe ham sligt et Bedragerie!" — Han var nemlig af den faste Overbeviisning, at den Ubehagelighed, som havde mødt ham, ene og alene burde tilskrives Placatbæreren, som havde forskaffet sig Friebilletten paa en urigtig Maade og været letsindig nok til at lade en Anden staae for Udfaldet. Han havde ikke den fjerneste Formodning om den egentlige Aarsag til hans Hefteelse, og der var Intet, som smertede ham ved hele denne Hændelse, uden det sønderrevne Kalvekryds og Tabet af det Lommetørklæde, som man paa en saa voldsom og uartig Maade, havde revet ham ud af Haanden, da han blev kastet ud af Skuespilhuset.

Han havde omtrent siddet en halv Time i det eensomme men godt varmede Kammer, da den vagthavende Officeer traadte ind tilligemed en Mand, i hvem Sebastian strax gjenkjændte Rodemesteren.

„De er frie Hr. Sendler!" sagde hiin, og kan nu i Guds Navn gaae hjem. Hr. Rodemesteren, de seer her, som i Nærheden var Vidne til hele Optrinnet, har ogsaa strax paa behørigt Sted søgt, at redde deres Ære og indestaae for deres Uskyldighed. Det er soleklart, at det kun var et Feilgreb; ogsaa mig er det fuldkomment indlysende, at man ikke strax paa friisk Gjerning, tører Sveden af sit Ansigt med et nyeligen stjaalet Lommetørklæde!" — Endog af denne Tiltale forstod Sebastian lidet eller intet. Først ved tydeligere Udvikling og Forklaring af det oplevede Eventyr og ved den Omstændighed, at det Lommetørklæde, hvis Tab han nys havde beklaget, virkelig fandtes i hans Lomme, blev Gaaden løst for ham. Han forlod Stedet lige saa forbauset og bestyrtset over at en saa skjændig Mistanke havde kunnet falde paa ham, som hjerteglad, over at han under saadanne Omstændigheder, ei behøvede at drage Placatbæverens Redelighed i Tvivl. Vel kom han tidlig nok ud af Arresten, for at trøste og berolige sin jamrende Dorthea; men desværre nogle Øieblikke for silde, for at redde Tomarksstykket, hvormed hun nyeligen havde bestukket Skildvagten,

for at erholde Adgang til den Fangne. Det Skedte stod imidlertid ei til at ændre; begge vare de derfor glade over at have hinanden igjen, og, zittrende af Kulde, vendte de Arm i Arm tilbage til deres Bolig, opsættende den mere omstændelige Meddelelse af deres gjensidige Lidelser og Hændelser til en gunstigere Leilighed. —

8.

Den følgende Morgen Kl. 6 opvaagnede Sebastian efter en sød, vedervægende Søvn til sin Fødselsfest. „Ære være Gud i det Høie!" lød under Paukers og Basuners Klang fra det nærmeste Taarn, som en Forkyndelse af den i Dag begyndende christelige Glædesfest, og en stille, salig Fryd opfyldte den nys Vaagnedes Bryst ved Tanken om at han høitideligholdt sin Fødsels Dag tilligemed vor Herre Christus og Hr. Landdrosten.

„Du har gjort mig meget Godt, kjære Gud!" bad han med foldede Hænder sagte ved sig selv. Har Legemets Næring og Nødtørft, som Du hidindtil har skjænket mig, undertiden været lidt sparsomt tilmaalt, saa har Du vel havt dine gode Grunde og Hensigter dermed! Du har jo ogsaa, til rigelig Erstatning for alle andre jordiske Goder, skjænket mig en elskværdig, brav Hustrue, som villig og gjerne deler og bærer Livets Byrder med mig, om endog hendes Pande undertiden rynkes. Lad mig

ogsaa for Fremtiden beholde min Munterhed, min rolige Samvittighed og min barnlige Tillid til din altstyrende Omsorg! Din Søn har du ophøiet og sat ved din høire Haand; skjænk Hr. Landdrosten Sundhed og Lyst til bestandig at udøve Retfærdighed; og mig, du gode himmelske Fader! dersom du vil forherlige dig ved mig Ubetydelige, saa giv mig ret meget at afskrive!" —

Styrket og opmuntret, løftede han Hovedet lidt i Vejret, da opdagede han ved den svindende Maanes blege Skin, at Dorothea sad opreist i sin Seng, støttende Hovedet paa Haanden, og græd bitterligen. Forfærdet spurgte han hende om Aarsagen til hendes Sorg. „Ak!" svarede hun, idag kjære Sebastian er det din Fødselsdag, og alt det, hvormed jeg tænkte at glæde dig paa denne Morgen, er igjen tilintetgjort ved det Uheld, som bestandigen forfølger os! Det nye Kalvekryds er sønderrevet, Tomarksstykket bortslængt uden Nytte, og i Gaar Aftes blev der heller ikke, efterat vi havde havt den Skræk, videre tænkt paa at overlevere den færdige Klædning til Rademesterens Kone. Kan jeg da vel nu med den Glæde, som jeg hidindtil bestandig havde haabet og ønsket, aabenbare dig en Hemmelighed, hvis Meddelelse jeg efter Overlæg har opbevaret indtil i Dag?" —

„Hvad er da det for en Hemmelighed kjære Dorthea?" spurgte den Nysgjerrige med forventningsfuld Utaalmodighed. „Saa tael dog! jeg beder, jeg bønfalder dig!"

„Ak!" vedblev hun og hulkede heftig, jeg vover neppe at sige det. Vore Udsigter og Forhaabninger formindskes ligesaameget, som vore Sorger true med at formeres. I Dag vilde jeg allermindst have beklaget mig herover, thi vi To have jo for længe siden lært, at være fornøiet med lidet; men hvad skal der blive af os, naar der tidligere eller sildigere, jeg tør ei længer fortie dig det, indfinder sig en Tredie, maaskee en lille Sebastian!" —

„O du himmelske Fader!" raabte den store Sebastian, idet han øieblikkelig sprang ud af Sengen, og glad jublende begyndte at gaae op og ned i Kammeret med store Skridt. „Lad ham komme Hjertenskone, lad ham komme, saasnart han vil! Hører du Jubelsangen gjenlyde fra Taarnet? den gjælder den gamle Herre hist oppe over Skyerne, ham, som forbarmer sig over Spurven paa Taget; som bærer alle sine Skabninger ved Faderhjertet. Skulde han da just forlade og forsømme os? O! hvor gloder mit Bryst af Tak og Glæde! Jeg vil bede meget, men jeg vil arbeide endnu mere; jeg vil gaae fra Huus til Huus og tilbyde min Tjeneste! Intet Øieblik skal finde mig ledig! Jeg vil ikke hvile, ikke tøve,

for jeg kan udraabe og sige: kjære, lille Fremmede, du er os nu hjertelig velkommen, saasnart du ønsker at lade dig see; alt staaer beredt til din Modtagelse! En blød Seng og en varm Suppe! Kom kun, du skal have det ret godt! O kjære himmelske Fader, lad mig dog faae grumme meget at afskrive, jeg vil jo gjerne gjøre det for det Halve, naar det ikke kan være anderledes! Men nu kjære Dorthea, vedblev han efter en Pause, nu vil jeg frem for alt sørge for at du finder en varm Stue, naar du staaer op; Nordostvinden piber omkring Kammervinduerne. Det lader til igjen at være græsseligt koldt derude!"

9.

For Kl. Ti var Rodemesterens Kone ei at faae i Tale; derfor maatte det lykkelige Ægtepar vente saalænge paa Frokosten, da Husholdningskassen var udtømt til den sidste Skilling. Sebastian som mere kunde takke Indvirkningen af de forskjællige Sindsbevægelser, som vare fulgte Slag paa Slag, end styrkende Næringsmidler, for Opretholdelsen af sine Livsaander hele Gaarsdagen, følte i Dag en vis Afmattelse og Slaphed i alle Lemmer og Ledemode, som han kun med megen Møie formaaede at dølge for sin Kone. Han trøstede sig imidlertid med Udsigten til den snare Hjelp, søgte desuden at fastholde Tanken om de forestaaende Faderglæder saa meget som mueligt, og glædede sig over, at det tryk-

kende Nærværende dog ei hindrede ham i at udkaste et yndigt Billede af Fremtiden. Ogsaa Dorothea paatog sig et muntert Udseende, for ei paa nogen Maade i Dag at give sin gode Mand Anledning til nogen Krænkelse. Smilende bifaldt hun godmodigen hans Opdragelsesplan, med hvilken han allerede da han lagde i Kakkelovnen havde begyndt at beskjæftige sig; hans sønderrevne Kalvekryds bragte hun paa hans Begjæring igjen i Orden, saavidt det lod sig gjøre; og, undertrykkende sin Lyst til at modsige, gjorde hun ikke een eneste Indvending mod det, som Sebastian fandt for godt at foreslaae paa sin Fødselsdag.

Endelig slog Klokken de længe forventede Slag. Dorothea begav sig med sit Syetøi paa Vejen til Rodemesterens Kone, og Sebastian traadte, saasnart hun var gaaet, hen til Vinduet og, i Tankerne forfølgende ethvert af hendes Skridt, beregnede han den Minut, da hendes Tilbagekomst vilde indtræffe tilligemed de Levnetsmidler, som hun havde lovet, at indkjøbe strax for Halvdelen af de indløste Penge. Men hans inderlig glade Haab blev forvandlet til den frygteligste Forfærdelse, da Dorothea, efter en halv Times Forløb, styrtede, bleeg som et Liig ind af Døren, ravede sukkende og veklagende et Par Gange op og ned i Stuen, og endelig sank udmattet og aandeløs ned i den nærmeste Stoel. „O, der

er ingen Ende paa vor Ulykke!" stammede hun. „Fetteren — den usalige, afskyelige Fetter! dine Penge har han fraſnakket dig! — Min Anelse har ei skuffet mig! — Med dem har han vundet en Terne i Lotteriet — en Terne paa firehundrede Daler!" —

„Gud være lovet!" raabte Sebastian med lettet Hjerte. „Giv dig tilfreds kjære Kone, og gaae ei i Rette med Skjæbnen, men glæd dig meget mere, over at den engang har været retfærdig mod ham! Huus og Gaard har han efterhaanden bortspillet, skal han da endelig ikke have nogen Erstatning derfor. Berolige dig, og tænk paa, hvor store Fordringer han kan gjøre paa Lykkehjulet, efter at han er bleven Betler derved. Eller mener du, at mine Fordringer havde været mere grundede, jeg som aldrig har sat en halv Skilling i Lotteriet. Hvor kan du dog undertiden være saa underlig! Jeg kunde jo hverken forsvare det for mig selv eller for min Landsherre, ja jeg maatte rødme af Skam og Undseelse, dersom jeg kunde gaae hen og lade mig udbetale en Summa af firehundrede Daler for tolv Groschen!"

„Du vil nu engang ikke lade dig bringe fra dine underlige Meninger og Grundsætninger!" svarede Konen. Du trøster dig alletider og bliver ved med din iskolde Ligegyldighed, medens mit Hjerte er nær ved at briste af Harme og Ærgrelse. Du er fornøjet,

hvorledes det end gaaer, og derfor komme vi ikke heller nogensinde paa det Tørre!

„Naar det ikke kan skee paa en bedre Maade, svarede han, ved redelig Flid og høiere Bistand; saa vil det rigtig nok ikke blive Tilfældet?"

„Og, naar jeg nu siger dig, vedblev hun med mørk Alvor, at Rodemesterens Kone vel beholdt, men ei betalte Klædningen, men bestilte mig igjen til i Morgen; kan du saa ogsaa berolige dig, da du veed, at vi gandske mangle de første og nødvendigste Livsfornødenheder?"

„Det vel ikke saa gandske, kjære Dorothea!" svarede Sebastian lidt forlegen. Det er virkelig en fortrædelig Omstændighed! Imidlertid skal den ikke hindre mig fra, strax at gaae hen og efter min Skyldighed aflægge min hjerteligste Lykønskning hos Hr. Fetteren, i Anledning af denne høistlykkelige Begivenhed!" —

10.

Han tøvede ikke heller et Øieblik længer med at sætte sit Forehavende i Værk. Med muntert Aasyn tilbagelagde han Veien, ret som om den uventede Lykke var blevet ham til Deel, og hans Siel besmittedes ei af nogen misundelig eller harmfuld Tanke da han traadte ind i Stuen til sin Fetter og saae de mange Pengetutter, som han havde lig-

gende for sig paa Bordet, da han nyeligen havde modtaget dem og var i Færd med at beregne sin Gevinst. Det Ansigt, med hvilket Friebel hørte og svarede paa den Indtrædendes deeltagende, velmenende Ord og Formaninger, bar et tydeligt Præg af den lave Tænkemaade, som bestandig havde været ham egen, men som nu saaes i et desto forag-teligere Lys, da den blev ledsaget af plump Indbildskhed og Hovmod. „Hør Fetter!" tiltalede ham den Nedrige, det lader til at Betalingen af jeres Par Groschen ret ligger jer paa Hjertet, da i strax kommer sprengendes ligesaa hastig som en forsulten Børstenbinder; eller i troer maaskee paa det udspredte dumme Rygte? Ja bare de lumpne Par Daler, jeg har vundet dog var saadan en Opsigt værd! I Kobberpenge gjorde jeg mit Indskud, og i Kobberpenge har jeg ogsaa faaet min Betaling; alt det, som i her seer ligge indviklet omkring mig er bare Kobberpenge. See, her har i jeres Laan fra igaar tilbage, rigtig og i rede Penge! Jeg har slet ikke brugt det Par Groschen, fordi jeg allerede i Forvejen var bange for, at i skulde holde mig nye Straffeprækener, dersom jeg ei havde kunnet betale eder dem igjen til bestemt Klokkeslet. Hører i, Fetter? den Hovmestertone, som i undertiden pleier at bruge mod mig, kan jeg slet ikke længer lide. Tag mig ikke ilde op, at jeg taler reent ud, men

ret jer smukt derefter for Fremtiden. Nu har jeg ikke længer Tid til at tale med eder, i seer, at jeg har med vigtigere Ting at gjøre. — Farvel!" —

„Fetteren blev lidt stødt!" tænkte Sebastian, da han igjen befandt sig paa Gaden; og, naar jeg betragter Tingen fra det rette Synspunkt, saa havde han ei heller saa megen Uret. Jeg burde været varsommere, og ei saa plump og uforsigtig i min Tale; thi naturligviis maatte mit pludselige Komme efter de haarde Ord, jeg sagde ham igaar, opvække Mistanke hos ham om, at jeg især kom for at erindre ham om de laante Penge. Gud skal være mit Vidne, at jeg ikke gav mig Tid til at tænke derpaa; imidlertid er jeg meget glad over i dette Øieblik igjen at have mine Penge."

Under disse Tanker forfoiede han sig hen til en i Nærheden boende Bager og gjorde sit Indkjøb; men, da det Sted, paa hvilket alle hans Ønsker og Forhaabninger vare rettede siden Portskriverens Sygdom, var ei langt derfra, kunde han, efter fuldbragt Ærinde, ei modstaae Nysgjerrigheden efter i al Stilhed, dersom det var mueligt, at indhente nogen Underretning om den Syges Befindende idag. Med frygtsom Forsigtighed nærmede han sig den mørke, melancholske Hvælving, men troede neppe sine egne Øine, da han saae den gamle Portskriver, som bladede i sin Lommebog og efter Ansseende sund

og frisk sad i sit Portvindue, som en haardnakken Brystsyge havde i flere Uger holdt ham bortfiernet fra. „Jh see, god Morgen, bedste Hr. Frinke!" raabte Sebastian, som nu, da den Gamle havde bemærket ham, ei mere kunde undvige. „Seer jeg rigtig eller ikke? Jh, hvo skulde have troet, at de skulde komme sig igjen efter en saa lang og svær Sygdom! Vi havde allerede opgivet dem! —

„Det troer jeg gjerne!" svarede han. „Endnu for faae Dage siden havde jeg reent tabt baade Mod og Tillid. Lægerne trak paa Skuldrene, tykkede paa Næglene, uden at kunne standse Sygdommen. Men derfor love de mig Allesammen nu; da Naturen har hjulpet sig selv ved en dygtig Sved, at jeg, i det ringeste i 10 Aar endnu, skal see paa al den Støi og Alarm her i Porten, og jeg befinder mig saa vel, at jeg troer, de have Ret. Hvad siger de dertil min dyrebare Ven? Endog min mangeaarige Døvhed paa det venstre Øre blev lige som paa en Gang reent bortblæst!" —

„Det var som Pokker!" svarede Sebastian. „I deres høie Alder endnu at gjennemgaae saadan en Sygdom! dertil hører Livskraft! Herre de har en sand Hestenatur!" Samtalen blev afbrudt ved en Landmands Ankomst, som nærmede sig Portvinduet med sin Karre fuld af Kjøkkenurter. Sebastian tog derfor Afskeed og hørte endnu i lang Fraskand, hvor-

ledes Accisesskriveren læste Bonden sin Text, fordi han havde forsøgt at gjøre Underslæb, med en saa kraftig og klar Stemme, at han tydeligen indsaae den fuldkomne Tilintetgjørelse af sine nærede Forhaabninger. „Der har du igjen gjort Regning uden Vært!“ mumlede han for sig selv. Men det skader dig ikke; thi er det christeligt handlet, at ønske sine Medmenneskers Døden for sin egen Fordeels Skyld?“ —

II.

Hvor megen Umage Dorothea end gjorde sig ved sin Mands Hjemkomst, for at efterligne det givne Exempel i Selvbeherskelsens Kunsten, og efterhaanden finde sig i og forglemme de nys oplevede Uheld, saa vilde dog den mørke Kummers Skye, som havde leiret sig paa hendes Pande, ikke reent forsvinde, hverken ved at see den Nolighed og Fatning, som Sebastian lagde for Dagen, ikke heller ved den Forestilling, at der var sørget, i det mindste for Øieblikket, for de meest trængende Livsfornødenheder. Man kunde tydeligen bemærke, at hun var i en bestandig Kamp med sig selv; den gjensidige Samtale blev derfor ført paa en temmelig afbrudt, ja endog kold Maade, og Sebastian havde neppe Mod til at indbyde sin sagteskjændende Kone, til i Selskab med ham at besøge Julemessen i Aften. —

Klokken slog fire, og Dæmringen udbredte sig mere og mere. Da hørte de paa engang nogle tunge

Trin ude paa Trappen, kort derpaa aabnedes Døren og Amtsbuddet, med det blanke Skildt paa Brystet, traadte ind i Stuen. „Herr Sebastian Sendler, sagde han med barsk Stemme, skal ufortovet forfoie sig op paa Slottet, hvor Herr Landdrosten forlanger at tale med ham og tage ham i Forhør.“

Saasnart Manden havde sagt sit Ærinde, bortfjernede han sig strax og Dorthea udraabte: „Ak du gode Gud, nu kommer Torklæde-Historien fra i Gaar igjen for en Dag! Nu anlægge de Proces mod dig, som en Lommetyv! Nu smedde de dig i Jern, giver dig Haandlænker og Fodklodser paa og kaste dig i det iiskolde, mørke Hul under Slotstaarnet! O jeg Ulykkelige!“

„Vær dog ikke taabelig, Dorthea!“ sagde Sebastian, som dog egentlig ikke heller var bleven vel tilmode ved den raae, bydende Stemme, hvormed hiin havde udført sit Ærinde. „Hvad har Landdrosten at gjøre med det, som forefalder i Skuespilhuset? Og var endog din Frygt grundet, saa viser jeg dog den skyldige Lydighed, og begiver mig strax hen til det bestemte Sted, hvad der saa end foreſtaaer mig. Lad Skinnet vidne imod mig, jeg er mig ikke nogen Brøde bevidst, og staaer i Guds Haand!“ —

Dorothea tog nu Afskeed med ham, som om der forestod dem en Skilsmisse paa Livstid; men Sebastian søgte saa godt han kunde, at indgyde hende

Mod, lod sig igjen ombinde det udbedrede Kalvekryds af hendes zittrende Hænder, og ilede sit Forsæt troe op til Slottet. Da han var kommen til sin Vandrings Maal blev han staaende gandske stille med bange Hjerteklappen i Forsalen, hvorhen man havde viist ham med den Beskeed, at han strax skulde blive meldt. Kort derpaa aabnedes en Fløidør. „Kom nærmere! raabte Landdrosten, som var gandske allene i det høithvælvede, rummelige Værelse, som Sebastian efter givet Vink traadte ind i med et ængsteligt frygtsomt Blik.

„Har de skrevet det med egen Haand?" spurgte Landdrosten, idet han holdt ham et Papiir imøde.

Sebastian kjendte strax den paa Placatbørerens Forlangende forfærdigede Lykønskning, og bejaede Spørgsmaalet med et dybt og stumt Buk.

„Ogsaa selv forfattet Indholdet?" vedblev hiin at spørge.

Et andet Buk, det forrige ganske liigt, var Svaret. —

„Jeg gad dog gjerne ved en nye Prøve overbevise mig om deres Duelighed!" sagde Landdrosten. „Sæt dem hen ved det Bord der, og gjør General Vallen skriftligen bekjendt med de Betingelser, under hvilke det af ham foreslaaede Forliig i en lille Stridighed kan bringes tilveje; Sagen selv tilligemed

Betingelserne vil de finde flygtigt angivne paa det hosliggende Stykke Papiir."

Sebastian tøvede og saae frygtsom og forlegen ned for sig. Dette var ikke saameget en Følge af Frygt for ei at kunne løse den ham foresatte Opgave, men langt snarere, fordi han skulde sætte sig i Landdrostens Nærværelse, som nu, med Hænderne over Kors paa Rygaen, begyndte at gaae op og ned med langsomme Skridt. Han kunde ikke heller paa nogen Maade overtale sig til at tage en, efter hans Mening, saa uærbødig Stilling, før en nye Opmuntring fulgte. Men, saasnart han havde Pennen i Haanden, forsvandt ogsaa hans Frygtagtighed strax. I et Øieblik gjorde han sig bekjendt med Grundstoffet til det Arbeide, han skulde udføre; Tankerne strømmede til ham i sædvanlig Fylde; ligesaa let fremstillede han dem, og satte dem ved passende Vendinger i rigtig Forbindelse med hinanden, og allerede efter et Qvarteers Forløb, var det forlangte Udkast bragt i Stand.

Forbauselse og Bifald fremlyste kjendeligen af Amtmandens Aasyn, imedens han med Opmærksomhed gjennemlæste det Skrevne. „Min kjære Sendler!" sagde han endelig, „de har fuldkomment retfærdiggjort de Forventninger, jeg havde om deres Indsigter, og jeg tager ikke et Øieblik i Betænkning, at gjøre dem et Tilbud, der, saavidt jeg troer, nep-

pe kan være dem gandske ukjærkommen. Min forhen værende Secretaire er ved min Anbefaling bleven ansat og forsørget paa et andet Sted; fra i Dag af tiltræder de hans Plads, og for det første bestemmer jeg dem en aarlig Løn af trehundrede Daler, hvis Forhøjelse vil blive afhængig af dem selv. Jeg har allerede i al Stilhed søgt, at faae Underretning om deres Vandel, og alle have skildret dem som en vakker, retskaffen Mand, der, af for ringe Tillid til sig selv, ei forstaaer at gjøre sine Talenter gjældende, og derfor hensmægter i ufortjent Fattigdom. Hvor glæder det mig, at jeg ved mit Forslag for bestandig kan gjøre Ende paa dette Onde! Selv skal jeg bære Omsorg for en anstændig Boelig i Nærheden af Slottet, saavelsom for Alt, hvad de behøver ved deres nye Indretning. Strax efter Helligdagene tiltræder de deres Post, og jeg haaber, at vi skulle gjensidigen blive tilfreds med hinanden.

Under hele denne Tiltale var Sebastian som han var sønderknust. Krampagtigen søgte han med Fingerenderne efter Stoleryggen, for at finde et fast Styttepunkt, da Knærne truede med at styrte sammen under ham, og Taarerne strømmede uopholdeligen ned af Kinderne, uden at han formaaede at frembringe en Stavelse.

„Modtag imidlertid," vedblev Amtmanden, i det han oplukkede sin Pult, fremtog en Pengetut,

og overrakte den til den Bedsvede, modtag disse 30 Daler som en lille Julegave, og viis mig den Tjeneste, at komme paa 3die Juledag Klokken 10 om Formiddagen, da jeg ønsker at benytte mig af deres Bistand for at afgjøre nogle skriftlige Anliggender."

Forgjeves forsøgte Sebastian paa at lade sin inderlige Følelse tale; han fremstammede nogle Ord uden synderlig Mening og Sammenhæng, og derpaa tog Landdrosten paa den venligste og meest nedladende Maade Afskeed fra ham, efter endnu engang at have gjentaget sit forhen yttrede Ønske.

12.

Han kom først til Besindelse uden for Slottet, da den kolde December Luft blæste ham ind i det glødende Ansigt. „Det lader sig i Sandhed ikke nægte," sagde han, i det han stod stille og følede paa sig. „Det er min Plysses Kjole! det er mit nye Kalvekryds! det er Pengetutten! det er mig selv, jeg er Sebastian Sendler og ingen Anden! O du kjære himmelske Fader, hvor funkle dine Høitidsfakler der oppe! Hvad har din Bestemmelse været med mig!"

En nye Taarestrøm vædede hans Ansigt. „Ret saa, sagde han ved sig selv, ret saa Sendler. Græd dig ud, eller det er ude med dig! Ak Dorothea! Dorothea! du lykkelige Kone! O I Himmelens smilende Engler! Seer herned og betragter min Julefest!"

Det var reent umueligt for ham, at gaae hjem i denne Tilstand; han maatte først et Par Gange løbe op og ned ad Gaden for at skaffe sig Luft for de voldsomt stormende Følelser, der truede med at overstrømme Hjertet og sprænge Aarerne.

Fuld af Utaalmodighed og Forventning styrtede Dorothea ham i Møde, da han endelig traadte ind i Tagkammeret med forgrædte Øine. Han holdt hende tilbage og gav han hende et Vink, at forholde sig roelig. Derpaa saae han nogle Øieblikke stivt paa hende, og sagde saa med bævende Stemme: „gjør mig ei blød Hjertenskone! Megen Fasthed og Aandsstyrke kræves der til det, jeg har at melde dig! En nye Verden ligger aabnet for os; thi Gud har gjort noget Stort af mig! Sørg at fatte dig, Dorothea! det er Secretaire Sendler, som staaer for dig!"

Stum af Forbauselse hævede hun de foldede Hænder mod Loftet, da han nu i korte, afbrudte Sætninger forsøgte at give hende Underretning om en Lykkesforandring, om hvis Mueligheed han selv for faae Timer siden ikke havde havt den ringeste Ahnelse. Under Fortællingen fremtrak han den medbragte Pengetut af Lommen, ret som om han selv var overbeviist om, at der til at bekræfte hans Udsagn hørte Syn for Sagen. „See kjære Kone, vedblev han, allerede i Morges sagde jeg: lad den lille Sebastian kun komme; han skal have det godt hos mig! Gud allene veed,

med hvilke Følelser jeg nu gjentager dette Udraab!" — — Grædende omfavnede Dorthea ham, og skjulte sit Ansigt, der var overstrømmet af hede Glædestaarer, ved hans Bryst.

I dette Øieblik begyndte Klokkerne, som kaldte til Julemesse, at tone gjennem Nattens Stilhed. „Toner kun," sagde Sebastian, jeg kommer ikke!" det, som idag bevæger mit Hjerte til Tab og Glæde, det maa feires i stille Eensomhed! Jeg maa først blive roeligere, for igjen at kunne vise mig blandt Mennesker, endnu juble mine Pulsslag for høit og stormende op til ham, som har føiet det saaledes, at min jordiske Lykkes Stjerne oprandt paa det himmelske Budskabs Dag! Ære være Gud i det Høie!" —

Sophies Erindringer.

Fortælling
af
Frederikke Lohmann.

— Kein Vergessen dieses Lebens —
Alles, was ich that und litt,
That und litt ich nicht vergebens,
Alles, alles nehm' ich mit.
Elisa v. d. Recke.

Min Fader var Præst i en Landsbye ved Elben. Vor Omegn frembød ingen store Naturskionheder; den Reisende forlod den ligesaa kold, som han havde betraadt den. Alligevel, ihvormange skionne jeg saae, blev denne dog stedse indpræget i mit Bryst med alle Barndoms-Erindringens Ynder. Den speilglatte Flod, de blomstrende Enge ved den lavtliggende Flodbred, vor venlige Frugthave, det reenlige Huus, alt dette er mig kiært, dyrebart og uforglemmeligt.

Min Moder havde jeg tidlig mistet; men hendes Kiærlighed vedblev at leve i min ærværdige Faders Hierte, hvis eneste Barn jeg var. Tæt ved den landlige Kirke, under blomstrende Hyldetræer, var min Moders Hvilested; ved Siden af hende laae

mine to Brødre, som jeg aldrig har kiendt; og et simpelt Kors prydede deres Grav. Derhen gik jeg om Aftenen ved min Faders Arm, naar Maanen giød sit blege Skin over Gravene og hørte ham tale om min Moder, hvor elskelig og god, hvor from og virksom hun var. O! det er skiønt og opløftende at nedstamme fra gode Mennesker, at være ædle Sixle beslægtet, skulde vi endog kun betragte dem paa Flugten til høiere Verdener. Deres Dyder, Deres Fromhed, bliver som en Arvedeel tilbage hos os og det ufordærvede Hierte føler deri et helligt Kald, til en tro og utrættelig Efterligning.

Vi vare fattige, men lykkelige! mit Hierte kiendte intet utilfredsstillet Ønske. Naar vor Sæd var indhøstet, naar jeg havde hiulpet flittig med i Marken, naar den høie Vogn belæsset med Jordens Rigdomme kiørte ind i vor Gaard, og min Faders glade Aasyn og et simpelt Maaltid modtog mig; og naar da endelig om Søndagen Folkene kom med den brogede Krands og hængte den frydefuldt op paa Huusdøren, da var mit Bryst fuldt af den reneste, sødeste Glæde. Selv smaae Sorger krydrede vort Liv. Ofte gik det knapt til og min Fader sørgede længe iforvejen over en betydelig Udgift; vi indrettede Alt endnu sparsommere, og jeg kunde vel opoffre en lille Sum som var bestemt til en eller anden længe ønsket Pynt.

Af saadanne uforglemmelige Glæder nød jeg mange og hvem havde vel i saadanne Øieblikke turdet tilbyde mig et Bytte, hvem kunde have afkjøbt mig min Faders Glædestaarer, som faldt paa mit af ham velsignede Hoved? Ja, dersom den Rige midt i sin kolde Pragt kiendte den Fattiges salige Følelser, han vilde tilbedende erkiende den Ligevægt, som Guds Godhed har lagt i vort Liv.

Min Opdragelse besørgede min Fader og den beskiæftigede alle hans ledige Timer. Mange Kundskaber opnaaede jeg derved, som ere sieldne for unge Piger; min Aand modnedes tidlig og fik en alvorlig Retning, som dog ikke qvalte min ungdommelige Munterhed. Jeg læste og talte Engelsk og Fransk, men med Undtagelse af disse Sprog og Begyndelsesgrundene i Musiken, blev de Talenter mig fremmede, hvorved man glimrer i Verden. Ogsaa af Fruentimmerarbeider forstod jeg kun det nødvendige; fiin og kunstig Syning saae jeg, naar det nu og da skete, til med Forundring og med brændende Ønske efter en lignende Færdighed. Omgang havde jeg egentlig slet ikke. Jeg stod allene, og ahnede kuns den Salighed, som der er i Foreningen af ligestemte Siæle. Min Læsning var for det meste Historie og nogle faa Digtere, som min Fader eiede; dog var det kun gamle Værker. Nydelsen af de yngre Frugter af den tydske Genius blev mig forbeholden til en sildigere Tid, hvor

den ofte forjagede Sorger og Grammelse af min Sixl.

Jeg var 16 Aar gammel, da den Nyhed gjenlød i vor Bye, at Herskabet vilde komme hertil i nogen Tid. Godset tilhørte en Enke, som endnu aldrig havde besøgt det og der behøvedes derfor mange Forandringer, for at gjøre Slottet beboeligt. Alle Slags Arbeidere oplivede ved det ny Aars første Soelstraale vor stille Bye, Herregaardens Porte aabnedes, i Haven brugtes Øxen og Skuffen og den herskabelige Stol i Kirken blev ny oppudset. Med Ungdommens sædvanlige Lyst til det Nye, ikke før Oplevede, saae jeg disse Anstalter. Slottets ærværdige Alderdom henrykkede mig; daglig udmalede min Phantasie mig Billedet af dets Besidderinde og indflettede denne nye Begivenhed i mit Livs jevne Syster. Frue Neuhaus, saa heed vort Herskab, var syg og søgte her Helbredelse; denne Tanke gav mit blode Hierte, foruden alle andre smigrende Følelser, endnu Medlidenhedens, jeg blev ikke træt af at tænke paa hende, ønske og sørge for hende. Men endnu vigtigere blev hendes Ankomst mig ved de Tilbredelser Landsbyens Beboere gjorde til hendes høitidelige Modtagelse, hvor ogsaa en Rolle blev mig tildeelt. Min Fader havde i Folkets Navn forfattet et skiønt Digt, og i Spidsen af pyntede og bekrandsede Piger af min Alder, skulde jeg overrække det. Aftenen kom, hvor bankede mit

Hierte! et Bud forkyndte os Herskabets Ankomst, vi Piger stode ved Slottet i en stor Kreds, Landsbyens Fædre og Mødre i Rækker langs med Veien, min Fader klædt i hans Embedes ærværdige Dragt midt iblandt dem. Da kom en Vogn langsomt kiørende imellem dem. En bleg, halvtilsløret Dame, lænede sig venligt hilsende ud af den; et lydeligt: Velkommen! og — Gud velsigne Dem! gienlød i Luften, og nu holdt Vognen ved Slottet. Tieneren sprang af og aabnede Karetdøren og jeg nærmede mig ikke uden Skiælven. Endnu staaer den elskværdige Matrones Billede for mig, saadan som jeg dengang saae hende, og aabner ligesom en Række af afvexlende Skikkelser, der siden hiin Aften ere gangne lyse og mørke forbi mig. Jeg kastede et Blik paa hendes kummerfulde Aasyn, jeg veed ikke, hvorfor just min Moder faldt mig ind. Taarer, som jeg ikke kunde holde tilbage, traadte i mine Øine og maatte vel giøre de faa Ord uforstaaelige, som jeg i min Forvirring allerede fremsagde slet nok. Men ogsaa Frue Neuhaus var forunderlig rørt. Hun tørrede sine Øine, kaldte mig et kiært og venligt Syn og gav mig og de nærmeststaaende Piger Haanden. Hun takkede endnu engang vore Forældre, bestilte min Fader til sig til den næste Morgen og gik støttet ved sin Piges Arm, ind i Slottet.

Hvor misundte jeg min Fader, da han om Morgenen festlig paaklædt tiltraadte Veien op til hende. Han blev længe borte; jeg saae eengang efter den anden ud af Døren og løb ham endelig et godt Stykke imøde. Men han var ikke venlig og opremt som ellers og havde ret det mørke Blik, som han pleiede at medbringe fra Huse, hvor et stort Onde havde hiemme, som ikke var til at ændre. Jeg havde allerede ofte seet ham saaledes og vidste han saae gierne, at jeg stiltiende ærede hans Sorg og det giorde jeg ogsaa dennegang. Tause satte vi os tilbords, jeg vovede ikke at spørge, indtil min Fader trak en lille Pakke op af Lommen, aabnede den og viste mig vel 30 blanke Guldstykker. See engang Sophie, sagde han. Alt dette Guld er anbetroet mig til Stedets Fattige. Du veed hvor bitter Nød der hersker i mange Hytter og denne skal nu med Guds Forsorg blive lindret og afhiulpen. Herren forglemmer og forlader ikke Sine. Hvor ofte har jeg ikke bange og ængstlig sørget for saamange, som jeg ikke vidste at hielpe og nu ligger vidunderlig og herlig Hielpen her for mig. Med alt dette er jeg dog ret bedrøvet; thi det synes mig, som om jeg i Dag først ret har seet sand Kummer. Vort Herskab, Sophie, er ret beklagelsesværdig. For to Aar siden mistede hun sin eneste femten Aars gamle Datter efter langvarige Lidelser. Hun skal have

lignet dig saameget, at Frue Neuhaus blev heftig bevæget ved at see dig.

Nort, taug min Fader og lod Øinene synke, jeg saae en Taare falde paa Tallerkenen og skyndte mig i hans Arme. Gud bevare ethvert Fader- og Moderhierte fra en lige Skiæbne, sagde han og styrke de Forladte ved Troen. Men hvad der endnu synes mig haardere end et saadant Tab er et Barns Udartelse, og jeg frygter for at Frue Neuhaus har ogsaa havt denne Erfaring. Jeg hørte allerede forhen tale om en Søn, som skal være meget vild og ulydig og nogle Yttringer af hende selv stadfæste dette Rygte; Hun brød hastig af, da jeg nævnede hendes Søn og hendes bittre Smerte var siden den Tid endnu kiendeligere. Synet af en saa dybt rodfæstet Sorg har ret smerteligt oprevet mine lægte Saar og ret levende indpræget mig den Sandhed, at Lykken sieldent boer hos dem som leve i Overflod. —

Min Fader gik til sit Arbeide og jeg med mit i Haven, men stedse vendte mine Øine sig hen til Slottets Vinduer og mine Tanker dvælede hos dets eensomme Beboerinde. Det var den første Gang at Livets Sorger gik mig nær. Med vemodig Forundring saae jeg, at den af mig beundrede Lykkes Bolig ikke blev forskaanet, imedens vore Hierter sloge sorgfrit under det lave Tag. Jeg følte ret en in-

derlig Længsel efter igien at see den bedrøvede Moder, at nærme mig hende og at elske hende ret barnligt. Det forekom mig, som om min Lighed med hendes afdøde Datter gav mig Ret hertil og vemodig erindrede jeg mig, at hendes første Blik havde mindet mig om min Moder.

Et Tilfælde skulde opfylde mit Ønske og tillige lægge Grunden til hele mit Livs tilkommende Begivenheder. Dog, ikke Tilfælde, nei en høiere Foranstaltning ledede den ubemærkede, stille Bæk som indtil den Tid kun havde rislet under Blomster, ud i det stormende Verdenshav. Ikkun efter den ængstende Strid med de oprørte Bølger er den lykkelig undslupne Skipper istand til at smage den sikkre Havns Sødheder; kun ved Taalmod kunde jeg opnaae det, som nu udgior min Alders Smykke: Rolighed og Tilfredshed. Længe blev Frue Neuhaus usynlig, selv om Søndagen hængte mit Øie forgiæves ved det herskabelige Kapel tæt ved Siden af mig. Allerede som Barn havde dets rundkindede Englehoveder været Gienstande for min Beundring og nu var det dobbelt tiltrækkende for mig. Endelig kom hun engang under Sangen alene derind. Hun saae syg og mat ud; jeg skottede ofte derhen og var for første Gang i mit Liv adspredt under Prædiken, saa at jeg kun halvt forstod min Faders hiertelige Foredrag, som just den Dag havde taget den forlorne

Søns Historie til Text. Han talte saa rørende og skiønt at alle Tilhørerne vare synligen rørte, men ingen heftigere end Godscierinden, som skiulte sine forgrædte Øine i sit Tørklæde. Min Faders Formodning randt mig i Sinde, jeg ahnede den smertelige Streng, som nu maaskee gienklang i den Lidendes Hierte. Ak! ganske vist, tænkte jeg — ogsaa hun har en fortabt Søn! — Det syntes mig, at hun blev blegere og blegere; min Fader forlod Prædikestolen, og Sangen begyndte, da hun stod op og gik med usikkre Skridt hen til Døren, som vendte ud til Kirkegaarden.

Umuligt kunde jeg lade hende, uden Hielp maaskee en Besvimmelse nær, gaae allene. Sagte reiste jeg mig, listede mig ud af den nærmeste Kirkedør og kom tidsnok, for at understøtte den Synkende. Hun saae fremmed, men dog venligt paa mig — og, paa min frygtsomme Bøn at maatte ledsage hende, lagde hun sin Arm i min. Tause gik vi op til Slottet, jeg mærkede at hun skiælvede, jeg valgte den første Havedør, for at føre hende igiennem skyggefulde Gange. Men neppe havde vi naaet en Græsbænk, førend hun udmattet sank ned og udbrød i en Strøm af Taarer, imedens jeg rørt knælede for hende og bedækkede hendes kolde Hænder med Kys. O, Vilhelm, Vilhelm! udraabte hun og hævede Øinene til den klare Himmel. Gud tæller de

Taarer, som flyde for din Skyld, du fortabte Barn! du kommer ikke mere igien, aldrig ville disse Arme aabne sig for at modtage dig.

Han vil komme igien! udraabte jeg grædende, o tilvisse, De vil komme til at sige med hiin Fader: denne min Søn var død og er opstanden, han var fortabt og er atter gienfunden.

Jeg forskrækkedes da disse Ord vare over mine Læber, som jeg havde udtalt i den heftigste Bevægelse. Et hastigt Overlæg sagde mig, at det passede sig ikke at tale om et Anliggende, som kun ved et Tilfælde var kommet en Fremmed for Øre. Men den ærværdige Kone blev ikke vred. Hun omfavnede mig inderligere, kaldte mig en Engel, som havde talt Trostens Ord til hendes Hierte, hun bad mig komme til sig om Aftenen, for at hielpe hende at forkorte Eensomhedens mørke Timer og stolt og lykkelig forlod jeg hende ved Slotsporten, hvor hendes Pige modtog hende.

Uforglemmelige ere de Dage mig, som jeg nu levede. Hver Aften efter færdigt Arbeide gik jeg til Frue Neuhaus, som altid fik mig kiærere og behandlede mig moderligere. Jeg ærede hende med den bestælende Kiærlighed, hvormed unge Hierter saa gierne slutte sig til en værdig Gienstand. Hendes Ulykke, hendes blide Sorg, den høiere Dannelse, som hun lidt efter lidt lod mig see, maaskee ogsaa den

for mig uvante Pragt, som omgav hende, virkede daglig paa min Følelse. Ærbødig betraadte jeg hvergang Slottets høie, lyse Gange, de brede Trapper, de hvælvede Sale. Fløiel og Silke beklædte Væggene, indfattede af forgyldte Lister, og svære, massive Meubler, overlæssede med kostbart udstaaret Arbeide, forenede Pragt med Bequemmelighed. Skionne bibelske Stykker traadte livligt frem af Gobelintapetets mørke Grund og fornøiede mig mere, end alt det øvrige. Hele Timer kunde jeg betragte Joseph, som bliver forraadt af sine Brødre og som siden i Lykkens Dage bliver deres Hielper, — eller gysende skue Johannes's Hoved og de pyntede, dandsende Jomfruer, for hvilke det faldt som et Offer. Frue Neuhaus som alt dette tilhørte, syntes mig en Fyrstinde og det giorde mig dobbelt ondt, at hun slet ingen Glæde havde deraf. Hvilken Lykke at behage hende, at turde være om hende og bidrage til hendes Opmuntring! daglig fortalte hun mig om sin Datter, beundrede min Lighed med hende, beskrev mig hende, saa jeg troede at see hende, og overlod sig til en navnløs Smerte. Opfindsom af Kiærlighed giorde jeg alt for at tilegne mig dette Billede; thi Frue Neuhaus dulgte mig ikke, at hun skyldte Synet af mig de første søde Fornemmelser siden hendes Død. Jeg ordnede mine Haar anderledes; ganske efter en hos os ubekiendt Mode, saaledes

som den Afdøde havde baaret dem; jeg klædte mig altid i Hvidt som hun, og efterlignede alt hvad jeg vidste havde været hendes smaae Sædvaner; thi ophøiet som en Engel svævede hun for min Phantasie og intet kunde sammenlignes med det Fortrin at ligne hende. Og vel mig at mine Bestræbelser ikke allene indskrænkede sig til den udvortes Efterligning. Anna Neuhaus havde ogsaa været bedre end mange i hendes Alder. Hun havde været sagtmodig, virksom og godgiørende og dette vilde jeg ogsaa være. Det er de skiønne Frugter af hine Dage, som jeg nu og da har oplevet, der have varet længere end alle forgængelige Fordele og som have forskaffet mit Hierte Fred. Ogsaa min Uddannelse vandt ved denne Omgang. Frue Neuhaus lod sig forelæse af mig; hun eiede et lille Bibliothek, som for det meste bestod af alvorlige og lærerige Skrifter. Jeg læste Fransk eller Tydsk, og hun søgte fornemmelig at forbedre min Udtale i det fremmede Sprog, hvori jeg ingen Øvelse kunde have havt. I Fruentimmer Arbeider var hun en Mesterinde; det manglede mig hverken paa Mynstre eller paa Underviisning. Hvor lykkelig kom jeg ofte hiem! min gode Fader tog hiertelig Deel i min Glæde: han besaae og beundrede mine Frembringelser, roste min Flid og holdt de Foræringer i megen Priis, som jeg imellem giorde ham af mit Arbeide. Efter Aftens-

maaltidet, naar vi sad under Lindetræerne udenfor Huset, fortalte jeg ham, hvad vi havde læst eller talt om og modtog hans Dom herover, hans Oplysninger og hans venlige Raad. Ak! henrevne i Verdens Tummel, ældede i haarde Erfaringer og trykkede af tunge Levedages Byrde, hvor vemodig sødt er da ikke det Blik, hvormed vi see tilbage paa vor Sols Opgang; da vi endnu hvilede i Faders og Moders Arme, fortroligt udøste vore smaa Sorger ved deres trofaste Hierter; hvor Forældres Kiærlighed jevnede vor Stie, ledede vort Fied, deelte vor Fryd. Saa hastigt, saa sorgløst forløbe de lykkelige Dage, vore Veiledere forlade os og vi søge forgiæves en saadan Kiærlighed, en saadan Troskab i den vide, fremmede Verden.

Foraaret var forbi, Axene begyndte at modnes og den gyldne Sæd bølgede hen ad Markerne. Slotshavens tætte Løv tilbød en vedergvægende Skygge imod Heden, alt stod frodigt og herligt. Frue Neuhaus lod indrette Værelser til nogle Giæster. Hun ventede sin Svigerinde, sin Broderson og nogle andre Slægtninge. Jeg hialp den gamle Kammerfrue troligt med Indretningerne og glædede mig troskyldig til de nye Bekiendtskaber, hvoraf jeg lovede mig megen Fornøielse. Men dennegang havde jeg skuffet mig og de Ankomne vilde ikke svare til min Forventning. Ganske anderledes end Frue Neuhaus var Frue Commerceraadinde Frank og nogle vilde

Hun som denne have vundet mit Hierte. Stolthed, Egennytte og Haardhed vare saa tydeligt udtrykte paa hendes Ansigt, at jeg blev afskrækket, uden dog endnu ganske at forstaae den læselige Skrift i disse Træk. Heller ikke var hun venlig imod mig og iagttog mig i Frastand kiæk og mistroisk. Hun monstrede min Paaklædning, spottede over at jeg vilde efterligne hendes afdøde Niece og nægtede strax den Lighed med hende, som var bleven mig saa kiær. Hendes Søn derimod erkiendte denne og behagede mig allerede derfor bedre end hans Moder. Han var omtrent 24 Aar gammel, en blond, velvoxen ung Mand, ud af hvis Øine der lyste en fiin Forstand. Han vidste at tale om Alt, besad megen Vittighed og en Sindighed, som næsten syntes at forkynde en modnere Alder. Altid meget rigt og omhyggeligt paaklædt, artig imod yngre og høist opmærksom imod ældre Damer vandt hans strax Alles Stemme og var allerede en udbredt Handels Støtte, da hans Fader ikke levede mere. Sukkende opregnede Frue Neuhaus hans Fuldkommenheder for mig; jeg forstod hende nok, hun tænkte paa Wilhelm, som hun ikke havde omtalt siden hiin Morgen efter Kirkegangen. Hvor gierne havde jeg ikke vidst mere om ham! det var mig umueligt at begribe, hvorledes man kunde være en saadan Moder ulydig. — Minna Frank, Commerceraadindens Niece, behagede mine Øine bedre end

mit Hierte. Hun var skion, livelig og ziirlig. Hendes sorte Øines Glands droge mit Blik til sig, hendes smagfulde Paaklædning, hendes mørke Haars Skionhed, hendes utvungne Bevægelser, alt dette forekom mig ubeskrivelig yndigt. Men der feilede hende noget, som kunde indgyde mig Fortrolighed og saa inderligt som min Siæl længtes efter en Veninde, hende kunde jeg ikke vælge hertil. Minna som var nogle Aar ældre end jeg, overgik mig ganske. Heller ikke havde vi nogen Berørelsespunkt. Hun vidste at tale om den nyeste Operamusik og om Tragoedier; Moder, Baller og Maskerader, som jeg ikke kiendte, udgiorde hendes Underholdning. Det som henrykkede mig, var hende gammelt eller aldeles ubetydeligt. Jeg var kun en Tilhørerinde af Samtalerne imellem hende og hendes Fetter og naar jeg undertiden henvendte mig til hende, blev jeg et spodskismilende Sideblik vaer, som hun tilkastede ham og som krænkede mig dybt. Saa lidet tilfredsstillet kom jeg hiem fra det første Middagsselskab paa Slottet, som min Fader ogsaa havde bivaanet. Den erfarne Mand smilede smerteligt over den Heftighed hvormed jeg beklagede mig over min skuffede Forventning. Gode Barn, sagde han, hvor ofte vil du komme til at gientage denne Erfaring. Velvillige Mennesker møde vi sieldnere i Livet end kolde, frastødende Bedømmere, som miskiende det Gode hos

os imedens de bringe vore Feil for Lyset. Men disse gavne os mere end vore Venner; thi de tvinge os til at give nøiere Agt paa os selv. Tænk stedse paa, at Frue Neuhaus elsker i dig sine Erindringer, vær derfor mistroisk imod hendes Ydest og stræb ved et ulasteligt Forhold at vinde dem, som dit Udvortes ikke har virket saa fordeelagtigt paa.

Saa ondt det gjorde mig at see Frue Neuhaus sieldnere, kom jeg dog nu ikke saa ofte paa Slottet. Giæsterne der modtoge mig alt for uvenligt, og jeg var altfor frygtsom til at udholde dette. Men naar jeg kom traf jeg Frue Neuhaus sørgmodigere end nogensinde og det lod til, som hun længtes efter sin forrige Eensomhed. Commerceraadinden, som ret var skabt til at herske, udøvede en slags Overlegenhed imod hende, som jeg dengang ikke kunde forklare mig, men som jeg nu tilskriver den Magt, som stærke Karakterer vinde over svage, nedtrykte Siæle. Den Ulykkelige taber Kraften til at styre sin Skiæbne og den eengang bortkastede Tøile holde disse med haarde Hænder for stedse fast. Alt dette saae jeg nok, hvor glimrende endog Venskab og Kiærlighed var udbredt derover og var hiertelig glad, da Sommerens Ende jog Kiøbstædfolkene tilbage og det igien blev stille som forhen. — Ogsaa i Naturen var det nu stillere. Den rige Velsignelse var indhøstet og Markerne stode tomme, Svalerne sam-

lede sig til Flugten i det Fierne, Morgen og Aften blev kold og Træerne fik deres gule Løv. I Haven blomstrede Asterne med deres mangfoldige Farver og smykkede Bedene endnu engang ret festligen inden de skulde staae nøgne og øde tilbage. Hvorfor ynder dog saamange ikke disse kiære Blomster fordi de ere Høstens Budskab? Skulde vi ikke elske dem dobbelt, som et venligt Løvvel det skridende Aar tilraaber os? Ere de ikke som huldе Aftenstierner der bebude Vinterens Nat? Høsten var stedse for mig en behagelig Aarstid. Den stemmer Sielen alvorlig, høitidelig, men ikke sørgelig. Bøier alting sig ikke til Ro efter fuldbragt Arbeide; hvorfor see vi da ikke gierne Naturen lægge sig til Hvile, som skabte og virkede saameget? ogsaa vor Alderdom er jo kun en stille, venlig Høst efter tunge, virksomme Sommerdage; Døden en rolig Vintersøvn, hvoraf det skiønnere Foraar vækker os til fornyet Kraft og Virksomhed.

Med Vinterens Komme troede vi at miste Frue Neuhaus og hele Landsbyen sørgede derover; thi siden hendes Ophold her gaves der ingen fattige Hytter som ikke havde faaet Trøst og Hielp, ingen Syge som ikke vare blevne vederqvægede, ingen Fader- og Moderløs, som ikke havde faaet Klæder og Underviisning. Min ærværdige Fader var disse Velgierningers Uddeler. Han formaaede nu at hielpe

der, hvor han forhen blot kunde raade og trøste, og nu først var han ret lykkelig i hans velsignelsesrige Embede. Hvormeget maatte da denne Dames Beslutning glæde os, ogsaa at forblive her Vinteren over. Hendes Svigerinde sparede ingen Umage for at kalde hende tilbage; hun forestillede hende Landlivets sørgelige Eensomhed, Faren for at blive syg her, vor Byes Afliggenhed — men dennegang blev Frue Neuhaus ved sit Forsæt og jeg jublede i Stilhed derover. Vore Forelæsninger gik nu for sig igien. Hver Aften gik jeg igiennem Høsttaagen op til Slottet, naar min Fader arbeidede i sit Studerekammer og ikke savnede mig. Saa skiænkede jeg Thee for Frue Neuhaus og blev hos hende, indtil de sildigere Timer kaldte mig hiem, hvor jeg ikke turde udeblive fra Aftensmaaltidet. Saa hastig var endnu aldrig Tiden gaaet for mig til Julen. Jeg havde nu lært saa meget, at jeg kunde forfærdige noget til Frue Neuhaus; min Fader skulde ogsaa rigelig betænkes. Dette gav meget at bestille og Dagene havde Vinger.

Engang, det var i een af Decemberdagene, fandt jeg min moderlige Veninde i Taarer. Jeg forskrækkedes og vovede ikke at spørge; dog mine Øine maatte have udtrykt mit Ønske at dele hendes Kummer. Sæt dig her min kiære Sophie, sagde hun, dit gode Hierte skal erfare min Sorg. Du

erindrer vel hvad jeg allerede engang har fortalt dig om min Søn; det er tungt at forklage et Barn; derfor taug jeg altid, men Dage og Nætter staaer hans Billede for mig; Smerten vil dræbe mig, dersom jeg ikke udtaler den. Ak! og saa den skrækkelige Tvivl om jeg ikke i de tidligere Aar har feilet i noget, enten ved Svaghed eller Haardhed! Vilhelm var vist nok altid vild og utæmmelig, dog troede jeg hans Hierte var godt og mig hengivent. Min Mand var strænge imod ham og holdt ham knapt for at tæmme hans Hang til Ødselhed, og Vilhelm blev kun endnu uregierligere og egensindigere ved Tvangen. Hans udsvævende Munterhed hindrede hans Flid, han hadede Studeringer og drev derimod gierne om i Skov og Mark; jagede, svømmede igiennem de strideste Vande, besteeg de høieste Bierge, de vildeste Heste. Han vilde da ikke vælge nogen anden Vei end Krigsstanden og hvad han vilde, vilde han med den yderste Heftighed. Hans Fader truede, jeg bad; alt forgjæves, indtil han endelig maatte bøie sig under Faderens Jernvillie, tage til Academiet og studere Medicin. Men neppe var han der, førend Klager indløb og vi erfarede kun ved Kummer og Sorger at vi havde en Søn. Han sværmede omkring istedet for at høre Collegierne, blandede sig i allestags Handeler, sloges ved enhver Anledning og maatte endelig forlade

sit Opholdsted efter en Duel som havde giort Opsigt. Kort Tid iforveien var min Mand død, og Efterretningen om Vilhelms Opførsel bøiede mig endnu dybere. Desuagtet tog han sin Tilflugt til mig og jeg tilgav ham paa Annas blide Forbøn. Umueligt kunde jeg alligevel tilstaae hans Begiering endnu at blive Militair, — Min Mand havde dø-ende forkastet denne Stand for Vilhelm og jeg turde ikke giøre, hvad der havde været hans Villie saa bestemt imod. Jeg lod Vilhelms Kundskaber underkastes en Prøve; disse vare uagtet hans Letsindighed ikke ubetydelige og jeg paastod, at han maatte vedblive sin begyndte Løbebane. Da han rørt og med Løfter om Forbedring gik fra mig, saae jeg ham for sidste Gang. Alt, hvad jeg fra nu af fik at vide om ham, maatte sønderrive mit Hierte. Det var ikke længere Letsind, det var Pletter paa hans Karakteer. Igiennem hans Tante, som elskede ham, fik jeg disse Efterretninger, saa vaersomt som mueligt, men dog vare Saarene ulægelige. Han trykkedes af Gield, som jeg vægrede mig ved at betale, og hans Breve udebleve. Da døde min Anna og jeg faldt i en svær Sygdom. Min Svigerinde pleiede mig og jeg ønskede ret inderlig at døe. Da jeg var helbredet, spurgte jeg efter Vilhelm; Alle tav. Jeg paastod Svar og min Svigerinde fortalte mig lidt efter lidt, hvad jeg dog maatte vide,

at Vilhelm var mig, hans Navn og hans Fader uværdig. Hun raadede mig til at forvise ham paa nogen Tid, betale hans Gield, men forresten intet at giøre for ham; ikkun af dette Middel, som jeg endnu ikke havde forsøgt, lod der sig vente nogen Hielp. — Jeg skrev til Vilhelm, saadan som hun ønskede det, jeg haabede skiælvende paa en barnlig Ydmygelse, paa en Bøn; forgiæves. — Kort Tid efter var han forsvunden. Jeg forfulgte hans Spor til Hamborg, et engelsk Skib havde optaget ham. Jeg har ingen Søn mere. Fremmede staae kiærligt ved min Side, mit Barn lever langt borte og spørger ikke efter sin Moder, ikke engang den Egn kiender jeg, hvorhen hans Ulydighed førte ham. Ak! Sophie, hvor bittre ere disse Tanker. Jeg kan kun med misundelig Grædmmelse see min Svigerindes Lykke; ja selv Henriks Umage for at erstatte mig Vilhelm giør mig ondt og hans Fortrin saare mig istedet for at glæde mig. Derfor, ja jeg vil tilstaae det, derfor flygtede jeg hertil, hvor jeg vil forglemme hvad jeg har tabt! — Smertelig bevæget, havde jeg været Tilhørerinde af denne Fortælling og da den var tilende forblev jeg stum. Men mine Taarer flød og Frue Neuhaus forstod Medfølelsens Sprog. Hun var fra nu af fortroligere, hierteligere imod mig, lod mig besørge mange smaa

Forretninger, kaldte mig sin kiære Datter og gav mig til Juleaften saa rigelige Foræringer, at jeg mere skamfuld end fornøiet stod med alle mine Skatte for mig. Kiæreſt havde jeg hendes Portrait indfattet i Guld, som jeg maatte bære og anſee som et Pant paa hendes Kiærlighed. Hun leed meget hele Vinteren og henimod Marts blev hun alvorlig syg. Da tillod min Fader, at jeg maatte anvende al min Tid til hendes Pleie og jeg forlod hende ikke. Ak! det forekom mig, som om jeg endnu engang skulde miſte en Moder og med et barnligt Hierte stod jeg ved hendes Sygeleie. Han følte dette og hendes Øine søgte mig først, hvergang de aabnede sig. Da den Syge kunde være oppe, overraskede Frue Frank os med et Besøg. Henrik og Minna ledsagede hende atter og de udviiste saamegen Deeltagelse for Frue Neuhaus, at jeg hemmelig bad dem om Forladelse for min Uvillie imod dem. Havde vor Syge nu end Pleie og Underholdning nok, saa vilde hun dog ikke undvære mig; jeg blev altsaa og søgte, saa godt jeg kunde, ved en tienstagtig og forekommende Opførsel at vinde de Fremmede og bortfierne den Kulde imod mig, som havde været mig saa trykkende. Hos Minna syntes dette temmelig at lykkes. Hun lod sig gierne opvarte, ønskede snart dette, snart hiint, som jeg venligt opfyldte, og saaledes opstod i det mindſte et selskabeligt Forhold imellem os, endskiøndt

der manglede al Harmonie. Jeg erkiendte villig hendes Overlegenhed, naar hun spillede saa færdigt paa Flygelet; naar hun sang konstigt og behageligt, ønskede jeg i Stilhed at lære dette af hende, og hiemme var jeg ofte til lagt ud paa Natten ved Claveret, som jeg nu først begyndte at holde af. Henrik pleiede at accompagnere hende med Fløiten eller med en ret smuk Stemme, ogsaa var han altid med os, naar vi giorde smaa Spadseretoure og det syntes mig, som om begge forstode og elskede hinanden, hvoraf jeg hemmelig havde min Glæde; thi de vare jo beslægtede, opdragne som Søskende og begge smukke og artige. Mindre end de Unge, kunde Commerceraadinden vænne sig til min Nærværelse. Hun var ikke uartig, men der fremstak noget fiendtligt giennem hendes Venlighed og ethvert Ord, som hun henvendte til mig, indeholdt en skiult Daddel. Snart var det min Paaklædning, snart min Maade at hilse paa, eller min Vert, min friske Farve, kort sagt, intet undgik en fiin Spot, som giorde mit Hierte ondt, saalidt virkeligt Værd endog alle disse Ting have. Jeg kunde heller ikke elske Commerceraadinden, og sandelig ikke blot for min egen Skyld. Med al hendes Artighed, savnede jeg den Hiertets Fiinhed, som jeg godt kiendte, uden at have været i den store Verden, og ret inderligt bedrøvede det mig, at hun saa ofte talte om Vilhelm og fortalte

den lidende Moder, som hun dog elskede, alle hans Feil endnu engang. Da holdt hun vel ogsaa hendes Henriks Fortieneſter herimod og endte med den Bebreidelse: at Frue Neuhaus havde været for eftergivende i Vilhelms Barndom, saa at han havde lært at kiende hendes Svaghed og driſtigt bygget paa et ømt Moderhierte. — Det lod i det Hele til at være et Hovedtræk i denne Kones Karakteer, med en sand Fornøielſe at udsige noget haardt og saarende og derved at see den Krænkede ſtivt i Øinene, for at see Virkningen deraf. I min lykkelige Eensomhed, i en ædel Oldings kiærlige Omgang var et saadant Gemyt mig et nyt, uhørt Phænomen, som mit Hierte endnu ikke kan fatte. Ord kan saare saa dybt, saa smerteligt! ſkulde vi da ikke ſkiælve ligesaameget for at udtale noget haart og krænkende, som for at føre det dræbende Staal? og kan man i Lykken høre ſig over Ulykken, uden i ſit Inderſte at høre en advarende Røſt? —

Vore Giæſter forlode os atter, juſt da Foraaret fremkom i al ſin Pragt. Forretninger kaldte Commerceraadinden hiem, dog talte hun om en hurtig Tilbagekomſt. Frue Neuhaus kunde nu nyde den herlige Luft i det Frie og gaae lidet omkring, men hun forblev ſvag og Lægen erklærede hendes Sygdom, for et uſynligt, langſomt tærende Onde. — I Midten af Sommeren kom Franks igien, denne

gang uden Minna. Moderen indrettede sig ganske huusligt hos os. Sønnen kom af og til og agtede ikke den temmelig lange Vei, for at nyde de Timer her, som hans Handelsforretninger leverede ham. Denne Gang viiste Commerceraadinden mig et venligere Ansigt. Hun begiærede ofte mine smaae Tieneſter ved hendes Toilette, som Minna ellers besørgede; hun værdigede mig at tale mere med mig og naar hun dadlede mig, saa syntes mig, at det skeete fordi hun ønskede mig bedre og mere dannet. Saameget som dette forundrede mig, saa var jeg dog meget fornøiet derover. Det er saa skiønt at leve i Fred med den hele Verden; med inderlig Fornøielse følte jeg mit Hierte befriet for den Bitterhed, som deri havde været en fremmed Giæst. Henrik og jeg foretog nu ofte Musikøvelser sammen, og saa langt jeg end var tilbage, havde jeg dog megen Fordeel heraf. Naar han kom fra Staden medbragde han mig Noder, først ganske lette Ting, saa sværere, og saa smaa Sange og endelig mange af de skiønne Operaer, hvorom jeg havde hørt Minna saa ofte tale. Nu gik der en ganske ny herlig Verden op for mig; jo mere jeg kom ind i Melodiernes Rige, jo fyrigere blev min Flid, jo større den Nydelse, hvormed den lønnede mig. — Atter var det Efteraar; Kiøbstædfolkene ønskede sig tilbage indenfor deres Mure. Henrik skulde endnu engang ride hiem og saa afhente

sin Moder. Jeg blev denne Aften længere end sædvanlig paa Slottet; det mørknedes allerede og Henrik tilbød mig sin Arm for at ledsage mig hiem. Langsomt gik vi giennem Aftentaagen, min Ledsager underholdt mig med uvante Smigrerier; jeg var ikke svet i at besvare dette Sprog og alt for forundret til at optage det let og passende. Hvor glad var jeg derfor, da vi sinede Præstegaarden og stod under Lindetræerne ved Huusdøren. Takkende vilde jeg undslippe. Men Henrik holdt min Haand og trykkede den til sine Læber. Er De forsætlig saa haard imod mig, sagde han, eller ahner De virkelig ikke hvor tung Afskeden idag er mig? Skiælvende stammede jeg noget, Himlen veed, hvor upassende, og hørte kun at han bortgaaende svarede: at han maatte vælge sig en Talsmand hos mit Hierte, som syntes at lukke sig for ham og for hans Kiærlighed.

Bestyrtset og eftertænksom traadte jeg ind i vort Huus og i den allerede oplyste Dagligstue. Min Fader sad fordybet i en Bog og rækkede mig blot venligt Haanden. Jeg satte mig langt fra ham og overlagde Henriks sælsomme Ord. Saadan havde han aldrig været imod mig, endskiøndt vi længe havde kiendt hinanden. Altid venlig og forekommende — især paa nogen Tid — havde hans Opførsel dog aldrig havt noget varmt eller fortroligt. Ja, selv idag manglede hans Ord noget Vist, som trænger til

Hiertet og opløser alle Tvivl i en sød Vished. Eller manglede den gienſvarende Stemme i mit Bryſt? viſtnok havde jeg aldrig følt noget for Henrik, ogſaa i mig levede Idealer, ſtille nærede Drømme om Kiærlighed og Harmonie, ſom i ethvert Pigehierte, og ſom de ſaa ſielden fremtræde i Virkeligheden.

Idag maatte min Fader erindre mig om, at det var Tid at ſpiſe til Aften. Over Bordet talte han næſten allene; men han var for munter til at lægge Mærke hertil, og ſaameget ſom jeg ogſaa længtes efter Meddelelſe, ſaa kunde jeg dog ikke fortælle min alvorlige Fader det, ſom var hændet mig. I Moderarme maa det være lettere at udtale ſaadant; for Manden tillukkes det ungdommeligt frygtſomme Gemyt, naar Øieblikket kommer, hvori Barndommens Rolighed forlader det. For første Gang holdt Tanker mig vaagen paa mit Leie. Jeg var ret glad over, om Morgenen ikke at træffe Henrik. Dog om faa Dage kom han igien, og hvorledes vilde jeg da ſtaae for ham? Jeg faldt først ſildigt i Søvn og vaagnede igien, da Solen ſtod høit oppe. Det var Søndag; jeg gik i Kirke og fandt der Roe. „Befal Herren dine Veie", ſagde min Fader, dette ſyntes mig et Tilraab til mit Hierte og ret ſtyrket forlod jeg Guds Huus. Commerceraadinden kom mig imøde paa Kirkegaarden og tog venligere end nogenſinde imod min Arm. Hun talte meget, og

meest om hendes Søn. Jeg hørte hende kun halvt og hendes Forvandling var mig en Gaade. I Haven fandt vi Frue Neuhaus. Bleeg og lidende sad hun, tæt indhyllet, i den milde Efteraarssol; hendes kiærlige, smme Blik bød mig velkommen. „Det er smukt, kiære Søster sagde hun, at du bringer Sophie med. Vi kunne nu strax tale med hende, og det alvorlige, som vi have at sige hende, træffer hende nu i den rette Stemning. Kom hid, kiære Sophie!" vedblev hun og udstrækkede sine Arme, hvori jeg skiælvende og ahnelsesfuld sank — „dersom jeg endnu kan nyde nogen Glæde, saa er det i dette Øieblik. Min Broderson elsker dig, han har allerede igaar aabnet dig sit Hierte, min Svigerinde ønsker denne Forbindelse paa det inderligste, og mig vil det glæde, ved Gravens Rand, at see dig og Henrik gienstdigen lykkelige. Havde jeg selv endnu havt en Søn, tilsiede hun med bævende Læber, saa var du bleven min Datter.

Commerceraadinden afbrød hende hastigt. „Tænk nu ikke derpaa, Frue Søster, tænk aldrig derpaa. Sophie er ogsaa saaledes Deres Datter; dersom hun opfylder vort Ønske, tilhører hun os alle. Ja, kiære Sophie, siden jeg har lært at kiende deres stille Dyder, har jeg af Hiertet givet min Henriks Tilbøielighed mit Bifald, og jeg spørger Dem nu i

hans Navn, om De vil give ham deres Haand og deres Kiærlighed?" —

Mine Taarer randt hede i mit Skiød, mit Hierte var saa bestormet — saa alvorlig og høitidelig stod min tilkommende Skiæbne for mig. Ak! hvem lærte mig at vælge, der hvor jeg ikke forstod mig selv! — Forund mig Tid, hulkede jeg, det uventede, utænkelige har alt formeget forvirret mig. — Frue Neuhaus sluttede mig i sine Arme. „Spørg dit Hierte mit Barn og din ærværdige Fader. Men tag dog den Forsikkring til Hierte, at den beste, den fortienstfuldeste unge Mand frier til dig, som aldrig har bedrøvet sine Forældre, aldrig besmittet sit Rygte. Overlæg dette vel, alt det øvrige er Biting, som ikke skal bestemme dig." Nu omfavnede ogsaa Frue Frank mig, og forsikkrede at mit Ja vilde giøre hende til en lykkelig Moder og lagde et Brev i min Haand fra Henrik til min Fader, hvormed jeg nu kunde begive mig bort — glad over at flygte i Eensomheden og til min Faders deeltagende Hierte.

Som i Drømme ravede jeg hiem; min Fader aflagde endnu Sygebesøg, jeg gik i Haven og søgte den eensomste Plet. Var det virkeligt, hvad der siden igaar var skeet? Friede den Kone til mig for sin Søn, som forhen saae saa frastødende og koldt ned paa mig? og hendes Søn! — Jeg havde stedse

været saa langt fra at tro ham mig hengiven, at jeg meget mere i Tankerne bestemte ham for Minna. Ja, efter at have prøvet mit Hierte, fandt jeg intet deri, som lignede Kiærlighed, saaledes som jeg havde tænkt mig denne Følelse. Henrik behagede mig, det var alt. Kom han, var det mig kiært, gik han, blev jeg rolig og tilfreds. Han var behagelig af Skabning og Væsen, fiin, dannet, aandrig, overalt elsket — Hvad kunde jeg da savne hos ham? og desuagtet var der intet Frydefuldt i min Uroe, ikke den stille Salighed i mit Bryst, som jeg troede ikke maatte feile ved den helligste Pagt. Dog — kunde det vel være anderledes? For første Gang traadte en ny, overraskende Skiebne mig nær, og tvang mig til at kaste et Blik ind i den dunkle Fremtid, hvorhen jeg, barnlig tilfreds med det Nærværende, aldrig havde kastet mine Øine. Ikkun eet traadte klart frem af de forvirrede Billeders urolige Vrimmel, det', at jeg kunde glæde min elskede Frue Neuhaus, og at jeg herefter skulde tilhøre hende nærmere.

Det var min Fader forbeholden, ganske at berolige mig. Han forstod at grandske i mit Hierte og at udvikle mine dunkle Følelser klart og tydeligt. Hvor alvorlige og rørende vare hans Prøvelser, hvor blide hans Spørgsmaal og hvor overbeviisende hans Udsagn? Ja! jeg turde med from Tillid, give min Haand til den Mand, som elskede mig, da ingen Mod-

bydelighed bortvendte mit Hierte fra ham og gode Mennesker borgede for hans Dyd. Kun herfor, takkede min Fader det styrende Forsyn. Anseelse og Rigdom blændede ham ikke, og jeg havde nydt for megen Salighed under Præstegaardens lave Tag, til at haabe nogen høiere af den ydre Pragt.

Henrik kom efter en kort Tid igien, og vi bleve høitideligt forlovede paa Slottet. Alle vare glade og lykkelige, ogsaa jeg var det; thi det faste Forsæt at giøre hans Liv lykkeligt, redeligt at dele hans Sorger og at være ham tro hengiven, havde allerede giort mig Henrik dyrebarere, og heed Taknemmelighed for hans Kiærlighed til den ubetydelige Pige bragte ham mit Hierte nærmere. Min gode Fader saae dette med en sand Glæde; men dog omtaagedes hans Øie, naar vi tænkte paa Skilsmissen og kun den Udsigt, at jeg til Sommeren skulde være her meget, giorde den udholdelig. —

Nu begyndte et heelt andet Liv! Frue Frank tog mig med sig i mit tilkommende Hiem; jeg blev forestillet alle hendes Bekiendte og trukken ind i en Hvirvel af Lystighed og Adspredelse, som var mig ganske nye. Hvor studsede jeg, da min fordringsløse Garderobe her blev rent forkastet, og man bragte mig lutter skionne Klæder, som vare en Foræring fra min kiære Frue Neuhaus. Jeg forekom mig selv ganske fremmed, da Speilet viste mig mit saa

pyntede Billede. Andre maatte vel ogsaa nu betragte mig med gunstigere Øine, da jeg var bleven lykkelig. I det mindste roste man nu min friske Farve, min Vext, mine Haar, og Henriks Moder, som forhen havde lastet alt dette, var ikke den sidste. Jeg selv troede intet heraf. Jeg behagede mig meget bedre i min simple Dragt, end nu, smykket med Lokker, Baand og Blomster, i den rige Pynt. Min Brudgoms Velbehag var mig nok, hvorom han daglig paa det ømmeste forsikkrede mig. Ogsaa glædede mig hans Moders Tilfredshed; thi omendskiønt jeg stedse ikke elskede hende, saa straffede jeg dog ofte mit gienstridige Hierte derfor, og umagede mig dobbelt for at vise hende Agtelse og Lydighed, for at udsone mig med mig selv. Minna var ikke meer i Huset, en anden Beslægtet havde ønsket hendes Nærværelse og kort førend min Forlovelse var hun afreist. — Mit attende Aars første Dag var min Bryllupsdag. Det var en sildig Efteraarsdag; men desuagtet smilede Naturen og den høitidelige Morgenstund hilsede mig med de skiønneste Solstraaler. Smilende giennem Taarer modtog ogsaa min Fader mig ved Frokosten; vi tilbragte en hellig, alvorlig Time sammen, som jeg aldrig glemmer. Den indviede mig til at taale og bære, til at opoffre og fornægte, hvilket jo er Alles Lod her paa Jorden. Henimod Middag maatte jeg pynte mig; Frue Neuhaus

havde bundet min Krands; hendes Kammerfrue, den gamle Madam Bærens fæstede den i mine Lokker og besørgede min Pynt, som idag var ganske simpel. Da jeg og Henrik nu begyndte Kirkegangen og saa mange gamle Bekiendte hilsede mig under Lindetræerne, velsignede mig og gave mig Hænderne; da jeg gik forbi min Moders Grav saa dybt bevæget, saa opfyldt af de forskiælligste Følelser, da min Fader ventede os ved Alteret med sine graa Haar og med sine for mig saa uendelig rørende Træk, og jeg hørte hans skiælvende Stemme, som neppe formaaede at frembringe de første Ord — hvor hede flød da ikke mine Taarer, hvor inderligt søgte jeg ikke Gud i en stille Bøn. Denne lille, upyntelige Landsbykirke havde været Vidne til de alvorligste Optrin i mit Liv. Her var jeg døbt, ved dette Alter havde jeg aflagt Dydens Løfte og her stod jeg nu atter ved det jomfruelige Livs Korsvei. Ogsaa mine Forældre havde her modtaget den præstelige Velsignelse; kunde jeg vel ønske mere af Gud, end at han vilde skiænke mig en Lykke som Deres, og et Hierte, som den Forklaredes?

Fra Alteret gik det til Slottet, hvor min anden Moders rørende Kiærlighed modtog mig. Frue Neuhaus havde ikke ladet det sig betage at sørge for hvad jeg behøvede; jeg fik det Udstyr, som tidligere var bestemt hendes egen Datter. Hun viiste mig

selv Alting; overrasket og med stille Vemod stod jeg for alle disse Rigdomme. Modtog dette af Moderhænder, kiære Sophie sagde hun, og hør tillige et nyt Beviis paa dit Livs Ledsagers Kiærlighed og Redelighed. Til denne Forøring vilde jeg føie en lille Sum til dine Fornødenheder, men Henrik frabad sig dette udtrykkeligt, da du uden al Medgift var ham kiærest. Du fortiener din Lykke, Sophie, saavelsom din gode Fader; lad mig, Fattige, tage Deel med deri.

Stille og uden Støi bortgik Dagen ret efter mit Ønske i den snævre Kreds af kiære Mennesker. Men ak! den næste Morgen kom og jeg maatte nu skilles fra min Fader, forlade min venlige Bye. Hvo formaaer at skildre en saadan Skilsmisse! min Fader søgte vel at fatte sig, men jeg kiendte hans Ansigt og jeg saae deri hans Siæls Kamp. Vel ti gange vendte jeg om, kastede mig hulkende om hans Hals, anbefalede ham til den gamle, troe Pige, som havde pleiet mig i min Barndom og som nu stod grædende hos mig. Endelig sad jeg i Vognen og mine forgrædte Øine sagde enhver Busk, som vi kom forbi, mit Levvel. Frue Neuhaus ledsagede os; hun vilde boe i Staden til om Foraaret og det var mig en stor Glæde; saa var jeg dog ikke aldeles fremmed i den nye Virkekreds. Virkelig kom jeg ogsaa i en nye Verden. Mit prægtige

Huus, det smagfulde, kostbare Boeskab, de silke Gardiner, de glimrende Lysekroner, Uhre og Malerier, Alt var mig saa fremmed, at jeg neppe vovede at tage det i Besiddelse. Jeg forekom mig selv, som de Heltinder i Feeventyrene, hvorom min Opvarterinde havde fortalt mig, naar de opvaagnede og saae sig forflyttede til gyldne Palladser fra deres eensomme Hytter. Et glimrende Bal høitideligholdt strax den første Aften vort Bryllup. Jeg dandsede meget og var ret glad, hvilket jeg om Morgenen ikke havde troet. Efter Bordet kom et Tog af yndige Piger i Bondedragt, de kaldte sig Piger fra vort Sogn, og bragde mig Lykønskninger og nette smaae Foræringer gjemte i Blomsterkurve. Alle vare glade, kiærlige og gode imod mig, og jeg saa modtagelig for Kiærlighed og Taknemmelighed. Hvorfor forsvinder med Aarene den søde Troe paa Venskab og Velvillie, som Ungdommen fører med sig? Ogsaa den er en Frugt af hiin Foraarstid, hvorpaa vi med en stille Længsel tænke tilbage, naar Livets Sol neddaler.

Huuslivets Glæder og Sorger fulgte nu oven paa Festlighederne; begge vare mig kiære. Jeg havde saameget at lære, og lærte saa gierne, omendskiønt det forekom mig, som om Henriks Moder just ikke havde den beste Maade at vise til rettepaa. Hendes Underviisning havde nu engang noget Strængt;

vist nok uden hendes Billie, thi siden hendes Søn begiærte mig, var hun altid venlig, ja endog opmærksom god imod mig. Men med alt, hvad vi Begge gjorde for at behage hinanden, feilede dog altid den Samklang af Hierterne, som ingen Kunst kan erstatte. Hvert Øieblik lod dette sig tilsyne. Men hvad der meest smertede mig, var hendes Haardhed imod et stille, ydmygt Væsen i vort Huus, som jeg vilde vel. I Handelen var nemlig en Halvbroder af den afdøde Commerceraad, Herr Samuel Frank, en gammel, noget svag Mand, som — hvilket Frue Frank daglig fortalte os — ikke duede til nogen Forretning, og spiiste Naadsensbrød hos hende. Dette bittre Ord var nok til at fordobble min Venlighed imod den gamle Mand, som kom mig imøde med en ængstelig Høflighed og snart i mig erkiendte et deeltagende Hierte. Han saae nok, hvorledes jeg rødmende slog Øinene ned paa min Tallerken, naar ved Middags- eller Aftensmaaltidet den Række af Aar bleve optalte, hvori man havde underholdt ham, naar Frue Frank gav ham en Kiøkkenopskrift eller en Huusholdningsregning at afskrive eller Penne at skiære, med den Tilsætning: at det maatte dog forneie ham idetmindste at være nyttig til Noget; naar hun ved hver Uges Ende betalte ham en ussel Lommeskilling og formanede ham, ikke at bortødsle den. Da søgte jeg ofte min Mands Øine og forun-

drede mig over, at han saa roligt kunde høre noget saa Oprørende, dog uden Mod til at laste hans Moder for ham. Derimod giorde jeg alt mit for at holde Onkel Samuel skadesløs. Jeg tænkte paa at forbedre hans fattige Paaklædning ved smaae Forøringer; jeg syede for ham, bar ofte selv en lille Frokost op til ham paa hans Værelse og, hvor jeg saae ham, talte jeg venligt med ham og hørte gierne paa ham, som han især syntes godt om. Herfor fik jeg vel mangt et haanende Ord af min Svigermoder, men ogsaa en ret talende Tak af den Glædede, og jeg havde snart den Fyldestgiørelse, at Tieneste-folkene efter mit Exempel behandlede Herr Frank bedre og med mere Agtelse. Ak! jeg kunde jo mangen Gang ikke dølge for mig selv, at et sælsomt Lune af Skiæbne havde kastet mit Lod — omplantet mig, den fordringsløse Markblomst, i et Blomsterbeed, som prunkede trindt omkring af de omhyggeligst pleiede, kosteligste Planter og hvor mit eneste Værd, en stille Virksomhed, intet gialdt. Hvad havde tiltrukket mig Gartnerens Øie? Saaledes som jeg stedse mere og mere lærte Henrik at kiende, hans Hang til Pragt og Glimmer, hans Talent til at behage i Selskaber, hans træffende Vittighed, hans Lyst til at vise sig og giøre Opsigt, saae jeg med dyb Smerte: vi vare ikke skabte for hinanden.

Ogsaa mærkede jeg mange Gange, at han ønskede mig anderledes, skiønt han tilkiendegav mig dette saa skaansomt som mueligt, og jeg giorde hvad jeg kunde for at opfylde hans Ønsker. Jeg pyntede mig riigt, efter den nyeste Mode, jeg tvang mig til at giøre de faae Talenter, jeg besad, gieldende og overvandt min Frygtsomhed og Modvillie, for i Selskab at kunne synge en sværr, længe svet Arie, eller lade mig høre paa Claveret, hvorpaa jeg, ved daglig Underviisning, havde faaet en taalelig Færdighed. Jeg gav smaae Fester, hvor jeg ordnede Alt paa det fårligste og jeg ponsede paa nye, smagfulde Overraskelser, paa dyre Giæder, som trættede mig, men som man talte om, og fandt skiønne og henrykkende. Mængdens Bifaldssmil indbragte mig da et ømt Blik af Henrik; men dette var dog en meisommelig erhvervet Lykke og glædede mig ikke. Flid og Virksomhed, det huuslige Livs stille Munterhed, Udholdenhed i Møje og venlige Sorger for Husets Vel, disse vare mine medfødte Fortrin og efter dem spurgte ingen. Jeg havde jo Penge og Gods, og Opvarterinder i Mængde, maatte jo ikke spare og behøvede ikke at arbeide. Naar man misundte min Mand hans moderne Kone, den aandrige, glimrende Selskaberinde, naar jeg allesteder var omringet, beundret af Alle, da var han lykkelig — og kun denne Lykke kunde jeg ikke give ham. — Vee den,

som skal stræbe imod sin Natur for at opfylde hellige Pligter! Aldrig bliver Tvangen til Sandhed, og Hiertet bliver sygt, som den unge Stamme i en fremmed Grund.

Naar Tanker af denne Slags smertede mig, eller jeg trykkedes af nogen Tvivl, ilede jeg til mit Hiem, til min Faders Bryst, der fandt jeg Raad, Trøst og Lettelse for mine Sorger. Det er en stor Lykke at have en værdig, dydig Ven. Han veed at betage vore Forestillinger de mørke Farver, som en levende Phantasie saa let laaner ethvert ringe Onde, og hvad der endnu bliver tilovers, lærer hans fromme Opmuntring os at bære. Hvor salige vare de Øieblikke da jeg saae mit Hiem igien, naar jeg langt borte sinede det røde Præstegaardstag og min Fader glad overrasket hilste mig. Bedre og muntrere forlod jeg ham altid, hans Opdragelse og Kiærlighed stedse mere værdig: Ak! jeg ahnede ikke hvor snart jeg skulde miste ham; hans grna Haar manede mig forgiæves om hans snare og uerstattelige Tab.

Da Frue Neuhaus om Foraaret atter reiste paa Landet, var jeg oftere i vor Landsbye. Min Mand og min Svigermoder ønskede gierne at jeg ikke overlod vor Tante til Eensomheden; altsaa var jeg mere hos hende end i Staden, og smagte først ret paa nye Landlivets Glæder. Mig var det, som naar en Sangfugl, længe indesluttet i et Buur,

pludselig finder Døren aaben og nu hoppende fra Green til Green, fra Blomst til Blomst, prøver sine Vingers Styrke. Frue Neuhaus glædede sig over min Munterhed, saa meget mere da en nye Lykke var opgaaet for mig. Jeg skulde blive Moder; og hvormange Forhaabninger byggede jeg ikke paa denne forventede, glade Tidspunkt! mit Barn skulde fængsle Faderen mere til sit Huus, lære ham andre Glæder og giøre ham Moderen saa kiær, at hun ingen Kunster behøvede for at beholde hans Hierte. Dette var Drømme som saameget, der giør os lykkelige, men kiære, søde Drømme; ogsaa for disse maa Mennesket takke Forsynet. Er vel vort hele Liv hernede Andet? Engang ville vi opvaagne og indsee, hvorfor vi drømte saa og ikke anderledes.

En klar Sommerdag kiørte jeg ud af Stadens mørke Porte for at besøge Frue Neuhaus. Min Mand havde tidlig begyndt en Forretningsreise; vi havde taget Afskeed i Haabet om en glad Gienforening og jeg nød sæleglad det herlige Veir og de rige blomstrende Marker, hvorigiennem Veien gik. Uventet holdt jeg for Herregaarden, ingen kom for at tage imod mig; jeg skyndte mig ind i Huset op ad Trappen. Bestyrtset kom en Betient mig imøde; hans Træk havde noget Engsteligt, som forskrækkede mig; jeg spurgte hurtig efter Frue Neuhaus. „Hun er gaaet ud at spadsere, svarede Manden mig og

man skal søge hende op. „Spadsere? udraabte jeg, og længere end i Haven? og med hvem, hvor er Madam Bærens?" „Hun ledsager Fruen," vedblev han, men saa usikker var hans Tale, at jeg skiælvende bad ham at sige mig, om han skiulte en Ulykke, om Frue Neuhaus var syg. Nei i Sandhed, Frue! sagde han nu friere, mit Herskab befinder sig vel og jeg vil strax melde Deres Ankomst."

Fuld af skrækkelige, ubestemte Ahnelser, blev jeg tilbage; en frygtelig Lynstraale syntes paa eengang at oplyse Mørket. Medlidende havde Betienten seet paa mig, nogen Ulykke maatte true mig, og min Fader, saa livsfrisk og sund han end var, var dog en Olding. Det var just Løverdag, da jeg aldrig pleiede at forstyrre ham, indtil han sildig udhvilede fra sit Arbeide. Nu holdt jeg mig ikke længer. Jeg styrtede ned ad Trapperne og løb aandeløs til Præstegaarden; Alt syntes roligt. Jeg rev Huusdøren op; Marie kom ikke paa Klokkens Lyd, og jeg traadte ind i Stuen. Ak! mit første Blik faldt paa et Sygeleie. Bleg og stiv laae min Fader der; han kiendte ikke sin jamrende Datter. Man rev mig bort og førte mig ind i et andet Værelse; blidt trøstende omfavnede den gode Tante mig; jeg formaaede intet at svare. „Stakkels Barn, sagde

hun, maatte du just nu komme, et Bud til Henrik er afgaaet; han skulde vaersomt underrette dig.

Doer min Fader? raabte jeg, skal jeg miste ham?

„Vi vil ikke haabe det, svarede hun. Imorges fik han et Slag; siden har jeg været her og min Læge var lykkeligviis hos mig, Alt mueligt er skeet og Gud kan hielpe!"

Natten kom, den ængsteligste i mit Liv. Jeg lod mig ikke bortvise og blev til Midnat ved min bevistløse Faders Seng. Hvad der siden skete, veed jeg neppe; thi flere Uger vare forgaaede, da jeg igien opvaagnede til Livet. En utidig Nedkomst havde hiin Nat dræbt alle mine Forhaabninger, og — min Fader var borte. Borte var mit Livs første Støtte. Der, hvor min Moder hvilte, hævede sig nu ogsaa hans Gravhøj; jeg blev allene tilbage. Min Svigermoder og min Mand vare komne; Alle sørgede kiærligt for mig, Alle bare dyb Sorg og Henrik var meget stillere og alvorligere, end ellers. Jeg forblev svag, ogsaa da man kaldte mig helbredet. Bleg, som en Skygge, vankede jeg omkring og troede med Lovet at synke i Graven. Lægen tilraadede mig at benytte de sidste skiønne Maaneder til en Brøndkuur; min Svigermoder vilde ledsage mig. Men kort iforveien blev hun ogsaa syg og nu holdt jeg det for min Pligt at blive. Næsten op-

bragt hørte min Mand dette Forsæt. Han bad mig ikke at forsømme dette eneste Redningsmiddel og hans Moder understøttede ham kraftigt. „Kan det berolige dig, saa vil jeg skrive til Minna, sagde han, og hun vil vist ikke vægre sig ved at træde i dit Sted. Men reis, og brug samvittighedsfuldt det, som kan opholde dig for os.“

Jeg samtykkede og endnu førend jeg reiste ankom Minna. Hun var ikke fuldt saa smuk som tilforn, og heller ikke saa munter. Meget mere havde hun nu noget paafaldende sørgmodigt og tungsindigt, hvilket dog, saavelsom hendes tidligere Lystighed, mere lod til at være en skiøn Kunst, end den rene Natur. Hun modtog Husregieringen af mine Hænder og jeg afreiste, ledsaget den halve Vej af Henrik. Frue Neuhaus havde givet mig den gamle Madam Bærens med.

Min dybe Sørgeklædning, mit Gemyts Stemning og min Ensighed holdt mig i lige Grad borte fra Balgiæsternes Fornøielser; jeg giorde ingen Bekiendtskaber, men megen Nydelse forskaffede Omegnen mig, som var mig ganske nye og usigelig skiøn. Majestætiske Bierge omgave mig her og jeg havde neppe endnu seet Høie; selv min Phantasie skabte mig aldrig et lignende Billede. Synet af disse mod Himlen stræbende Klipper, disse Grotter og Dale, disse rislende Kilder, frembragte først igien en glad

Følelse i mit sønderrevne Hierte; jeg erkiendte fornemligt, hvor skiøn Guds Jord er, og mine Taarer fløde mildere her, end nogensteds. Nu forsømte jeg ingen Dag mine eensomme Vandringer; et let Arbeide, eller en Bog ledsagede mig hvergang — dog mærkede jeg snart, at her endnu gaves Een, der, ligesom jeg, søgte Stilhed og inden kort Tid blev det mig til en Vane, at møde ham og modtage hans stumme Hilsen. Dette var en ung Mand, med et alvorligt, meget indtagende Ansigt, som syntes at udtrykke tidlige Lidelser. Og dette var det, som giorde mig hans Aasyn betydende og lod mine Tanker ofte dvæle hos ham, ogsaa naar jeg ikke saae ham. Selv bedrøvede gienkiende vi let den Bedrøvede, og føle os beslægtede med ham; glade Mennesker ere os kun Syner, som ikke berøre nogen Streng i vort Indre; men for den Lidende gienklinger de ligestemte Toner i den bevægede Siæl; han er os ikke fremmed, hørte vi end aldrig hans Stemme! —

Den Fremmede syntes at føle noget Lignende; min Sorg maatte have sagt ham min Ulykke. Synlig skye og ængstlig undveeg han ethvert Møde og boiede strax ind i det nærmeste Krat, naar et vandrende Selskab, eller en enkelt Spadseergænger betraadte vor Stie, kun for mig flygtede han ikke. Hans store, fyrige Øie hvilede saa velvilligt paa mig, idet han hilste mig, som om det vilde udspørge mig om mit

Tab; mig forekom det at han undte mig, og kun mig, Mednydelsen af sit Paradiis, som han gierne havde tillukket for den glade Mængde. Tiltalte maaskee mine Træk ham ligesaa beslægtet og rørende, som mig hans? Jo oftere jeg saae ham, jo tydeligere blev mig en underlig Følelse, som allerede hans første Øiekast opvakte hos mig. Det var for mig, som om jeg allerede tilforn ofte havde seet dette Ansigt, og med de meest smigrende Følelser mødt disse Øine. Dog dette var jo umueligt. Mine Erfaringers Kreds var snart giennemløbet, og den opbød ingen Skikkelse saa ædel og mandig, saa modig og anseelig som denne.

Det var imod Slutningen af Badetiden, at den gamle Madam Bærens en Aften fulgte mig paa mine Spadseergange. Hidindtil havde hun næsten altid været hiemme, og var kun i Dag efter megen Overtalelse gaaet med. Af denne Aarsag havde jeg endnu aldrig gaaet saa sildigt, og saae for første Gang Egnen i den fortryllende Aftenbelysning. Skumringen faldt paa, ildrød dukkede Solen ned i Floden ved Biergets Fod; kun den sidste Straale hvilede endnu paa dets Top. Paa den modsatte Side opsteeg Maanen i høitidelig Stilhed og kastede sit Solvskin ned i de forladte Dale. Det var ubeskrivelig skiønt; jeg tænkte paa min Fader, paa hans Kiærlighed og Troskab og paa saa mangen maaneklar

Aften, jeg havde oplevet ved hans Side. En sød Vished om den Forklaredes Nærhed og Indflydelse omsvævede mig her i Naturens hellige Tempel; taus stod jeg ved Siden af min Selskaberinde, da et Fodtrin vækkede mig op af mine dybe Tanker. Vi vendte os begge; den fremmede Mand kom tæt ved Siden af os frem af Krattet. Overrasket blev han et Øieblik staaende, hilste mig næsten bestyrtset og dreiede hastig ind ad en Sidevei. Alt stærkere tiltog Skumringen; Maanen kastede et skarpt Lys paa Gienstandene; det var gyseligt omkring os; Vi tiltraadte Tilbageveien. Ved at see mig om bemærkede jeg, at den Fremmede fulgte os i nogen Afstand, med en synlig Bestræbelse for at blive useet. Forgiæves søgte jeg at forklare mig det Gaadefulde i dette Syn; først tæt ved vor Boepæl, tabte jeg ham af Syne, men endnu i det tykke Mørke troede jeg at blive hans Skikkelse vaer i Nærheden af Huset, og det lykkedes mig ikke at bortvende mine Tanker fra den Sælsomme.

I vor Fraværelse havde min Mand sendt os Hestene; den følgende Dag var altsaa min sidste paa dette Sted og jeg glædede mig oprigtigt til Gienforeningen, saameget mere, da jeg vendte styrket tilbage, og haabede ved mit forbedrede Udseende at glæde Mine. Halvdelen af Dagen gik bort med Indpakningen og først efter at have tilendebragt alle For-

retninger, gik jeg ud for at sige mine kiære Bierge Farvel. Men næsten var jeg forskrækket vendt om igien, da jeg blev vaer at den bekiendte Skikkelse atter forfulgte mig; dog fattede jeg mig, gik hurtig fremad og besluttede at forkorte min Spadseregang. Da jeg traadte ind i Krattet, fordobblede den Fremmede sine Skridt og var i faae Øieblikke ved Siden af mig. Jeg veed ikke, hvorfor jeg skiælvede; men det var mig umueligt at giengielde den Hilsen med Anstand, hvormed han henvendte sig til mig.

„Jeg har forskrækket Dem min Frøken, blev han ved, men De vilde tilgive mig, naar De vidste hvor vigtig en Samtale med Dem er mig. Siden igaar gav jeg Agt paa Deres Boepæl, angstfuld at Reisevognen, som holder for Døren, skulde føre Dem bort, og dog uden at have Mod til at tiltale Dem andensteds end her, hvor vort stumme Bekiendtskab begyndte. Et eneste Spørgsmaal, saa underligt det endog maae synes, tillade De mig. Hedder den gamle Kone som igaar fulgte med Dem, Christine Børens? Er hun i Deres Tieneste? Er maaskee hendes forrige Herskab død?"

Stammende og bævende frembragte han disse sidste Ord; jeg saae paa ham og hans Ansigts Blegghed forskrækkede mig. Berolige Dem, svarede jeg hastigt, dersom de kiender og elsker Frue Neuhaus

— hun lever — hun har selv givet mig denne gamle Tienerinde til Ledsagelse."

O Gud! sagde han, De giver mig en Trøst, som jeg ikke havde haabet i dette Liv. Maatte den indbringe Dem Velsignelse!

Han havde taget min Haand, som han heftigt trykkede; i hans Øine perlede store Taarer. En Tanke opstod hos mig. „Hvem er De, udraabte jeg med synlig Bevægelse. Skulde De være den fortabte, begrædte Søn, som Moderen troer saa langt borte. O! da gior De Synd i at blive her. Jil De, at glæde Deres Moder, hun er syg og ensom."

Han rystede med Hovedet og taug en Tid. „De mener det godt, sagde han, og jeg har hiertelig Fortroelighed til Dem. Deres Aasyn her igien knyttet mig til Menneskeheden. Men at vende tilbage til min Moder, uden først at have faaet hendes Tilgivelse, — nei, det kan jeg ikke. De veed ikke, hvordan jeg blev forskudt; dengang følte jeg mit Hierte sønderrevet; det bliver aldrig lægt mere. Jeg har giennemvandret Lande og Have; ingensteds fandt jeg Roe. Nu er jeg atter her. Allerede for fire Uger siden tilskrev jeg en Ungdomsven og Fætter, som formaaer meget over min Moder. Jeg spurgte ham, om min Moder levede endnu og bad ham, at mægle min Tilbagekomst i mit Fædrenehiem. Intet Svar har jeg faaet. Sex Uger vil jeg her oppebie

det, og saa vandre tilbage til en fremmed Verdensdeel, for aldrig mere at see disse Egne. Sandsynligt, ja ganske sikkert, er jeg for evig forskudt; man vil undgaae at tilskrive mig denne Haardhed og tier. Min Moder har aldrig elsket mig; min bedre, blidere Søster var hun kun hengiven; det beviiste det Øieblik, hvori hun bortstødte mig. Strafværdig er jeg imod hende; men ved Gud og ved Troen paa den vene Siæl, som jeg nu tilsværger det, slet var jeg aldrig!"

„Min gode Engel har ført mig hertil, svarede jeg; hvad Andre forgiæves har begyndt paa, skal jeg fuldende. Stol De paa mig. Nei, De kiender ikke Deres Moder; ingen kiender hende saadan som jeg; ingen har, som jeg, seet hendes Taarer og hendes Smerte. Bliv De her og vent til jeg kalder Dem til hendes Hierte. Gud i Himlen! fordi et Brev udebliver, vil De endnu engang forlade de Steder, hvor Deres første Pligt viser Dem hen? Kan De vel vide, hvad der kan være hændet et Brev; er De ogsaa vis paa at min Mand har modtaget Deres?" —

„Deres Mand? — udraabte han, og jeg rødmede uden at vide hvorfor — de er gift? de er Frue Frank? tilgiv, det vidste jeg ikke; Deres ungdommelige, fine Skabning har kuns alt for meget skuffet mig."

Stiltiende gik vi et Minut ved Siden af hinanden, indtil han paa eengang vendte sig til mig, og sagde mig et hastigt Levvel. „Deres Villie skal jeg følge, vedblev han; maaskee lykkes det Dem at forskaffe min Samvittighed Roe — mit Hierte har tabt den for evig."

Der stod jeg nu overrasket og rørt, og saae efter den Flygtende, som snart forsvandt i Granskovens Mørke. Jeg græd ret hierteligt af Glæde, ogsaa af Bedrøvelse. Tusinde Følelser bestormede min Siæl: de laae i en Taage, og næsten ønskede jeg ikke at giøre mig dem klarere. Ganske anderledes havde jeg ellers tænkt mig Vilhelm Neuhaus; denne fandt et Forsvar i mit Hierte; det sagde ham fri for virkelig Skyld. Nu kunde jeg forklare mig, hvorfor hans Blik tiltalte mig saa fortroeligt; det var hans Moders skiønne Øine, som jeg gienkiendte. — Hvor høitidelig blev mig nu ikke den stille Høihed, som jeg nu for evig skiltes fra! —

Saa fuldt mit Hierte end var, talte jeg dog ikke til min Selskaberinde om min Opdagelse. Jeg vidste, hun havde aldrig holdt af Vilhelm. Gamle Folk af denne Art tilgive lettere ulægelige Hiertesfeil, som giemme sig bag et glat Udvortes, end raae Ungdomsstreger. Hiin Aften maatte hun ikke have bemærket ham, eller han var maaskee saa forandret, at hun ikke kiendte ham igien. Vor Reise endtes

lykkeligt. Længselen efter mit Hiem lod mig forglemme al Roe. Jeg reiste den sidste hele Nat og kom hiem tidlig om Morgenen. Havde jeg haabet at overraske, da opnaaede jeg mit Hiemed; men det syntes mig at denne Overraskelse ikke var behagelig. Min Mands Ansigt udviste en Tvang, som han forgiæves stræbte at skiule; Minna kom mig imøde med forgrædte Øine, og foregav, paa mit deeltagende Spørgsmaal, en heftig Hovedpine, som jeg ikke troede paa. Min Svigermoder var aldeles den Gamle, hun havde meget at spørge om, meget at fortælle og underholdt mig forsætligt, saa lidet jeg endog var stemt til at takke hende herfor. Frue Neuhaus var endnu paa Landet, hvorfra hun først ventedes om nogle Uger.

Efter Bordet saae jeg endelig at Henriks Øine opklaredes. Han spøgede, som ellers, spurgte kiærligt til min Sundhed og undskyldte sin tidligere Forstemthed med fortrædelige Forretninger. „Og hvad feiler Minna?" spurgte jeg ham. — „Du maae tilgive hende — vor Svaret — om hun seer din Ankomst mindre glad imøde end vi, ja, at hun endog i Dag har udgydet Taarer derover. Den gode Tid, som hun nu atter har oplevet hos os, har først ret ladet hende føle den trykkende Stilling, hvorfra hun kom. Det gior hende ondt, at de glade Uger saa

hastigt ere forsvundne, og at hun nu maa tilbage i et Helvede." —

Gaaer det hende saa slet? spurgte jeg forundret, jeg troede hun var hos kiære Slægtninge; jeg tænkte hun havde frivillig forladt vor Moder?"

„Du veed jo, svarede han, at Moder er ofte saa underlig; dette og hiint forefaldt, mere sammentraf og Minna forlod os i en heftig Bevægelse, som hun nu smerteligt fortryder. Men nu er du Kone i Huset, du kiender neppe Minna; det er ikke at forlange af dig; at du skulde beholde hende her. Det har jeg ogsaa sagt hende, paa hendes Bøn."

„Henrik — faldt jeg ham ind — hvad tænker du om mig! jeg skulle fortrænge din nærmeste Slægtning, naar du vil aabne hende dit Huus? Gaae og berolige Minna; bring hende herhid; jeg vil selv sige hende at hun er mig hiertelig velkommen."

Det forholdt sig vel ikke ganske saaledes som jeg sagde. Der opstod en hemmelig Uvillie hos mig imod Minna, som jeg troede at maatte bekiæmpe og at maatte rødme over. Minna havde aldrig fornærmet mig. At hun undertiden viiste sin Overlegenhed, gierne giorde sin Skiønhed, sin Vittighed, sine Talenter gieldende imod mig; dette kunde dog kun saare en forkastelig Stolthed, som jeg maatte opoffre. Vel den, som Leiligheden gives til at overvinde sig selv; mig var nu saadan en Seier lykkedes.

Min Mand omfavnede mig meget fornøiet; han roste mig mere, end mit modstræbende Hierte fortiente. Vi vare begge tilfredse, og i dette Øieblik tænkte jeg mere levende paa Vilhelm. „Kiære Henrik, sagde jeg, du har faaet et Brev fra din Fætter. Har du opfyldt hans Bøn? Veed Frue Neuhaus at hendes Søn er her i Nærheden?" —

Min Mands Ansigt forandredes; han saae paa mig med et Blik, hvorover jeg forskrækkedes. „Hvad veed du om den Sag?" foer han op, og gik til sit Skriverbord, for at see efter om det var ilaas. Hans uværdige Mistanke oprørte mit Gemyt; jeg betvang med Møie min Heftighed og kun Henriks Bønner kunde aabne mine Læber.

Mørk hørte han paa mig. „Bland dig ikke i de Anliggender, sagde han endelig, dersom din Tantes Velvillie og Liv er dig kiært. Tak Himlen at du ikke er indviklet i saa ubehagelige Forhold. Brevet har giort mig Sorger nok, siden jeg fik det. Jeg har havt en meget bitter Scene med Tante og intet udrettet. Hun vil ikke see ham igien, ja ikke engang høre hans Navn nævne og efter Alt hvad man veed om ham, hvo kan fortænke hende heri? — Engang for alle, Sophie, vov ikke at ryste hendes Gemyt endnu engang; det vilde være forgieves og du vilde have Følgerne at forsvare."

Hvilken Tvivl, hvilken Kummer bragte Henrik ved disse Ord i mit Hjerte! Hvad skulde jeg gjøre? Handle imod min Mands Forbud, imod min Tantes Ville — eller tie; skuffe en Ulykkeligs Tiltroe, forsømme Leiligheden til at forene de Adskilte, forsone de Uenige? Ak, havde dog min Fader endnu levet! hans Udsagn vilde have været mig Guds Stemme, og uden Menneskefrygt havde jeg 'giort, hvad Ret var.

I vort Huus vare imidlertid alle muntre og ved godt Mod. Siden Minna vidste at hun blev her, var hun igien den glimrende, muntre Selskaberinde, som forhen. Hun kunde ikke godt være allene. Der blev altsaa hver Aften givet en lille Fest, som hun indrettede, saaledes som hun havde været vant til i min Fraværelse. Min Mand behagede dette og derfor tang jeg. Gierne var jeg strax de første Dage ilet ud til Frue Neuhaus, hvorhen, mere end her, min Længsel nu drev mig. Men min Svigermoder vilde med og altid fandtes der endnu Forhindringer. Den bestandige Selskabelighed underholdt mig kun lidet. Samtalernes Eensformighed var mig aandsfortærende; jeg længtes efter Stilhed og fandt midt i de smagfulde Forusielser Tid til at savne Herr Samuel Frank, paa hvem ingen syntes at tænke. Den gamle Mand var gigtsyg. Min Svigermoder smilede over min Deeltagelse og kunde ikke begribe

den bisarre Grille at finde den Gamle af Vigtighed. Jeg tænkte mig ham ret forladt og kunde neppe oppebie den følgende Morgen, for at see til ham, saasnart hans Sygdom var mig bekiendt. Man førte mig igiennem hans Værelse, som jeg kiendte, ind i et usselt lille Kammer. Han laae til Sengs og syntes at have liidt meget; dog opmuntrede hans Træk sig ved min Indtrædelse og han raabte mig imøde: „Ei, høistærede Frue Cousine, er De igien her? det glæder mig, ja det glæder mig ret hierteligt. Og De kommer endog til mig! kiære Gud, De er en Engel!"

Han greb min Haand og kyste den; jeg vilde sige noget, men Ordet døde paa mine Læber; thi paa den hvide, usmykkede Væg hængte et legemsstort Portrait, hvori jeg paa Øieblikket gienkiendte Wilhelm Neuhaus. Jeg skiottede ikke om strax at spørge, og dog kunde jeg ikke bortvende mine Øine fra Ansigtet, som bedende syntes at see ned paa mig. „Hvordan gaaer det Dem? spurgte jeg endelig; jeg kommer for at see om der ikke mangler Dem noget, om jeg kan være Dem til nogen Hielp?"

„De er alt for god, svarede han; selv at ville udstrække deres Mildhed til mig gamle, unyttige Mand. Siden De er kommen her i Huset, er det ganske anderledes. Jeg tænker ofte ved mig selv: nu er du alt for lykkelig, det kan ikke vare, og saa

troer jeg, at jeg skal snart dø. Himlen give kun, Frue Cousine, at De ogsaa er ret lykkelig. Fortryd ikke paa, at den gamle Samuel tilbyder Dem et Raad. Frue Søster har nu allerede i tredive Aar kaldet mig dum; jeg er ogsaa meget svag, men Kiærlighed og Taknemmelighed til Dem, har dog engang giort mig klog. Skaf De Minna bort, Frue Cousine, hun bringer Dem kun et Kors i Huset."

Hvordan mener De det? spurgte jeg ængstlig — jeg skulde vel ikke have hørt paa ham; ogsaa fulgte Straffen efter min Forseelse, thi jeg efterlod her mit Hiertes Rolighed. Han vedblev: „Seer De, kiære Frue Cousine, Henrik har længe havt et Øie til Pigen, førend han kiendte Dem og Enhver troede, De blev et Par. Men nu heed det paa engang at han var Brudgom; Minna gik bort herfra, og De kom i Huset. Dette havde den gode Gud vel styret saaledes for mange Menneskers Bedste og fremfor alle, for mit. Men, dersom jeg tør sige det: Pigen er listig og forførerisk, gammel Kiærlighed ruster ikke, og — elskværdigste Frue Cousine — den brænder igien i lys Lue. Da De var borte . . . .

„Intet Ord mere, Herr Fætter, sagde jeg med mesommelig Fatning, betænk at De taler om min Mand, som jeg skylder Kiærlighed og Fortrolighed."

Jeg stod op og gik hen til Vinduet. Mit Bryst var fuldt af Bitterhed, og min Aand saae ud

i en mørk, øde Fremtid. „Kiære, beste Frue Cousine tilraabte Samuel mig med en grædende Stemme, De er dog ikke vred? du gode Gud, jeg har saa længe overlagt, om jeg skulde sige Dem det og hvorledes jeg skulde forebringe Dem det og nu har jeg dog vist begyndt galt dermed. Jeg tænkte at det var min Pligt for Deres utallige Velgierninger."

„Vær De rolig, svarede jeg ham venligt og rakkede ham Haanden, jeg har allerede forglemt det."

„Seer De, begyndte han igien, jeg har ingen Mennesker i Verden, som jeg elsker. Een havde jeg, som ikke er mere her og siden den Tid er jeg forladt. Frue Søster og Fætteren føder mig, men jeg elsker dem dog ikke. Men de er strax kommen mig saa kiærlighedsfuld imøde, ak Gud! jeg maatte næsten sige, som en Datter, og den uvante Lykke, engang at elske ret af Hiertet, har forført mig til at sige Dem alting hvad jeg vidste."

„Hvem forestiller dette Billede, kiære Fætter? spurgte jeg efter en Pause.

„Har De aldrig hørt Sønnen af Frue Tante Neuhaus nævne? Ham er det, og det lignede ham dengang til Forundring. Da han kom til Akademiet, blev han malet og Fætter Henrik fik dette Portrait til en Erindring. Siden har de baaret det op paa Loftet, hvorfra jeg har hentet det ned og hængt det her op. Ja, Frue Cousine, paa mit Ord vil ingen

give Agt, men ham er skeet megen Uret. Vild var han og ubøielig, men god — god som De, derpaa vil jeg døe. Naar de Alle haanede mig, har han trøstet mig, hans Lommepenge har han deelt med mig, og sendt mig mangt et Guldstykke fra Akademiet. Blev jeg syg, saa forlod Alle mig; kun Vilhelm kom, forelæste mig geistlige Sange og Prækener, som vist har faldet den vilde Dreng suurt, og vaagede ofte til Midnat ved min Seng. Siden kom han vistnok i slet Selskab, forbrugte mange Penge, giorde Gield, duellerede og hørte ikke efter sin Moder. Og Frue Neuhaus er stælegod, men vakler som et Siv frem og tilbage, og onde Mennesker vare virksomme. Gud lade det gaae ham godt." —

— Vi leve ofte i lang Tid i en Forblindelse, som sildigere synes os ubegribelig. Et Tilfælde opdager os Sandheden, og nu paatrænger sig os en Mængde Beviser, som ret synes at have luret i Baggrunden indtil en opvækkende Lynstraale falder paa dem. Saadan gik det mig nu. I en uendelig Hvirvel af Tanker og Følelser forlod jeg den gamle Mands Kammer, og betraadte mit stille Værelse for første Gang med klar Bevidsthed: at være ulykkelig ved et Ægteskab, som jeg havde indgaaet i from Tillid paa Kiærlighed og Troeskab. — Ja — jeg kunde ikke tvivle — Henrik elskede Minna tidligere end mig, elskede hende endnu stedse! Han var falsk imod

os begge, letsindig og ubestandig. Tusinde smaae Beviser paa denne Sandhed gav de nylig forbigangne Dage min Erindring, og mit krænkede Hierte blev lettet ved en Strøm af Taarer. Fast besluttet, stiltiende at taale, hvad kun Ord giorde trøstløsere, giennemkiæmpede jeg denne Dag, for at opnaae Fatning. En Upasselighed maatte tiene til Paaskud, og jeg havde den bedrøvelige Tilfredsstillelse at intet forstyrrede min Eensomhed. Ak! hvilke Kampe, hvilke tunge Overvindelser paalægger Livet et blødt Gemyt! kun antyde dem kan man for ligestemte Siæle; kun Kiærlighedens Aand, som hielper os at besteire dem, kiender dem.

Jeg giennemvaagede en bange Nat, og traadte da stille, men bedraget for alle en haabet Lykkes Glæder, ind igien i min Virken. Mine Øine vare nu engang aabnede; jeg saae nu klart og tydeligt hvad der forhen var indhyllet i Mørket, og det Ønske, at maatte reise til Frue Neuhaus, vandt altid mere Styrke. Hos hende ventede jeg Kiærlighed og Rolighed, som jeg her savnede. Vort Huus hævede sig stedse og blev mere og mere glimrende. Det var en Samlingsplads for alt det Skiønne, Rige og Betydende; enhver Fremmed besøgte vore Selskaber, fremmede Virtuoser bleve først hørte hos os, vort Bord var udsøgt, min Mands Vine de ældste og fineste. Minna udelukkede mig under et Skin

af Tienstagtighed altid mere fra Besørgelsen af min Huusholdning, jeg syntes kun en Giest i dette pragtfulde Huus, en fattig, fremmed Giæst, som Hiertet trækker til det stille Hiem. Min Mand overvældede os begge med Foræringer. Skiønne Klæder, Uhre og gyldne Kiæder, kostbare Shavler overraskede os ofte; vi pyntede os begge med hans Gaver; men kun Minna syntes smykket, fordi hun var munter og lykkelig. Vinterglæderne, som nu vare i fuld Gang, tog min Svigermoder den meest levende Deel i; jeg saae det paa hendes misfornøiede Mine, saa ofte jeg omtalte Tanten, hvor nødig hun nu tog paa Landet; alligevel blev hun fast ved sin Beslutning at ville ledsage mig, og saaledes bortgik den ene bedrøvelige Uge efter den anden, som intet Spor efterlod uden en bitter Erindring. — Endelig ankom et Brev fra Frue Neuhaus, hvori hun ret meget bad mig om at komme til sig, og nu giorde min Svigermoder Reiseanstalter. Hvor let blev det mig da Reisevognen kiørte frem! min Mand omfavnede mig med ømme Ord og Blikke; jeg saae stivt paa ham og bittre Taarer fyldte mit Øie; Minna kunde ikke efterligne ham; hendes straalende Øine udtalte hendes Glæde over min Bortgang.

Der rullede vi nu hen over Snee og Jis i en munter, ophøiet Vinteregn, og mig feilede kun Eensomheden for at være fuldkommen glad. Jo

nærmere vi kom mit Fødested, jo mere fyldte en stille, vemodig Roe mit Bryst, som gjorde mig uendelig godt. Frue Frank var indsovet; jeg kunde overgive mig til mine Følelser. Sandelig, det er en falsk Troe et Selskabelighedens brogede Adspredelser opmuntre et lidende Gemyt. Først der — i Lystigheders Tummel — føler man sig ret allene; Verdens stoiende Glæder sønderrive langsomt det saarede Hierte, medens Læben smiler. Men i vort eget Bryst boer de rige Trøstens Kilder for uforskiente Smerter; Omgang med Naturen og den venligt lindrende Tid lærer os at finde dem, og i Stilhed vinde vi i Troe og Haab, hvad vi have tabt af Lykke og udvortes Goder.

Det var intet glædeligt Gienſyn, som foreſtod mig hos min moderlige Veninde. Alt det første Blik paa hendes Anſigt viiſte mig, at hendes tærende Sygdom havde tiltaget, og der hørte kun faae Dage til at lade mig ahne, at jeg ikke vilde beholde hende længe. Jeg var heller ikke mere den ungdommelig glade Sophie, som ellers laae i hendes Arme; dog syntes hun ligesaa langt fra at formode den sande Aarsag til denne Forandring, som jeg var fra at tilstaae hende den. Skulde jeg berøve hende, saa nær ved Gravens Rand, en saa kiær Indbildning? — Herom var jeg enig med mig selv, mindre i det som angik Vilhem. — Siden jeg kom her, omsvævede

Hans Billede mig paa nye ret levende; hans Moders Øine kaldte det frem igien af den Skygge, hvori mine egne Sorger havde indhyllet det. Naar jeg sad ved Siden af hende, forelæste hende, fortalte hende, hørte hendes søde Stemme kalde mig med kiære Navne, smeltede mit Hierte ved Tanken om hendes dybe Smerte: og ganske vist havde jeg i et saadant Øieblik, forglemt hendes Livsfare og min Mands alvorlige Forbud, havde ikke Nødvendigheden forseglet min Mund. Jeg var aldrig, endog kun et Øieblik allene med Frue Neuhaus; min Svigermoder forlod os ikke, og var hun engang borte en kort Tid, besatte den gamle Børens strax hendes Plads. Hensigten kunde ikke blive mig skiult — flød denne af rene eller urene Kilder — derom spurgte jeg mig ofte og min Eftergrandsken endtes altid med fornyede Tvivl. Frue Neuhaus — saa forekom det mig — havde ønsket mig allene til sig; dog taalte hun, med hendes sædvanlige Sagtmodighed, hendes Svigerindes Selskab, og for mig blev intet tilovers, uden at bede om Forlængelse af hendes svage Livstraad, med hvis Sønderrivelse ethvert Haab for Wilhelm forsvandt.

Den første Nats stille Fritid, som jeg atter tilbragte paa mit Fødested, anvendte jeg til at skrive ham til. At hans Moder havde forskudt ham, maatte han ikke vide. Min Pen vægrede sig ved at saare

hans angrende Hierte med nogen Haardhed. Jeg talte kun om hendes Sygelighed, sagde ham, at min Maud ikke turde vove nu at giøre hende saa bevæget og bad ham, ikke at forandre sit Opholdssted. Det er saa sødt at trøste en Ulykkelig, at være Noget for en Forladt! — Jeg følte dette i sin hele Styrke. Lang Omgang i det daglige Liv havde ikke giort mig denne Mand saa vigtig, som den stille Beskiæftigelse med ham, som jeg neppe kiendte. Da randt mig den gamle Samuels Ord i Tanker og de stemte overeens med det Indtryk — Vilhelm indtagende Træk havde giort paa mig; Han maatte være god — eller hans Ansigt maatte lyve skrækkeligt, og dette kunde jeg ikke troe, uden at nedrive Alt, hvad der havde været mine Følelser dyrebart fra Ungdommen af.

De sørgeligste Vinterdage bortgik her for mig i stille Fred og Julen, den fastsatte Tid til vor Tilbagereise, rykkede frem førend jeg troede det. Fra min Maud havde jeg ofte Efterretninger. Hans Breve sagde mig meget Skiønt, men det var kunstlet og trængte ikke til Hiertet. — Kiærlighed har den hemmelige Kraft, at den lader sig tilkiende under ethvert Dække; men den forstaaer ogsaa klart og let at skielne alt Ægte fra det Sande. Jeg svarede tvangfuldt og koldt, fordi jeg skyede at udtale min Følelse, og medens mit Brev aandede Roe, var

dede jeg hans med hede, brændende Taarer. Var da mit Bryst uden Trøst, mit Sind ret tungt og sørgmodigt, gik jeg en Tour igiennem Byen, blev staaende ved Præstegaarden, tænkte paa mine Ungdomsdage, paa min Fader, paa mit uskyldsfulde Barndomsliv, og gik drømmende længere, indtil jeg atter stod ved de Gravhøie, som indsluttede min hele Lykke. Venligt hilsende bød Unge og Gamle mig Hænderne paa Tilbageveien; Mødrene talte om min Fader, Børnene, som endnu kiendte mig, kaldte mig Præstens Sophie og de smaa Ubekiendte trykkede jeg med hemmelig Længsel til mit Hierte. Ak! ogsaa det at jeg var barnløs, giorde et glædeløst Ægteskabs Lod endnu tungere — Et Barns huldе Smiil vilde have trøstet mig, da Ægtefællens Hierte vendte sig bort fra mig.

Kort førend Julefesten afreiste vi. Jeg skilte mig ugierne fra min Ungdoms kiære Veninde; dog mig kaldte Pligter til den Plads, som var mig anviist. Desto gladere syntes Frue Frank; hun hilste Stadens Taarne med et Glædesudraab, og morede sig over Julemarkedets Tummel, som omgav vor Vogn. „Gudskeelov, sagde hun, at vi seer Mennesker igien. Landets Eensomhed kunde dræbe mig. Man maa være meget følsom og romantisk, eller vant til fra Ungdommen af, at nøies med Bønders Underholdning, for at kunne udholde det der!" —

Vi holdt uden for Huset. Henrik og Minna kom os venligt imøde. Dog havde min Mands Blik noget Uroligt, som jeg hentydede paa Vilhelms Anliggender. Høitidsdagene og flere Selskaber, som i den Anledning bleve foranstaltede, satte alle Hænder i Bevægelse. Ogsaa jeg havde nok at bestille, da jeg havde bestemt Enhver en lille Foræring, og endelig lod den Dag sig tilsyne, som saamange tusinde glade Børnehierter slaae imøde. Da det mørknedes, oplystes alle Vinduer rundt om os, og bag ethvert tænkte jeg mig den glade Jubel, hvis Erindring vi endnu bevare levende og tryllende i de sildigere Aar. Ogsaa hos os brændte høie, festligt smykkede Juletræer, og den Ene efter den Anden ordnede skiult sine Gaver i den store, glimrende Sal. Men det var stille omkring de prægtigt udbredte Foræringer, fordi ingen Børns glade Forundring hørtes om os, og fordi et usynligt Skillerum bortfiærnede vore Hierter. Der stod jeg for de rige Gaver og ønskede forgiæves at glæde mig. Hvorfor kunde jeg ikke det? ellers, i Præstegaarden, naar min Fader efter lang Venten, forløste mig ud af den mørke Stue, og jeg ved hans Haand traadte ind ad Døren til den funklende Tryllepragt, naar da mit Øie fløi fra den simple Klædning til det flagrende Baand, og derfra til Dukken, Farveladen, Billedbogen, og jeg troede at besidde al Verdens Herligheder — da hav-

de jeg endnu det eneste som gior lykkelig — et glad Sind! Nu var min Siæl omtaaget af Sorg, og opdyngede Skatte kunde ikke røre mig. Forundret saae jeg Minnas høie, lydelige Glæde og næsten beskæmmet skiulte jeg mig i min Mands Arme, for at han ikke skulde blive de Taarer vaer, som vanhældede min Tak.

Vi havde nogle Venner tilbords og under Spøg og Munterhed havde vi naaet Midnat. Minnas Livelighed opmuntrede alle. Hun besad i høi Grad den Gave at meddele sig, og udtalte ofte tydeligt i de skiønneste Ord det, som jeg nok levende følte, men aldrig lod fremgaae af Hiertets Helligdom. En lykkelig Hukommelse lod hende derhos rigtig anvende, hvad hun enten havde læst eller hørt, og ingen Frygtsomhed afholdt hende fra selv frimodigt at benytte, hvad hun kun halvt vidste. Hun var skabt for Selskabelighed, alle Mænds Blikke hængte beundrende paa hende, og Henrik skiulte kun møisomt sin Følelse for fremmede Pine — for mine kunde han det ikke.

Jeg vilde just klæde mig af, da det bankede paa Huusdøren. Man lukkede op, og kort derefter stod min Pige udenfor mit Værelse. Der var et Bud fra Frue Neuhaus; hun overgav mig et Brev som det havde bragt. Forskrækket rev jeg det op og kiendte Madam Bærens's Haand. Hun tilskrev

mig at hendes Herskab igaar var bleven saa syg, at hun ansaae det for farligt, og ønskede at have mig hos sig. — Hvem beskriver min Smerte, min Forskrækkelse! jeg vilde strax bort, og ilede at opsøge min Mand, med hvem jeg maatte raadføre mig. Han maatte endnu være i Spisesalen; jeg gik ned ad Trappen med Brevet i Haanden og aabnede hastigt Døren. Men, som om min Siæl skulde fiernes fra den Tanke, som nu udelukkende beskiæftigede den, traf mit Blik paa Henrik, som holdt Minna i sine Arme og saae kiærlighedsfuldt ned paa hende. — „Hvad vil du?" foer han forskrækket op; Minna bedækkede Øinene med begge Hænder. Jeg stod som forstenet, ingen Lyd mægtig og saaledes lod jeg Minna gaae forbi mig ud af Værelset. Hun græd høit og foruden den forfærdelige Følelse, som bestormede mig, kunde jeg dog endnu have Medlidenhed med hende. Tanken om Døden, hvormed jeg var kommen, havde giort mig blød og tilgivende.

„Henrik! — sagde jeg, saa blidt jeg formaaede og nærmede mig ham — du elsker mig ikke mere. Lad mig ikke troe, at du aldrig elskede mig. Lad mig forsøge, om jeg ikke kan blive det for Dig, som en Anden er; jeg har Villie og Mod dertil. Men førend dette er Eet uomgængeligt nødvendigt. Minna maa forlade vort Huus; hun vil giøre det

for sin egen, for din og ogsaa for min Roeligheds Skyld."

„Din Skinsyge er ligesaa latterlig, som uretfærdig — svarede han og tvang sig til at smile, som skiar mig i Hiertet — Minna er opdraget med mig; havde jeg en Søster, vilde jeg omgaaes saaledes med hende. Hun takkede mig for denne Dags Glæder, dette var det, som du har seet. Jeg har ikke overtalt dig til at give hende et Tilflugtsted her, du har selv taget imod hende; men troe nu ikke, at jeg vil handle overeensstemmede med dit Vægelsind." —

Han vilde gaae, jeg holdt paa ham og gav ham Brevet. „Du maa vel reise, sagde han, hastig forandret, efterat have læst det — jeg skal besørge Alt, vent kun til Dagbrækningen. Iøvrigt, kiære Sophie, ville vi skilles ad i Fred. Tilgiv mig, om jeg ikke har svaret dig roligt nok paa dine underlige Griller; de overraskede mig ubehageligt. Sov nu et Par Timer, jeg vil vaagne dig i Tide." —

Jeg kastede mig paa Sengen i Klæderne og havde endnu ikke sovet da Vognen kiørte frem. Min Mand var vaagen; han hialp mig i Vognen, tog venligt, endog kiærlighedsfuldt Afskeed med mig og lovede selv at afhente mig. „Intet Ord om Vilhelm, kiære Sophie, raabte han endnu tilsidst; jeg stoler paa din Forsiatighed. Betænk at enhver ubehagelig, rystende Efterretning vil bringe Tante De-

den." — Hestene trak til; jeg lænede mig op i Hjørnet af Vognen og umagede mig forgiæves for at bringe Orden i mine Tanker. Giorde jeg Henrik, giorde jeg Minna Uret? var hans hurtige Forglemmelse af hiin Begivenhed Letsind eller Forstillelse? der gives saamegen Inconsequents hos Menneskene, at det Sande i Livet ofte vilde forekomme os usandsynligt i en Roman. Virkelige Karakterer besidde ofte langt mindre Holdning, end vore Fordringer kræve hos dem, Digteren skildrer os.

Jeg fandt Frue Neuhaus meget syg, men hun kiendte mig og syntes at glæde sig over min Ankomst. Hendes Læge var paa Slottet; jeg spurgte ham skiælvende, hvad vi havde at frygte; han erklærede temmelig roligt, at han haabede at redde hende. Nu var min hele Virksomhed indskrænket til hendes Pleie og til dette Haab. Alt andet forsvandt af min Erindring; jeg behovede ingen Søvn og kun et Glimt af Bedring, et muntert, smerteløst Øieblik, som den Syge nød, kunde forskaffe mig Glæde. Derfor belønnede mig den varmeste, hengivneste Moderkiærlighed, og selv nu og da et velvilligt Ord af den gamle, meget alvorlige Læge, som jeg høiagtede, endskiønt han næsten aldrig gav mig et venligt Blik. Derhos var ogsaa Sorgen over den stakkels Vilhelm mig nærmere end nogensinde; dog ind-

saae jeg, at nu turde intet Ord undslippe mig, saa ofte det endog laae paa mine Læber.

Den sidste Dag i Aaret, da hun i Sværdeleshed var angrebet, og jeg allerede ubemærket havde grædt mangen en bange Taare, sad jeg i Mørkningen med Madam Bærens ved hendes Seng. Hun var just indslumret, da en Tiener sagte aabnede Døren og vinkede ad mig. „Paa Værelse var en Fremmed, som var sendt fra min Mand.“ Jeg ilede derop og for mig stod en Skikkelse, som selv i Skumringen var mig kiendelig. Det var Vilhelm! Et Udraab af Skræk og tillige af Glæde undslap min Mund. Meget bevæget kom han hen til mig; jeg hørte dette paa Lyden af hans Stemme, som skiælvende begyndte og først lidt efter lidt fik sin blide Fasthed igien. „Er De ikke vred paa mig, sagde han, at jeg uden Deres Anmodning er her. Det var mig umueligt længere at udholde et Liv uden Udsigt og uden Haab. De skriver mig at min Fætter ikke har vovet at overgive mit Brev; altsaa var dog den Frygt ugrundet, at min Moder paa dette Brev intet Svar vilde give mig, og jeg vovede i et barnligt, tillidsfuldt Øieblik selv at føre min Sag. Ak! hvorfor ere dog saadanne Timer saa sieldne! allerede nu har Modet forladt mig. Min naturlige Frygt for forgiæves Bønner vender tilbage. Jeg seer atter kun mine Feils strænge Dommer, istedet

for den elskende Moder, og fortvivler paa nye. Derfor, styrk De min Tro, lad mig ved Deres Haand gaae Pligtens Vei, at jeg kan have Dem at takke for min gienvundne Rolighed." —

„Jeg har aldrig tabt Deres Anliggender af Sigte, svarede jeg ham, og Himlen vil føre os til Maalet. At De kommer just til rette Tid er mig et nyt Beviis herpaa. Men nu tør vi intet foretage. Deres Moder, kiære Neuhaus er syg. Lægen borger for hendes Bedring; men da hun er meget svag, maa der anvendes den omhyggeligste Forsigtighed. Overlad De til mig at vælge den rette Time, og berolige De Deres Gemyt." —

„O hvor gierne, sagde han med stor Inderlighed, hvor gierne overlader jeg Alt til Dem! endnu aldrig har noget Væsen i Verden havt saa megen Magt over min Karakteer, som De. Allerede Tanken om Dem, Deres Billede i min Siæl, Efterklangen af Deres Stemme, kunde aldeles forandre mig. Det er sandt, jeg er mistroisk og uboielig. Tanken om, at jeg kunde endnu engang blive forskudt af min Moder, oprører min Følelse. Jeg kunde i flere Aar ikke overvinde mig til i barnlig Ydmyghed at nærme mig hende, at taale hendes Bebreidelser, maaskee bære hendes haarde Irretesættelser og modtage hendes Tilgivelse som en ufortient Naade. Fordi jeg efter mange strænge Pro-

velser fandt, at ingen Uret heftede ved min Siæl, ja, jeg tør tilstaae Dem det, fordi jeg følte at meget som man fordømte, udsprang af en indre, god Kilde, bestyrkede jeg mig i en Trods, som jeg kaldte Resignation, og lærte at undvære Verdens Omdømme og Kiærlighed. Men siden jeg kiender Dem, er det anderledes. De elsker min Moder, De vil føre mig tilbage til hende, og jeg har begyndt at indsee, at det tilkommer mig at betvinge min Karakteer, og selv der at give efter, hvor jeg skeer Uret. Jeg har nu talt ganske aabenhiertig med Dem, De kiender nu den største Feil hos den, som De vil beskytte. Hold mig desaarsag ikke for mindre god. Tröe De paa mig, jeg behøver det saameget."

„Jeg har altid troet paa Deres Hierte, sagde jeg rørt, og glædede mig over Mørket, som skiulte mine Taarer. Gudskeelov, Deres gode, elskede Moder forestaaer der, endnu paa denne Side Graven, en stor Glæde! hvad der endog har bygget det Skillerum, som saa længe har staaet imellem dem; vi ville nedrive det."

„Mine Forseelser have bygget det, sagde han smerteligt rystet. Kiærlighed og Sagtmodighed havde let ført mig tilbage; imod Strænghed opsatte min Siæl sig. Jeg har endnu aldrig været elsket! og kun af bittre Fornægtelser kiender jeg en Følelse, som gior Tusinde lykkelige."

Han taug en kort Tid, derpaa spurgte han om hans Moders Sygdom, om alle smaae Omstændigheder, om Lægens Dom, om de Midler, som hun brugte. „Hvem skal være hos hende i Nat?" spurgte han tilsidst. „Jeg selv," svarede jeg, og han drog med Heftighed min Haand til sine Læber. Taarer vædede den; jeg forstod den Tak, som han ikke udtalte. Da han hurtigt ilede bort, bestilte jeg ham til at komme igien den følgende Dag ved den samme Tid. I Døren vendte han sig endnu engang om. „Jeg har brugt et fremmed Navn, for at see Dem, sagde han; tilgiver De mig det?" — Jeg svarede et sagte Ja, og han forsvandt.

Med hvilke Følelser traadte jeg igien ind i Sygeværelset! jeg var saa inderlig rørt, saa stærkt angrebet af den hellige Pligt at fremme en Forsoning, som Gud synligen overdrog mig. Den Syge sov endnu stedse; jeg satte mig hos hende og betragtede hendes indfaldne Træk med usigelig Veemod. Alt var saa stille om mig, og disse langsomt glidende Timer vare de sidste af et Aar, som havde givet mig mangen en bitter Erfaring. Taarer ledsagede dets Udgang — Taarer hilste Klokkeslaget, som forkyndte det nye.

Efter Midnat vaagnede Frue Neuhaus meget urolig. Hun klagede over heftige Smerter; vi vækkede den gamle Læge og han blev Resten af Natten

tilligemed os beskiæftiget med hende. Hans alvorlige, sørgelige Miner kom mig til at skiælve; men jeg vovede ikke at spørge, af Frygt for at høre noget Skrækkeligt. Saaledes kom Morgenen tilsyne, imellem bange Sorger og urolig Virksomhed. Saaledes forgik den Dag og flere lignende sørgelige. Vilhelm kom hver Aften; jeg underrettede ham troligt, hvorledes det stod sig. Vi græd med hinanden, vi delede Angst og Sorger. Vilhelm var selv Læge; han kunde see klarere end jeg, og mig syntes, han saae kun alt for klart, hvad der kunde møde os. Da hun siden Nytaarsmorgen næsten var uden Tegn til Bevisthed, saa ønskede Vilhelm blot at see hende; han syntes at opgive ethvert andet Haab, og jeg maatte love ham, at bortfierne den gamle Børens den følgende Aften, som han ikke troede, og derpaa at føre ham til hans Moders Seng. Sygeværelsets Mørkhed giorde en Gienkiendelse umuelig, om endog den Syges Sandser vare mindre omtaagede, end vi troede. —

Evig uforglemmeligt bliver mig dette Øieblik, som ingen Ord formaae at skildre. Nedsiunken for sin Moders Sygeleie, med Ansigtet trykket paa hendes kolde Haand, laae den ulykkelige Søn længe i uendelig Smerte. Enkelte Ord af en hiertesønderrivende Anger, en bitter Selvanklage, som han undertiden hen-

vendte til hende, naaede kun mit Øre, og hvad jeg derved følte, hvormed kan jeg benævne det? — Det var en Bøn, som strømmede fra mit Bryst, og den blev hørt! — Endelig stod Vilhelm op; han var bleeg som Døden, hans Taarer fløde uophørligt; men ud af hans Øine lyste mig Sikkerhed for hans Hierte. Ja, der gives Øieblikke i Livet, som borttage Alt, hvad der hindrer den sande Erkiendelse af Siælen. Hvilken Forstillelse, hvilken Fernis kunde endnu udholde der, hvor den alvorlige hellige Stemme ovenfra taler saa lydeligt til os! Hvad dengang, eensomme i Selskab med Døden, vore Hierter fælleds følte, knyttede os med et renere, fastere Baand, end alle jordiske Forbund, som Tiden sønderriver.

Om de Dage, som bortgik i lige Bekymringer og lige Uroe, siger jeg intet, og dvæler kun ved dem som frembragte et kort Haab og Enden paa alle de Ønsker og Planer, som nu sysselsatte min Siæl. Frue Neuhaus opvaagnede af sin Bedøvelse, hun saae sig om, spurgte om mange Ting, rækkede mig Haanden, bemærkede min Bleghed, og gav os paa vore haabefulde Spørgsmaal til Svar, at hun nu følte sig fuldkommen vel og uden Smerte. Jeg var beruset af Glæde, jeg græd og loe, knælede ned for hende og udtalte mine glade Forhaabninger. Hun rystede smilende med Hovedet. „Skuf dig ikke, kiære Sophie, sagde hun, mit Liv er tilende, jeg seer

det uden Bedrøvelse. Du har forsødet mig de sidste Aar, du har i den ædleste Forstand været en Datter for mig. At jeg anseer dig ganske som saadan, vil mit Testamente bevise, som alt var giort førend dit Giftermaal. Du er min eneste Arving. Erindre mig som en kiær Moder, forglem mig ikke og vær mine troe Folk det, som jeg var Dem."

Jeg var forstenet og formaaede intet Ord; men en Fylde af smertelige, bittre Fornemmelser sammenpressede mit Hierte. Den gamle Læge fæstede sine Blikke stivt paa mig, og Madam Bærens greb efter min Haand for at kysse den. Oprørt i mit Inderste trak jeg den fra hende, og giemte mit Ansigt hos den kiære Syge, som udmattet sank tilbage. Vilhelm var altsaa forskudt, reent forglemt og jeg skulde berøve ham hans Formue? Ak, ikke allene hans Arv, ogsaa hans Moders Kierlighed og Velsignelse skulde jeg fratage ham! hvad jeg følte maatte staae skrevet i mine Træk; thi et godt Menneske forstod mig; Forsynet sendte mig en ledende Haand som jeg aldrig havde mere nødig end nu. Jeg overlod Madam Bærens Pladsen ved Sengen, og gik ind i et aabentstaaende Sideværelse, for at lade mine Taarer frit Løb. En sagte Haand tog Tørklædet fra mine Øine. Det var Doctoren, som stod ret alvorlig, men ogsaa ret venlig for mig.

„Har jeg seet ret, kiære Frue Frank, sagde han, saa har Deres Frue Tantes Erklæring virkelig overrasket Dem og ikke behageligt. Naar dette var, saa havde jeg nok Mod til at yttre noget, som hidindtil har været dybt indesluttet i mig — fordi — jeg miskiendte Dem."

„O Hr. Doctor, svarede jeg, hvor smerteligt krænker De mig! Var det mueligt, at De havde tilskroet mig den Hensigt at tilrane mig en Lykke, som ikke tilkommer mig? Troe De mig, jeg forstaaer ikke engang at skatte denne Lykke; Millioner kunde ikke igien give mig, hvad jeg besad hist under det beskedne Tag."

„Jeg beder Dem hiertelig gierne om Tilgivelse, sagde han, og trykkede min Haand — Aarene, og mange lignende Erfaringer gjøre mistroisk, og Alt hvad jeg hørte af Madam Bærens, som længe har vidst om denne Foranstaltning, bestyrkede min Indbildning. Men vil De intet besidde med Uret, saa kunde De vel først virke til Sønnens Beste, om hvem De maa have hørt tale. Gielder mit Vidnesbyrd noget hos Dem, saa troe De mig, han er ikke det, som hans forblindede Moder holder ham for. Vist nok, kiære Frue Frank! behøver De Mod for at gjøre denne gode Gierning. Det kunde maaskee mishage Deres Mand og tildrage Dem Fortræd af Deres Svigermoder, at De handlede uden deres Raad; men det gielder Øieblikket, og at gjøre Ret

er Gud velbehageligt; derfor kan man ogsaa nu engang undvære Menneskenes Samtykke."

„De skal være min Fortrolige, kiære Doctor, raabte jeg. Hielp De mig at fuldbringe det, som jeg allerede længe har ønsket. Jeg kiender Vilhelm; han er her, og min største Længsel bliver opfyldt, naar jeg seer ham i hans Moders Arme. Ogsaa veed jeg at ingen vil misbillige mit Haab, naar vi blot ikke sætter min Tantes Liv i Fare ved en saadan Rystelse."

„Det er ikke mere at hielpe, svarede han mig høitideligt. Troe De heri min Indsigt, og lad os saasnart som muligt giøre, hvad vi skulle. Jeg vil selv forberede hende, og derefter overlade Dem det øvrige. Madam Bærens maa vi bortfierne; ogsaa det paatager jeg mig; hun hader den unge Neuhaus og er ikke uskyldig i hans Ulykke. Hans gode, svage Moder har staaet under en slet Veiledning, og vel os, dersom vi igien kan giøre godt, hvad Andre har umaget Dem for at giøre ondt."

Doctoren forlod mig, og jeg var nu allene med en Smerte i mit Bryst, som kun det Ønske endnu at giøre noget Godt, gav en velgiørende Ligevægt. At jeg nu mistede mit Livs bedste Veninde, at mit Hierte nu blev berøvet Gienstanden for dets ungdommelig varme Kiærlighed, følte jeg med dyb Sorg, og havde ingen Taarer til at begræde det

med. Den gamle Mands alvorlige Udsagn rørte mig med en dødelig Skræk; mit Øie var tørt, men det syntes mig, at mit hele Liv indskrænkede sig til disse Dages Virksomhed og derpaa nedsank i en øde Nat. Madam Børens kom for at sige mig, at hun paa Doctorens Befaling tog med Vognen til mit Hiem, for skaanende at underrette Frue Frank og min Mand, og maaskee bringe dem med hertil. Ordrig udtalte hun sin Sorg, og satte den Glæde ved Siden, herefter at tilhøre mig og Mine. Jeg hørte tøus paa hende. Da hun var borte og Alt var stille som Døden omkring mig, lyttede jeg skiælvende paa Doctorens Stemme i Sideværelset. Han talte længe; kun enkelte Toner afbrød ham undertiden. Jeg fornam endelig en sagte Hulken og hørte Doctoren gaae frem og tilbage, formodentlig for at give den Syge noget Styrkende. Efter en lang Pause, hvori jeg ikke vovede at aande, kom han til Døren og raabte paa mig. Jeg traadte ind. Mit Hierte bankede saa heftigt, at det truede at qvæle mig. Frue Neuhaus saae dødbleeg ud og græd heftigt; hun udstrakte sine Arme imod mig. Doctoren gik ud. Hvad hun nu sagde, hvad jeg talte for Vilhem — hvor kunde jeg fortælle det! Ak, hun var saa blød, saa tilgivende, saa lykkelig over hans Tilbagekomst! men kunde mit saarede Hierte endnu lide noget, var det over den Opdagelse, at min Mand

havde fortiet Vilhelms sidste Brev for den sørgende Moder, slet ikke givet hende nogen Ahnelse om hans angrende Hierte. Et frygteligt Lys faldt i min Siæl. Dobbelt vigtigt var det mig nu, ingen Deel at have i et saa grusomt Forræderie, og jeg bønfaldt Frue Neuhaus for hendes Kiærligheds Skyld, intet — slet intet at efterlade mig, uden en Erindring af ringe Værdie. Hun streed imod dette Forlangende, og jeg bad paa nye. Hun vilde dele imellem mig og Vilhelm; men mine Taarer formaaede hende endelig til et Løfte, som giorde mig rolig. Penge og Gods havde altid forekommet mig saa lidt ønskeværdige. Jeg havde været lykkelig uden dem og ulykkelig med dem; hvor ulykkelig, det blev mig nu først ret klart. Mig syntes at min Roe vilde for evig være tabt ved en Deel af denne Arv. Hvad Doctoren havde troet om mig, havde maaskee flere troet, hvis kolde Hierte ikke forstod min varme Hengivenhed for den barnløse Kone — og hvad der sandsynligviis var skeet for at fierne den retmæssige Arving fra hendes Hierte; — dette stod nu for min rystede Siæl, og manede mig om at giøre Alt, for at gaae ganske fattig fra denne Dødsseng. —

Det længe ønskede Øieblik var nu kommet; jeg kunde føre Sønnen til Moderen. Jeg hørte skiælt bag hendes Sengeomhæng, hvorledes hun takkede Gud

for de Timers Lykke, han endnu skiænkede hende; jeg hørte de meest rørende Kiærligheds, Angers og Tilgivelses Ord, og følte, hvad vi engang vil fornemme paa hiin Side, naar alle adskillende Skranker falde og alle Gode lære at kiende hverandre og forenes! men jeg hørte ogsaa Erklæringer som saarede mit Hierte ulægeligt. Af Vilhelms angrende, ganske aabne Tilstaaelser, af Moderens Spørgsmaal og blide, omme Bebreidelser kom tydelig for Dagen, at en fiendtlig Magt havde staaet imellem dem begge, og at den sindige Styrerinde af den ulykkeligste Adskillelse var min Mands Moder. Under Skin af at være begge venlig hengiven, havde hun altid mere udvidet Kløften, med stor Klogskab benyttet saavel Moderens som Sønnens Karakteerer til et Formaal, hvorover jeg gyste. „Tilgiv, saa skal Eder tilgives, sagde Frue Neuhaus med en blid Stemme. Jeg trykkede Haanden paa mit modstræbende Hierte, og bad Gud lære mig af Hiertet at istemme disse Ord.

„Hvor er Sophie?" spurgte hun nu, og jeg traadte frem. Hun trak mig ned til sig. „For denne Time takker jeg dig, gode, troe Siæl, sagde hun, og at jeg nu dør rolig, er dit Værk. Ak, Vilhelm, havde vi tidligere lært hinanden at kiende, hun havde da været Din, og min Datter. Si-

den jeg kiendte hende var dette min Siæls Ønske; det skulde ikke vorde opfyldt."

„O min Gud!" — udraabte Vilhelm smertefuldt og bedækkede sit Ansigt med sine Hænder; som en elektrisk Straale bævede hans Udraab igiennem mit Bryst; dets mørkeste Kroge vare oplyste. Jeg saae en Lykke, som jeg kunde have opnaaet, Besiddelsen af et Hierte, som fra det første Øieblik slog mit imode, et Liv i Kiærligheds Arme, alle gyldne Ungdomsdrømmes Virkelighed — jeg vidste med en forunderlig Vished at mine Følelser gienlød i Vilhelms Hierte — men det som havde kunnet give os Himmelens Salighed, blev os nu kundgiort for at vække os til en uendelig Kamps Qvaler. De faae Ord som Frue Neuhaus maaskee uforsigtigt havde udtalt, giorde Udslaget for mit Hiertes Rolighed! De raabte de slumrende Længsler til Live, hvis Tilværelse jeg ikke ahnede, de gave Skyggebillederne Farve og Glands og hvad jeg tidligere ikke havde vovet at tænke, det spandt sig alt længere og længere fort paa den Trylletraad, som de havde rækket mig.

Vi tilbragte Dagen og Natten forenede ved Sygesengen; ogsaa Doctoren blev hos os. Kun een Time om Eftermiddagen, som Frue Neuhaus anvendte til at forandre hendes sidste Villie, maatte vi bortfierne os. Minuterne vare os kostbare; vi vidste jo, hvor hurtigt de vilde bortile. Tanse som

Natten om os, enhver hensunken i Ahnelser om Døden, omgave vi den døende Veninde og bævede ved ethvert langsomt Slag af Taarnuhret, som snart maatte slaae hendes sidste Time. Klokkeslagene om Natten har noget eget Rørende, og aldrig hører jeg deres dumpe, høitidelige Toner lyde gjennem dens Stilhed, uden at fornemme en heftig Bevægelse. Ak, faae sværmende Glade undtagne, trænge de jo kun til den Ulykkeliges Øren. Den lidende Syge, som længes efter Dagens Lys, den Haabløses vaagende Hjerte, som væder sit Leie med sine Taarer, den fortvivlede Kiærlighed ved den Elskedes Dødsleie, for dem toner dets Klang. For dem betegner disse Toner Tidens Løb, som den Lykkelige, slummrende og drømmende, ikke maaler.

Henimod Morgenen hensov vor Syge for ikke mere at opvaagne! Vilhelm var ikke til at faae bort fra hende, hans Smerte var grændseløs, men stum. Mig førte Doctoren paa mit Værelse, hvor jeg nu efter saa lang en Anstrængelse af alle mine Kræfter, nød en Roe, som stod i den største Modsætning til mit oprørte Gemyt. Denne Roe, efter Ophørelsen af et Liv, om hvilket Alle vare beskiæftigede med ængstelig Omhue, det fuldkomne Øde i vore nærmeste Udsigter, Traadenes Sønderrivelse i al vor Tænken og Ønsken er den skrækkeligste Qval for et Men-

neskehierte, hvor Haab, Sorger og Forventninger ere ligesaa nødvendige, som dets ustandsede Slag.

Reisevognen, som holdt for Huset, kaldte mig først atter ud af min Bedøvelse, ind i Livet. Frue Frank, min Mand og Madam Bærens stege ud; jeg maatte gaae dem imøde for at forberede dem paa det, som var skeet. Doctoren havde allerede modtaget dem og da jeg traadte ind i Værelset, sagde mine Taarer strax, hvad han endnu ikke havde fuldendt. Henrik omfavnede mig omt; jeg græd ved hans Bryst, og søgte i hans Deeltagelse igien at finde Troen paa ham, som var mig saa uundværlig til mit Livs Lykke. Doctoren begyndte nu at fortælle, at Vilhelm var ankommen for nogle Dage siden, at hans Moder havde seet ham og ganske udsonet sig med ham. — Henrik havde sluppet mig af sine Arme; jeg saae paa ham, han blev bleeg og kastede et Blik paa mig, hvori alle Mistroens, ja Hadets Torne vare forenede. Han taug. Men hans Moder spurgte i en skiærende Tone: Hvem der havde vovet at bedrøve hendes Svigerindes sidste Øieblikke ved dette Syn.

„Jeg, Frue Commerceraadinde, svarede Doctoren hastigt. En rolig dsende Moders Velsignelse er derfor bleven mig til Deel, og Ingen som elsker Fred iblandt Mennesker, vil miskiende min Handling.“

Endnu samme Aften blev Testamentet aabnet. Vilhelm, som hidtil ikke havde været synlig for nogen af os, traadte da først iblandt os ind i den stille ode Sal. Hans Aasyn opfyldte mig med usigelig Bedrøvelse. Jeg fandt ham meget forandret, bleeg, mat; Haarene forsømte og uordentlige, Øinene uden Liv. Det var mig, som om jeg maatte gaae hen til ham og sige ham noget Hierteligt og Venskabeligt, men jeg blev mit Hierte til Trods og vovede kun imellem at henvende mine Blikke til ham. Tvungen høflig nærmede Henrik og hans Moder sig den Indtrædende. De stammede begge noget, hvoraf jeg kun forstod Henriks Undskyldning for Brevet; han svarede adspredt, koldt og uden Deeltagelse. — Det var piinlige Øieblikke for os alle. Nu blev Testamentet aabnet og Vilhelm var deri nævnet som eneste Arving. Til mig vare 8000 Rdl. og den Afdødes Perlesmykke, til min Svigermoder, Henrik og Lægen nogle kostbare Gaver og til hendes Folk anseelige Livrenter udsatte.

Vilhelm gik bort saasnart som mueligt, og vi vare nu allene i Selskab med Doctoren. En trykkende Stemning hvilede paa os, Ingen talte, og blev et Ord vexlet, saa bar det Præget af den piinligste Tvang. At det ikke var Sorg som syvselsatte Henrik og Frue Frank, var eenfaldende, og jeg vid-

ste allerede for meget, til ikke at see dybt i deres Hierter. Endelig, efter det sørgeligste Aftensmaaltid, som nogentid blev nydt, gik Doctoren, og Henrik ønskede os strax efter hans Bortgang, kort og vredt: god Nat. Jeg vilde følge ham, men han viiste mig ublidt tilbage. Jeg er ikke vel, sagde han haardt, og ønsker at være allene. Frue Frank gik heftig op og ned i Værelset. Hun saae ogsaa imellem skarpt paa mig og syntes at kiæmpe med sig selv, om hun skulde give sine stormende Følelser Ord.

„De har vel der udført en smuk Romanstræg, Frue Datter — begyndte hun, og umagede sig forgiæves at smile — Landstrygeren kunde ikke komme beleiligere og for et Tilfælde kom han næsten alt for beleiligt. Har De kaldet ham og tabt falt af Syne, hvad De er mig og Deres Mand skyldig, saa vil De i det mindste fortryde det, naar jeg siger Dem: at min Svigerindes hele, store Formue tidligere var Dem bestemt, og at De ved Deres Indblandelse i fremmede Anliggender har forspildt en Lykke, som blindthen var tilfalden Dem."

„De tager feil, svarede jeg i den høieste Bevægelse, dersom De troer mig uvidende herom. Frue Neuhaus sagde mig hendes Bestemmelse for nogle Dage siden, og dette bragte mig saameget mere til ikke at holde Sønnen borte fra Moderen. Mere

kan je heller ikke rose mig af, end at have giort dette. Han var her uden min Medvirkning; det var ret synlig en Tilskikkelse. Hvor hiertelig takker jeg ikke Gud herfor! jeg havde besiddet hans Arv med Uret og var vist aldrig bleven glad mere."

„Nu, i Sandhed, — sagde hun — det er utroeligt, at man kan drive Daarskaben saa vidt. Saa ønsker jeg, at De da nu maae blive ret glad. Jeg for min Deel seer med Bedrøvelse en Kones Formue, som jeg elskede uagtet hendes utallige Svagheder, i saa uværdige Hænder, og havde hellere undt Enhver anden den, end den, som har forkortet hendes Dage."

Med Møie undertrykte jeg et saaret, oprørt Gemyts bittre Fornemmelser, og gik vaa mit Værelse. Hvilken Fremtid saae jeg imøde. Jeg bad Gud om Mod og Hengivenhed, og da jeg ikke haabede at sove, aabnede jeg Vinduet og saae ud i Vinternattens Stilhed. Af en nærliggende Hytte lød den fleerstemmige Sang af en geistlig Melodie, som jeg i min Barndom fortrinligt elskede. Den beroligede mig forunderligt; jeg istemmede den sagte og blev derved hensat i den tidligere vante, blide Hiertefred. Forestillingen om en utroelig Egennytte, en bestemt Haardhed, som nylig paatrængte sig mig, giorde nu Plads for en ædlere Sorg; min Siæl var igien aaben for den Bortsovedes Billede, som slum-

rede i sød Roe neden under mig, og for en lidende Vens veemodige Erindring. Jeg søgte mit Leie og, for første Gang efter et langt Savn, lykfaliggiordes jeg ved en let, alt udslettende Søvn. Ak! hvor ugierne saae jeg den om Morgenen vige og mig atter overgivet til Smerten. Den første Opvaagnelse efter et stort Tab udkræver den meste Siælsstyrke! hvor tungt er det af Søvnens beroligende Arme, atter at indtræde i den sørgelige Virkelighed, at udholde Livets Tummel, som vi intet mere love os af, at optage i os de smaa Sorger, som ere den Lykkelige saa vigtige! — Ved en uvis Ulykke, som endnu tillader at haabe, ere Dagens første Straaler vederqvægende for det opvaagnede Øie; thi De forjage de mørke Ahnelser og aabne det lyse Haab Veien; men er Ulykken vis — er den der og uafvendelig, da saarer Solens Lys os, og vi indhylle gierne vore natlige Sorger i Nattens Skygge, fordi den er mørk og taus som et dybtkrænket Gemyt.

Tidlig i Dagbrækningen og uden al Pragt blev vor Afdøde baaren til Hvile. Saa havde hun villet det. Men det hele Sogn sluttede sig uanmodet til det sørgende Tog og Taarer vare hendes Liigfølge. Efter denne Ceremonie var vor Afreise bestemt. Vilhelm havde erklæret Lægen, at han ogsaa sandsynligviis strax tiltraadte en lang Reise. Saa tog jeg da for stedse Afskeed fra disse Mure,

som længe vare mig et gjæstfrit Sted, for stedse med mit Fødesteds Marker, med mine Kiæres Gravhøie. Jeg besøgte dem den sidste Aften ganske eensom, og hos disse var mig den tungeste Prøvelse bestemt. Mørket faldt allerede paa Omegnen. Solen oplyste kun Kirketaarnets Spidser; I Himlens klare Blaae svømmede Maanen sølvhvid og kastede sit blege Lys paa Kirkegaardens Gravhøie. Da kom en mandlig Skikkelse frem tæt bag ved mig og mit Hierte kiendte ham. Det var Neuhaus, som jeg, efter hans Moders Død, kun havde seet eengang i Vidners Overværelse. Medlidende rækkede jeg ham Haanden; deeltagende Ord behøvedes ikke. Han holdt den fast og trykkede den til sit Bryst. „Dette er det rette Sted, sagde han, at tage Afskeed fra alle jordiske Glæder; her vil jeg sige Dem Farvel. Jeg saae Dem gaae herhen og fulgte Dem. Jeg vil reise. Ikke fordi jeg nogensteds haaber Nydelse, eller blot Lindring i min Ulykke — nei! den hele Jord er mig lige øde. Men jeg maa lægge Have imellem mig og min Lykke; dette synes mig lettere end — altid at vide den nær, uden nogentid at opnaae den. Sophie, bliver De vred paa mig, dersom jeg nu udtaler, hvad jeg saalænge har fortiet? Hør De paa mig som en Veninde; det er den eneste Velgierning De endnu kan vise en Ulykkelig.“

„Tal De, sagde jeg beklemt, Venskabs Deeltagelse er Dem vis.“

„De maa ahne, vedblev han, hvad der blødgiorde mit længe kiølnede Hierte, lærte mig at indsee mine Feil, betvinge mit stive Sind, og førte mig angrende for min Moders Fødder, af hvem jeg troede mig uretfærdigt forskudt og hadet. Kiærlighed til Dem, Sophie, som opvaagnede i det første Øieblik, da jeg saae Dem paa mit Yndlingsbiergs muntre Høider. Jeg troede Dem frie og overlod mig til det velgiørende Indtryk! dog jeg fortiente ikke at være lykkelig; De tilhørte en Anden. — Hvad jeg leed ved denne Opdagelse, hvordan jeg kiempede, for at underkaste mig Skiæbnens Dom, det vilde De ikke begribe, om jeg endog formaaede at skildre Dem det. Jeg kom hertil. Anger og barnlig Smerte opfyldte mig ganske. Da maatte jeg erfare, at fremmed Liist havde bedraget mig for mit Hiertes Roelighed og tillige for min høieste jordiske Lykke. Jeg kunde have besiddet Dem; at forene os var min Moders kiæreste Ønske! disse Ord ere faldne brændende i mit Hierte og ville aldrig, aldrig mere udslettes. De forfølge mig overalt, jeg hænger ved dem, og drømmer, hvorledes det vilde have gaaet, dersom jeg efter min Søsters Død, havde maattet vise min Moder mit bløde Gemyt; jeg lever kun i denne forgangne Tid og fordyber mig med Glæde i Smer-

ten af saadanne Drømmerier. — Sophie, ved mine unævnelige Lidelser spørger jeg Dem nu: Er De lykkelig? Elsker De den, som De tilhører. Deres Svar bestemmer min Skiæbne, mine Handlinger, mit hele tilkommende Liv."

Han taug og saae paa mig med et Blik, som evig vil leve i min Erindring. Hvad skulde jeg svare? til Aabenhiertighed, til mine inderste Følelsers fortroelige Hengivelse raadede mit Hierte; en advarende Stemme modsagde dette lydeligt. Jeg indviede mig til ogsaa at fornægte denne korte Lykke, indviede mig til evig Sorg, og sagde skiælvende: „Ja, jeg elsker Henrik med en varm, endskiøndt rolig Tilbøielighed; jeg er tilfreds og finder min Lykke i hellige Pligters Opfyldelse."

„Saa velsigne Gud Dem med alle hans Velsignelser. Tænk De venligt paa mig, som paa en Fattig, der intet medtager i det Fierne uden Deres Erindring og den Følelse at have forspildt Livets Lykke!"

Han omfavnede mig grædende; jeg lænede mig udmattet til hans Bryst. Det var et Øieblik Lykke! O, havde jeg turdet sige ham, hvad jeg følte! mig syntes, da havde den videste Afstand ikke været nogen Adskillelse for vor Kiærlighed. Men jeg stod ved min Fadere Grav og den Tanke, at han kunde

see ned paa mig og glæde sig over sit Barn, var mit Skiold imod Medlidenhed og Kiærlighed. —

Hans Arme slap mig og jeg havde en bange Forudfølelse af evig Eenlighed og evig Adskillelse. Maanen lyste klart i hans vaade Øine: jeg prægede hans Billede dybt i min Siæl for aldrig mere at glemme det. — Dette Sted seer jeg vel aldrig igien, sagde han stærkt rystet, men det er mig for evig helligt. Skiænk mig ogsaa den Glæde, at De, dersom Deres Fødested er Dem kiært, vil imellem besøge Deres Vens Huus. De vil deri altid blive modtaget som dets Beherskerinde. Kom De nu og da hertil, beboe disse forladte Værelser, at min Moders og hendes ulykkelige Søns Erindring ikke bliver Dem fremmed. Lover De mig det, saa veed mine Tanker dog at finde Dem paa eet Sted! —

Jeg lovede det og vi skiltes ad. Mine Blikke fulgte ham indtil han forsvandt bag den lille Kirkegaardsport og endnu længe dvælede jeg i de Dødes stille Selskab. Min Kiærlighed, min Ulykke, den smertelige Overbeviisning at være bedraget for Qvindens eneste Lykke, begrød jeg her med hede Taarer; jeg bad Gud om at styrke og befæste mit svage Hierte, og at bevare mig en Beviisthed, hvis velgiørende Trøst jeg i dette Øieblik saa levende følte.

Med saadanne Følelser i mit Indre betraadte jeg atter vort Huus, hvor ydre Storme af alle

Slags vertede mig. Henriks og hans Moders Opførsel imod mig var ganske forandret, jeg kiendte dem ikke igien. En dødelig Kulde giorde mig min Ægtefælle fremmed; han undveeg mig overalt, og maatte han henvende et Ord til mig, saa lyste Tvang og Modvillie tydeligt ud af hans Træk. Aabnere udtalte Frue Frank sig. Hun forsømte ingen Leilighed til at forekaste mig i de meest krænkende Udtryk min Fattigdom, og det som jeg før aldrig havde sørget over, blev mig nu en Kilde til bittre Taarer. Forgiæves forsøgte jeg alt for at giøre vort Forhold blot taaleligt. Pligten foreskrev min Opførsel og jeg fulgte den trolig. Kiærlighed og Agtelse havde ikke mere nogen Deel deri. Henrik undsaae sig nu ikke længer for, at lade den længe dulgte Kiærligheds Flamme frembryde i aabenbar Lue, og mig blev intet tilovers uden i stille Bortfiernelse fra dem alle at tilbringe en eensom Tilværelse. Gierne unddrog jeg mig de støiende Fornøielser, som snart efter den første Sørgeuge begyndte paa nye. Jeg kunde uden Falskhed kalde mig syg, min lidende Skikkelse modsagde ikke dette Foregivende. Naar jeg stod saa bleeg, saa bedrøvet og falmet ved Siden af den glade, herligt smykkede Minna og de høie Speile viiste mig paa engang vore Skikkelser, kunde jeg begribe Henriks Følelse, men mit Hierte blev derfor ikke mindre dødeligt angrebet ved disse Betragtninger.

Han, for hvem Pragt og Glimmer havde saameget Værd, hvorfor valgte han mig, som aldrig besad Skiønhed og saae dens korte Blomstring saa hurtigt visne for Livets Vinterfrost!

Min opmærksomme Agtpaagivelse undgik det imidlertid ikke, at Henriks Sind laae under for en indre Uroe og jeg bemærkede dette med Smerte, fordi jeg ansaae vor Forening for Aarsagen hertil. Han smilede vel, som ellers, men tvunget; han hensank ofte i mørk Eftertanke, hvoraf han meisomt udreev sig, for at kaste sig i den voldsomste Strøm af Forlystelser. Hele Nætter blev der nu spillet hos os; dette syntes at være Henriks kiæreste Beskiæftigelse. Naar Alle søgte Roe, blev han vaagen, og saae den næste Morgen bleeg og forstyrret ud. Ingen bemærkede dette uden jeg, de vare Alle glædeligt sysselsatte, kun jeg havde Tid tilovers for Andres Skiæbne, og nu var det til mig at handle. Jeg følte at Henrik kunde kun ved en Skilsmisse fra mig endnu blive lykkelig, og hvad jeg aldrig vilde have giort for min egen Roelighed, det maatte for hans blive mig Pligt. Efter mangen Kamp og tung Overvindelse, besluttede jeg at tilbyde ham sin Frihed, og med en skiælvende Stemme bad jeg ham om en kort Samtale.

Han saae fremmed og koldt paa mig. „Hvad angaaer det, sagde han; vi ere allene. Dog tilstaaer

jeg gierne, at jeg er meget levende beskiæftiget med andre Ting, og ikke just nu stemt for Klager og Forestillinger."

„Maaskee, svarede jeg, møder dine Tanker det jeg vil sige; i det mindste er jeg saa langt fra, at begiære noget for mig, at jeg meget mere veent forglemmer mig selv, for at befordre dit Vel. Du er ikke lykkelig Henrik, og jeg kommer for at spørge dig, om du kan blive det naar vi løser et Baand, som staaer dine Ønsker iveien.

„Hvordan falder du derpaa? — spurgte] han hastigt, og i hans stivt paa mig fæstede Øie laae noget Haanende, som jeg ikke udholdt — hvorfor falder det dig nu ind, just nu? Troer du at vide noget som bestemmer dig? hvem har raadet dig til dette Skridt?"

„Jeg forstaaer dig ikke og veed ikke at svare paa dine Spørgsmaal. Lad min Følelse vederfares den Ret, at den længe fornam din Kulde, din Kiærlighed for en Anden. Saa længe kun jeg selv leed, oprørte en Tanke mig, som modsiger alle mine Grundsætninger; men nu, synes du at lide og saa vil jeg gisre det eneste for dig, som staaer i min Magt. Modtag dette Offer, foreen dig med Minna og gior hende lykkeligere end mig. Men mit krænkede Hierte være i dette Øieblik det Spørgsmaal tilladt; hvorfor har du udrevet mig af min

stille Huuslighed, maaskee fra en bedre Lod, for at dynge alle Livets Qvaler over mig? —

„Jeg vil, sagde han mork, besvare dine Spørgsmaal ganske aabenhiertigt. Mig synes vi staae med hinanden paa den Fod, at Forstillelse intet nytter. Jeg elskede Minna førend jeg kiendte dig, men min Moders Villie og Omstændigheder, som giorde mig det nødvendigt at giøre et riigt Giftermaal, adskilte os. Min Tante tilvendte dig sin Kiærlighed; at du ogsaa vilde blive hendes Arving erfarede vi igiennem Madam Bærens. En Forbindelse imellem os syntes nu min Moder passende og fordeelagtig; min Forstand indsaae at hun havde Ret; fra Minna var jeg engang adskilt og dig troede jeg beielig og modtagelig for den Dannelse, mine Forhold kræved. Om du var det, maae du spørge dig selv. Du hængte haarnakket ved dine landlige Sædvaner; jeg maatte daglig med Smerte føle, hvor upassende jeg havde valgt. Mit Hierte var tomt og længtes efter forrige Glæder; da saae jeg Minna paa en Reise og var fra den Tid ulykkelig, og troede ikke at burde fornægte mig den eneste Lykke, at nyde hendes Omgang og hendes muntre, oplivende Selskab. Kiærlighed havde jeg ikke for dig; men du maa give mig det Vidnesbyrd, at jeg tog din Tilfredshed i Agt, indtil du underfundig forstyrrede min, og giorde et Offer unyttigt og forgiæves, som

jeg med Nolighed havde bragt Fornuften og den barnlige Pligt."

Taus havde jeg hørt ham til Enden; en Følelse tusinde Gange mere sønderrivende end alle mine tidligere Lidelser rasede i mig; men Stolthed og Selvbevidsthed undertrykkede mine Taarer. Længe havde jeg ahnet, hvad jeg nu maatte høre; men at høre dette af denne Mund, skiar mig i Hiertet. Jeg saae min Ungdom med alle dens Glæder og Forhaabninger opoffret, saae min forklarede Venindes Kiærlighed og Velsignelse vendt til min Fordærvelse ja, endog de Selvbedrag, som hidtil bandt mig til Livet, tilintetgiorte. Jeg maatte foragte den Mand, som havde opoffret Kiærlighed for Guld, som selv i Skiødet af Overflod kunde give den ulykkelige Minna til Priis for Kummer, og hykkleriſk bedrage mig, for at formere sine Riigdomme. At undflye ham var nu mit nærmeste Ønske. Han holdt mig tilbage.

„Vil du ikke høre, hvad jeg endnu har at svare paa dit Forslag? Var det virkelig for min Skyld du giorde det, saa lad Alt blive som det er; om en kort Tid vil vor hele Stilling forandre sig. Har du et Øiemed for Dig, saa driv Sagen; giør hvad du vil, min Lykke har for evig faaet sit Naadestød.

Uger bortgik, førend jeg lærte at forstaae disse Ord, som desuden kun som en fiern Lyd havde naaet mit Øre. Jeg var for uerfaren til at formode, hvad her i Londom truede; jeg saae kun Pragt og Glands; hvor kunde jeg tænke at dette stolte Huus kunde falde, og dets Besidders hele Lykke begraves under Ruinerne. Frygteligt overraskede Sandheden mig, da en Morgen min Mand var forsvunden, da hans Folks Bestyrtelse, Moderens angstfulde Spørgen forraadte det Uventede, og Alt hvad vi besad blev taget i Beslag. Minna grød kraftesløs, hun tænkte kun paa ham: Moderen laae længe i Afmagt, hvoraf hun kun opvaagnede for med Fortvivlelse at føle Faldet fra hendes Høihed, og selvpinende at udmale sig hendes tilkommende Lod med de sorteste Farver. Jeg vilde pleie hende, hun stødte mig haardt fra sig. Hun vilde ikke taale Synet af mig og kaldte mig sin Ulykkes Stifterinde. „Arven efter Frue Neuhaus vilde have reddet os, sagde hun; det er Deres Skyld at vi lider, at jeg døer barnløs og i min Alderdom seer Mangel imøde. De har aldrig eiet noget og maatte fra Ungdommen af vente et underordnet Liv; slige Folk bliver det let at støde en uvant Lykke fra sig. Men hvem gav Dem Ret til at vælge for os? Sørg De i det mindste for Dem selv, og befrie mig fra Deres Aasyn, som forøger min Ulykke."

Ak, var det ikke formeget for mit betyngende Hierte, ogsaa at bære denne Bebreidelse? Forgieves sagde min Samvittighed mig, at jeg havde giort Ret; forgieves hørte jeg Verdens almindelige Stemme anklage denne mageløse Ødselhed; i mit Bryst blev en Troe, som intet formaaede at slovgiøre. Hvad der skulde blive af mig, bekymrede mig lidet. Min Arvedeel havde Strømmen taget med sig, jeg giorde ingen Fordringer derpaa. Min eneste Trøst var den Efterretning, at Frue Frank havde reddet en Sum, som vel ikke forslog til Overflod, men dog til Underholdning. Jeg maatte nu forlade dette Huus, og giorde det gierne, dets Vægge trykkede mig, de indsluttede saamange bittre Erindringer. Paa det Spørgsmaal: hvorhen? som paatrængte sig mig, stod klart og venligt det Tilflugtssted for mig, som Vilhelms sidste Ord havde tilbudet mig. Han kunde ikke ahne, hvor snart jeg behøvede et reddende Fristed, og hvilken Trøst det gav mit Hierte at modtage det af ham.

Foraaret stod i sin fulde Pragt og Herlighed, da jeg kom paa Landet; mig var det i den stille frie Natur som et Barn, der efter en tung Drøm opvaagner ved sin Moders Bryst. Mit Liv begyndte en nye Epoche. Jeg maatte være virksom, for at erhverve mig mine Fornødenheder, og et ret glad Mod bestræbede mig hertil. Der gives intet mere

lykſaliggiørende end en nødvendig Virkſomhed, og intet vugger ſødere i Søvn end Erindringen om et flittigt Dagværk. Dette følte jeg ſnart ved den Roe ſom min Siæl vandt, ved den blide Lysning ſom begyndte at ſkinne giennem min Fremtids Nat. Ogſaa var mig ſtrax i Begyndelſen af min Eenſomhed mere end een Glæde beredt. Jeg havde i det Værelſe, jeg tilforn beboede, huusligt indrettet mig; de andre beſøgte jeg kun undertiden, ſom man i Fritimer beſøger kiære Venner. Her dvælede en venlig Giæſt, ſom jeg gierne ønſkede nær og deeltagende om mig; jeg troede ikke, endnu at finde Venſtab iblandt de Levende.

En Aften, da jeg fra Haven gik tilbage i Huſet, ſaae jeg en Mand komme imod mig i den lange Allee. Først ſeent kiendte jeg ham med megen Glæde igien; det var den gamle Hr. Frank, fra hvem jeg ved min hurtige Afreiſe ingen Afſked havde taget. Hiertelig rørt over, at han opſøgte mig her, fordobblede jeg mine Skridt, og modtog ham taknemueligt ſom en ſand Ven. Han var, ſom altid, frygtſom og ængſtlig; det undgik mig ikke at han havde noget paa Hiertet, hvortil han ingen Indledning kunde finde, og jeg ſøgte at ſtyrke hans Tiltroe i det jeg ret aabent yttrede min Glæde over, at ſee ham igien og ikke at være forglemt af ham. „Jeg veed ikke, ſagde han derpaa, om De ſiger alt dette

af Godhed og Medlidenhed med mig gamle Mand, men det rører mig til Taarer og giver mig Mod til at aabne Dem mit hele Hierte. Jeg troer, at det som jeg har for, trænger egentlig til en ret klog Veltalenhed og jeg vil forebringe det slet nok. Derfor beder jeg Dem, hør ikke paa mine Ord, men tænk paa mit Hierte, som ikke kunde føle redeligere for Dem, om endog den kiære Gud havde sat mig Dem ganske nær. Seer De, kiære Frue Cousine, jeg har Ingen paa denne Jord og De er ogsaa nu ganske eensom, og kunde maaskee forunde mig at leve i Deres Nærhed. Jeg vilde ikke besvære Dem, ikke forstyrre Deres stille Timer, og være tilfreds med den Følelse, dog at tilhøre Nogen paa Jorden. Pleie behøver jeg ikke; men naar engang min sidste Time kommer, saa ville De trykke mine Øine til, og fælde en Taare paa min Grav. Dette var et stort Haab, Frue Cousine, og naar De skiænkte mig det, vilde det vel ikke fornærme Dem, om den gamle Samuel bad Dem om, at maatte dele, hvad han besidder, med Dem. Jeg har altid samlet, thi jeg behøvede næsten intet, og hvad De maaskee ikke veed, Vilhelm Neuhaus har udsat en lille Kapital for mig, meget for stor til mig allene. Saa tænkte jeg, den gode Gud havde givet mig den for at afbetale en stor Gield, og nu, da

det ikke gaaer Dem saa godt som De fortiener, at kunne giøre noget for Dem. Vær De ikke vred, dersom jeg maaskee siger noget Upassende, eller — saa at sige — falder med Døren ind i Huset; jeg mener det hiertelig godt, og tænker De forstaaer mig vel og forstøder mig ikke." —

Jeg var usigelig rørt over dette Beviis paa troe Kiærlighed, og Taarerne i den gamle Mands Øine, lokkede mine frem. Jeg rækkede ham taus Haanden. „Tør jeg blive her?" spurgte han. „Naar De vil dele min Skiæbne, svarede jeg, saa vil jeg tænke, jeg har igien en Fader." Han trykkede mine Hænder til sine Læber og var ude af sig selv af Glæde og hiertelig Taknemmelighed. Vi gik ind i Huset og høitideligholdt en lykkelig Aften. Ak! det menneskelige Hierte trænger saameget til Kiærlighed og Deeltagelse, og et redeligt Hrerte er os i Ulykken tusindegange mere, end den meest glimrende Forstand parret med Gemyts-Kulde. Jeg havde nu noget at sørge for, det giorde mig godt; jeg var nu ikke længer allene, var nødvendig til et Menneskes Lykke. Jeg valgte et Værelse til Hr. Frank, indrettede det, sørgede for hans Bequemmelighed, lod mig om Aftenen, naar vi kom sammen, fortælle af ham om hans smaae Beskiæftigelser og Arbeider, og lærte snart ret inderligt at skatte og elske den gamle Mands barnlige Hierte og stille, rene

Sind. Rolig, ofte munter, gik een Dag bort efter den Anden. Naar jeg ved Solens Nedgang gik uden for Byen igiennem Kornmarkerne, og disse, som i fordums Tider, blomstrede og smilede om mig, kunde jeg ofte forglemme de forgangne sørgelige Aar og dremme mig tilbage i den glade Ungdomstid, som hensvandt saa salig for mig. Kun at den søde Drøm saa snart veeg! Tanken om den Hiemløse, som tilhørte mig saa nær, bekymrede mit Hierte i enhver eensom Time, og tænkte jeg paa Vilhelm kun med Mindet om den fordringsløse Kiærlighed, der som Maaneglands svævede over mit Liv, saa var mig hiin Erindring en frygtelig Lynstraale, som grusomt oplyste mine hensunkne Dages Kummer.

Et ret glædeligt Besøg, som uventet i Midten af Sommeren blev mig til Deel, skulde ogsaa berolige mig herfor. Den gamle Doctor kom for at see til mig, og viiste mig saamegen Deeltagelse og et saa alvorligt faderligt Venskab, at jeg med barnlig Tak hvilede i hans Arme. Hans Aasyn kaldte mig saa Meget tilbage, mine veemodigste, dyrebareste Erindringer omsvævede ham. Jeg førte ham i Haven paa den skyggefulde Plads, som Frue Neuhaus holdt meest af. Her begyndte Samtalen med hendes Navn, og gik først seent over til det Nærværendes Sorger og Begivenheder.

„De seer vel ud, kiære Barn, — sagde endelig Doctoren, efter at han længe venligt havde betragtet mig — meget bedre end da jeg sidst saae Dem. Det synes som om Landluften og munter Virksomhed ere de Elementer, hvori De maa leve. Dette glæder mig overmaade, da jeg dog ved mit Raad forskylder en Deel af Deres nærværende Skiæbne, endskiønt jeg intet kan angre og er fast overbeviist om, at denne Catastrophe var engang tidlig eller sildig indtruffen. Nu — De tillade mig at sige det — er Hr. Frank maaskee ved sit Uheld bleven opmærksom, og undviger i Fremtiden de Klipper, hvorpaa al Velstand maa strande: Modesyge og Hang til at glimre." —

„Ak! sagde jeg smertelig bevæget, vil nu de bedre Indsigter nytte ham noget? Hvad han har tabt, den sikkre borgerlige Lykke, er jo dog borte og kommer ikke mere igien." —

„Sagerne staae ikke saa slet, kiære Frue, som De lader til at tænke, svarede han. Derfor kommer jeg just for at være den Første, som bringer Dem denne Trøst. Deres Mand har overdraget nogle Venner at underhandle med sine Creditorer. Det har viist sig, at han endnu som en redelig Mand kan opstaae af sit Fald, og om ikke lang Tid vil De see ham igien, og maaskee leve lykkeligere, overeensstemmende med Deres Tilbøielighed."

Jeg sukkede dybt! kun alt for vist var det, at her ikke var mere for mig at haabe. Dog takkede jeg Gud og Overbringeren af dette glade Budskab af et fuldt, glad Hierte og vogtede mig vel for at forraade noget, som maaskee kunde skade den redelige Mands Iver for Henriks Vel. Desaarsag vovede jeg heller ikke at spørge om min Mands Opholdssted, som han maatte vide. Jeg lod mig nøie med at vide ham ikke mere haabløs, og at gode Mennesker vare virksomme for hans Vel. Paa min Efterspørgsel om hans Moder, erfarede jeg at hun var vel og levede paa nye op i Haabets Solskin. Minna var hos hende. Ogsaa om Vilhelm talte Doctoren. Han var i Italien, hvor det gik ham godt, og han haabede der at finde et nyt Fædreneland.

Kun een Dag beholdt jeg min kiære Giæst, da reiste han tilbage; dog med det Løfte imellem at besøge mig og ofte at skrive mig til. Det som jeg havde hørt af ham gav min Eensomhed meget Stof til Eftertanke. En tung Byrde sank fra mit Bryst, og Henriks Billede, som hidtil ængsteligt havde beskiæftiget mig, veeg tilbage, for at give et andet dyrebart Billede Plads. Jeg vidste nu hvor jeg skulde søge Vilhelm. Under et lykkeligt Lands milde Himmel, under Myrther og Orangetræer, i Kunsternes Fædreland, dvælede min Aand hos ham! tænke paa ham turde jeg jo! det Hierte, som Henrik al-

drig havde agtet, turde kiærligt hengive sig til ham, og i Glæden over den blomstrende Natur, over Stiernernes Pragt, over den skyefrie Himmels Herlighed, ahne og føle en sød, syldfrie Berørelse med hans Aand.

Fra nu af fik jeg regelmæssig Brev fra Doctoren, som altid bragte bedre Efterretninger og lovede mig Henriks visse og snare Tilbagekomst. Han syntes ikke at ahne, hvorledes det stod sig imellem os, og at tilskrive min Svigermoder, som han aldrig havde agtet, hvad han ikke var i Stand til at forklare sig. Skiælvende saae jeg en Tidspunkt imøde, som paa nye maatte afbryde min Rolighed. Skulde jeg nu med sønderrevet, og selv det Blændværk, det hidtil underholdt, berøvet Hierte vende tilbage til den Mands Side, som havde betaget mig ethvert Haab om Kiærlighed, eller forestod mig et Skridt, som streed imod mine Grundsætninger og min Opdragelse, som min ærværdige Faders Mund saa ofte havde fordømt? Fast besluttet, intet at giøre for min egen Deel, at overlade Alt til ham, ventede jeg min Skiæbne og hans Tilbagekomst. Enden skulde snarere vise sig, end jeg ventede.

Jeg var en Morgen gaaet ud i Marken, alle Slags Blomster, som jeg saa gierne plukkede, havde længe opholdt mig; i min Haand prunkede en stor Bouquet og Middagssolen begyndte allerede at bræn-

de temmelig heed ned paa mig; — da saae jeg i det Fierne en Vogn komme, som dreiede ind paa Markveien. Det var Doctorens Livree og jeg gjorde mig allerede til at byde ham Velkommen her; men en Dame sad hos ham; — med ubeskrivelig Forbauselse gienkiendte jeg, da de kom nærmere, — Minna! — Hvad kunde bevæge hende til at ledsage ham til mig? En ubegribelig Følelse af Modbydelighed forstemte mig saameget, at jeg kun med Moie skiulte den; dog havde jeg neppe givet efter for Doctorens Ønsker, og taget Plads ved Siden af hende, førend jeg følte mit Hierte forandret. Hendes Ansigt, stedse saa blomstrende og skiønt, var bleegt, og viiste Spor af en Lidelse, hvis Kilde jeg kiendte; hun sagde mig intet, men det Udtryk hvormed hun rækkede mig Haanden, sagde mere end Ord; Tilgiv mig! — Ak, var hun ikke ligesaa ulykkelig som jeg, og hvortil gav det gode Forsyn os Smerten, naar den ikke giorde os blødere og mere medlidende imod Fremmedes Lidelser, naar den ikke forædlede os! —

„Frøkenen, sagde Doctoren indledende, har i flere Uger været syg og har selv foreskrevet sig dette Lægemiddel, Bevægelse og Landluften, da jeg igaar fortalte hende at jeg vilde besøge Dem. Paa Tilbageveien, tænker jeg, skal De ledsage os; dog derom maa vi tale udførligere. Jeg bringer gode Efterretninger."

Vi stege ud, jeg førte mine Gjæster ud i Haven, og anrettede et landligt Maaltid under Kastanietræernes Skygge udenfor Huset. Jeg foresatte mig at være ret kjærlig, ret venlig imod Minna, og under de Tanker, som jeg anvendte for at bandlyse Uvillien af mit Bryst, følte jeg milde Taarer væde mine Øine. Hvo har ikke havt saadanne Øieblikke i sit Liv, de skionneste Offeres Fødselstime. Da føler man ret tydeligt Guds Kraft i sig, som virker der, hvor Menneskets allene er for svagt, og takker ham i Ydmyghed for de helligste Glæder.

Den gode Doctor var saa glad, som jeg endnu aldrig havde seet ham. Han lod bringe nogle Flasker gammel Viin ud af sin Vogn, fyldte vore Glas og kom med sit hen til mig. „Bedre Tider, kiære Frue," udraabte han høit og hans Glas stødte til mit. Jeg faldt i hans Arme, han trykkede et hiertteligt Kys paa min Pande. Vi vare alle opstaaede. Hr. Frank traadte hen til os; og Doctoren erklærede mig nu: at min Mands Sager vare i Orden, Forliget sluttet med hans Creditorer, og at han i det seneste inden otte Dage igien vilde være hos os. Tillige overlod han til mig, om jeg imorgen vilde med tilbage og oppebie min Mand i hans Huus, eller jeg vilde blive her, indtil han kom og hentede mig.

Med en usikker Stemme bestemte jeg mig for det sidste. Det giorde mig ondt at skuffe den troe Ven, og saa bitter endog en Erklæring maatte være for mig, denne Gang maatte han ikke reise tilbage uden at medtage min ubetingede Fortrolighed. Minna var under vor Samtale smuttet bort. Jeg vilde ikke forstyrre hendes Eensomhed, og begav mig, da Doctoren sov efter Bordet, paa mit Værelse. Denne Mands utvungne Munterhed oplivede siden efter ganske allene vore Samtaler; mig og Minna sysselsatte tusinde Tanker; vi hengav os kun med Møie til Selskabelighed. Men da det blev Aften og Doctoren tidlig bød os god Nat, talte Minna til mig, og bad mig sagte og skiælvende om at skiænke hende endnu en eensom Time. Jeg fulgte hende i bange Forventning ind i hendes Sovekammer. Bævende stod hun for mig, man saae hendes Siæls Kamp paa det blege Ansigt, hendes Hænder vare iiskolde; hun saae længe paa mig og en Strøm af Taarer nedstyrtede fra hendes Øine.

„Hader De mig ikke? — spurgte hun heftigt — Tør jeg, som forgiftede Deres Liv, endnu giøre Regning paa Deres Medlidenhed?"

„For Guds Skyld, vær De rolig, svarede jeg angstfuld, og dersom De behøver min Velvillie dertil, saa modtag den oprigtige Forsikkring herom."

„Kan noget undskylde mig, vedblev hun, saa er det min Ulykke, og Magten af en Kiærlighed, som allerede opstod i min tidlige Ungdom. Henrik har vundet en ubegrændset Magt over mig, og der gives intet i mit Gemyt, som vilde kunne staae denne Lidenskab imod. Selv den skrækkelige Følelse, at være forladt af ham formedelst de ydre Lykkens Goder, kunde bringe mig Døden nær, men ikke vende mig fra ham. Hans Moder, som vidste om vor Kiærlighed, sagde mig selv først hans Forlovelse, og raadede mig til at modtage en anden Slægtnings Indbydelse. Jeg hørte neppe hvad hun frembragte til Undskyldning for den gruesomste Utroeskab; jeg svarede intet og gik bedøvet paa mit Værelse. Her stod jeg ved det aabne Vindue og følte et levende Ønske, ved et Spring fra Høiden, at undflye Følelserne i mit Bryst. Jeg veed ikke hvad der afholdt mig; Religion var det ikke, thi den var ikke levende nok indflettet i mit ungdommelige Liv, til at være mig en Stav i Nødens Time. Nok, jeg udholdt Livet og gik i stum Fortvivlelse ud af det Huus, hvori jeg havde haabet at blive lykkelig, hvori min Siæl blev tilbage. En Reise førte Henrik til den Egn hvor jeg nu levede; vi saae hinanden igien, det blev ham kun alt for let at retfærdiggiøre sig, og at vinde mig paa nye. Han kaldte sig ulykkelig, jeg troede ham gierne, fordi jeg selv var det. Over-

talelse, Kiærlighed, den fornyede Overbeviisning ikke at kunne leve uden hans Omgang bragte mig i Deres Huus; dog her levede jeg i en Tummel, i en Strid med mine bedre Følelser, som ikke tillod mig at være lykkelig. Saa meget maa jeg sige om mig; modtag nu dette Brev fra Henrik, jeg vilde selv overbringe det, for at høre min Skiæbne af Deres Mund. Jeg giver den aldeles i Deres Hænder, og hvorledes Deres Beslutning end falder ud, troe De, at jeg har de varmeste Ønsker for Deres Vel."

Jeg tog Brevet. Skiælvende gjennemløb jeg det. Henrik manede mig om mit Løfte at tilbagegive ham sin Frihed, kaldte sig mig uværdig, og ønskede min Tilgivelse for tabte Aar fulde af Lidelser. — Ak ja, de stode nu for mig i deres hele Tyngde. Men Billedet af en frygtelig, alt besejrende Lidenskab, som nu skrækkende fremtraadte for min Siæl, overveiede langt min Kummer. Mig bar og holdt en god Aand, mig havde min Barndoms Leder rækket den Stav, som hiin Arme ikke besad; den støttede mig i mit Livs haardeste Øieblik — Lykken, ikke min Fortieneste takker jeg herfor. Jeg skyndte mig at ende Minnas grulige Uvished, erklærede, at jeg fraſagde mig alle Fordringer paa Henrik, vilde samtykke i en Skilsmisse fra ham, for at sikkre dem begge den Lykke, som jeg uvidende

havde giort en Hindring i. Endnu i denne Nat vilde jeg skrive til Henrik.

Jeg var udmattet, Minnas Tak saarede mig, jeg ønskede at forlade hende. „Und mig endnu et Øieblik, sagde hun, jeg maa sige Dem Alt hvad jeg har paa Hiertet; lad Doctoren ogsaa blive vred, jeg kan ikke være falsk imod Dem, i det De ophofrer mig saameget. De har nu udrevet mig fra Fortvivlelsen og reddet mit Liv. Min Død var vis, naar dette mit sidste Haab var slaaet feil. Alt formeget har jeg lidt i den nylig forgangne Tid. Skilt fra Henrik, overgivet til Tanken om Fremtiden, imod hvilken forhen Nydelsen af de nærværende Glæder beskyttede mig, blev jeg endnu daglig piint af Henriks Moder, som ahnede mine Følelser og ikke undte mig sin Søns Haand. Ulykken havde endnu giort hendes Karakteer bittrere; jeg laae under for denne Tilstand, og da Hielpen kom, var jeg syg paa Siæl og Legeme. Ak, de veed endnu ikke fra hvem Hielpen kom, og at vel allene for Deres Skyld et ædelt Menneske greb Henriks Haand ved Afgrunden. Doctoren kom til os, spurgte efter Henriks Opholdssted, som vi kiendte, og opdagede os, at Hr. Neuhaus, paa Efterretningen om det Skeete, havde overdraget ham, at afværge det Værste og i Nødsfald at betiene sig af hans hele Formue hertil. Ingen skulde vide dette, selv ikke Henriks Moder; men Doctoren kunde

ikke fornægte sig, at sikkre den saa længe Miskiendte hans Fiendes Agtelse, og saaledes erfarede vi Hemmeligheden. Ikke at opdage Dem noget, maatte jeg love; jeg maa bryde mit Ord. De bør ikke skuffes. Ikke mig har Neuhaus villet giøre lykkelig. Hans Moders Pleierinde vilde han takke; derom er jeg fast overbeviist, og var De bleven uvidende herom, saa havde De jo kun halvt vidst hvor stor Deres Fortieneste er for mig og Henrik."

Behøver jeg vel at beskrive det Indtryk, som denne Aabenbarelse giorde paa mig, eller at nævne den Følelse, hvori Natten med alle dens Timer vaagen svandt hen for mig? — Uden Roer driver Skibet paa det vilde Hav, Nat tilsløver Himlen, for Skipperens speidende Øie viser sig ingen Straale af reddende Lys. Da bliver han en eneste blinkende Stierne vaer i det Høie; vort hefter hans Blik sig paa Himmellyset, paa den evige Kiærligheds Budskab. Lad nu ogsaa den næste Skye tilhylle Glimtet deraf, han har dog seet det, hans Mod er paa nye oplivet, han kan atter haabe. — — En saadan Stierne er Vennens Troeskab i Skiæbnens Nat paa Livets Hav; den qvæger og trøster, og ved den tændes Troen paa den høiere Ven, hvem vi alle tilhøre.

Morgenen brød frem, mit Brev til Henrik var tilende. Jeg lod Doctoren bede om at komme

til mig, og begyndte fuld af Tiltroe, dog svagt og skiælvende, en Fortælling, som jeg kun alt for længe havde forholdt ham. Han studsede, han blev vred, dog ikke paa mig. At jeg maatte handle saaledes, følte han med mig, og lettede ved sit Bifald min Siæl for en tung Byrde. Thi mig skrækkede endnu altid den Foreſtilling, at ſønderrive et helligt Baand, ſom kun Døden ſkulde adſkille. Men var det ikke allerede af Skiæbnen adſkilt? min Haand behøvedes kun, for blidt at løſe de ſidſte Traade, og jeg holdt den ikke tilbage. Ogſaa hvad jeg vidſte om Vilhelm tilſtod jeg min gamle Ven, og erfarede nu Alt. Allerede ved ſin Afreiſe havde Neuhaus ahnet vor Ulykke. Han besvoer Doctoren, strax at melde ham, naar den traf os, og smilende lovede denne det, dengang uden Troe paa en saadan Frygt. Standhaftig fortiede han mig Offerets Størrelſe, ſom det beſte af alle Menneſker havde bragt os. Jeg kiendte dets Værd og det gik ikke fortabt for mig; thi Henriks Lykke blev Grundſtenen for min tilkommende Rolighed, der nu i det ſtille Fierne fordringsløs, men uformørket, blev ſynlig for mig.

Et Aar bortgik og det Nærværende holdt, hvad det ſom Fremtid lovede. Saae I nogenſinde en mørk Dag fuld af Regnſkyer lidt efter lidt oplyſes, og endelig opklare ſig til en venlig blaae Himmel, saa har I et Billede paa dette Tidsrum. Naturen og

Hiertets Fred giorde mig lykkelig; de skionneste og varigste Goder paa Jorden. Krat og Eng, Have og Mark, den store majestætiske Strøm vare mig daglig nye og dog saa sødt fortrolige fra Barndoms Dagene. Erindringens tusinde, smigrende Stemmer talte til mig giennem disse. Et qvindeligt Sind bærer saamange ei ahnede Kilder til Glæde og Tilfredshed hos sig, at det kun behøver Sikkerhed for ydre Storme, for at være glad ved hines Velsignelser. Selv forgangne Smerter, bittre Erfaringer, selv en stille, utilfredsstillet Længsel danner sig til et indre Liv, hvis skionne Timer kun kan føles, ikke meddeles. — Smaa Talenter, Vane til Flid og uafbrudt Virken fuldende det venlige Hele, og naar vor Haand selv skaber sig det beskedne Smykke, hvorover vi alle glæde os, naar Blomster fremstaae under vor Naal, eller ethvert Sting, enhver Traad minder os om den Glæde, hvormed en Ven, eller en Veninde vil modtage den Gave, som er vort Arbeides Frugt — hvad kan sammenlignes med en Aftens Lyst efter en saadan Dag! O mine unge Søstre, som føle dette med mig, bringer Eders Ungdoms Opdragere hiertelig Tak for Livets utabelige Skat: Driften til Virksomhed, og kunne I ikke mere gribe Deres Haand, saa lad en Taare til deres Erindring være Offeret af barnlig Taknemlighed.

Henimod Enden af det Tidsrum, som jeg tidligere omtalte, gik den gamle Samuel stille, som han havde levet, til Hvile. Jeg pleiede ham de faae Dage, hvori han leed, og jeg savnede ham smerteligt. Han havde som en blid, godmodig Aand uden Støi levet i Huset. Verden og dens Væsen tilhørte han forlængesiden ikke mere; men jeg var vant til den fredelige Skikkelse og det giorde mig ondt at undvære den. Hans ringe Arvedeel blev min. Det fortrinligste Stykke, Vilhelms Portrait glædede mig mere, end de betydeligste Riigdomme. Det skuede saa venligt ned paa mig fra sin Høide, det blev min Ven og mit Selskab. Jeg kunde tale til det, græde for det, fortroe det, hvad jeg maatte fortie for Originalen. O Held den skiønne, velgiørende Kunst, der fremtryller os som levende og nærværende de fraværende Venner, de kiære Afdøde, som holder os tæt for Øinene det Blik, der allerede længe har været lukket af Dødens Haand; dem, som vi — vidt adskilte — ikke mere møde. Muntre, straalende Genier! I, som til dets Trøst forundtes dette usle Liv og ledsage vor Pillegrimsvandring for i blide Timer at skiule os dens Torne; venlige Kunster! hvor mange uvisnelige Blomster i mine Erindringers Krands ere ei eders Værk!

Efter Hr. Franks Død besøgte den gode gamle Doctor mig endnu oftere og paa længere Tid.

Han blev mig dyrebarere og kiærere, jo mere jeg lærte at kiende hans Hierte, og jeg var stolt af, og saa at være noget for ham. Han vilde i Foraaret giøre en Reise og bad mig om at ledsage sig. Vi giennemfløi herlige Egne, og nød i den oplevende Natur ret glade og frie den skionne Verden. Engang, i en lummer Aften vare vi temmelig tidligt komne i et Natteqvarteer, hvis romantiske Omgivelser endnu trak mig ud i det Frie. Min Ledsager træt af Reisen og ikke ubekiendt med Omegnen, beskrev mig en ganske eensom Vei i Nærheden, og gav mig smilende en Times Forlov. „Tag dette med, kiære Barn, — sagde han nu, og en hurtig Bevægelse overfoer hans Ansigt — det er for Eensomheden; Tænk de efter derover, og sig mig ved Tilbagekomsten deres Tanker.“ —

Det var et Brev som Doctoren lagde i min Haand; ahnende betragtede jeg det, det bar Vilhelms mig bekiendte Haandskrivt. Neppe havde jeg naaet Kanten af Skoven, førend jeg skiælvende aabnede Seglet og læste det med ubeskrivelige Følelser. Ja, det var Kiærlighed, det var uforandret Troskab som talte ud af disse Ord, og mit Hierte kunde nu giengielde den, kunde frit bekiende den for sig selv og for ham. Ak, denne stille Nydelse i Naturen, i Aftenens høitidelige Stund, under Sporene af det trindt

om opvaagnende Foraarsliv, i den blide Ledsagelse af sagte, trillende Nattegalsstemmer, disse Taarer af Glæde og Tak til Gud udslettede alle forgangne Lidelser! jeg vendte først sildigt tilbage, Doctoren tog mig faderlig i sine Arme. Han spurgte mit Hierte, og det aabnede sig villigt for ham. Vi talte sammen til Midnat, derpaa skrev jeg endnu til Vilhelm. Hvor kunde jeg have sovet! jeg ventede Solens Opgang ved Vinduet; glødende steeg den op over Skoven, det var min Lykkes og et nyt Livs Morgenrøde.

Sex Uger vare som paa Vinger forløbne, og vi nærmede os sildig om Aftenen mit Fødested. Flere oplyste Vinduer straalede mig allerede langt fra imøde; forundret yttrede jeg mig for Doctoren, som ganske taus sad hos mig; han trykkede min Haand, jeg følte en Taare falde paa den. Nu blæste Postillonen, Hestene travede til, mit Hierte slog høit af sælsomme Ahnelser, og vi rullede igiennem Byen. Vidt vare Herregaardens Porte aabnede, som tilforn, da dens elskede Besidderinde først tog herind. En lys Glands skinnede i Gaarden, de hvide Vægge smykkedes af grønne Krandse. — Endnu var jeg ikke samlet nok til at troe, til at formode noget; kun skionne, men utydelige Billeder af en nær Salighed giennemstrømmede mit Bryst, da saae jeg en elsket, uforglemmelig Skikkelse ile imod os, og Doctoren

styrtede med Vilhelms Navn paa Læberne, ud af den aabnede Vogn, til sin Vens Bryst. Han havde allerede siden vor Afreise været her; Doctoren havde vidst Alt, ledet Alt. Hvilken en Aften var denne! Vilhelm førte mig om i de Værelser, som hans Kiærlighed havde smykket for mig; jeg saae kun ham, hørte kun hans Stemme. Først seent blev jeg vaer at en yppig Sommer blomstrede om mig. Roser og Orangetræer, Blomster af alle Sorter omgave Væggene paa smaae Stilladser beklædte med grønt Mos og udgiode deres Duft i Overflødighed om os.

„Naturens Børn skulde her hilse paa Dem, sagde Vilhelm. Noget maatte Kiærlighed i Dag byde Dem, jeg valgte det, som udtaler meest Deres Væsen. Disse Blomster ville visne, men Deres nye Blomstring vil stedse minde os om Gienfynets skionne Time."

Det var næsten Dag, da vi stod op, fra vort festlige Maaltid; tre ved Kiærlighed og Haab, Venskab og Medfølelse lykkelige Mennesker. Ak! jeg kunde ikke fatte min Lykke, den var for stor for mit Hierte. Det synes, at vi Mennesker ere mere skabte for Sorgen end for Glæden. Smerten kunne vi ganske udtømme, ikke Lykken. Er det ikke som om, ved Nydelsen af en skion Dag, ved Synet af en fortryllende Egn, ved Henrykkelsen over Familieglæder, det manglede os paa Evner til ganske at fatte Lyk-

ken? Føle vi ikke da en Utilstrækkelighed, som blander Glæden med en Følelse af Veemod? eller er det kun saa for dem, som have levet meest for Smerten? —

En sød Vane lod mig efterhaanden blive hiemme i den nye venlige Tilværelse. Vi udkastede vor Leveplan med en Enighed i Ønsker og Anskuelser, der, endnu stikkrere end vor Kiærlighed, grundede vor Fremtids Held. Min Ven var ikke mere riig, men han beholdt en rolig Besiddelse; vi besluttede altsaa ikke at forlade Landet, og der fandtes i Naboelauget saamegen Leilighed for Vilhelm til at udøve hans velgiørende Kunst, da der paa flere Mile ingen Læge boede, at ogsaa hans Attraae efter Virksomhed fandt fuld Tilfredsstillelse. Den gode Doctor, vor Lykkes Skaber, forlod os ikke mere, og hans faderlige Haand førte mig paa den skionneste Dag i mit Liv til Alteret.

Kun for Gud kan jeg nævne de Glæder, som udsprang fra denne Dag. Kiærlighed og Enighed boede med under vort Tag, og ethvert Aar befæstede vore Siæles Samstemning. Glad følte jeg, hvorledes Ulykke og Lykke lige virksomt frembringe Tilfredshed, og modtog alle Goder, som Velsignelser af kiære Hedengangne, hvis Nærværelse syntes mig oftere vis og følelig. Gode muntre Børn trængte sig snart til Moderhiertet, og opvorde hurtig i Reenhed og Ufyldighed. Studsende seer jeg tilbage paa Rækken af stille henlevede Aar; hvert Foraar bringer mig nye Glæder, nye Livslyst. Jeg overtænker alle mine Dage og ønsker ingen tabt af min Erindring. Thi Blikket paa det Forbigangne er derfor saa mildt og glædeligt, fordi Tiden udsletter alle Ubehageligheder, og det Behagelige allene staae tilbage; ligesom det matte Phlegma skiller sig fra den ædle Viin, og kun den kostelige Geist bliver tilbage.

Om de gamle tydske Ridderborges Beliggenhed, Bygningsmaade og Indretning;

som Indledning til det følgende Stykke.

(uddraget af die Ritterburgen und Bergschlösser Deutschlands von F. Gottschalck.)

De gamle Borges Beliggenhed er meget forskiellig. Mange ligge paa meget høie Bjerge og Klipper, omgivne af andre Bjerge, saasom Bolzenschloss paa Riesengebirge, Questenberg paa Harzen, Rudolphstein paa Fichtelbjerget; mange paa mindre høie, paa store Sletter enkeltstaaende Bjerge eller Høie, som Gleichen, Taucha, Landsberg i Sachsen; eller paa Hjørnet af en høi, ovenpaa flad Dalvæg, hvoraf een eller flere Sider have en steil Hælding, saasom Lohmen i Sachsen; eller paa den fremspringende Ryg af en Bjergvæg, som f. E. Hohnstein ved Dresden, Pleisse ved Göttingen, Schönbrunn paa Fichtelbjerget. Andre ligge paa Skraabrinker og dybere

end Bjergets Top eller ved en Bjergvæg, hvor Naturen dannede en fremspringende Kegle, som Rothenburg in der goldenen Aue, Scharzfeld, Harzburg paa Harzen, Wehlen ved Elben; eller paa et lavt Bjerg, ved Foden af en Bjergvæg, saasom Schönburg; eller paa en Høi i Midten af en Dal som f. E. Gersdorfsburg ved Quedlingburg; eller ganske paa Sletten, dog ved Foden af et Bjerg, som Bremserburg ved Rhinen. Men paa de høieste Bjerge laae aldrig nogen. Her var Climaet dog de gamle Herrer for raat, uagtet de ikke vare saa forkiælede, som deres Efterkommere ere det.

De fleste Borge tilkiendegive i deres Anlæg den Hensigt, at kunne beherske og passe paa en vis Egn, eller ganske at ligge i Skjul. I første Tilfælde er Grunden vel ikke at søge i en Tilbøielighed for den Nydelse, som Overskuelsen af et skiønt Landskab forskaffer, hvilket i det høieste har været en underordnet Hensigt, men deri, at Ørnen gierne svæver i Høiden, naar den gior Jagt paa Bytte. Paa deres Klipper kunde de see dybt ind i Landet, passe paa Veiene, holde sig beredte, naar en Fiende rykkede an, og falde ud, naar en Reisende kom dragende forbie. I sidste Tilfælde efterabede man Ædderkoppen: denne leirer sig skiult i Baggrunden, for derfra ubemærkt og pludseligt at kunne styrte frem

paa sit Rov. Saaledes Ridderne paa slige Borge. I Bjergegnene træffer man hyppigt slige skjulte Borge. De ligge dybt inde imellem Bjergene, aldeles uden Udsigt i det Fjærne, men en Landevei eller en Flod gik vistnok tæt forbie, eller dog kun i saadan en Fraskand, at den nøie kunde paapasses fra Borgen. — Men ogsaa Riddere, der ikke lignede dette Billede, og som havde Følelse for Ret og Uret, vare dog, for deres egen Sikkerheds Skyld, nødsagede til at vælge en lignende Beliggenhed for deres Boliger.

For at kunne udvide deres Jagttagelsessphære saa langt som muligt, byggede de, i nærmere og fjærnere Afstand fra Borgen, Varetaarne paa Høie og Bakker, fra hvilke man kunde overse mange Veie. Disse Taarne bleve besatte med Mandskab, som skulde passe paa, og derfra give Signal til Forsamling og Angreb, eller mælde Beboerne af en Egn naar det var Tid at gjøre sig færdig, enten til Forsvar eller til Flugt. Om Dagen skete det fra et Varetaarn til det andet ved aftalte Tegn, om Natten ved en antændt Ild, og saaledes vare de den Tids Telegrapher. I mange Egne af Tyskland finder man endnu slige Varetaarne i stor Mængde, og for endeel endnu i god Stand. De vare runde, firkantede, ottekantede, vel ogsaa halv runde og halv kantede og meget høie, stode enten ganske frie, eller vare omgivne med en Vold eller Muur. Indgangen

var ikke forneden, men altid anbragt i en Høide af tredive til fyrretyve Fod. Til denne kom de udstillede Forposter paa Stiger, som de trak op efter sig, og derved spærrede enhver Tilgangen. Indvendig vare de hvælvede foroven, og igiennem dette hvælvede Loft førte en Aabning op paa det øverste af Taarnet, hvor man kunde ligge paa Udkig bag ved et Brystværn, som gik rundt omkring det.

Alle paa Bjerge og høie Steder opbyggede Slotte kaldtes Bjergfæstninger, Bjergslotte. Men der gaves ogsaa Vandfæstninger, Vandborge. Disse laae paa Sletter, og vare, foruden Taarnene, Bastionerne og Brystværnet, til deres Beskyttelse omgivne med Vandgrave og Moradser, hvorover der gik en Vindebroe. De fleste af dette Slags ere for det meste endnu vedligeholdte, da de formedelst deres flade Beliggenhed længere med Fordeel bleve beboede og endnu kunne beboes. Man finder dem endnu i Stæderne og Landsbyerne f. E. Pleissenburg i Leipzig og det Wurmbske Slot i Furra ved Nordhausen. Ofte vare de Anledningen til Opbyggelsen af den Bye, som nu omgiver dem, i det Menneskene hellere nedsatte sig der, hvor de troede at være beskyttede, eller det vare Undersaatter, Livegne, som Herren her forsamlede omkring sig.

I de første Tider og til Begyndelsen af det ellevte Aarhundrede byggede man af Træ og Jord. Slottene vare derfor i Begyndelsen ikke andet, end Skandser eller Blokhuse, som maaskee en Dæmning eller Vold, giennemflettet med Piil eller andre Træer, omgav. Ligesom Bygningskunsten gjorde Fremskridt, fik Borgene ogsaa en bedre Skikkelse, og fastere Indretning, og fra den Tid man begyndte at bygge af Kalk og Steen, bleve disse ogsaa anvendte til Borgenes Indretning.

Nogle af dem lader os i Ruinerne erkiende, at de maae være opførte længe for Korstogene. Paa den Tid fik Tyskernes Bygningskonst, især i de nordlige Lande, en bedre Form. Tyskerne lærte at kiende den bedre Bygningskunst i Italien, Grækenland og Asien. Men de efterabede ikke saameget den smagfulde antike, som den snirkelformede gothiske. Dog erholdt Bygningerne mere Skiønhed og Symmetrie, end forhen, og bleve i Eftertiden bestandig indrettede mere hensigtsmæssigt. Men jo ældre en Borg er, desto mindre viser den Symmetrie, desto færre Vinduer og udvendige Tilgange havde den, desto tykkere vare Murene. Maaskee havde man snarere kunnet holde mangen en Borg for et Spil af den groteske Natur i Stenenes Sammendyngelse, end nogle Nyere antage Pyramiderne i Ægypten derfor.

Betragter man de gamle Bjergslotte i Nærheden, saa leder snart det Besynderlige i deres Form, Uregelmæssigheden i deres Figur vort Øie paa den Grund, som bærer dem, og med nogen Opmærksomhed finder man, at Bygmesterne ikke først jævnede den til en Borg udseete Plads, og indrettede den til Udførelsen af deres Plan, men at de aldeles ikke toge noget bort af dens naturlige Skikkelse, rettede sig i Opførelsen af Bygningen efter dens oprindelige Form, og benyttede denne saa godt det vilde lade sig giøre. Derfor kunde ikke heller enhver Plads være dem lige kiær, og de opsøgte bestandig kun saadanne, hvor Naturen havde lagt dem de færreste Hindringer i Veien, ja maaskee allerede havde arbeidet i Forveien. Denne Omstændighed foranledigede Ludvig Springeren og endnu Andre endog at bygge Borge paa fremmed Grund, blot fordi de troede at have fundet Pladse der, som syntes dem bequemme dertil. Uregelmæssighed var en naturlig Følge af denne Bygningens Indretning efter Grundens Form; dog maa ogsaa den Omstændighed have bidraget dertil, at mange Borge bleve kun opførte stykkevis.

De fleste Levninger af de endnu vedligeholdte Borge give os et levende Begreb om den Tids Aand og Fornødenheder, samt om det dengang med sig selv i Krig altid indviklede Folks Karakteer. Intet Spor af Symmetri eller Velbehag i skiønne Forhold, in-

tet Sted regelmæssige Former eller fiin Smag i Bygningskunsten. Derimod en høi, beundringsværdig, dristig Beliggenhed paa steile, udhængende Klipper; en Fasthed som oversteg alt Begreb; en ængstelig Omhyggelighed, saameget som mueligt at giøre enhver Adgang besværlig; et ringe Omfang; uhyre tykke, faste Mure; snevre, ofte i Klipper udhuggede, hvælvede Værelser; saa og udvendig til meget smaa, smale og snevre Aabninger og Vinduer, som kun udvide sig indvendig til; dybe Hvælvinger, underjordiske Gange o. s. v. alt dette var Frembringelser af Middelalderens rædselfulde Tider, Aftryk af hine Dages Smag, da Fasthed og Sikkerhed var dem langt mere om at giøre, end Pragt, architektonisk Skiønhed og Ziir, lyse Værelser og huuslige Bequemmeligheder.

For det meste rettede man sig ganske i Anlægget efter den Deel af Bjerget, hvorpaa Slottet skulde staae, uden just at afstikke en regelmæssig Firkant. Denne Plads befæstede man rundt omkring med stærke Mure. Paa den Side, hvor Bjerget strakte sig videre, anlagde man flere stærke Volde, og undertiden en dobbelt eller tredobbelt Grav. Hvis Rummet tillod det, saa trak man rundt omkring Borgen en Vold med Mure, smaa Taarne i Hjørnerne og een eller flere Grave, som for det meste vare beklædte med Muurværk. Men hvor det,

formedelst steile Steder var umuligt og unødvendigt at drage Graven rundt omkring, der grov man i det mindste Jorden bort, saameget som man kunde, lagde ved Indgangen en Vindebroe over Graven, og omgav Slotsgaarden med en tyk Muur med Skydehuller, som foroven havde et Brystværn. Foran Graven var for det meste et Taarn, som dækkede Vindebroen og Indgangen. Ofte var der ogsaa foran Hovedporten en Skandse eller befæstet Bolig for dem, som skulde beskytte Slottet.

Den indre Indgang, hvortil Vindebroen førte, bestod enten af et Porthuus, paa hvilket Portvægteren havde Vagt, eller blot af en stærk Muur med en Port, oven over hvilken Eierens Vaaben i Almindelighed var udhugget i Steen. Til denne Portal trak man undertiden Vindebroen op. Paa Siden af Porten befindes der undertiden fremstaaende murede Bastioner, eller smaa runde Taarne med Skydehuller; undertiden dækkedes Porten blot af de høiere liggende og med et Brystværn forsynede Hovedmure. Murene om den indre Borggaard rettede sig efter Bjergets Figur eller efter de omkringliggende Klipper, og dannede lige Linier eller krummede sig i en Bue, ligesom det var passende til Beliggenheden. Hjørnerne bleve altid sikkrede ved fremstaaende Bastioner og Defensionstaarne, fra hvilke man kunde bestryge en Linie. Porten til Gaarden finder

man aldrig at ligge ligeover for Porten paa Hovedbygningen. Om ogsaa Rummet havde tilladt det, skete det aldrig, men altid i skiæv eller omvendt Retning. I den inderste Gaard laae de Bygninger, som afbenyttedes til Beboelse, undertiden ogsaa et Capel. Dog finder man ved mange Slotte at dette har lagt neden for Ringmuren, i nogen Afstand fra Borgen, som f. E. ved Lauenburg ved Harzen, ved Berneck o. s. v. fordi man ansaae et saadant tilstrækkeligen sikkret ved dets Helligbed. Desforuden laae i det Indre af Borgen Boligerne for Capellanen, Staldmesteren, Huus- eller Borgfogeden, Knegtene og de andre Tjenere, neden under hvilke Hestestaldene befandtes. Desuden var der anbragt Fængsler enten ved Porthuset eller paa andre Steder i Gaarden.

Kun faa Slotte vare rummelige. Almindeligen førte en meget snever Indgang, hvorigiennem to Mennesker ikke kunde gaae ved Siden af hinanden, og som ikke var anbragt ved Jorden, men i nogen Høide, hvorfra en Trappe gik ned, ind i det bedrøvelige Mørke, som herskede i de fleste Slotte. Thi ofte drog man, i det mindste fra den Side hvor Naturen havde givet dem mindst Fasthed, endnu en indre Muur omkring dem, hvilken ofte var ligesaa høi som Hovedbygningen.

De ældste Borge havde meget faa og snevre Vinduer, ikke meget videre end Skydehuller. Først paa dem fra det fjortende og femtende Aarhundrede opdager man nogen Regelmæssighed. Neden til havde Bygningerne 6 til 8 Fod tykke Mure, som oventil gik noget skraae, og gjorde det indvendige Rum noget større. I nogle vare flere Etager hvælvede, i andre kun den nederste. Denne var aldrig indrettet til Bolig, men til Kiældere, Forraadskamre og Kasematter. Ovenpaa vare først Dagligværelserne, Salene o. s. v. Næsten paa ethvert Slot var en Balkon, for at man fra den kunde vise sig, eller uddele Befalinger, eller lade noget bekiendtgiøre ved Herolden. Ved Porthuset var for det meste oven over Porten en stor Aabning, fra hvilken man forespurgte sig hvilken Ridder, Herold eller Knegt, der begiærede at indlades. Hist og her vare anlagde Smuthuller og forborgne Gange igiennem hvilke man ubemærkt kunde komme ud af Slottet. Ofte gik de en halv Miil hen under Jorden, enten til et andet Slot, eller til en Skov eller andet skjult Sted. Hyppigt vare de endog ledede hen under Floder. De mange Borge paa begge Sider af Neckar stode for det meste i Forbindelse ved saadanne Gange, som løb hen under Neckar. Saaledes ogsaa Slottene Eichenberg og Stein i det Schön-

burgske, fra hvilke gik en hemmelig Gang hen under Mulde.

Nogle Slotte laae indenfor meget høie Klipper, som man da ogsaa benyttede sig af til at indslutte Slotsgaarden. De Mellemrum, hvor Klipperne ikke ganske sluttede sammen, udfyldte man da med Muur eller smaa Taarne som f. E. ved Slottet Rudolphstein paa Fichtelbjerget.

Over alle Bygninger og Smaataarne, hvorved Yderværkerne vare dækkede, ragede et høit Taarn frem, fra Spidsen af hvilket man havde en frie Udsigt over den omkringliggende Egn, og kunde give Signal. Almindelig var dets Form rund; men man finder ogsaa firkantede, halv runde og halv kantede, som ved Falkenstein paa Harzen, sexkantede som ved Liebenstein i det Meiningske, eller ottekantede, som ved Gersdorfsburg. Dette Taarn havde ingen Indgang forneden, men først i en Høide af 30 til 40 Fod indvendig til. Fra Hovedbygningen lod man en Bro falde ned til Taarnet, naar man vilde bestige det. I Almindelighed havde det Hvælvinger oven paa Hvælvinger uden Trapper i Dybden. Enhver Hvælving havde i Midten et firkantet Hul, igiennem hvilket man krøb ned eller op. Det nederste Rum i Taarnet var det gyselige Borgfængsel, hvor ulykkelige Fangne, berøvede Naturens almindeligste Velgierninger, i den meest

urene Luft, ofte levende begravede blandt smuldrende Been og Utøi, vansmægtede enten med Længsel efter Frihed eller efter den sidste Ende paa deres Qualer. Dette skrækkelige Giemmested gik for det meste dybt ned i Jorden. Taarnene vare i øvrigt altid massive indtil op under Taget. Ved de runde Taarne finder man hist og her at selv Taget var opmuret af Stene rundt eller spids og hvælvet.

I det Indre af Borggaarden feilede det aldrig paa en Brønd, der med utrolig Møie og Taalmodighed blev gravet ned i Klippen, ofte endog til Foden af det Bjerg, Slottet stod paa.

Murene omkring de fleste Slotte ere opførte af Steen af ubetydelig Størrelse, hvis Mellemrum bleve udfyldte med Kalk og Gips. Hertil er Stenenes Haardhed eller Mangel paa mechaniske Løftemaskiner Skyld. Den første kan i det mindste ikke være meer almindelig, da man kan giøre den samme Bemærkning ved Slotte, der ere byggede af Sandsteen. Men overhovedet pleier denne smaalige Stiil at være egen for de gamle Bygninger, hvis Levninger vi endnu see, ligesom den ogsaa i en anden Hensigt er et characteristisk Kiendetegn paa Kunstens Barndom i alle de Værker, som have en stor og mangfoldig Sammensætning. De endnu uculti-verede Folkeslags Kunstprodukter ere bestandig troe Copier af deres Lands Natur, og deres derefter mo-

dificerede Tankemaade. I Hindostans vellystige Klima forraader Kunstens Barndom sig ved overdrevne Zirater. I de kolde nordlige Lande giorde den det samme ved Mængden af de brugte Materialier og ved disses smaalige Behandling. Indianerne gave deres Pagoder Skikkelsen af en udhulet Klippe og bedækkede dem ganske med smagløse Zirater; den mindre yppige Tysker, hvis Tanker og Handlinger vare mindre billedlige, optaarnede sit Lands haarde Masser oven paa hverandre, og byggede Borge, som ikke vare hans tusindaarige Egestammer ulige.

Hiin erfaringsløse Epoches hele Bygningsmaade er en besynderlig Blanding af det Uhyre med det Smaalige. De gamle Bygningers beundringsværdige Fasthed vilde derfor, ved Stenenes uforholdsmæssige Størrelse, være ubegribelig, hvis ikke de erfarneste Bygmestere havde beviist at de kun havde deres Soliditet og det uhyre Omfang af deres Mure derfor at takke. En Muur efter den moderne Dimension — var den end opført af de største og haardeste Quaderstene — vilde aldrig kunne faae den Fasthed, som de gamle romerske eller gothiske Bygninger, der, understøttede af deres egen Masse, just derved vare sikkrede mod Luftstyrens og Veirligets langsomme, men uimodstaaelige Ødelæggelse. Naturen er aldrig uvirksom. Den virker enten til Bevarelse eller Ødelæggelse. Hine Steenmasser, tryk-

kede ved deres egen Vægt, og sikkrede imod Indtrængelsen af skarp Fugtighed, erholdt lidt efter lidt en naturlig Klippes Tæthed og Varighed. Men de Gamle forstode ogsaa at tilberede et bedre Forbindelsesmiddel, hvis Besiddelse vi, uagtet alle gjorte Forsøg, neppe mere ville opnaae. Ved mangen en Ruin finde vi herpaa de meest paafaldende Beviis. Det ene af Taarnene paa Heidelberger Slottet er halvt omstyrtet, men ikke faldet i Gruus; det ligger derimod som een Masse.

Af Udenværkerne paa Mansfeldter Slottet ere hele Vægge blevne sprængte, og det med Magt, uden at de ere faldne i Stykker. Hvad beviser vel mere Murkalkens Godhed, end dette. Ville vi gjøre et lignende Forsøg med vore Mure; de ville neppe bestaae Proven. Man har angivet forskjellige Aarsager til denne Fasthed, uden maaskee at have fundet de sande. Nogle søge dem deri, at Kalken fordum blev bedre brændt, andre i den langsomme Byggen. Den meste Sandsynlighed har dog vel den Mening, at man fordum lod Kalken giære mange Aar i dybe Gruber. Derved fik den en ualmindelig bindende Kraft. Dernæst omgav man Murene, som bleve opførte, med Bræder, lødskede Kalken paa Stenene og lod den koge der, hvorved der foregik en Slags Sammensmæltning med Stenene.

Kynast

ved Warmbrunn

(uddraget af foranførte Værk.)

Trauernd denk' ich, was vor grauen Jahren
Diese morschen Ueberreste waren:
Ein bethürmtes Schloß voll Majestät,
Auf des Berges Felsenstirn erhöht!

Matthisson.

Tre Fjerdedeel Miil fra det bekiendte Badested Warmbrunn *) ligger Landsbyen Hermsdorf, som tilhører Grev Schafgotsch. Den ligger tæt neden under det Bjerg, hvorpaa Ruinerne af Kynast staae; og den, der vil bestige dette, fører Veien først igiennem denne Landsbye. Over Døren paa et Huus finder man her fastgjort en stor Tavle med disse Ord:

Wer den Kynast will beschauen
Kann sich hier mir anvertrauen.

Beboeren deraf, en Bonde, er de Fremmedes Ledsager paa den gamle Borg, og man maa henvende

*) En Stad i Regieringsdistriktet Reichenbach i Schlesien.

sig til ham, da han har Nøglen til den Stue i det gamle Vagttaarn, hvor han agerer Vært for de Fremmede. Dette lille Embede, som i Hermsdorf giver ham den glimrende Titel af Commandanten paa Kynast, ernærer ham vel ikke ganske, men indbringer ham dog, især i Badetiden, temmelig betydeligt. Naar denne Plads bliver ledig, bestemmer Greven selv Eftermanden. — Med denne Ledsager stiger man op ad en bequem, omtrent en halv Miil lang Vei, som blev bragt istand i Aaret 1800, da Dronningen af Preussen besøgte Kynast. Den, for hvem den ikke er bequem nok, kan ogsaa lade sig bære derop i Stole, som til den Ende staae beredte i Hermsdorf. Paa denne Vei kommer man til den Hule Steen, en Kløft, som er dannet af Granitblokke, der ere styrtede oven paa hverandre. Med nogen Besværlighed trænger man sig igiennem dens Indgang, gaaer saa omtrent 30 Skridt igiennem en naturlig Stolle, og kommer da igien ud paa et andet Sted i Bjerget. Det efterhaanden aftagende Dagslys, naar man gaaer ind, saa at man tilsidst ganske famler i Mørke, og det ligeledes tiltagende Skin, jo mere man nærmer sig Udgangen, giør et ligesaa sjeldent, som skiønt Indtryk, der dog ledsages af den ubetvingelige Skrupel, at Klippestykkerne just nu skulde forrykkes og spærre Udgangen. Allerede ofte har denne Hule, saavel i ældre som nyere Tider,

tjent til Skjul for dem, som bleve forfulgte af Overmagt eller Uretfærdighed; og endnu i Aaret 1807 skjulede Soldater af Prindsen af Anhalt-Pleß's Frikorps sig deri.

Herfra fører Ciceronen endnu til Vagtstenen (som ogsaa kaldes Ost og Brod), om hvilken han fortæller, at her fordum har staaet en Vagt, for at overskue den nærmeste Egn, og forraade Angreb paa Borgen, — og da er man for Porten af den gamle Fæstning. Commandanten boer som sagt ikke her, men har, i det allerede omtalte forrige Taarn, som er firkantet og nu dækket med Tagsteen, en Stue, hvor man kan faae alle Slags Forfriskninger. Har man nu givet det Ønske tilkiende, at see det Indre af Borgen, som han holder lukket, saa begiver han sig bort et Øieblik, og istedet for Manden, som i Bondeklæder steg op med de Reisende fra Hermsdorf, fremtræder kort derpaa ganske forvandlet en halv militairisk Skikkelse, som, klædt i en lyseblaa Kjole, med den trekantede Hat trykket dybt ned i Panden, gravitetisk skrider frem ved en bruun Hæsselstok, og bevilger den ansøgte Besigtigelse af Borgen med et naadigt fiat. Saaledes og paa ingen anden Maade modtager og indfører han Fremmede, og for at giøre denne militairiske Spas fuldkommen, slaae hans Børn ved Indtrædelsen paa Tromme.

Borgen var rummelig og aldeles fast, hvortil Bjergets naturlige Form, dets Steenkløfter og Klipper meget medvirkede. Den bestod af tvende, ved høie og stærke Mure fra hinanden afsondrede Bastioner med flere Runddele, Krydsværn og et meget høit, det Hele beherskende, Taarn paa Sydsiden. En vidtløftig, endnu synlig, Ringmuur omgav hine. Denne staaer udenfor samme, og har i det Øverste et Vindue, forsynet med et Jerngitter, hvorigiennem engang — saaledes fortæller Føreren — en Livsfange, som sønderbrød Stængerne, flygtede bort. Sandelig et Spring, som endog overgaaer det Ludvig Springer gjorde.

Igiennem tre Porte kommer man til det Indre af Ruinen, som indslutter tre Gaarde eller frie Pladse. I Bygningerne befandtes fordum et Capel, et stort Dagligværelse, fire mindre Værelser, ni Kamre, tvende Kiældere, udhuggede i Klippen, et Kiøkken et Bagers, en Stald til tolv Heste, et Krudmagazin, tre dybe Brønde, et Rustkammer, en Hauge og et Fængsel over og et under Jorden. Af alt dette seer man endnu Levningerne, for endeel begroede med Græs, og omkrandsede med Blomster og Krat, som er skudt op derimellem. Høge bygge Reder i Spalterne af Ruinerne, hvorvel det her om Sommeren aldrig er roligt, og sielden bliver tomt for Fremmede.

Af de tre Brønde giver den ene endnu Vand, den anden er tilstoppet, og den tredie er endnu omtrent tyve Fod dyb. En Franskmand, som i Aaret 1808 ved Paasketider, da der endnu laae Snee her, alene besøgte Kynast, faldt i denne, men arbeidede sig dog med utrolig Møie igien ud af den, uagtet at Brønden for oven løber sammen i Form af en Tragt. I en af de indre Gaarde er en Keglebane anlagt til Forlystelse for Bønderne af de nærliggende Landsbyer, og aarligen bliver, paa Søndagen efter Pindse, under disse Mure, holdt, som Skyggen af et fordums Marked, et Peberkagemarked, der lokker en stor Mængde Bønder fra de omkringliggende Byer sammen.

Den gamle Chronist Naso, som saae Kynast endnu i god Tilstand, fortæller os følgende om dens Indre:

„Hvorvel der intet vidtløftigt Rum er at finde i det, saa er Slottet dog afsondret saaledes i tre forskiellige Dele paa den haarde Klippe, at ethvert Sted i Særdeleshed er beskiærmet af Brystværnet, og det høieste kan forsvares med Steenkast fra det derover høit ophøiede Taarn. I det nederste Stokværk af Slottet pleier Høvedsmanden at have sin Bolig, i den anden Deel have de ankomne Giæster, hvis de ville blive Natten over paa Klippen, deres bequemme Værelser.

I det øverste Stokværk ere tvende smaa Rustkamre, som begge rigeligen ere forsynede med alle Slags Krigsværktøi, og dertil tjenlige Fornødenheder; dernæst finder man i det nederste Rustkammer forskiellige Skydegeværer, som lange Rør, Flinter, Musketer, Doppelhager og dertil hørende Ammunition; ligeledes mange gamle Sidegeværer, saasom lange og brede Sværd, hvilke de gamle Fyrster og Hertuger betiente sig af i Krigstider. I omtalte, velforvarede Værelse findes ogsaa det Harnisk, som den salige og stridbare Helt og keiserlige Krigsoberst Tobias von Werne og Giesenburg, hvis mandige og heroiske Bedrifter ere bekiendte næsten over det hele romerske Rige, bar i sine Felttog, og hvilket blev truffet af en fiirpundig Kugle, der hverken giennembrød Harnisket, og endnu mindre dæmpede den derunder skiulte Tappres heltemodige Foretagende.

I det andet og øverste Rustkammer forvares alle Sorter Harnisker, Panzerskiorter og Stormhuer, som for endeel ere henlagde der *) til evig Ihukommelse fra Liegnitzer Valpladsen, da Tartarerne i Aaret 1241 ved Staden Liegnitz nedsablede og beseirede de Christne. I begge Værelser er ingen Mangel

*) De maae formodentlig først have været paa et andet Sted, da Kynast, som Naso selv siger, først blev begyndt at bygges 1292.

paa Bly, Kugler, Krud, Lunter og andre Krigsvarer, saa at Fæstningen, saameget mere som Slottets Omkreds ikke er stor, med en ringe Besætning kan modstaae en betydelig Hær. Husitterne fik vel i Aaret 1426 Lyst til at erobre dette Sted; men da de, formedelst deres korte Tid, indsaae Umuligheden deraf, ere samme, uden noget Angreb eller Storm, dragne forbi, saa at Fæstningen Kynast altsaa til vore Tider er forbleven en uplettet Jomfrue."

En lille Hytte, opført ved Indgangen til Borgen, giæmmer en stor Foliant, hvori de Reisende, som have været her, indskrive deres Navne. Selsomt er det at see som Titelblad i den en Haandtegning, som forestiller Kynast og dens Omgivelser før Syndfloden.

Sandsynligviis har Bjerget Kynast sit Navn af Fyrre eller Grantræer, maaskee ogsaa af et saadant Træ, der har været mærkværdigt formedelst sin fortrinlige Høide, og i de ældste Tider skal have staaet der, hvor nu Slotsruinerne staae.

Om Kynast ere flere Legender i Omløb, hvilke lønnede Umagen at giendrive eller stadfæste ved Documenter. Til disse høre fornemmelig de mærkværdige Spaadomme af Johan Andreas Thieme, Præst i det nærliggende Obergiersdorf. Denne Mand foregav at besidde den Gave, af Planeternes Constellation at kunne forudsige Menneskenes Skiæbne,

naar han vidste deres Fødselstime. Ifølge denne Kraft spaaede han ogsaa den ulykkelige, siden efter i Regensburg halshuggede, Grev Johan Ulrich von Schafgotsch, Eieren af Kynast, en unaturlig Død. Han gjorde dette vistnok paa en ubeleilig Tid, paa Grevens Fødselsdag, den 2den Marts 1635, da et stort Selskab var forsamlet paa Kynast, for at helligholde denne Dag. Greven var ikke tilstede. Efter Sædvane tilbragte han denne Dag i sit Værelse, fastende og bedende og takkende Gud med inderlig Andagt for det givne Aar; men han saae det gierne, at Selskabet, som han desuagtet indbød, var muntert. Og dette var det ogsaa denne Gang. Man talte, spøgede, drak og sladdrede. Iblandt andet begyndte Pastor Thieme, en Astrolog og Chiromant, meget vidtløftigt at tale om Himmellegemernes Løb og Stjernernes Constellation, og at lægge sine grundige Kundskaber i disse Videnskaber for Dagen. Længe hørte man paa ham med Opmærksomhed. Men da han var uforsigtig og udelikat nok til at øve sin Spaadomskonst paa Herren i Huset, som ogsaa var hans Patronatherre, og at erklære," at Saturn og Mars ved Grevens Fødsel havde i Solens fjerde Kammer havt en farlig Opposition, som tydede Grevens voldsomme Død, og det ved et koldt Jern", og derved selv kom i saa alvorlig en Forbauselse, at han bad Gud, at vende det til Grevens

Bedste, da stormede hele Selskabet heftigt løs paa den fatale Prophet, fordi han forstyrrede deres af Bægeret øste Glæde paa en saa høist ubehagelig og modbydelig Maade. Særdeles forbittret var Grevens Staldmester og Kammertjener, som sagde til Præsten: „Jeg havde aldrig nogensinde kunnet troe, „at slige fantastiske Ting at ville opdage det menne„skelige Livs Begyndelse og Ende, kunde findes i en „ærværdig Geistlig og et graat Hoved, da der dog „endnu ikke er slebet noget Glas, hvorigiennem man „kan see ind i de guddommelige Hemmeligheder.“ Tillige truede han med, at ville sige Greven det altsammen igien. De øvrige bade ham vel, ikke at giøre Ondt værre, og han lovede ogsaa at tie; men da Giæsterne vare borte, og han klædte Greven af, og denne forlangte at vide af ham, hvorledes og hvormed hans Giæster havde underholdt sig, var han dog svag og uforsigtig nok til at fortælle ham Pastor Thiemes Prognostikon. Greven loe, betænkte sig et Øieblik, hvorledes han ret paa en udmærket Maade kunde stille Pastoren med hans Stjernetyderie blot, og gav derpaa den Befaling, strax at sende ridende Bud efter samtlige Giæster, og anmode dem om, næste Dag igien at indfinde sig paa Kynast, for at anstille et Jagtpartie med ham, og derpaa at nyde et glad Middagsmaaltid. — Hvad skete? — Da de Indbudte den følgende Dag vare samlede

lod Greven hente et Lam, som endnu patted, og sagde til Pastor Thieme, at han havde hørt om hans Spaadomsgave, og ønskede at erholde et Beviis derpaa; her var nu et Lam, han maatte være saa god, at stille ham dets Nativitet. — Thieme vægrede sig længe. Han meente, at der var stor Forskiel imellem et Dyr og et Menneske; men Greven holdt ikke op med at trænge ind paa ham. Endnu havde Propheten kunnet giøre sin, Dagen i Forveien fremførte, uoverlagde Ytring god igien, og undskyldt sig med sin Udygtighed i dette Tilfælde; han var da maaskee bleven udlcet, og det Hele anseet for et Spøg; men nei, han troede at maatte grunde sit Rygte, og bad derfor, at man vilde lade Hyrden over den Hjord komme, af hvilken dette Lam var. Denne spurgte han da om, i hvilken Uge, paa hvilken Dag og i hvilken Time Lammet var født. Efter erholdt Svar gjorde han nogle astronomiske Beregninger, og sagde derpaa: „Ulven vil æde dette Lam." — Alle loe høit. Men Greven gav hemmelig Befaling til strax at slagte Lammet og stege det heelt, uden dog at sige Kokken Aarsagen hvorfor; og nu begav hele Selskabet sig, indtil Middag, paa Jagt.

Paa Slottet havde nu allerede i ti Aar en tam Ulv løbet omkring, der ligesom en Gaardhund turde komme alle Steder, endog i Kiøkkenet, hvor

den dog aldrig havde vært noget, som man ikke havde kastet hen til den, og hvor den ofte endog var bleven brugt til at dreie Stegespiddet. Tilfældigviis kom denne i Kiøkkenet, da Lammet sad paa Spiddet, og allerede var halvt stegt; og da et Øieblik just havde fjærnet Kokken fra Kiøkkenet, saa gav Ulven sig, ganske imod sin Sædvane, ifærd med Lammestegen, og aad den reent op. Kokken ærgrede sig vel, da han ved sin Tilbagekomst knap fandt Levningerne, og pryglede Ulven dygtig igiennem; men da han ikke kiendte Vigtigheden af denne Omstændighed, saa troede han, at Stegen ikke vilde savnes blandt de mange andre Retter, og trøstede sig dermed. *)

Jagtselskabet kom tilbage. Man satte sig fornøiet til Taffels, spøgede med Pastor Thieme, og Greven glædede sig allerede til det Øieblik, da han kunde vise ham Lammet stegt. Men Lammet blev borte. Greven lod spørge om Aarsagen. Da traadte Mundkokken ind, kastede sig for sin Herres Fødder, og fortalte, til alle de Tilstædeværendes Forundring, hvad der var skeet. Rolig lagde Greven sin Kniv paa Bordet med disse Ord: „Herrens Villie

*) Endnu viser man i Ruinerne dette Kiøkken, som er kun et lille snevert Giemmested.

„skee! Jeg veed, at jeg altid har tjent min Keiser „tro, og redeligen søgt Landets Bedste! Herre du „vil sikkerligen bringe min Uskyldighed for Dagen!" Han maatte begive sig til Sengs, da han ikke følte sig vel, og Giæsterne begave sig sørgmodige hjem.

Thiemes sørgelige Spaadom gik desværre fire Maaneder derefter i Opfyldelse. Greven blev den 25 Juni 1635 stevnet til Regensburg, for der for Rigsstænderne at forsvare eller undskylde sig angaaende visse Punkter, og at aflægge Regnskab for sin Embedsførelse (Han var General over de keiserlige Tropper i Schlesien). Hans Venner bade ham med Taarer, at skaane sig, og vilde holde ham tilbage fra Reisen; men han reiste dog; thi han levede i Følelsen af sin Uskyldighed.

Neppe var han ankommen i Regensburg, saa besatte en Dragoncapitain med 20 Mand hans Bolig, forkyndte ham Arrest, og affordrede ham, i Keiser Ferdinand den Andens Navn, hans Kaarde. Greven vægrede sig med disse Ord: „Jeg har ført den med Ære, har modtaget den af Keiserens Hænder, og vil ikke overgive den til nogen Capitain." Men da en Oberst strax derpaa traadte ind til ham med samme Befaling, gav han uden Indsigelse Kaarden fra sig. Den følgende Dag førte man Greven op paa Raadhuset, og forelagde ham følgende tre Spørgsmaale: Om han ikke havde underholdt en

hemmelig Brevverling med hans Majestæts Fiender, de Svenske? Om han ikke havde tilbageholdt de Penge, som skulde betales til det Detaschement, der skulde underholdes i Ungern, for derved at bringe Soldaterne til en Revolte? Om han ikke havde ophidset sine lutherske Undersaatter i Schlesien til at rotte sig sammen, og udrydde Catholikerne? „Det „første, svarede han, har jeg aldrig havt i Sinde, „paa det andet har jeg aldrig tænkt, og det tredie „behøver jeg ikke først at giendrive, da mine ca„tholske Betjente vide, at det ikke forholder sig „saaledes." Man forelagde ham derpaa falske, underskudte Breve, som han skulde have skrevet, og af hvilke man vilde overbevise ham om Majestætsforbrydelse. „Den, der har skrevet disse", sagde han ganske taalmodig, „maa forsvare Indholdet for Gud." Ovennævnte tre Spørgsmaale bleve flere Gange forelagde ham, men da han bestandig blev ved sit første Svar, saa hentede man endelig Skarpretteren til ham, for at denne skulde true ham med Torturen. Det blev ikke heller ved den blotte Trudsel, den blev virkelig anvendt, men uden Virkning. End ikke et Ord, som kunde giøre ham mistænkt, kunde man afpresse den gode Greve. Efterat nu Oberst von Teufel og Oberauditeur Götze vare komne tilbage fra Wien, hvorhen de vare sendte, for at referere Keiseren Sammenhængen af Sagen og fo-

relægge ham Aeterne, traadte nogle Officerer den 21 Julii ind i Grevens Værelse, undskyldte sig med bævende Stemme, at de vare befalede, at meddele ham en sørgelig Efterretning, og aabenbarede ham, at han efter hans Majestæt Keiserens Befaling, skulde overantvortes til Døden. Greven svarede herpaa med megen Rolighed og Hengivenhed: „Jeg „veed, at mit Blod allerede længe har været iskiæn„ket; det behøver kun at drikkes! Saa gierne jeg „end døer, og heller vil lide, end giøre Uret, saa „smerter det mig dog for mine Børn. Jeg beder „nu om en Præst, med hvilken jeg kan underholde „mig.“ Efter en rørende Samtale, spurgte de Afsendte ham, om han vilde døe i dette Værelse. Han svarede: „Jeg har levet saaledes, at denne Beskiæm„melse og Spot vel er stor, men min Samvittig„hed dog reen; og naar jeg skal holde dette for en „Naade, saa lad det for blive ved Unaaden! Heller „vil jeg døe under min Guds frie Himmel, end „blive henrettet i Dunkelheden!“ De Afsendte og alle tilstædeværende Officerer begave sig bort, efterat de med mange Taarer havde taget Afskeed fra ham. Han blev kun bedrøvet, naar han tænkte paa sine Børn. Nu kom Superintendenten M. Lenz, som længe talte med ham. Derpaa kom flere Jesuiter, og bade Hr. Lenz gaae. De forbleve tre Timer hos Greven, og disputerede meget med ham. Han

lod sig under denne Samtale en Bibel hente, hvorpaa de strax forlode ham. Denne Dag turde Lenz ikke komme igien til Greven; men den 22 Julii kom han tilligemed en Præst til ham. Med største Andægtighed skriftede Greven for aabne Døre og tog det hellige Sacrament, hvorved han, formedelst de Tilstædeværendes lydelige Klager og Hulken, neppe kunde tale. Efterat de Geistlige havde forladt ham, skrev han endnu flere Afskedsbreve til Sine, uddeelte sine Effecter imellem Betjenterne, lod sig giøre sin Ligkiste og beredte sig til Døden. Den sidste Nat tilbragte han med Bøn. Tidlig den 23 Julii besøgte de Geistlige ham endnu engang, hvilke han, efter mange Forsikkringer om sin hjertelige Tak, afskedigede med disse Ord: „Jeg har nu ved Guds „Hjelp fattet saadan en Trøst, at jeg ingen videre „Trøst mere behøver." En Officer kaldte ham til Retterpladsen. Med roligt Mod og beundringsværdig Standhaftighed gik han med ham fra Raadhuset, og blev bragt til Pladsen zur Heide, hvor Standretten over ham blev holdt i Værtshuset, Korset kaldet, fra hvilket han paa en Vogn blev ført til Skafottet. Nogle Jesuiter traadte til ham, som dog ved deres Forbønner saaledes foruroligede ham, at han bød dem gaae. Med freidig Mine steg han af Vognen og op paa Skafottet, hvor han knælede paa det Klæde, som han selv havde ladet udbrede for

sig, og bad. Da stod han op, velsignede sine Børn, Venner, Betjentere og tilsidst alle sine Undersaatter med den hjerteligste Rørelse. Derpaa vendte han sig til Oberstén, Auditeuren og Bisidderne, og spurgte første Gang: „Eftersom jeg skal dø, saa maa man „dog for Gud og hele Verden sige mig, hvilke Aar„sagerne ere til min Død, for at ikke nogen kunde „troe, jeg døde som en Tyv eller Misdæder.“ Dommeren gav ham til Svar: „Vi gjøre hvad den ro„merske Keiser befaler os!“ Han spurgte anden Gang om Aarsagen til sin Død, og fik det forrige Svar. Da han tredie Gang gientog Spørgsmaalet, lod man Trommerne røre, for ikke mere at høre, hvad han sagde.

Da hans Kammertjener havde trukket hans Overkjole af, og opbundet Haarene med et hvidt Klæde, sagde han: „Nu saa vil jeg sætte mig her „efter Guds Villie, ham som jeg med Liv og Sjæl „har overgivet mig til, og taalmodigen oppebie den.“ Han satte sig ned paa den for ham tilberedte Stol, hvor Hovedet blev ham afhugget af Skarpretteren. Nogle af hans Betjente toge Legemet af Stolen, kastede sig bedende paa Knæ, lagde Legemet og Hovedet i Kisten, og bare den i Paasyn af flere tusinde Tilskuere op paa Grevens Værelse. Samme Dag blev han uden nogen Ceremonie hensat paa Treenighedens Kirkegaard i en hvælvet Begravelse, som

han selv havde ladet opføre for sig. En Mængde Folk ledsagede ham, kastede sig ned for Kisten og begræd hans Død. Hans Legeme blev ikke afvasket, fordi han selv ikke vilde have det, men havde sagt: „Saaledes, som jeg efter min Død vil see ud, vil „jeg træde frem for Christi Domstol."

Dette er den sande Fremstilling af en Begivenhed, som vil forblive et stedse varende Minde og mærkværdigt Exempel paa Jesuiternes Religionshad og Forfølgelsesaand. Thi den uskyldige Greve blev ikke henrettet formedelst en hemmelig Sammensværgelse imod Keiseren og Brevvexling med Sverrig, men formedelst Jesuiternes Religionshad. I Hermsdorf ved Kynast giæmmes endnu det Sværd, hvormed han blev henrettet, men forevises ikke.

Dog lader os vende vort Blik fra dette afskyelige Malerie af religiøs Barbarie, fra disse Smudspletter i Ferdinands Regieringsaar, fra dette oprørende Justitsmord. Lad det romantiske Sagn om den knipske Kunigunde træde op og fortælle os om en ung blomstrende Qvindes sjeldne Had til Mandspersoner.

Kunigunde, eneste Barn af en af de tidligste Eiere af Kynast, havde af sin Fader, der gik i Rette med Himmelen, fordi den ikke havde givet ham en Søn, faaet en mandig Opdragelse. Naar hun steiede ret vildt omkring, legede med Vaaben, tæm-

mede Heste, og underholdt sig med hans Knegte, klappede han hende paa det kiærligste. Men hun elskede ham ogsaa høist inderlig, og var derfor ganske utrøstelig, da han i Drukkenskab styrtede med sin Hest i en Afgrund, og sønderknuste sit Hoved paa Klippen. Hun lod den Afsiælede jorde paa det næsten utilgiængelige Sted, hvor han var falden, og gjorde sig det nu til en Pligt, daglig at besøge Graven. Sin forrige Levemaade vedblev hun, kun at hendes Vildhed var mere raa og mørk. Hendes Besøg ved Faderens Grav nærede hendes Had imod Klippen, der, som hun sagde, havde rovet hendes Fader. Og dog vilde hun ikke forlade Bjergboligen, omendskjønt hun havde flere Borge i frugtbare Dale. Hun syntes at elske sit Opholdssted, fordi hun kunde vredes paa det.

Efter hendes Faders Død indfandt sig en Mængde smukke Riddere, som beilede til den rige Frøkens Haand. Men ingen erholdt et afgiørende Svar, ingen vidste, hvorledes han stod i det, førend hun endelig erklærede, at de alle maatte indfinde sig paa den næstkommende St. Gertrudsdag, for at høre hendes Ultimatum. Dagen kom, og paa Kynast vrimlede det af Friere og Ikke-Friere; thi den besynderlige Bestilling af Alle paa een Dag havde ogsaa lokket mange hertil af blot Nysgierrighed. Vakkert blev der drukket ved et kosteligt besat Taffel,

og ved Druens Olie blev Haabets Ild hos Alle holdt i lys Lue. Allerede nærmede Aftenen sig, og endnu havde Kunigunde ikke mældt noget om sin Erklæring. Mange, begeistrede af den ædle Vin, bestormede hende; men forgiæves. Endelig foer hun som af en Drøm op fra Taffelet, og raabte: „Nu „er det Tid at aabenbare de saa trodsigt fordrede „Betingelser for min Kierlighed og Haand. Den, „som vil høre dem, han følge mig.“

Hun løb ned i Borggaarden og Frierhæren fulgte stoiende efter. Hun traadte ud af Slotsporten, og ilede nu paa en nybanet Vei ved Fakkelskin til sin Faders Grav, hvorhen Mængden tumlede efter hende. Da hun var kommet til den, rev hun Pateren Crucifixet af Haanden, hævede det i Veiret og raabte nu begeistret: „Her hviler den Ene„ste, som jeg elskede. Her sværger jeg, ikke at el„ske, ikke at ægte nogen, der ikke i ridderligt Har„nisk, til Hest, omrider den øverste Rand af Borg„muren, og saaledes trodser den Klippe, der er „farvet med min Faders Blod.“

Saaledes talte hun, ønskede Giæsterne en god Nat, og lod dem bandende, leende, brummende og tause blive staaende.

Rygtet om den besynderlige Ægteskabsbetingelse udbredte sig snart vidt og bredt omkring. Saa far-

ligt endog det var at indgaae den, saa gaves der dog Vovehalse, som vilde forsøge deres Lykke. Men for at holde alle Nysgierrige borte fra sig, havde Kunigunde ved Veien til Bjerget stillet en Vagt, som maatte underrette enhver Ridder om Betingelsen og den dermed forbundne Fare. Naar han nu lovede, at underkaste sig den, saa blev han ledsaget op til Borgen, foreslilt Frøkenen, turde udhvile sig en Dag i hendes Selskab, og maatte da, under følgende Ceremonier, bestaae Eventyret. I Gaarden besteg han, under Trompetklang og Braget af nogle Musketvonnere, Hesten; Kunigunde saae ned paa ham fra Udbygningen, gientog sin Forsikkring og ønskede ham Lykke. Han lovede hende Opfyldelsen af Betingelsen, og nu red han, ledsaget af sit grædende Følge, over Vindebroen og op paa Muren. Trompeterne bleve paa deres Poster, Bøsserne bleve igien ladede, for paa en ærefuld Maade at modtage Ridderen, naar han lykkelig havde løst Opgaven; men aldrig klang eller tordnede de anden Gang; thi i Afgrunden styrtede alle disse Ulykkelige, som af Forfængelighed eller Vindesyge havde besluttet sig dertil.

Stort var Antallet af dem, som paa saadan Maade fandt deres Død, og bleve et sørgeligt Offer for en umenneskelig Betingelse. Vidt og bredt omkring udbredte Rygtet sig derom, og lidt efter lidt blev det stille og tomt paa Kynast, thi enhver af-

skrækkedes ved hans Forgiængeres Exempel. Kunigundes Raserie steg derover Uge for Uge, men Landfolket deromkring glædede sig over at Ridderne endelig engang vare blevne kloge, og ikke mere vilde styrte sig i en synlig Fordærvelse.

Saaledes hengik en lang, lang Tid, da pludselig en smuk Ridder, ledsaget af en eneste Svend sprængte op mod Borgen. Knegtene ved Veien, hvilke vare blevne efterladne, fore, formedelst dette uventede Syn, forskrækkede imellem hverandre, vilde i en Hast ordne sig og prøve den Kommende, men et trodsigt: „Vak Knegte!" afvæbnede deres Mod. De lode ham passere, saae forundrede efter ham, saae forundrede paa hverandre og tænkte, at dette nok ikke vilde løbe godt af for dem.

Kunigunde loe høit, da man mældte hende, at en Ridder igien havde indfundet sig, og sprang, fuld af stolt Glæde, til Vinduet; men en hidtil ubekiendt Følelse bemægtigede sig hende. Med stigende Opmærksomhed, med en hende ellers ikke egen Forvirring betragtede hun den smukke Fremmedes majestætiske Væsen, og hans skionne blaae Øine, som fast og sikkert skuede op til hende. Før hun endnu ventede det, traadte han allerede ind i hendes Værelse, hilsede hende høfligt, og hun bøiede sig uvilkaarlig dybere end nogensinde før for en af hans Lige.

„Frøken," saaledes tiltalte han hende, „jeg „kiender den Betingelse, som I har gjort for hele „Ridderskabet. Vil Lykken mig vel, saa er jeg den „sidste, som bestaaer Eventyret."

Han opførte sig fra dette Øieblik med en ædel Frihed, talte om mange Gienstande saa indtrængende, saa gaadefuldt, saa afgiørende og bestemt, at Kunigunde aldeles ikke vovede, at behandle ham som hans Forgiængere paa den sædvanlige Maade. Alt, hvad han sagde, klang nyt og tiltrækkende for hende. Hans stolte Trodsighed fornærmede hende ikke, hans følsomme Skildringer vakte fremmede Følelser hos hende, men hele hans Maade at forholde sig paa og behandle hende paa, gjorde hende forlegen og lod hende føle, at hun spillede en eenfoldig Rolle. Som hun mærkede dette, faldt det hende tillige ind, at hun endnu ikke vidste, hvo den Fremmede var. Vant til, altid at have været underrettet herom, før enhver Ridders Ankomst, blev hun heftig forbittret over denne Efterladenhed af hendes Tjenere. Hun forlod pludselig Værelset, for at spørge derom og skiænde paa dem derfor. Men intet Menneske var istand til at give hende et tilfredsstillende Svar, og den fremmede Ridders Svend var saa laconisk og gaadefuld i sine Svar, at hun i sin Ærgrelse gav ham et Ørefigen og løb tilbage til Værelset, for selv at spørge den Ubekiendte om hans Navn. Hun

vilde gisre det med Alvor og Strenghed, men Ridderens nye Adfærd afvæbnede hende. Han havde i hendes Fraværelse grebet en Lut, paa hvilken han just phantaserede, da hun traadte ind. Disse blide Toner, ved hvilke fremmede velgisrende Følelser strømmede ind i hendes Hjerte, blødgjorde hele hendes Væsen. Vreden forsvandt af hendes Pande. Med nedslagne Øine satte hun sig ned ligeover for Ridderen, som med mandig skiøn Stemme foresang hende en Sang, hvis Indhold virkede saa mægtigt paa hende, at hun ikke kunde skjule sine Taarer.

Saaledes forgik Dagen, og da Natten brød frem forlod Ridderen Værelset med den Erklæring, at han, ganske tidlig i Morgen vilde paa Muren ride omkring Borgen. Med ængstelig Hjertebanken hørte Kunigunde dette, søgte at bevirke en Opsættelse, og ønskede at Ridderen vilde afstaae derfra; men han blev ved sit Forsæt.

Med Følelsen af en opvaagnende Kierligheds, og en tæmmet Stoltheds Qval blev Kunigunde alene. Hun kastede sig paa sit Leie; men ingen Søvn vederqvægede hende, og først efterat Midnat for længe siden var forbi, sank hun hen i en, af vilde Drømme ledsaget, Slummer.

Ved Dagens første Skiær lod den fremmede Svend Porten aabne, og løb paa Muren; Og da Himlen fo vedes rød i Østen, og man tydelig kunde

kiende alle Gienstande, gik han tilbage i Borggaarden, og trak sin Herres Hest ud af Stalden. Da kom den fremmede Ridder i en let Dragt ned af Trappen, omarmede Svenden, svingede sig paa sin Hest, og red stolt ud af Porten.

„Lad nu alt i Slottet være vaagent", raabte Svenden til den zittrende Portvægter, „men lad „ingen nærme sig Muren."

Svenden ledsagede sin Herre til Opgangen paa Muren. Med et venligt Blik paa ham red Ridderen op, hævede Fødderne af Stigbøilerne, og lod Tøilen hænge skiødesløs paa Halsen af Hesten. Med sikkert Skridt gik den paa den smale Stie. Roligt saae Ridderen ned i den græsselige Dal, hvor der endnu herskede mørk Nat. I Østen traadte Solen frem, Lærken steg i Veiret; men han saae hverken Solen eller Lærken; kun undertiden kastede han et venligt Blik til Svenden, som gik ved Siden af Muren.

Imidlertid vare alle paa Borgen blevne vaagne, og løbe ængsteligen imellem hverandre. Kunigunde var ogsaa opvaagnet. Neppe hørte hun at Ridderen var paa Muren, før en feberagtig Gysen greb hende. „Han er død!" raabte hun og fløi ned i Borggaarden. „Hvor er hans Liig?" Ingen svarede, alle stode med foldede Hænder.

Da nu den ængstende Følelse hos Alle havde naaet den høieste Grad, see! da svævede Ridderen paa sin af Sved bedækkede Hest omkring Hjørnet af den til den anden Ende af Muren stødende Bygning, og nærmede sig det forønskede Maal. Kunigunde var nær ved at falde i Afmagt, da han ubeskadiget red ned af Muren og steg af Hesten. Den lydeligste Glæde bemægtigede sig Knegtene; de jublede, skrege og dandsede. I Gaarden skingrede Trompeterne, og Skydset udtordnede det over hele Egnen, at Scieren var tilkiæmpet.

„Hylder Eders Herre!" raabte Kunigunde, og gik hen til Ridderen. I har opfyldt Betingelserne „ædle Ridder", sagde hun; „I har forsonet min „Faders Aand. Jeg overgiver Eder denne Borg og „dens Territorium, og er beredt til at tage Eder til „Gemal." Paa nye klang Trompeterne. Med Høihed og Adel svarede Ridderen i en alvorlig Tone: „Frøken, den skrækkelige Trolddom, der kostede saa „mange Ædle Livet, er løst. Jeg glæder mig over „at have sat Grændser for Eders Stolthed og Grusomhed, og takker Gud for den Beskyttelse, han „har givet mig dertil. Forbandelse og evig Skiændsel over den, der efter mig endnu engang vil begynde paa dette Vovestykke. At erklære dette høit, „saa at det kunde gienlyde over alle Lande, var det „eneste Øiemed af min Fremtrædelse paa denne Borg.

„I et Aar er denne Hest bleven svet i at gaae paa „smale Stier, og det var ikke den første Gang, at „det ædle Dyr gik paa en saadan Stie; men det „var den sidste. Og du, som med et umenneskeligt „Hjerte kastede Fordærvelsens Lod over saamange ulyk„kelige Ynglinger, vend om igien, lad Naturens og „Menneskelighedens Følelse opvaagne i dit Hjerte. „Afskye og Forbandelse over den stolte Kunigunde, „Ære og Venskab for den følsomme, den venlige. „Sønderknus den Skorpe, der omgiver dit Hjerte „og væk Følelser, som passe sig for Qvinden. Bliv „Qvinde og Hustrue, og erstat Verden de Liv, din „Stolthed opoffrede. Jeg kan ikke blive din Ægte„fælle. Jeg er — Adalbert, Landgreve af „Thüringen, og elsker allerede den ædleste Quin„de; men jeg besværger Eder, skiænker Eder tilbage „til Verden og Menneskeheden. Og vil I have en „Medhjelper i Eders skionne Foretagende, saa vælger „min Ven, denne Svend, den retskafne Hugo von „Erbach. Men I, som fulde af Forundring om„give mig her, I Vidner til den grusomste Forma„stelse, værer ogsaa I Vidner til Angeren og For„bedringen. Adlyder Eders Beherskerinde; men be„tænker stedse at man maa adlyde Gud meer end „Menneskene. Og nu lev vel Froken! Tilgiv mig „denne Ydmygelse, men I har fortjent den. Naar „Maanens første Qvarteer indtræder igien, vender

„min Ven tilbage, for at være Vidne og maaskee „Deeltager i Eders forandrede Sindelaug. Lev vel!" Han svang sig op paa sin Hest, og red med sin Svend ned af Bjerget.

Kunigunde blev afmægtig baaren ind i sit Gemak. Otte Dage laae hun syg; da bad og fastede hun i henstirrende Bedøvelse. Ved Enden af den fjerde Uge ankom Ridder Hugo von Erbach med et glimrende Følge for Porten af Kynast. Kunigunde blev hans Gemalinde. Den farlige Muur blev nedbrudt, og for de Opoffredes Sjæle stiftede hun rigelige Sjælemesser. Hugos Kierlighed og Adalberts Venskab formildede Kunigundes Anger, og hendes sidste Ord til sine Børn var den Bøn, ikke, ved Trodsighed imod Naturen, at læsse Blodskyld paa sig og Menneskeheden.

Naar man kommer paa Kynast, saa bringer almindeligviis Commandantens Børn et uformet qvindeligt Brystbillede af Træ, et Skabillikehoved med Svinebørster istedet for Haar. Dette skal forestille den skionne Kunigunde, som man indbydes af dem til at kysse, eller ogsaa at befrie sig fra Kysset ved en Gave.

Nu til Borgens Historie. Den schlesiske Fyrste Bolko den Første, Hertug af Jauer og

Schweidnitz, med det fortjente Tilnavn: „den Stridbare," byggede i Aaret 1292 Kynast, denne i forrige Tider vigtige Fæstning, paa Toppen af Kynastbjerget, hvor 14 Aar i Forveien stod et Jagthuus. Kort efter at have fuldendt Bygningen døde han 1301, og blev begravet i Klosteret Grüstau. Hans Sønneson Bolko den Anden var Arving til Bestefaderens Borg, og havde en Erkehertuginde af Østerrig til Gemalinde. Da han i sit Ægteskab ingen Børn havde, saa testamenterede han Keiser Carl den Fjerde begge sine anseelige Fyrstendømmer Schweidnitz og Jauer, ifald han skulde døe uden Arvinger, imod at hans Gemalinde skulde forblive Regentinde i dem saalænge hun levede. Han døde uden Arvinger 1368, og hans Gemalinde fire og tyve Aar efter. Hvorledes Borgen er kommen til Familien Schafgotsch, er en historisk Gaade, hvis sikkre Opløsning, ved Documenternes Tab, er bleven umulig. Men Sagnet opløser den paa følgende Maade meget let. Fyrst Bolko den Andens fortroligste Ven, Yndling og tillige hans Vaabendrager var Gotthard Schoff, almindelig kaldet Götsche-Schoff. Denne skiænkede han af Taknemmelighed for hans troe Tjeneste Kynast med de omkringliggende Landsbyer. Da nu Samme i Aaret 1377 ledsagede Keiser Carl den Fjerde paa et af hans Felttog, udviste en udmærket Tapperhed ved

Beleiringen for Erfurt, og Keiseren selv saae dette, rakte denne ham til Beviis paa sin Tak og Tilfredshed Haanden. Gotthard, hvis høire Haand var besudlet af Blod, vilde ikke give Keiseren den saaledes, men kunde ikke heller reengjøre den strax paa anden Maade, end ved at afskrive den paa Pandseret, hvorved der kom fire blodige Striber paa den blanke Flade. Da Carl nu slog ham til Ridder, fik han fire røde Striber i sit Vaaben, til en ærefuld Afmindelse om denne Dag, og tillige som Eiendom de omkring Kynast beliggende Stæder Friedeberg og Greifenberg og Slottet Greifenstein med tilhørende Landsbyer. Hans Navn blev i saa hæderligt et Minde hos hans Efterkommere, at de føiede Dobenavnet Gotsche (Gotthard) til deres Slægtnavn, og skreve sig fra den Tid Schafgotsch.

Kynast hører blandt Antallet af de Borge, som det militaire Sprog giver Tilnavnet: „de jomfruelige." Den er nogle Gange bleven beleiret, men aldrig erobret. Selv Hussiterne, under hvis Slag saamange Borge sank, maatte i Aaret 1426 med uforrettet Sag ophæve en langvarig Beleiring for den. Men hvad der var mueligt for menneskelig Kraft og Kunst, det forstyrrede en Lynstraale i faa Timer. Det var den 31 August 1675 at Lynilden traf den høie Spidse af den store forgyldte Kobberknap, som stod paa det forreste Taarn, foer ned

Taarnet, antændte det tilligemed alle Bygningerne, og i to Timer forvandlede Borgen, med alle deri værende Kostbarheder og Documenter, ved hvilke dens Historie vilde være sat uden for al Tvivl, til en Askehob. Tabet var saa meget større, da just dengang en stor Deel af de rige Bjergbeboere, af Frygt for de Svenske, som vare faldne ind i Mark Brandenburg, havde bragt deres bedste Sager i Sikkerhed paa Kynast, og Lucrne fortærede alt dette. I en Hvælving, som var fyldt med 7 store Krudfade, trængte dog ikke den vilde Flamme ind. Jerndøren paa samme var allerede gloende, Baandene paa de Fade, der laae Døren nærmest, allerede sorte, og dog bleve de forskaanede. Var dette Forraad af Krud fløiet i Luften, saa vilde vi kun finde faa Spor af dette Slot, hvis Ruiner endnu længe ville være Landskabet til sand Prydelse.

Doge og Dogaressa.

Under dette Navn var i Cataloget over Konstværkerne, som Konstakademiet i Berlin udstillede i September 1816, et Malerie anført, som den fortjenstfulde, duelige C. Kolbe, Medlem af Akademiet, havde malet, og som ved sit særdeles Tryllerie drog enhver til sig, saa at Pladsen foran det sjelden var tom. En Doge i rige, prægtige Klæder skrider, med den

ligesaa rigt smykkede Dogaressa ved Siden, frem paa en Balustrade, han en Gubbe med graat Skjæg, sælsomt blandede Træk, der snart tyde paa Kraft, snart paa Afmagt, snart paa Stolthed og Overmod, snart paa Godmodighed, i det bruunrøde Ansigt; hun en ung Qvinde, med længselfuld Sørgmodighed, sværmerisk Attraa i sit Blik, i sin hele Holdning. Bagved dem en gammelagtig Kone og en Mand, der bærer en opspændt Soelskjerm. Paa Siden af Balustraden støder et ungt Menneske i et snegleformet Horn, og foran den i Havet ligger en kosteligt udziret, med det venetianske Flag smykket, Gondel, hvori der sees tvende Roerkarle. I Baggrunden udbreder sig det med hundrede og hundrede Seil bedækte Hav, og man seer det prægtige Venedigs Taarne og Palladser, der høver sig af Bølgerne. Til Venstre skjelner man San Marco, tilhøire meer i Forgrunden San Giorgio Maggipre. I den gyldne Ramme om Maleriet ere indskaarne de Ord:

Ah senza amare
Andare sul mare
Col spose del mare
Non puo consolare.

Ak! uden Elskovs Lykke
Paa Havets stolte Bølge
Med Havets Brudgom følge,
Dog Hjertet trøster ikke.

Foran dette Malerie opkom en Dag en unyttig Strid over det Spørgsmaal, om Konstneren ved dette Malerie kun havde villet fremstille et Malerie, det vil sige, den ved Versene tilstrækkeligen antydede øieblikkelige Situation af en gammel udlevet Mand, der med al sin Pragt og Herlighed ei formaaer at tilfredsstille et længselfuldt Hjertes Ønsker, eller en virkelig historisk Begivenhed. Kjed af denne Trætte forlod En efter den Anden Pladsen, saa at tilsidst kun tvende, den ædle Malerkunst saare hengivne Venner, bleve tilovers. „Jeg veed ikke, begyndte den Ene, hvorledes man kan have Lyst til at fordærve sig selv al Nydelse ved den evige Udtyden og Udlæggen. Ikke at tale om, at jeg jo neie troer at ahne, hvorledes det virkelig hænger sammen med denne Doge, med denne Dogaressa, saa gribes jeg ogsaa paa en ganske egen Maade af den Rigdommens og Magtens Glands, der er udbredt over det Hele. Betragt dette Flag med den vingede Løve, hvorledes det beherskende Verden flagrer for Vindene — O herlige Venedig!" Han begyndte at fremsige Turandots Gaade om den adriatiske Løve: Dimmi, qual sia quella terribil fera &c.*) Neppe havde han endt, før en velklingende Mandsstemme faldt ind med Calafs Opløsning. Tu quadrupede fera &c.**) Ube-

*) Sig mig, hvad det er for et frækkeligt vildt Dyr ꝛc.

**) Du firfødede vilde Dyr ꝛc.

mærket af de tvende Venner, havde en Mand stillet sig bagved dem af høit, ædelt Udseende, den graa Kappe malerisk kastet over Skulderen, og betragtede Maleriet med funklende Øine. — De kom i Samtale med ham, og den Fremmede sagde næsten i en høitidelig Tone; Det er en egen Hemmelighed, at et Billed ofte oprinder i Konstnerens Gemyt, hvis Skikkelser, forhen ukjendelige, legemløse, i det tomme Luftrum omdrivende, Taager, netop først i Kunstnerens Gemyt synes at forme sig til Liv og at finde deres Hjem. Og pludselig sammenknytter Billedet sig med den forgangne Tid, eller maaskee ogsaa med den tilkommende, og fremstiller kun hvad virkelig skedte eller vil skee. Kolbe veed maaskee selv endnu ikke, at han paa dette Malerie ei har fremstillet nogen Anden end Dogen Marino Falieri og hans Gemalinde Annunziata. — Den Fremmede tang, men begge Vennerne trængte i ham, at løse dem denne Gaade saaledes som Gaaden om den adriatiske Løve. Da sagde han: Har I Taalmodighed, I nysgjerrige Herrer, saa vil jeg strax forklare Eder Maleriet med Falieris Historie. Men har I ogsaa Taalmodighed? — Jeg vil være meget omstændelig, thi anderledes gider jeg ikke tale om Ting, der staae mig saa lyslevende for Øie, som om jeg selv havde seet dem. — Det kan vel ogsaa være Tilfældet, thi enhver Historiker, og en saadan er jeg nu engang

for Alle, er jo et Slags talende Spøgelse fra Fortiden.

De to Venner gik med den Fremmede i et afsides liggende Kammer, hvor han uden videre Fortale begyndte saaledes.

For meget lang Tid siden, og, tager jeg ikke feil, saa var det i August Maaned i Aaret Et Tusend trehundrede og fire og halvtreds, at den tappre genuesiske Feldtherre, Paganino Doria kaldet, havde slaaet Venetianerne og bestormet deres Stad Parenzo. I Golfen, tæt for Venedig krydsede nu hans velbemandede Galleier hist og her som hungrige Rovdyr, der i uroelig Graadighed løbe frem og tilbage, for at udspeide, hvor de sikkrest kunne gribe deres Bytte; og Dødsskræk betog Folk og Signorie. Alt Mandskab, enhver der mægtede at røre sine Arme, greb til Vaaben eller til Aarerne. I Havnen ved San Nicolo samlede man Skarerne. Skibe, Træer bleve nedsænkede, Kjæde lænket til Kjæde, for at spærre Fjenden Indgangen. Medens her Vaabnene klirrede i den vilde Tummel og de tunge Byrder nedtordnede i det skummende Hav, saae man Raadets Agenter paa Broen, hvorledes de tørrede den kolde Sved af deres blege Pander, og med forstyrrede Miner, med hæse Stemmer bode Procenter over Procenter for rede Penge; thi ogsaa dem manglede den ængstede Republik. Men i den evige

Almagts uudforskelige Raadsutning var det bestemt, at just paa denne, den høieste Nods og Kummers Tid, den tro Hyrde skulde rives fra den i Fare stødte Hjord. Ganske nedtrykt af Ulykkens Vægt døde Dogen Andrea Dandulo, som Folket kaldte sin kjære lille Greve (il caro contino) fordi han altid var from og venlig, og aldrig gik over Marcuspladsen, uden at han jo havde Trøst paa sin Læbe eller Zechiner i sin Lomme til enhver, der enten trængte til godt Raad eller til Penge. Som det nu pleier at gaae, at hvert Slag, ellers neppe følt, dobbelt smerteligt rammer Den, Ulykken har rovet Modet, saa var da ogsaa nu Folket reent ude af sig selv af Jammer og Bekymring, da Klokkerne fra San Marcus Kirken i dumpe, gyselige Toner forkyndte det Hertugens Død. Nu var deres Støtte, deres Haab borte, nu maatte de bøie Nakken under det genuesiske Aag, skrege de høit, uagtet Dandulos Tab, hvad de netop for Øieblikket nødvendige Krigsoperationer angik, just ei syntes saa fordærveligt. Den gode lille Greve vilde gjerne leve i Fred og Ro, han udgrandskede hellere Stjernernes fælsomme Veie end Politikkens gaadefulde Forviklinger, han forstod sig bedre paa at ordne Processionen paa den hellige Paaskefest end at anføre en Krigshær. Nu gjaldt det at vælge en Doge, der lige udrustet med modigt Her-

skersind og dygtig Statsklogskab, kunde redde det i sin Grundvold rystede Venedig fra den stedse dristigere Fjendes truende Vælde. Senatorerne forsamlede sig, men da saae man ei andet end sorgfulde Ansigter, stirrende Blikke, Hoveder vendte mod Jorden. Hvor skulde man nu finde en Mand, der med kraftig Haand formaaede at gribe og rigtig at styre det løse Roer? Den ældste Raadsherre, Marino Bodoeri, oplsftede endelig sin Røst. „Her i vor Kreds, mellem os, saa talte han, her ville I ikke finde ham, men kaster Eders Øine mod Avignon, paa Marino Falieri, som vi udsendte at lykønske Pave Innozens til hans Ophøielse, han kan nu gjøre noget Bedre, han formaaer det, lader os vælge ham til Doge, at han kan raade Bod paa alt Uheld. I ville indvende, at denne Marino Falieri alt er henved firsindstyve Aar gammel, at hans Hovedhaar og Skjæg alt er som Sølv, at hans muntre Udseende, hans funklende Øie, Purpuret paa hans Næse og Kinder, som Bagvaskere ville sige, mere maa tilskrives den gode Cyperviin end indvortes Kraft, men ænser ei det. Mindes hvilken glimrende Tapperhed denne Marino Falieri viste paa det sorte Hav som Proveditor paa Flaaden, betænker, hvad det maatte være for Fortjenester, der kunde bevæge San Marcus's Prokuratorer, til at give denne Falieri det rige Grevskab Val-

demarino til Lehn? Saaledes ophøiede Bodoeri smukt Falieris Fortjenester, og vidste i Forveien at møde hver Indvending, indtil omsider alle Stemmer enedes om at vælge Falieri. Mangen talte rigtignok endnu meget om Falieris opbrusende Vrede, om hans Herskesyge, hans Egenraadighed, men saa heed det: Just derfor, fordi alt Dette er veget fra Oldingen, vælge vi Oldingen og ei Ynglingen Falieri. Slige dadlende Stemmer forstummede nu ogsaa aldeles, da Folket erfoer den nye Doges Valg, og udbrød i grændseløs overgiven Jubel. Man veed jo, at i slig farlig Tid, i saadan Uroe og Spænding hver Beslutning, naar det kun virkelig er en, betragtes som en Himlens Indskydelse! — Saaledes skedte det da, at den gode lille Greve var reent og aldeles glemt med al sin Mildhed og Fromhed, og at Enhver raabte; Ved den hellige Marcus, denne Marino burde for længe siden have været vor Doge, og den overmodige Doria havde os ei saaledes i Klemme! — Og invalide Soldater strækkede moisommeligt de værkbrudne Arme høit op i Luften og raabte: Det er den Falieri, der slog Morbassan — den tappre Hærfører, hvis seierrige Flage vaiede i det sorte Hav. Og hvor Folket stod i Klynger, fortalte En om den gamle Falieris Heltegjerninger og, som om Doria alt var slagen, gjenlød Luften af vildt Jubelskrig. Hertil kom, at Nicolo Pisani,

der, Himlen maa vide hvorfor, istedet for at møde Doria med Flaaden, roligen var seilet til Sardinien, omsider vendte tilbage. Doria forlod Golfen, og hvad Pisanis Flaades Tilnærmelse foraarsagede, tilskreves det frygtelige Navn: Marino Falieri. Da betoges Folk og Signorie som af et Slags fanatisk Henrykkelse over det lykkelige Valg, og man besluttede, for at det Overordentlige skulde skee, at modtage den nyvalgte Doge som det Himlens Sendebud, der bringer Ære, Seier og Rigdommens Fylde. Tolv Adelsmænd, hver omgivet af en talrig glimrende Tjenerskare, havde Raadet skikket ud til Verona, hvor Republikkens Udsendte endnu engang høitideligen forkyndte Falieri, saasnart han var ankommen, hans Ophøielse til Statens Overhoved. Femten rigt zirede Statsbarker, udrustede af Podestaen af Chioggia, under hans egen Søn Taddeo Giustinianis Commando, optoge derpaa i Chiozza Dogen med sit Følge, der nu ligesom i den mægtigste seierrigste Monarks Triumphtog gik til St. Clemens, hvor Buccentoro ventede ham.

Netop i det Øieblik, da Marino Falieri stod i Begreb med at bestige Bucentoro, og det var om Aftnen den tredie October, da Solen alt begyndte at dale, laa et stakkels ulykkeligt Menneske udstrakt paa det haarde Marmorgulv ved Søilerne af det hertugelige Pallads. Nogle Laser stribet Lar-

red, hvis Farve ei længer var kjendelig, og som fordum syntes at have hørt til en Sømandsklædning, saaledes som den laveste Klasse af Lastdragere og Roerknægte pleier at bære, hængte om hans udmagrede Legeme. Af Skjorte var der ikke mere at see, end den Ulykkeliges egen Hud, der overalt skinnede igjennem, men var saa hvid og fiin, at En af de Fornemste ei havde havt nødig at skamme sig ved den. Saaledes viste ogsaa Magerheden kun des bedre det nøiagtigste Forhold mellem de veldannede Lemmer, og betragtede man nu desuden den Ulykkelige, der i det høieste syntes at være tyve Aar gammel, og saae de lyse, kastaniebrune Lokker, som filtrede og forvirrede omskyggede den skjønneste Pande, de blaae, kun af trøstløs Elendighed, fordunklede Øine, Ørnenæsen, den fiintdannede Mund, saa var man vis paa, at en eller anden fjendtlig Skjæbne maatte have nedstødt den Fremmede fra en ædel Herkomst i den laveste Klasse af Pøbel.

Som sagt, ved Søilerne af Hertugens Pallads, laa Ynglingen, og stirrede, Hovedet støttet paa den høire Arm, med stivt, tankeløst Blik, uden at røre eller bevæge sig, ud imod Havet. Man skulde have troet, at Livet var veget fra ham, at Dødskampen havde forstenet ham til en Billedstøtte, hvis han ei af og til havde sukket dybt, som bevæget af den usigeligste Smerte. Det var vel egentligen Smerten i

hans venstre Arm, som han havde udstrakt paa Marmorgulvet, og som omviklet af blodige Pjalter, syntes at være haardt saaret. —

Alt Arbeide hvilede, Travlhedens Tummel tang, hele Venedig svømmede i tusende Barker og Gondler den høitprisede Falieri imøde. Saaledes traf det sig, at det ulykkelige, unge Menneske hensukkede sin Smerte i trøstløs Hjelpeløshed. Dog just som hans matte Hoved sank ned paa Marmorfliserne, og han syntes en Afmagt nær, skreg'en hæs Røst ret ynkeligt flere Gange efter hverandre: Antonio — min kjære Antonio! — Antonio reiste sig omsider møisomt med sin halve Krop iveiret, og i det han dreiede Hovedet hen mod Søilerne ved Palladset, bag hvilke Stemmen syntes at komme frem, sagde han ganske mat og næsten uhørligt: Hvo er det, som kalder mig? — Hvo kommer at kaste mit Liig i Havet, thi snart omkommer jeg her! — Da kom en ældgammel lille Kone hivende og hostende ved sin Stav hen mod den saarede Yngling, og idet hun sank ned ved Siden af ham, udbrød hun i en hæslig skingrende Latter. „Enfoldige Barn, saa mumlede derpaa den Gamle, enfoldige Barn, vil omkomme her, vil dø her, mens den gyldne Lykke oprinder dig? — See kun hen, see kun hen hist i Vesten de luende Flammer, det er Tegn for dig. — Men du maa spise, kjære Antonio, spise og drikke, thi Sulten er det

kun, der har strakt dig til Jorden, her paa det kolde Steengulv! — Armen er alt lægt, alt atter lægt!" — Antonio gjenkjendte i den lille gamle Kone den sælsomme Tiggerkjærling, der altid grinende pleiede at bede de Andægtige om Almisse paa Trapperne ved Franziskanerkirken, og til hvem han mangengang, dreven dertil af en indvortes uforklarlig Tilskyndelse, havde henkastet en suurt fortjent Quattrino, som han selv ei havde tilovers. „Lad mig i Ro, sagde han, lad mig i Ro, gamle vanvittige Qvinde, vistnok er det Hungren mere end Saaret, der gjør mig kraftløs og elendig, i tre Dage har jeg ikke fortjent en Quattrino. Jeg vilde have været over til Klostret og seet at faae mig et Par Skeefuld Suppe, men alle mine Kammerater ere borte — ingen, der barmhjertigen tager mig op i sin Barke, og saa er jeg sjunken ned her, og kommer vel aldrig til at reise mig meer." Hi hi hi hi, grinte den Gamle, hvorfor strax fortvivle? hvorfor strax forsage, du er tørstig, du er sulten, det har jeg Raad for. Her er skjønne tørrede Smaafisk, som først idag er kjøbt paa Zeccaen, her er Lemonsaft, her et peent lille Hvedebrød, spiis min Dreng, spiis og drik, min lille Søn, saa vil vi see til den syge Arm." Den Gamle havde virkelig af sin Sæk, der som en Kabudse hængte hende ned ad Ryggen, og ragede langt ud over det dukkede

Hoved, udkrammet Fisk, Brød og Lemonsaft. Saasnart Antonio blot havde vædet de brændende, sammenskrumpede Læber med den svale Drik, vaagnede Hungeren med fordobblet Magt, og han slugte graadigen Fisk og Brød. Den Gamle var imidlertid ifærd med at vikle Laserne af den saarede Arm, og nu saae hun da, at Armen vel var haardt qvæstet, men at Saaret allerede var begyndt ganske at læges. Idet den Gamle nu smurte en Salve, hun havde i en lille Krukke, og som hun opvarmede med sin Aande, derpaa, spurgte hun: Men hvo har da slaaet dig saa slemt, min stakkels Dreng? Antonio havde ganske vederqvæget og gjennemglødet af ny Livsild reist sig heelt iveiret; med funklende Øine opløftede han sin knyttede Høire, og raabte: Ha! — Nicolo den Kjeltring vilde slaae mig fordærvet, fordi han misunder mig hver usel Quattrino, en velgjørende Haand kaster til mig! Du veed gamle Moer, at jeg meisommeligt fristede mit Liv med at hjelpe til at slæbe Godset fra Skibene og Barkerne til Tydskernes Kjøbmandshuus, til den saakaldte Fontego, (du kjender jo vel den Bygning.) — I det Øieblik Antonio udtalte Ordet „Fontego" grinte og loe den Gamle ret afskyeligt, og pladrede i et væk: Fontego — Foytego — Fontego. — Hold op med din gale Latter, gamle Moer, hvis jeg skal fortælle, raabte Antonio fortornet; da blev den Gam-

le strax stille, og Antonio vedblev: Nu havde jeg fortjent nogle Quattrinos, kjøbt mig en ny Troie, saae ganske pyntelig ud, og kom blandt Gondolførerne. Fordi jeg altid var munter tilmode, arbeidede rask og kunde mangen skjøn Sang, fortjente jeg mar-gen Quattrino meer end de Andre. Men da vaag-nede Misundelsen hos mine Kammerater. De sværtede mig hos min Herre, som jeg mig fra sig, overalt hvor jeg gik og stod, raabte de efter mig: „din tydske Hund, fordømte Kjætter!" og da jeg for tre Dage siden ved San Sebastian hjalp at rul-le en Barke op paa Land, overfaldt de mig med Knippler og Steenkast. Tappert værgede jeg mig, men saa traf den lumske Nicolo mig med en Aare, der streifede mit Hoved, og kastede mig med haardt saaret Arm til Jorden. — Naa, du har mættet mig gamle Moer, og virkeligen føler jeg, at din Sal-ve paa en forunderlig Maade gjør min saarede Arm godt. See kun, hvor jeg alt formaaer at svinge den — nu skal jeg roe dygtig igjen! Antonio var staaet op fra Jorden, og svingede kraftigen den saa-rede Arm frem og tilbage, men den Gamle skog-gerloe atter i den vilde Skye, og skreg, i det hun heel sælsomt, ligesom i en hoppende Dands, trip-pede frem og tilbage: Dreng, Dreng, min lille Dreng, roe dygtig — dygtig — han kommer — han kommer, Guldet gløder i lyse Flammer, roe

dygtig, dygtig! — men kun engang endnu, kun engang endnu! — saa ikke meer!

Antonio agtede ikke paa den Gamles Færd, thi for ham var det allerherligste Skuespil oprundet. Fra San Clemens af svømmede Bucentoro, den adriatiske Løve i det vaiende Flag, med tonende Aareslag gjennem Bølgerne, som en kraftigvinget gylden Svane. Omringet af tusend Barker og Gondler syntes den, med sit fyrstelige, dristigt opløftede Hoved, at herske over en jublende Hær, der var dukket op af den dybe Havgrund med glindsende Hoveder. Aftensolen kastede sine blussende Stragler over Havet, hen over Venedig, saa at Alt stod i brændende Flammer, men som Antonio, glemmende al sin Kummer, ganske henrykt skuede hen for sig, blev Skinnet stedse blodigere og blodigere. En huul Susen gik gjennem Luften og som et frygteligt Echo gjenlød det atter fra Havets dybe Grund. Stormen kom farende frem paa sorte Skyer, og hyllede Alt i tykt Mørke, medens Bølgerne som hvislende, fraadende Uhyrer hævede sig høiere og høiere af det brusende Hav og truede med at sluge Alt. Lig henveirede Fjær saae man Gondler og Barker drive hist og her om paa Søen. Bucentoro, der med sin flade Bund ei var istand til at trodse Stormen, gyngede frem og tilbage. Istedetfor Zinkernes og

Trompeternes lystige Jubel hørte man de Ulykkeliges Angestskrig gjennem Stormen.

Som forskrækket stirrede Antonio hen for sig, tæt ved ham raslede det som med Kjæder, han saae ned, en lille Baad, der var lænket til Muren, blev vugget af Bølgerne, da foer pludselig ligesom en Lynstraale i hans Sjæl. Han sprang i Baaden, løsnede den, greb Aarerne, som han fandt i den, og stak kjæk og modig ud i Søen, lige mod Bucentoro. Jo nærmere han kom, desto tydeligere hørte han Raabet om Hjelp fra Bucentoro: „Herhid! — herhid! — redder Dogen! redder Dogen!" — Det er bekjendt, at smaa Fiskerbaade, i stormende Veir, just er bedre og sikkrere at styre i Golfen end større Barker, og saaledes traf det sig da, at Saadanne ilede til fra alle Kanter, for at redde den dyrebare, værdige Doge Marino Falieri. Men i Livet skeer det jo altid, at den evige Magt kun har skjænket Een den heldige Fuldbringelse af en dristig Daad, saa at alle Andre ganske forgjæves gjøre sig Umage for den. Saaledes var det dennegang den stakkels Antonio, hvem det var tiltænkt at redde den nyvalgte Doge, og derfor lykkedes det ene og alene ham, heldigen at arbeide sig frem med sin usle Fiskerbaad til Bucentoro. Den gamle Marino Falieri, fortrolig med saadan Fare, steg uden noget Øieblikks Betænkning, rask ud af den prægtige, men

forræderske Buccentoro og ned i den fattige Antonios lille Fiskerbaad, der, liig en Delphin, gled let hen over de brusende Bølger, og i faa Minutter bragte ham over til den hellige Marcus's Plads. Med gjennemvaade Klæder, med store Vanddraaber i det graa Skjæg, førte man den Gamle ind i Kirken, hvor Adelen med blege Ansigter endte Indtogs-Ceremonierne. Folket bestyrtset, ligesom Raadet, over Ulykkestilfældene ved Indtoget, til hvilke det ogsaa regnede, at Dogen i Skyndingen og Forvirringen var bleven ført gjennem de to Søiler, hvor almindelige Misdædere pleie at blive henrettede, forstummede midt i sin Jubel, og saaledes endte den festlig begyndte Dag mørk og sørgelig.

Paa Dogens Redningsmand syntes Ingen at tænke, og Antonio selv tænkte heller ei derpaa, men laa dødmat, halv afmægtig af den Smerte, det atter ophidsede Saar foraarsagede ham, i Søilegangen ved det hertugelige Pallads. Des underligere var det ham, at, da det næsten var begyndt at blive Nat, en hertugelig Drabant greb ham i Skulderen, og med de Ord: Kom gode Ven, stødte ham ind i Dogens Pallads og Værelser. Den Gamle kom ham venlig imøde, og sagde, idet han viste paa et Par Punge, der laae paa Bordet: „Du har viist dig kjæk, min kjære Søn, der! — tag disse trehundrede Zechiner, vil du have meer, saa begjær, men

gjør mig den Tjeneste aldrig tiere at komme for mit Aasyn. „Ved de sidste Ord lynede Ild ud af den Gamles Øie, og hans Næsespids blussede rødere. Antonio vidste ikke, hvad den Gamle meente, lod det heller ikke anfægte sig, men lettede med Møie Pungene, som han troede med Gud og Æren at have fortjent, iveiret.

Straalende i det nyopnaaede Herredømmes Glands, saae den gamle Falieri næste Morgen fra Palladsets høie, hvælvede Vinduer ned paa Folket, der neden under ham lystigen tumlede sig i allehaande Vaabenførd. Da traadte Bodoeri, der fra Yngslingsaarene havde været fast forbundet med Dogen i uforanderligt Venskab, ind i Gemakket, og da nu denne, ganske fordybet i sig og sin Værdighed, slet ikke syntes at bemærke ham, slog han Hænderne sammen, og raabte med høi Latter: Ei Falieri, hvilke ophøiede Tanker gjære og udruges vel i dit Hoved fra det Øieblik, at den krumme Hue bedækker det? — Som opvaagnende af en Drøm kom Falieri den Gamle imøde med fremtvungen Venlighed. Han følte, at det dog i Grunden var Bodoeri, han havde Huen at takke, og hiin Tale syntes at minde ham derom. Men da nu enhver Forpligtelse trykkede hans stolte, herskesyge Sind som en Byrde, og han ei kunde affærdige den ældste Raadsherre, den prøvede Ven som den fattige Antonio, saa aftvang

han sig nogle Takkeord, og begyndte derpaa strax at tale om de Forholdsregler, man nu maatte bruge mod de sig overalt rørende Fjender. „Det," faldt Bodoeri med et skjelmsk Smiil ham i Ordet, „det og alt Andet, hvad Staten ellers endnu kræver af dig, ville vi om et Par Timer modent overveie og ponse paa i det forsamlede store Raad. Ikke derfor er jeg kommen saa tidlig, for med dig at udfinde Midler til at slaae den kjække Doria, eller til at bringe den ungerske Ludvig, der atter har faaet Lyst til vore dalmatiske Søestæder, tilbage til Fornuft. Nei, Marino, kun paa dig selv har jeg tænkt, og vistnok paa Noget, du maaskee ei vilde kunne gjætte, paa din Formæling." „Hvorledes kunde du, svarede Dogen, idet han reiste sig ganske fortrædelig, og med Ryggen vendt til Bodoeri, saae ud af Vinduet, — hvor kunde du endog kun tænke derpaa. Der er endnu længe til Himmelfartsdag. Da, haaber jeg, skal Fjenden være slagen, Seir, Ære, ny Rigdom og en mere glimrende Magt være erhvervet for den havfødte, adriatiske Love. Den kydske Brud skal finde, at hendes Brudgom er hende værdig." „Ak, faldt Bodoeri ham utaalmodig i Talen, ak du taler om den sælsomme Høitidelighed paa Himmelfartsdagen, naar du fra Bucentoro nedkastende den gyldne Ring i Bolgerne, agter at formæle dig med det adriatiske Hav. Du Marino, du Havets

Beslægtede, kjender du da ingen anden Brud, end det kolde, fugtige, troløse Element, som du indbilder dig at herske over, og som endnu igaar heel truende oprørte sig imod dig? — Hvor gider du ville ligge i en saadan Bruds Arme, der strax, vild og egensindig, skiændte og støiede, da du gled hen paa Bucentoro, og blot klappede hende lidt paa de blaafrosne Kinder. Er da et heelt Vesuv fuld af Ild tilstrækkeligt til at opvarme en falsk Qvindes iiskolde Barm, der i bestandig Troløshed evig og idelig paany formæler sig, og ei modtager Ringen som tro Elskovspant, men nedsluger den som en Tribut af sine Slaver? Nei Marino, jeg tænkte, at du skulde formæle dig med den smukkeste Evadatter, der kun var at finde. „Du narres, mumlede Falieri, uden at vende sig bort fra Vinduet, du narres, Gamle. Jeg, en firsindstyveaarig Olding, nedbøiet af Møie og Arbeide, der aldrig har været gift, neppe længer istand til at elske.“ — Stands, raabte Bodoeri, spot ei over dig selv. — Udstrækker Vinteren, saa barsk og kold han end er, dog ei tilsidst længselfuld Armene mod den hulde Gudinde, der drager ham imøde, badren af lune Vestenvinde? — Og naar han saa trykker hende til den stivnede Barm, naar en mild Varme rinder gjennem hans Aarer, hvor bliver da Isen og Sneen af! Du siger, du er firsindstyve Aar gammel, det er

sandt, men beregner du da Oldingsalderen blot efter Aarene? — Bærer du ei dit Hoved saa strunk, skrider du ei frem med saa faste Skridt, som for fyrgetyve Somre siden? — Eller føler du maaskee dog, at din Kraft har taget af, at du maa bære et lettere Sværd, at den raske Gang udmatter dig, at du stønner ved at gaae op ad det hertugelige Palladses Trapper. — Nei, ved Himlen! afbrød Falieri sin Ven, idet han med rask, heftig Bevægelse traadte fra Vinduet og hen til ham, nei, ved Himlen! af alt Det sporer jeg Intet. — Nu da, vedblev Bodoeri, saa nyd som Olding i fulde Drag hver Jordelykke, dig endnu er tiltænkt. Opløft den Qvinde, jeg valgte for dig, til Dogaressa, og Venedigs Qvinder skulle, hvad Skjønhed og Dyd angaaer, i hende ligesaavel erkjende den Første, som Venetianerne i dig Overhovedet for al Tapperhed, Aand og Kraft. Bodoeri begyndte nu at udkaste Billedet af en Qvinde, og vidste saa smildt at blande og saa levende at anlægge Farverne, at den gamle Falieris Øine funklede, at han blev rødere og rødere i hele Ansigtet, at hans Læber spidsede sig, som om han nød et Glas heed Syrakuser efter det Andet. „Jh, sagde han omsider smidskende, ih, hvad er da det for en magelos Skjønhed, som du snakker om?" — Ingen anden Qvinde, svarede Bodoeri, ingen anden Qvinde mener jeg hermed end

min kjære lille Niece. Hvad, faldt Falieri ham i Talen, din Niece? Hun blev jo dengang jeg var Podesta i Treviso, formælet med Bertuccio Nenolo? Jh, vedblev Bodoeri, Du tænker paa min Niece Franceska, og hendes lille Datter er det, jeg har tiltænkt dig. Du veed at Krigen lokkede den vilde, barske Nenolo ud paa Søen. Fuld af Grømmelse og Smerte begrov Franceska sig i et romersk Kloster: den lille Annunziata lod jeg opdrage i dyb Ensomhed paa min Villa i Treviso. — Hvad! afbrød Falieri den Gamle paa ny, ganske utaalmodig, hvad for noget, din Nieces Datter skal jeg ophøie til min Gemalinde? — Hvor længe er det siden, Nenolo formælede sig? — Annunziata maa være et Barn i det høieste paa ti Aar. Da jeg blev Podesta i Treviso, var der endnu ikke at tænke paa Nenolos Formæling, og det er — „25 Aar siden," faldt Bodoeri ham leende i Talen, ei! hvor kan du saaledes forregne dig i Tiden, som hurtigen er forløben for dig. Annunziata er en Pige paa 19 Aar, skjøn som Solen, blufærdig, ydmyg, uerfaren i Kjærlighed, thi hun har neppe seet en Mand. Hun vil hænge ved dig med barnlig Kjærlighed og fordringsfri Hengivenhed. „Jeg vil see hende, jeg vil see hende, raabte Dogen, hvem Billedet, Bodoeri havde udkastet af den skjønne Annunziata, atter kom

for Øie. Hans Ønske blev opfyldt samme Dag, thi neppe var han vendt tilbage i sine Gemakker fra det store Raad, før den snu Bodoeri, som vel havde mangelunde Aarsager til at see sin Niece som Dogaressa ved Falieris Side, førte den huldе Annunziata ganske hemmeligt til ham. Da nu den gamle Falieri saae dette Englebarn, var han ganske forbauset over det Vidunder af Skjønhed, og mægtede neppe at anholde om hendes Haand i uforstaaeligt fremstammede Ord. Annunziata, der alt var vel underrettet af Bodoeri, knælede med høit blussende Kinder ned for den fyrstelige Olding. Hun greb hans Haand, som hun trykkede til sine Læber, og sagde med sagte Røst: O Herre, agter J mig da virkelig værdig til at bestige den fyrstelige Throne ved Eders Side? — Saa vil jeg ogsaa af inderste Sjæl høiere Eder og være Eders tro Tjenerinde til sidste Aandedrag. Den gamle Falieri var ude af sig selv af Henrykkelse og Fryd. I det Annunziata greb hans Haand, foer ligesom et Lyn gjennem alle hans Lemmer, og da begyndte han saaledes at vakle og skjælve med Hovedet og paa hele Kroppen, at han maatte skynde sig saa hurtigt, han kunde med at sætte sig i den store Lænestoel. Det syntes at Bodoeris gode Mening om den siirsindstyveaarige Oldings Kraft skulde gjendrives. Han kunde nu vistnok ei tilbageholde et sælsomt Smiil, der svævede om hans Læber, den

uskyldige Annunziata mærkede Intet, og foruden dem var til Lykke ingen Anden nærværende. — Muligt, at den gamle Falieri, naar han tænkte paa at vise sig for Folket som en nittenaarig Piges Brudgom, følte det Upassende i denne Stilling, at endog en Ahnelse rørte sig i ham om, at man just ei maatte vække Venetianernes Spottelyst, og at det var bedre, ganske at fordølge Brudgomsstandens kritiske Tidspunkt; nok var det, med Bodoeris Samtykke blev det besluttet, at Vielsen skulde gaae ganske hemmeligt for sig, og at saa Dogaressen nogle Dage efter skulde forestilles Raadet og Folket, som for længe siden formælet med Falieri, og som nylig ankommen fra Treviso, hvor hun havde opholdt sig, mens Falieri var som Gesandt i Avignon.

Lader os nu henvende vort Blik paa hiin pyntelig klædte, saare skjønne Yngling, der, med Zechinpungen i sin Haand, gaaer op og ned paa Rialto, taler med Jøder, Tyrker, Armenianere, Grækere, atter bortvender den mørke Pande, gaaer videre, bliver staaende, atter vender sig om, og omsider i en Gondel lader sig bringe til Marcuspladsen, hvor han gaaer op og ned med uvisse, dvælende Skridt, Armene overkors og Blikket hæftet mod Jorden, uden at bemærke, eller ahne, at mangen Hviskken, mangen Hosten, snart fra dette, snart fra hiint Vindue, fra denne, fra hiin rigt behængte

Balkon, er Elskovstegn, der gjelde ham. Hvo vilde i denne Yngling saa let gjenkjende hiin Antonio, der endnu for faa Dage siden pjaltet, fattig og usel laae paa Marmorgulvet ved det hertugelige Pallads! „Dreng, min søde, lille Dreng Antonio, god Dag! — god Dag!" Saa raabte den gamle Tiggerkjærling ham imøde, der sad paa Trapperne til Marcuskirken; han var just i Begreb med at skride forbi, uden at see hende. Idet han rask dreiede sig om, og blev den Gamle vaer, greb han i Pungen, og tog en Haandfuld Zechiner frem, som han vilde kaste til hende. „O lad dog dit Guld blive i Pungen sagde den Gamle grinende, hvad skal jeg da gjøre med dit Guld, er jeg da ikke riig nok? — Men naar du vil gjøre mig tilgode, saa lad mig faae en nye Kyse, thi den, jeg har paa, vil ikke længer holde ud mod Vind og Veir! — Ja gjør det, min Dreng, min rare, lille Dreng — men bliv borte fra Fontego — fra Fontego — Antonio stirrede den Gamle i det bleggule Ansigt, i hvilket de dybe Rynker paa en sælsom gyselig Maade bevægede sig, og da hun nu klapprende sammenslog de tørre Knokkelhænder, og i et vak med en hylende Stemme og sin modbydelige Grinen fortplapprede: bliv borte fra Fontego! Da raabte Antonio: kan du da aldrig holde op med dit gale, vanvittige Væsen du — Hexequinde! I det Antonio ud-

talte dette Ord, trillede den Gamle, som lynslagen, ned ad de høie Marmortrapper. Antonio sprang til, greb hende med begge Hænder og hindrede det svære Fald. „O min søde lille Dreng, sagde nu den Gamle med sagte klagende Røst, o min lille Dreng, hvilket forfærdeligt Ord udtalte du der! O du maa hellere dræbe mig, end gjentage dette Ord endnu engang. — Ak du veed ei, hvor dybt du har saaret mig, mig, der jo saa troligen bærer dig i mit Hjerte — ak du veed ikke" — Den Gamle holdt pludselig inde, tilhyllede sit Hoved med de mørkebrune Klædelapper, der som en kort Kaabe hang om hendes Skuldre, og sukkede og vaandede sig som i tusende Smerter. Antonio følte sig paa en sælsom Maade vært i sit Indre, han tog den Gamle og bar hende op i Portalet til Marcuskirken, hvor han satte hende hen paa en Marmorbænk. — „Du har gjort mig vel, gamle Kone, begyndte han derpaa, efter at han havde taget de hæslige Lapper af den Gamles Hoved, du har gjort mig vel, dig kan jeg egentlig takke min hele Velstand; thi havde du ei staaet mig bi i min Dødsnød, saa havde jeg for længe siden lagt paa Havsens Bund, jeg havde ikke reddet Dogen, jeg havde ei faaet de blanke Zechiner. Men selv, om du end ei havde gjort det, saa føler jeg, at jeg dog med ganske besynderlig Tilbøielighed maatte hænge ved dig min hele Levetid, uagtet du paa

den anden Side ofte med din vanvittige Adfærd, naar du leer og griner saa afskyeligt, nokſom vækker indvortes Gysen hos mig. Sandelig, gamle Moer, dengang jeg endnu meisomt fristede Livet med at bære Byrder og med at roe, forekom det mig jo stedse som jeg maatte arbeide ivrigere, kun for at kunne give dig et Par Quattrinos. „O min Hjertens lille Søn, min kjære lille Tonino, raabte den Gamle, idet hun løftede de sammenskrumpede Arme høit iveiret, saa at hendes Stok faldt klapprende ned paa Marmorgulvet, og rullede langt hen, o min Tonino! jeg veed det jo, jeg veed det jo, at du med din hele Sjæl maa hænge ved mig, hvordan du end anstiller dig, thi — dog tys — tys — tys. — Den Gamle bukkede sig besværligt ned efter sin Stok; Antonio tog den op, og rakte hende den. Med den spidse Hage støttet paa Stokken, det stive Blik hæftet til Jorden, sagde den Gamle nu med dæmpet, hul Røst: Siig mig, mit Barn! gider du da slet ikke tænke paa de tidligere Dage, hvorledes det gik dig, hvorledes det havde sig med dig, før du her, som et fattigt usselt Menneske, neppe kunde friste Livet? Antonio drog et dybt Suk, han tog Plads ved Siden af den Gamle, og begyndte derpaa: Ak, Moder, kun alt for vel veed jeg, at jeg blev født af Forældre, der levede i den meest blomstrende Velstand, men, hvo de vare, hvorledes jeg kom fra dem,

ei den ringeste Ahnelse derom blev og kunde blive derom i min Sjæl. Jeg husker meget godt at en stor smuk Mand ofte tog mig paa Armen, trykkede mig til sit Hjerte, og stak mig Sukkergodt i Munden. Ligeledes mindes jeg en venlig smuk Kone, der klædte mig af og paa, hver Aften lagde mig i en blød lille Seng, og overhovedet gjorde mig tilgode paa alle Maader. Begge talte med mig i et fremmed fuldtonende Sprog, og selv lallede jeg mangt et Ord efter dem i dette Sprog. Da jeg endnu ernærede mig af at roe, pleiede mine misundelige Kammerater altid at sige, at mine Haar, mine Øine, min hele Legemsbygning røbede at jeg var af tydsk Herkomst. Det troer jeg ogsaa, hint Sprog, de, der opdrog mig (Manden var vistnok min Fader) talte, var tydsk. Den meest levende Erindring, jeg har bevaret fra hiin Tid er Rædselsbilledet af en Nat, i hvilken jeg vaktes af dyb Søvn ved et forfærdeligt Jammerskrig. Man løb omkring i Huset, Døre sloges op og i, jeg blev ubeskrivelig angst, jeg begyndte at græde høit. Da styrtede Konen, som pleiede mig, ind, rev mig ud af Sengen, stoppede Munden til paa mig, svøbte mig ind i Tørklæder, og løb bort med mig. Fra dette Øieblik svigter min Erindring mig. Jeg finder mig igjen i et prægtigt Huus, der laa i den yndigste Egn. Billedet af en Mand staaer for mig,

som jeg kaldte „Fader" og som var en stadselig Herre af ædelt og tillige godmodigt Udseende. Han, saavelsom alle Øvrige i Huset talte italiensk. I flere Uger havde jeg ikke seet min Fader, da kom en Dag fremmede Folk af hæsligt Udseende, de gjorde megen Støi i Huset og gjennemrodede Alt. Da de fik Øie paa mig, spurgte de, hvem jeg da var, og hvad jeg gjorde her i Huset? — „Jeg er jo Antonio, Sønnen i Huset;" da jeg gav dem dette Svar, loe de mig op i Øinene, rev de gode Klæder af Kroppen paa mig, og stødte mig ud af Huset, med den Trudsel, at jeg, hvis jeg atter vovede at lade mig see, skulde blive pryglet paa Døren. Høit jamrende løb jeg bort. Knap hundrede Skridt fra Huset, traadte en gammel Mand mig imøde, i hvem jeg gjenkjendte en af min Plejefaders Tjenere. „Kom Antonio, raabte han, idet han tog mig ved Haanden; kom Antonio, stakkels Dreng! for os To er Huset der lukket for stedse. Vi maa nu Begge see til, hvor vi kunne finde vort Brød." Den Gamle tog mig med herhid. Han var ikke saa fattig som man skulde troe af hans slette Klæder. Neppe vare vi ankomne, før jeg saae, hvorledes han tog Zechinerne ud af den opsprættede Trøie og hele Dagen drev om paa Rialto og snart var Mægler snart selv Kjøbmand. Jeg maatte altid følge bagefter ham, og han pleiede altid, efter sluttet Handel,

endnu at bede om en Bagatel til sin figliulo*). Enhver som jeg saae ret dristigt i Øiet, rykkede endnu gjerne ud med et Par Quattrinos, hvilke han med megen Glæde stak til sig, i det han klappede mig paa Kinden og forsikkrede mig, at han samlede Alt dette for mig til en nye Troie. Jeg befandt mig vel hos den Gamle, hvem Folk, jeg veed ikke hvorfor, kaldte Faer Blaanæse. Dog det varede ikke længe. Du mindes, Gamle, hiin Rædselstid, da Jorden en Dag begyndte at bæve, da Taarnene og Palladserne, rystede i deres Grundvolde, vaklede, da Klokkerne ringede, ligesom trukne af usynlige Kæmpearme. Det er jo neppe syv Aar siden. — Lykkelig reddede jeg mig med den Gamle ud af Huset, der styrtede sammen bag os. Al Haandtering laa stille, paa Rialto laa Alt i død Bedøvelse. Men med denne forfærdelige Tildragelse bebudede det tilnærmende Uhyre sig kun, der snart udblæste sin giftige Aande over Land og Bye. Man vidste, at Pesten, som fra Levanten først var trængt til Sicilien, allerede herskede i Toscana. Endnu var Venedig befriet for den. Da kjøbslog en Dag min Faer Blaanæse med en Armenier paa Rialto. De blev enige om Kjøbet, og rystede troligen hinandens Hænder. Min Faer havde overladt Armenianeren nogle gode Varer

*) lille Søn.

for en lav Priis, og krævede nu efter Sædvane en Bagatel per il figliulo. Armenianeren, en stor stærk Mand, med tykt krollet Skjæg (jeg seer ham endnu staae for mig) saae venligt paa mig, derpaa kyssede han mig og trykkede mig et Par Zechiner i Haanden, som jeg hurtig puttede til mig. Vi lod os bringe i en Gondel til San Marco. Underveis fordrede min Gamle Zechinerne af mig, og jeg veed selv ikke, hvorledes jeg kom til at paastaae, at jeg selv maatte gjemme mig dem, da Armenianeren saa havde villet det. Den Gamle blev fortrydelig, men idet han skjændte paa mig, bemærkede jeg, at hans Ansigt overtrak sig med en styg, jordgul Farve, og at han blandede allehaande galt, usammenhængende Tøi i sin Tale. Da vi var ankomne paa Pladsen, svinglede han hid og did, som en Beruset, indtil han styrtede død ned tæt for det hertugelige Pallads. Med høit Jammersraab kastede jeg mig over Liget. Folk løb til, men idet det frygtelige Skrig: Pesten — Pesten! lød, spredtes Alt fuldt af Rædsel fra hinanden. I samme Øieblik grebes jeg af en sandseløs Bedøvelse, jeg tabte al Besindelse. Da jeg vaagnede fandt jeg mig i et rummeligt Værelse paa en simpel Matradse, bedækket med et uldent Tæppe. Rundt om mig laae paa lignende Matradser omtrent tyve til tredive usle blege Gestalter. Som jeg siden fik at høre, havde medlidende Munke, der

just kom fra San Marco, da de spurede Liv hos mig, ladet mig bringe i en Gondel og skaffe til Giudekka i Klostret San Giorgio Maggiore, hvor Benediktinerne havde stiftet et Hospital. — Hvor skulde jeg vel kunne skildre dig dette Opvaagnelsens Øieblik! Sygdommens Raserie havde ganske rovet mig Erindringen om det Forgangne. Ligesom om pludselig Livsgnisten var faret i den døde, stive Billedstøtte, havde jeg kun øieblikkelig Tilværelse, der ei knyttede sig til noget. Du kan tænke, hvilken Jammer, hvilken Trøstløshed dette Liv, der blot kunde kaldes en Bevidsthed, der svømmede i det tomme Rum, maatte bringe over mig! — Munkene kunde kun sige mig, at man havde funden mig hos Faer Blaanæse, for hvis Søn man overalt havde holdt mig. Efterhaanden samledes rigtignok mine Tanker, og jeg befindede mig paa mit forrige Liv, men hvad jeg fortalte dig, Gamle, det er Alt hvad jeg veed om det, og det er dog kun enkelte Billeder uden Sammenhæng. Ak! denne trøstløse Tanke, at jeg staaer ene i Verden, den lader mig ei komme til nogen Munterhed, saa godt det nu end gaaer mig. — „Tonino, min kjære Tonino, talte den Gamle, vær fornøiet med hvad det lyse Øieblik skjænker dig.“ — Tie, Gamle, afbrød Antonio heyde, tie endnu er der noget, der forbitrer mig mit Liv, uophørlig forfølger mig, noget der seent eller

tidligt uden Redning vil volde min Ulykke. En uudsigelig Attraa, en mit Inderste fortærende Længsel efter et Noget, jeg ei formaaer at nævne, ei at tænke mig, har, fra den Tid, jeg i Hospitalet vaagnede til Liv, grebet mit hele Væsen. Naar jeg om Natten hvilede paa det haarde Leie som en Ussel, Ulykkelig, træt, som sønderslagen af det tunge Slid, da kom Drømmen, med en sagte Susen kjølede den min hede Pande, og gjød et, jeg veed ei hvilket, lykkeligt Øiebliks hele Salighed i mit Inderste; den evige Almagt lod mig ahne Himlens Fryd, og dybt hviler Bevidstheden herom i min Sjæl. Nu slummer jeg paa bløde Puder, og intet meiefuldt Arbeide fortærer min Kraft, men vaagner jeg af Drømme, eller vinder mig vaagen Bevidstheden om hint Moment i Sinde, saa føler jeg, at min ulykkelige forladte Tilværelse jo ligesom dengang er mig en trykkende Byrde, som jeg kunde have Lyst til at kaste af mig. Al Grunden, al Grublen er forgjæves, jeg kan ei udfinde det, hvilket saare Herligt mig vederfores i mit tidligere Liv, hvis dunkle, ak mig uforstaaelige Efterklang fylder mig med saadan Salighed, men bliver denne Salighed ei til den meest brændende Smerte for mig, der martrer mig tildøde, naar jeg maa erkjende, at alt Haab er svundet om atter at finde, ja kun at søge hint ubekjendte Eden? Er der da Spoer af det spoerløs Forsvundne? An-

tonio holdt inde, idet han drog et dybt Suk fra Hjertets Grund. Den Gamle havde under hans Fortælling viist en Adfærd som En, der, ganske henreven af den Andens Lidelser, selv føler Alt, og som et Speil gjengiver hver Bevægelse, Smerten aftvinger den Anden. „Tonino, begyndte hun nu med grædefærdig Stemme, min kjære Tonino, derfor vil du forsage, fordi noget saare Herligt, hvis Minde er udslukt hos dig, har mødt dig i Livet? — Taabelige Barn, taabelige Barn — hør efter — hi hi hi.“ — Den Gamle begyndte efter sin Sædvane afskyeligen at grine og lee og hoppe omkring paa Marmorfliserne. — Der kom Folk til, den Gamle satte sig ned, man kastede Almisser til hende. — „Antonio — Antonio, bring mig fort — fort til Havet!“ Saa skreg hun høit, Antonio vidste ikke, hvorledes han blev tilmode, næsten uvilkaarligt tog han den Gamle, og førte hende langsomt bort over Marcuspladsen. Medens de gik, mumlede den Gamle sagte og høitideligt: „Antonio — seer du de dunkle Blodpletter her paa Jorden? — ja Blod — meget Blod, overalt meget Blod! — men hi — hi — hi! — af Blodet udspringe Roser, smukke røde Roser til en Krands for dig — for din Hjertenskjær. — O du Livets Herre, hvilken huld Lysets Engel er det da — der hist saa yndefuldt, saa stjerneklar smilende skrider dig imøde? — De lilliehvide Arme udbrede sig

for at omfavne dig. O Antonio, du Lykkens Barn — hold dig brav — hold dig brav! — Og Myrther kan du plukke i den søde Aftenrøde, Myrther til din Brud, til den jomfruelige Enke — hi — hi — hi — Myrther, plukkede i Aftenrøden, men de blomstre først om Midienat — fornemmer du Nattevindens Viften — Havets længselfuldt klagende Susen? — Roe rask til, min kjække Søemand, roe rask til" — Antonio følte sig grebet af dyb Gysen ved den Gamles underlige Tale, som hun fremmumlede med en ganske sælsom fremmed Røst under en bestandig Latter. De vare komne til Søilen, der bærer den adriatiske Løve. Den Gamle, der i et vak blev ved at mumle, vilde skride forbi, men Antonio, plaget af den Gamles Adfærd, og underligt begabet af de Forbigaaende for sin Dames Skyld, blev staaende, og sagde med en barsk Tone: Hør — sæt dig ned paa disse Trin, Gamle, og hold inde med din Mumlen, der kunde gjøre mig gal. Sandt er det, du har seet mine Zechiner i Skyernes Flammeskikkelser, men just derfor — hvad sladdrer du om Lysets Engle — om Brud — ungdommelige Enke — om Roser og Myrther? — vil du bedaare mig, forførdelige Qvinde, at en vanvittig Attraa skal styrte mig i Afgrunden? En ny Kyse skal du faae, Brød, Zechiner — Alt, hvad du vil, men plag mig ikke mere — „Antonio vilde rask forlade hende, men

den Gamle greb ham ved hans Kappe, og raabte med en skjærende Stemme: „Tonino — min Tonino, see dog kun endnu engang ret paa mig, ellers maa jeg jo hen til den yderste Rand af Pladsen hist, og trøstesløs styrte mig ud i Havet.“ — For ei at drage endnu Flere's Opmærksomhed paa sig blev Antonio virkelig staaende. „Tonino, vedblev den Gamle, sæt dig her hos mig, det sønderknuger mit Hjerte, jeg maa sige dig det — o sæt dig her hos mig. Antonio satte sig saaledes ned paa Trinene, at han vendte den Gamle Ryggen, og tog sin Tegnebog frem, hvis hvide Blade vidnede om den Iver, hvormed han drev sine Handelsforretninger paa Rialto. „Tonino, hviskede nu den Gamle ganske sagte, Tonino, naar du saadan seer i mit sammenskrumpede Ansigt, fremdæmrer da slet ingen svag Ahnelse i dit Indre, om at du vel i tidligere, tidligere Dage kunde have kjendt mig!“ „Jeg sagde dig alt, svarede Antonio, ligesaa sagte, og uden at vende sig om, jeg sagde dig alt, gamle Moer, at jeg paa en mig uforklarlig Maade følte mig draget til dig, men deri er dit hæslige, sammenskrumpede Ansigt ikke Skyld. Betragter jeg tvertimod dine sælsomme sorte, gnistrende Øine, din spidse Næse, dine blaae Læber, din lange Hage, dit filtrede, iisgraae Haar, hører jeg dit afskyelige Grin — din forvirrede Sladdren — saa kunde jeg langt snarere med Afskye

vende mig fra dig, og endog troe, at, Gud veed hvilke, forvorpne Midler stode dig til Tjeneste, hvormed du lokkede mig til dig." „O Gud i Himlen, hylede den Gamle, greben af usigelig Smerte, o Gud i Himlen, hvilken ond Helvedaand indgav dig saa forfærdelige Tanker! O Tonino, min hjertens Tonino, den Qvinde, der saa omt hegede og pleiede dig, da du var Barn, der i hiin Nødselsnat reddede dig af den overhængende Fare, den Qvinde var jeg." I Overraskelsens pludselige Skræk dreiede Antonio sig rask om, men i det han nu stirrede den Gamle i det afskyelige Ansigt, raabte han forbittret: Saaledes tænker du at bedaare mig, gamle, forvorpne, vanvittige Qvinde? — De faa Billeder, jeg har fra min Barndom, ere levende og friske. Hiin huldе, venlige Kone, der pleiede mig, o jeg seer hende tydeligt for mine Øine! — Hun havde et rundt friskt blomstrende Ansigt — mildt seende Øine — skjønt, mørkebruunt Haar — smukke Hænder — hun kunde neppe være tredive Aar gammel — og du? — en halvfemsindstyveaarig Moerlil — „O alle I Helgene, hvorledes skal jeg nu bære mig ad, for at min Tonino skal troe paa mig, paa mig, paa sin tro Margaretha?" — „Margaretha? — mumlede Antonio, Margaretha? — Dette Navn klinger mig som for lang Tid hørt, længst forglemt Musik i Øret. — Men det er ikke muligt — det er ikke muligt!" —

Visselig, vedblev den Gamle roligere, idet hun med nedslaaet Blik ridsede frem og tilbage i Jorden med sin Stok, visselig var den store, smukke Mand, der tog dig paa Armen, trykkede dig til sit Hjerte og stak dig Sukkergodt i Munden, visselig var det din Fader, Tonino! visselig var det det herlige, fuldtonende tydske Sprog, vi talte med hverandre. Din Fader var en riig og anseet Kjøbmand i Augsburg. Hans smukke unge Kone døde, da hun fødte dig til Verden. Da drog han, fordi han ikke kunde udholde sig selv paa det Sted, hvor hans Kjæreste var begravet, hid til Venedig, og tog mig med, mig din Amme, der pleiede dig. I hiin Nat sognede din Fader under en gyselig Skjæbne, der og truede dig. Det lykkedes mig at redde dig. En ædel Venetianer tog dig i sit Huus. Berøvet alle Hjelpemidler maatte jeg blive i Venedig. Fra Barnsbeen gjorde min Fader, en Saarlæge, som var kommen i Ord for, at han underhaanden gav sig af med forbudne Kunster, mig bekjendt med Naturens lønlige Lægedomskræfter. Naar vi gjennemstreifede Skov og Mark, lærte han mig Kjendemærkerne paa mangen helbredende Urt, mangent uanseeligt Mus, Timen, naar Alt skulde plukkes, samles, og Safternes forskjellige Blanding. Men med denne Kundskab forenede sig en besynderlig Gave, som Himlen forlenede mig i en

uudgrundelig Hensigt. — Som i et fjernt, dunkelt Speil skuer jeg ofte kommende Tildragelser, og næsten uden at jeg selv vil det, tvinger mig da den ubekjendte Magt, hvilken jeg ei formaaer at modstaae, til at udsige, hvad jeg har skuet, i Talemaader, jeg ofte selv ikke fatter. — Da jeg nu maatte blive tilbage i Venedig, ene, forladt af hele Verden, besluttede jeg at friste mit Liv ved min Kunst, som havde staaet sin Prøve. Jeg helbredede de misligste Sygdomme i kort Tid. Kom hertil endnu det, at Synet af mig virkede velgjørende paa de Syge, at ofte en sagte Strygen med min Haand i faa Øieblikke endte en Crisis, saa kunde det ikke slaae feil, at Rygtet om mig snart trængte gjennem Byen, og at Guld i Overflodighed strømmede ind til mig. Da vaagnede Lægernes Misundelse, Markskrigernes, der paa Rialto, paa Marcuspladsen, paa Zecca solgte deres Piller, deres Essentser, og forgiftede de Syge, istedetfor at helbrede dem. De udspredte, at jeg stod i Pagt med den lede Satan, og fandt Tro hos den overtroiske Almue. Snart blev jeg arresteret og stillet for den geistlige Ret. O min Tonino, med hvilke græsselige Piinsler søgte man at afvinge mig Bekjendelsen om den afskyeligste Pagt. Jeg blev standhaftig. Mine Haar tabte deres Farve, mit Legeme skrumpede ind til en Mumie — Fødder og Hænder bleve betagne af Lamhed. — Den for-

færdeligste Marter, Helvedaandens sindrigste Opfindelse, var endnu tilbage; den aflokkede mig en Tilstaaelse, som jeg endnu i dette Øieblik gyser ved. Jeg skulde brændes, men da Jordskjælvet rystede Palladsernes, det store Fængsels Grundvolde, sprang Dørene til det underjordiske Fængsel, hvori jeg sad fangen, op af sig selv, jeg gik med vaklende Skridt gjennem Gruus og Ruiner frem til Lyset, som af en dyb Grav. Ak Tonino, du kaldte mig en halvfemsindstyveaarig Moerlil, og jeg er neppe over halvtreds. Dette knokkeltørre Legeme, dette afskyeligt fortrukne Aasyn, dette iisgraa Haar — denne Lamhed i Fødderne — nei, ikke Aar, kun usigelige Smerter mægtede i faa Maaneder at forvandle den kraftige Qvinde til et Skrækbillede. — Og denne modbydelige Grinen, denne fæle Latter! — den sidste Pinebænk, hvis Minde endnu reiser Haarene paa mit Hoved og fortærer mit hele Selv, som var det indsluttet i et gloende Pandser, har udpresset mig den, og fra den Tid overfalder den mig som en uafladelig, utvingelig Krampe. Gys nu ikke længer for mig, min Tonino! — Ak, dit Hjerte har jo dog sagt dig det, at du, som liden Dreng, laa ved mit Bryst! — „Qvinde, sagde Antonio med huul Røst, fordybet i sig selv, Qvinde, det forekommer mig, at jeg maa troe dig. Men hvo var min Fader? hvad heed han? hvad var det for en gyselig Skjæbne,

hvis Offer han blev i hiin Rædselsnat? — Hvo var det, der tog mig til sig? — og — hvad var det, der hændtes i mit Liv, som endog nu ligesom et mægtigt Tryllerie fra en fremmed, ubekjendt Verden uimodstaaelig beherskер mit hele Selv, saa at alle mine Tanker henrinde som i et mørkt Hav, over hvilket Nattens Mulm ruger? — Alt Dette skal du sige mig, du gaadefulde Qvinde, da vil jeg troe dig!" — Tonino, svarede den Gamle sukkende, det er til dit eget Vel at jeg maa tie, men snart, snart vil det være rette Tid. — Fontego, Fontego — bliv borte fra Fontego! — O raabte Antonio forbittret, dine dunkle Ord behoves ei længer, for at forlokke mig med ryggesløs Kunst. — Mit Indre er sønderrevet — du maa tale, eller — Hold inde, afbrød den Gamle ham, ingen Trudsler, — er jeg ikke din tro Amme, der pleiede dig. — Uden at oppebie, hvad den Gamle videre vilde sige, reiste Antonio sig op, og løb hurtig bort. I en lang Fraskand raabte han til hende: den nye Kyse skal du dog faae, og Zechiner ovenikjøbet, saa mange du vil have. — —

Det var visselig et sælsomt Skuespil, at see den gamle Doge Marino Falieri med sin unge Gemalinde. Han, stærk og robust nok, men med graahærdet Skjæg, tusende Rynker i det brunrøde Ansigt, med møisomt tilbagebøiet Nakke, pathetisk fremskridende; Hun Ydighedeen selv, from Englemild-

hed i det himmelsk skjønne Ansigt, uimodstaaeligt Tryllerie i det smægtende Blik, Høihed og Værdighed paa den aabne, lilliehvide, af mørke Lokker omskyggede Pande, et sødt Smiil om Kind og Læbe, — det lille Hoved sænket i huld Ydmyghed, let bærende den ranke Krop — svævende frem — en herlig Qvinde, hvis Hjem syntes at være en anden, høiere Verden. — I kjende jo vel slige Englegestalter, saaledes som de gamle Malere formaaede at tænke sig dem og afbilde dem. — Saaledes var Annunziata. Hvad Under da, at Enhver, der saae hende, stod forbauset og henrykt, at Kjærlighed lue-de i enhver fyrig ung Adelsmands Hjerte, og at han, maalende den Gamle med spodske Blikke, svoer sig selv at blive en Mars for denne Vulkan, det maatte koste hvad det vilde? Annunziata saae sig snart omringet af Tilbedere, hvis smigrende, forførerisk Tale hun hørte taus og venlig, uden at gjøre sig mindste Tanke derover. Hendes englerene Sind havde ei fattet Forholdet til den gamle fyrstelige Gemal anderledes, end at hun skulde ære ham som sin høie Herre og være ham hengiven med en underdanig Tjenerindes ubetingede Troskab! Han var venlig, ja om mod hende, han trykkede hende til sit iiskolde Bryst, han kaldte hende sin Allerkjæreste, skjænkede hende alle mulige Kostbarheder; hvad havde hun ellers for Ønsker, for Rettigheder at haa-

be opfyldte af ham? Paa denne Maade kunde Tanken, at det var muligt, at blive den Gamle utro, ingenlunde opstaae hos hende, Alt hvad der laa uden for hint indskrænkede Forholds snevre Kreds, var et fremmed Gebeet, hvis forbudne Grændse laa i mørk Taage — usect — uahnet af det fromme Barn. Deraf kom det sig da, at alle Anstrængelser for at vinde hende, bleve frugtesløse. Men Ingen af Alle var saa heftig optændt af vild Elskovsflamme for den skjønne Dogaressa, som Michaele Steno. Uagtet hans Ungdom, var han Medlem af de Fyrgetyves Raad, en Post af Vigtighed og stor Indflydelse. Stolende derpaa saavelsom paa sin personlige Skjønhed var han vis paa sin Seier. Han frygtede ei for den gamle Marino Falieri, og denne syntes virkeligen, fra det Øieblik han var bleven gift, ganske at have ladet sin opbrusende Jilsindethed, sin raa, utæmmelige Vildhed fare. Ved Siden af den skjønne Annunziata sad han pudset og pyntet med de kosteligste, meest brogede Klæder, smidskende og smilende, og med et velbehageligt Blik i de graa Øine, fra hvilke ofte en Taare dryppede ned, fremæskende de Andre, om Nogen kunde rose sig af at eie saadan en Gemalinde. Istedet for den bydende, barske Ton, hvori han ellers pleiede at tale, læspede han, næsten uden at bevæge Læberne, kaldte Enhver sin Allerkjæreste, og bevilgede de taabeligste Ansøg-

ninger. Hvo skulde i denne qvindagtige forelskede Olding have gjenkjendt hiin Falieri, der i rasende Hidsighed paa Christi Legemsfesten slog Biskoppen af Treviso i Ansigtet, og havde overvundet den tappre Morbassan! Denne tiltagende Svaghed forledte Michaele Steno til de afsindigste Foretagender. Annunziata forstod ikke, hvad Michaele, der uophørlig forfulgte hende med Ord og Miner, egentlig ønskede af hende, hun vedligeholdt stedse sin milde Ro og Venlighed, og netop det Trøstløse, der laa i denne uskyldige Adfærd, der stedse blev sig selv lig, bragte ham til Fortvivlelse. Han ponsede paa forvorpne Midler. Det lykkedes ham at indlede en Kjærlighedsforstaaelse med en af Annunziatas fortroligste Kammerpiger, der omsider tillod ham natlige Besøg. Saaledes troede han Veien banet til Annunziatas aldrig vanhelligede Gemak, men Himlens evige Magt vilde, at slig underfundig List skulde fælde den trædske Bedrager selv. — Det hændtes, at Dogen, der just havde faaet den onde Tidende, at Nicolo Pisani havde tabt Slaget mod Doria ved Portelongo, en Nat i dyb Bedrøvelse og Kummer, søvnløs vankede gjennem Gangene i det hertugelige Pallads. Da fik han Øie paa en Skygge, der smuttende ud, som det syntes — fra Annunzi[illegible] Gemakker, listede sig ned mod Trapperne. Hurtig ilte han efter, det var Michaele Steno, der kom fra

sin Hjertenskjær. En rædsom Tanke gjennemfoer Falieri; Annunziata! skreg han, og styrtede ind paa Steno med dragen Stilet. Men Steno, kraftigere og behændigere end den Gamle, snoede sig ud af Hænderne paa ham, kastede ham med et dygtigt Næveslag til Jorden, og styrtede, raabende med Haanlatter: Annunziata! Annunziata! ned ad Trappen. Den Gamle reiste sig op, og sneg sig, med brændende Hevndgvaler i sit Hjerte, til Annunziatas Gemakker. Alt roligt — tyst som i Graven. — Han bankede paa, en fremmed Kammerpige, ei den, der ellers pleiede at sove ved Siden af Annunziatas Gemak, aabnede Døren for ham. „Hvad befaler min fyrstelige Gemal saa silde paa denne usædvanlige Tid? — spurgte Annunziata, der imidlertid havde taget sit Nattoi paa, og var traadt ud, i en rolig englemild Tone. Den Gamle stirrede paa hende, derpaa løftede han begge Hænder høit iveiret, og raabte: Nei det er ikke muligt, det er ikke muligt! „Hvad er ikke muligt, min fyrstelige Herre!" spurgte Annunziata, ganske bestyrtset over den Gamles høitidelige, dybe Røst. Men Falieri vendte sig, uden at svare, til Kammerpigen: Hvorfor sover du, hvorfor sover Luigia ikke her som sædvanlig? „Ak svarede hun, Luigia vilde endelig bytte med mig inat, hun sover i Forgemakket tæt ved Trappen. „Tæt ved Trappen?" raabte Falieri, fuld af Glæde,

og ilte med raske Skridt til Forgemakket. Luigia aabnede paa hans stærke Banken, og da hun nu saae den fyrstelige Herres Aasyn blusse af Vrede, hans gnistrende Øine, faldt hun ned paa sine bare Knæ, og tilstod sin Skjændsel, som desuden et Par pæne Mandshandsker, der laa paa Kanapeen, og hvis Ambraduft forraadede deres lapsede Eiermand, lod udenfor al Tvivl. Ganske forbittret over Stenos uhørte Frækhed, skrev Dogen den næste Morgen til ham: Under Straf af at forvises Byen blev det ham forbudt at nærme sig det hertugelige Pallads, eller paa nogen Maade Dogen og Dogaressen. Michaele fnøs af Forbittrelse over at hans snildt udtænkte Plan var mislykket, over den Forhaanelse at være forpiist fra hende, der var hans Afgud. Da han nu i fjern Frastand maatte see, hvorledes Dogaressen mild og venlig, — hendes Væsen var nu engang saaledes, — talte med andre unge Mænd af Signoria, saa indblæste Misundelse og rasende Lidenskabelighed ham den onde Tanke, at Dogaressen maaskee blot derfor havde forsmaaet ham, fordi Andre med bedre Lykke vare komne ham i Forkjøbet, og han understod sig at tale høit og offentligt derom. Hvad enten nu den gamle Falieri fik Kundskab om desliige uforskammede Taler, eller Billedet af hiin Nat viste sig for ham som et advarende Vink af Skjæbnen, eller han dog, uagtet al hans

Rolighed og huslige Lykke, uagtet al hans Tillid til sin Gemalindes Fromhed, klart sinede, hvor farligt det unaturlige Misforhold mellem ham og hans Gemalinde var, kort sagt, han blev vranten og gnaven, alle Skinsygens tusende Djævle pinede og plagede ham, han spærrede Annunziata inde i det hertugelige Palladses inderste Gemakker, og intet Menneske fik hende meer at see. Bodoeri tog sig af sin Nieces Datter og skjændte dygtig paa den gamle Falieri, men denne vilde aldeles ikke bequemme sig til mindste Forandring i sin Adfærd. Dette skedte kort før Giovedi grasso. De Festligheder, hvormed denne Dag feires paa Marcuspladsen bivaaner Dogaressen, efter gammel Skik, ved Siden af Dogen, under den Thronhimmel, der er anbragt paa et Gallerie, som staaer ligefor den lille Plads. Bodoeri mindede ham derom, og mente, at det vilde være meget ufornuftigt, og at baade Almue og Signorie ufeilbarlig vilde gotte sig over hans taabelige Skinsyge, om han, tvertimod Skik og Brug, udelukkede Annunziata fra denne Fre. „Troer du da, svarede den gamle Falieri, hvis Ærgjerrighed paa engang blev pirret, troer du da, at jeg, som en gammel, feig Taabe, frygter for at vise mit kostelige Klenod, af Angst for Tyvehaand, som jeg med mit gode Sværd ei mægtede at formene Rovet? — „Nei gamle Ven, da tager du mærkelig feil, imorgen gaaer

jeg med Annunziata i festlig glimrende Processíon over Marcuspladsen, at Folket kan see sin Dogaressa, og paa Giovedi grasso modtager hun Blomsterbouquetten af den Dristiges Haand, der fra Luften svinger sig ned til hende." Dogen tænkte, i det han sagde disse Ord, paa en ældgammel Skik. Paa Giovedi grasso farer nemlig en eller anden Vovehals af Almueklassen, paa Touge, der stige op fra Havet og ere fæstede paa Spidsen af Marcustaarnet, i en Maskine, der ligner et lille Skib, op, og skyder da med Pilefart ned fra Taarnspidsen til det Sted, hvor Dogen og Dogaressen sidde, hvilken sidste han overrækker Blomsterbouquetten, ifald Dogen ei er ene, thi da faaer han den. — Næste Dag holdt Dogen sit Løfte. Annunziata maatte iføre sig de prægtigste Klæder, og omringet af Raadet, ledsaget af Pager og Drabanter, vandrede Falieri over Marcuspladsen, som mylrede af Mennesker. Man var færdig at stode og trykke hverandre ihjel, for at see den skjønne Dogaressa, og hvem det lykkedes at see hende, troede, at have skuet ind i Paradiis, og at det skjønneste Englebillede herligt og straalende havde aabenbaret sig for ham. — Midt under de afsindigste Udbrud af rasende Henrykkelse, hørte man hist og her allehaande Spottegloser og Riim, der temmelig djærvt gik løs paa den gamle Falieri med den unge Gemalinde;

det er nu engang Venetianernes Viis. Falieri syntes ei at lægge Mærke dertil, men skred, dennegang uden mindste Skinsyge, skjøndt han fra alle Kanter saae de lystne Blikke henvendte paa sin skjønne Huustroe, smidskende og smilende med hele Ansigtet, saa pathetisk som muligt, frem ved Annunziatas Side. Foran Palladsets Hovedportal havde Drabanterne havt Moie nok med at holde Folket tilside, saa at, da Dogen skred frem med sin Gemalinde, kun hist og her stode smaa Flokke af de bedre klædte Borgere, hvilke man selv ikke godt kunde forbyde Adgangen til Palladsets inderste Gaard. Da hændte det sig, i det Øieblik Dogaressen traadte ud i Gaarden, at et ungt Menneske, der tilligemed et Par Andre stod ved Søilegangen, styrtede livløs ned paa det haarde Marmorgulv høit skrigende: O du Himlens Herre! Alle løb til og omringede den Døde, saa at Dogaressen ei kunde see ham, men i det Øieblik Ynglingen styrtede ned, gjennemfoer pludselig et glødende Dolkestik hendes Bryst, hun blegnede, hun vaklede, kun de tililende Damers Hovedvandsflasker redde hende fra en dyb Afmagt. Den gamle Falieri, forfærdet og bestyrtset over dette Uheld, ønskede det unge Menneske med samt hans Slagflod til Helvede, og bar, saa snart det end faldt ham, sin Annunziata, hvis Hoved med tillukte Øine hang ned

paa Brystet, som en syg Due, op ad Trapperne ind i de inderste Gemakker. —

Midlertid havde Almuen, som efterhaanden i Hobetal var strømmet ind i Slotsgaardene, faaet et ganske besynderligt Skuespil at see. Man vilde løfte det unge Menneske, som man ikke tvivlede om, jo var død, op og bære ham bort, da kom en gammel, hæslig, pjaltet Tiggerkjærling hinkende med høit Jammerskrig, gjorde sig Plads, gjennem den tætteste Sværm, ved at bore de spidse Albuer i Sider og Rygge, og raabte, da hun omsider stod ved det hendaanede unge Menneske: lad ham ligge — Taasser! — dumme Hob! — han er jo ikke død. Nu satte hun sig paa Hug, lagde Ynglingens Hoved paa sit Skjød, og gav ham de sødeste Navne, medens hun sagtelig strøg og gned hans Pande. Betragtede man den Gamles afskyelige Ansigt, hvorledes det hængte ned over Ynglingens deilige Aasyn, hvis milde Træk laae stivnede i Døden, medens et modbydeligt Muskelspil bevægede sig paa den Gamles Ansigt, — betragtede man, hvorledes de smudsige Laser flagrede frem og tilbage over Ynglingens prægtige Klæder, — hvorledes de visne, bruungule Arme — Knokkelhænderne skjælvede paa Ynglingens Pande, paa hans blottede Bryst — sandelig, man kunde da ei betvinge en indvortes Gysen. Maatte man ikke fristes til at troe, at det var Dødens grinende

Skikkelse selv, i hvis Arme Ynglingen laa? Det var ogsaa Aarsagen til, at de Omstaaende, den Ene efter den Anden, stille sneg sig bort, og kun Faa bleve tilovers, der, da Ynglingen slog Øinene op med et dybt Suk, paa den Gamles Begjæring, tog ham og bar ham hen til den store Kanal, hvor en Gondel modtog dem Begge, baade den Gamle og Ynglingen, og bragte dem fort til det Huus, den Gamle havde betegnet som Ynglingens Bopæl. Behøves at tilføie, at det unge Menneske var Antonio og den Gamle Tiggerkjærlingen fra Franziskanertrappen, der med Vold og Magt vilde være hans Amme?

Da Antonio ganske var vaagnet af sin Bedøvelse og saae den Gamle, der just i samme Øieblik havde hældet ham nogle styrkende Draaber i Munden, ved sit Leie, saa sagde han, med huul Røst, idet han længe hæftede det mørke, tungsindige Blik stivt paa hende: Du er hos mig, Margaretha! — det er vel! hvor skulde jeg vel finde en trofastere Pleierinde end dig! — Ak, tilgiv mig kun, Moder, at jeg taabelige, afmægtige Dreng! kun et Øieblik kunde tvivle om, hvad du aabenbarede mig. Ja, du er den Margaretha, der nærede mig, der hegede og pleiede mig, det har jeg jo altid vidst, men den onde Aand forvirrede mine Tanker. — Jeg har seet hende — det er hende — det er hende. — Har jeg ikke sagt dig, at et uforklarligt Tryllerie hviler

i min Sjæl, der uimodstaaeligt behersker den? Lynende er det traadt frem af Mørket, for at fordærve mig i usigelig Henrykkelse! — Jeg veed nu Alt — Alt! — Var ei Bertuccio Nenolo min Pleiefader, der opdrog mig paa et Landsted ved Treviso? — Ak jo, svarede den Gamle, vist var det Bertuccio Nenolo, den store Soehelt, som Havet flugte, da han tænkte at smykke sit Hoved med Laurbærkransen. — Afbryd mig ikke, vedblev Antonio, hør mig taalmodig. — Det gik mig vel hos Bertuccio Nenolo. Jeg bar smukke Klæder — altid var Bordet dækket, naar jeg var sulten, jeg turde efter Godtbefindende sværme om i Skov og paa Mark, naar jeg ordentlig havde fremsagt mine tre Bønner. Tæt ved Landstedet var der en dunkel svalt, lille Pinieskov, fuld af Duft og Fuglesang. Da strakte jeg mig en Aften, træt af at springe og løbe, da Solen alt begyndte at dale, hen under et stort Træ og stirrede op mod den blaa Himmel. Maaskee at den kryddrede Lugt af de blomstrende Urter, jeg laa i, bedøvede mig, nok var det, mine Øine lukkede sig uvilkaarligt, og jeg hensank i et døsigt Blund, hvoraf en Larm, ligesom af et Slag ved Siden af mig i Græsset, vækkede mig. Jeg foer op, et Englebarn med himmelsk Aasyn stod ved min Side, saae smilende i huld Ydighed ned paa mig, og sagde med sød Røst: „Ei min kjære Dreng, hvor

sov du saa skjønt, saa roligt, og dog var Døden, den slemme Død, dig saa nær." Tæt ved mit Bryst saae jeg en sort lille Slange med knust Hoved, Barnet havde dræbt det giftige Dyr med en Green af et Nøddetræ, i samme Øieblik, det vilde bugte sig op for at dræbe mig. Da skjalv jeg i sød Gysen — jeg vidste jo, at Engle ofte stige ned fra den høie Himmel, for synligen at redde Menneskene fra en eller anden listig Fjendes truende Angreb — jeg faldt ned paa mine Knæ, jeg oplæftede de foldede Hænder. „Ak du er jo en Lysets Engel, Herren sendte at redde mig fra Døden." Saa raabte jeg, men det hulde Væsen udstrakte begge Arme efter mig, og sagde med sagte Røst, idet en stærkere Rødme glødede paa hendes Kinder: Ak du kjære Dreng, jeg er jo ingen Engel, jeg er en Pige, et Barn ligesom du! Da hensvandt min Gysen i unævnelig Henrykkelse, der gjennemstrømmede mig med mild Varme — jeg stod op — vi sank i hinandens Arme — vi trykkede Læbe paa Læbe — maalløse — grædende — hulkende af sød, unævnelig Smerte! Nu kaldte en solklar Røst gjennem Skoven: Annunziata — Annunziata — „Jeg maa nu bort, du allerkjæreste Dreng, Moder kalder, sagde den lille Pige, en usigelig Smerte gjennemfoer mit Bryst. — „Ak jeg holder saa meget af dig," hulkede jeg, hede Taarer, som Pigen udgjød, faldt brændende paa mine Kin-

der. „Jeg holder saa inderlig meget af dig, du kjære Dreng," raabte Pigen, idet hun trykkede det sidste Kys paa mine Læber. — „Annunziata!" lød det atter, og Pigen forsvandt bag Buskene! — See, Margaretha, det var hint Øieblik, da den mægtige Kjærlighedsgnist faldt i min Sjæl, der evig vil blive ved at gløde i mig, stedse antændende nye Flammer! — Faa Dage efter blev jeg udstødt af Huset. Faer Blaanæse sagde mig, da jeg ikke kunde lade være, at tale om det Englebarn, der havde aabenbaret sig for mig, og hvis søde Røst jeg troede at høre i Træernes Viften, i Kildernes Rislen, i Havets ahnelsesfulde Susen — ja da sagde Faer Blaanæse mig, at Pigen kunde ikke have været nogen Anden end Nenolos Datter Annunziata, der med sin Moder Franzeska var kommen til Landstedet, men Dagen efter var afreist igjen. — O Moder — Margaretha. — Hjelp Himmel! — Denne Annunziata — det er Dogaressen! — Dermed skjulte Antonio, hulkende og grædende af usigelig Smerte, sig i Puderne. „Min kjære Tonino! talte den Gamle, fat dig, modstaa dog kun tappert den daarlige Smerte. Ei hvo vil da strax fortvivle i Elskovsnød, ei for hvem blomstrer den gyldne lille Blomst Haabet, uden for den Forelskede! Om Aftenen veed man ei hvad Morgenen bringer, hvad man har skuet

i Drømme, skrider levende frem. Det Slot der svømmede i Skyerne staaer paa engang straalende og herligt paa Jorden. — See Tonino, du giver ikke Agt paa min Tale, men min lille Finger siger mig det, og vel endnu en Anden, at det skinnende Kjærlighedsflag med glad Viften flagrer dig imøde paa Havet — Taalmodighed min lille Tonino — Taalmodighed!" — Saaledes prøvede den Gamle at trøste den stakkels Tonino, thi hendes Ord klang virkelig som yndig Musik. Han lod hende slet ikke meer fra sin Side. Tiggerkjærlingen paa Franziskanertrappen var forsvunden, og i hendes Sted saae man Herr Antonios Husholderske i anstændig Dragt hinke om paa San Marco og indkjøbe hvad der behøvedes til Husholdningen.

Giovedi grasso var kommet. Mere glimrende Festligheder end nogensinde før skulde feire den. Midt paa den lille San Marcus Plads blev en høi Stillads opreist til et særegent, aldrig tilforn seet, Fyrværkerie, som en Græker, der forstod sig paa slige Kunster, vilde afbrænde. Om Aftenen besteg den gamle Falieri med sin skionne Gemalinde Galleriet, speilende sig i sin Herlighed, sin Lykkes Glands og med begeistrede Blikke opfordrende Alt omkring sig til Studsen, til Beundring. Men i det han var i Begreb med at sætte sig paa Thronen, fik han Øie paa Michaele Steno, der havde taget Plads paa

samme Gallerie, og det saaledes, at han bestandig beholdt Dogaressen i Øiesynet, og nødvendig maatte blive bemærket af hende. Opflammet af vild Vrede, af rasende Skinsyge skreg Falieri med en høi, bydende Røst, at man paa Øieblikket skulde bortfjerne Steno fra Galleriet. Michaele Steno løftede Armen mod Falieri, i samme Øieblik traadte Drabanterne til, og tvang ham til at forlade Galleriet, han skar Tænder i rasende Forbittrelse, og truede under de afskyeligste Forbandelser med Hævn.

Imidlertid havde Antonio, som var ude af sig selv, efterat han havde seet sin elskede Annunziata, trængt sig gjennem Sværmen, og gik nu i den mørke Nat op og ned langs Strandbredden, med tusende Qvaler i det sønderknuste Hjerte. Han overveiede, om det ikke var bedre at slukke den fortærende Lue i de iiskolde Bølger, end langsomt at martres tildøde af trøstløs Smerte. Det var ikke langt fra, at han var sprungen ud i Havet, alt stod han paa det sidste Trin, der fører ned til det, da en Røst lød til ham fra en lille Barke: Jh see god Aften, Herr Antonio! I det Skin den oplyste Plads udbredte gjenkjendte Antonio den lystige Pietro, en af hans fordums Kammerater, der stod i Barken, med Fjær og Bladguld paa den blanke Hue, med brogede Baand paa den nye stribede Troie, og en stor Bouquet af smukke duftende Blomster i Haanden. „God Aften, Pie-

tro, raabte Antonio igjen, hvad er det for et høi-fornemt Herskab du da endnu iaften skal roe, siden du har pyntet dig saa smukt?" Ei, svarede Pietro, i det han sprang høit iveiret, saa Baaden gyngede, ei Herr Antonio, idag fortjener jeg mine tre Zechiner, jeg gjør jo Farten op til Marcus Taarnet og saa ned igjen, og overrækker denne Bouquet til den skjønne Dogaresse. „Er det da ikke, spurgte Antonio, er det da ikke et halsbrækkende Vovestykke, Kammerat Pietro! „Jh nu, svarede denne, Halsen kan man vel brække en Smule, og idag gaaer det nu ovenikjøbet midt gjennem Fyrværkeriet. Grækeren siger rigtignok, at Alting er indrettet saaledes, at Ilden ikke skal svie et Haar af En, men — Pietro skuttede sig. Antonio var stegen ned i Barken til ham, og blev nu først vaer, at Pietro stod tæt foran Maskinen ved det Toug, der gik op af Vandet. Andre Touge, ved hvilke Maskinen blev trukken iveiret, kunde man ikke sine i Mørket. „Hør Pietro, begyndte Antonio efter nogen Taushed, hør Kammerat, hvis du idag kunde fortjene ti Zechiner, uden at sætte dit Liv i Fare, vilde det ikke være dig kjærere?" Jh naturligviis svarede Pietro med Skoggerlatter. Naa, vedblev Antonio, saa tag disse ti Zechiner, skift Klæder med mig, og lad mig fare op i dit Sted. Gjør det min gode Broer Pietro! Pietro rystede betænkeligt paa Hovedet, og sagde, idet han veiede

Guldet i sin Haand: I er meget god, Herr Antonio, endnu bestandig at kalde mig fattige Djævel Eders Kammerat — og gavmild ovenikjøbet! — Rigtignok er det mig vigtigt at fortjene Pengene, men selv at række den skjønne Dogaresse Blomsterbouquetten i Haanden, at høre hendes søde Stemme — ei! dette er dog egentlig det man sætter sit Liv paa Spil for — Naa — siden det er Jer, Herr Antonio, saa lad være. Begge kastede hurtigt Klæderne af sig; neppe var Antonio færdig med sin Paaklædning, før Pietro raabte: hurtig ind i Maskinen, Signalet er alt givet. I samme Øieblik lyste Havet i straalende Gjenskin af tusende luende Lyn og Luften, Strandbredden drønede af hvirvlende Tordenskrald. Midt gjennem Kunstildens gnistrende, hvislende Luer foer Antonio med Stormens Fart op i Luften — ufortæret gled han ned til Galleriet, svævede hen for Dogaressen. — Hun var staaet op og traadt frem, han følte hendes Aande paa sin Kind — han rækkede hende Blomsterbouquetten, men i dette Øiebliks uudsigeligste Himmelfryd greb haabløs Kjærligheds brændende Qval ham ligesom med gloende Arme. — Sandseløs — rasende af Længsel — Henrykkelse — Qval, greb han Dogaressens Haand — trykkede han brændende Kys paa den — raabte han i trøstløs Jammers skjærende Tone: Annunziata! — Da rev Maskinen ham, ligesom var

det Skjæbnens blinde Organ, fort fra den Elskede, ned i Havet, hvor han bedøvet, og ganske udmattet sank i Armene paa Pietro, der ventede paa ham i Barken.

Midlertid var Alt kommet i Oprør og Forvirring paa Dogens Gallerie. Paa Dogens Sæde havde man fundet en lille Seddel hæftet, med følgende Ord i den venetianske Almuedialect:

Il Dose Falier della bella muier.
I altri la gode é lui la mantien.

Vel har den Doge Falier
Til Viv den skjønne Qvinde.
Men han kun Navnet derfor bær,
De Andre Gunsten vinde.

Den gamle Falieri foer op i rasende Harme, og svoer, at den haardeste Straf skulde ramme den, der havde begaaet den ondskabsfulde Uforskammenhed. I det han saae sig omkring, blev han paa Pladsen under Galleriet Michael Steno vaer, som stod der i en saadan Stilling, at hele Fakkelskinnet gjorde ham kjendelig; strax befoel han Drabanterne, at gribe ham, som Ophavsmand til hiin Udaad. Alle knurrede høit over Dogens Befaling, der henreven af sin utømmelige Harme baade fornærmede Signorie og Almuen, krænkede det Førstes Rettigheder og gjorde Skaar i det Sidstes Glæde over Festen.

Raadsherrerne forlode deres Pladser, og man saae kun den gamle Marino Bodoeri, hvorledes han gik mellem Hoben, ivrigen talte om den grove Fornærmelse, der var vederfaret Statens Overhoved, og søgte at henvende alt Hadet paa Michaele Steno. Falieri skuffede sig ikke, thi Michaele Steno var virkelig dengang han blev bortviist fra Hertugens Gallerie løbet hjem, havde skrevet hine ondskabsfulde Ord, i det Øieblik Alles Øine vare henvendte paa Fyrværkeriet, hæftet den lille Seddel paa Dogens Stoel, og havde derpaa ubemærket sneget sig bort. Ret lumsk tænkte han at spille Dogen og Dogaressen en Streg, der skulde saare dem Begge meget dybt. Michaele Steno tilstod ganske fripostig at han var Gjerningsmanden, og skjød al Skylden paa Dogen, der først havde krænket ham føleligt. Raadet havde længe været utilfreds med et Overhoved, der, istedetfor at opfylde Statens retmæssige Fordringer, daglig viste, hvorledes det krigerske djærve Mod i den udlevede Oldings kjølnede Bryst kun ligner den kunstige Ild, der vældigen spruder ud af Raketten, men strax efter uden mindste Virkning svinder hen i sorte, døde Fnug. Hertil kom, at Forbindelsen med den unge skjønne Qvinde, (det var ingen Hemmelighed meer, at Falieri for kort siden havde indgaaet den som Doge) Aarsagen til hans Skinsyge, ei tillod Oldingen længer at vise sig som

Krigshelt, men gjorde ham til en vechio Pantalone, hvad Under da, at Raadet, underholdende en gjærende Gift i sit Indre, var mere tilbøieligt til at give Michaele Steno Ret, end det bittert krænkede Overhoved. Fra de ti Mænds Raad blev Sagen henviist til Quarantien, i hvilket Michaele fordum havde været En af de Ypperste. Michaele Steno havde alt lidt nok, og en Maaneds Forvisning var tilstrækkelig Straf for hans Brøde, saa lød Dommen, som atter og heftigere forbittrede den gamle Falieri mod et Raad, der istedetfor at beskytte sit Overhoved, understod sig at straffe Krænkelser, der vederfores ham, som de ubetydeligste Forseelser. —

Som det pleier at gaae, at den Elskende, hvem en eneste Kjærlighedslykkes Straale har truffet, Dage, Uger, Maaneder igjennem omgivet af gylden Glands, har himmelske Drømme, saaledes kunde Antonio heller slet ikke komme til sig selv af det lykkaligste Øieblikks Bedøvelse, neppe drage Aanden for sød Smerte. — Den Gamle havde dygtig skjældt ham ud for Vovestykket, og mumlede og knurrede bestandig om ganske unyttige Foretagender. Men en Dag kom hun saa sælsomt dandsende og hoppende ind ved sin Stav, som hun pleiede, naar hun syntes berørt af fremmed Troldom. Hun grinte og loe; uden at agte paa Antonios Tale og Spørgsmaal, tændte hun Ild i Kaminen, satte en lille

Pande derpaa, og kogte, medens hun af alle Slags farvede Glas kastede Ingredientser deri, en Salve, kom den i en lille Daase, og hinkede høit grinende og leende bort dermed. Først seent om Aftenen kom hun tilbage, satte sig hivende og hostende i Lænestoelen, og begyndte omsider, ligesom kommende til sig selv af en stor Udmattelse: Tonino, min lille Dreng, Tonino, fra hvem kommer jeg nu? — see til, om du kan gjette det? — fra hvem kommer jeg nu, fra hvem kommer jeg nu? — Antonio stirrede paa hende, betagen af sælsom Ahnelse. Naa, grinte den Gamle, fra hende selv kommer jeg, fra den kjære lille Dueunge, fra den huldе Annunziata! — „Gjør mig ikke vanvittig, gamle Moer!" skreg Antonio. „Jh hvad, vedblev den Gamle, jeg tænker altid paa dig, min Tonino! — Imorges, da jeg vilde kjøbe deilig Frugt nedenfor Palladsets Søilegang, mumler Hoben om den Ulykke, der er tilstødt den skjønne Dogaressa. Jeg spørger og spørger, da siger en stor, plump Karl, i røde Klæder, der staaer gabende lænet til en Søile og tygger Lemoner. Jh nu, paa den venstre Haands lille Finger har en Skorpionunge proberet sine smaa Tænder, og det har da begyndt at bløde lidt efter det — naa, min Herre Signor Dottore Giovanni Basseggio er just deroppe, han har vel nu allerede skaaret den lille Haand med samt Fingeren af hende." Og i samme Øieblik, Karlen

siger det, opstaaer der et stort Skrig paa den brede Trappe, og en lille, ganske lille Mandsling triller, fosset af Drabanterne, ligesom en Kegle ned ad Trapperne hen for Fødderne af os, skrigende og lamenterende. Pøbelen samler sig rundt omkring ham, med høi Latter, Puslingen aser sig ud og sparker med Benene, uden at kunne komme op, men da springer den røde Karl til, løfter sin lille Doktor op, taer ham paa Armene, og løber med ham, der i et væk bliver ved at skrige og hyle af fuld Hals, alt hvad Tøiet kan holde, fort til Kanalen, hvor han stiger ned med ham i en Gondel og roer bort. — Jeg tænkte det nok, at Dogen, i det Øieblik Signor Basseggio vilde sætte Kniven paa den smukke lille Haand, lod ham kaste ned ad Trapperne. Men jeg tænkte endnu videre! — Hurtig — i Hui og Hast hjem — koge Salven — op dermed i det hertugelige Pallads! — Der stod jeg paa den store Trappe, med min blanke Phiole i Haanden. Den gamle Falieri kom just ned; gloende paa mig med gnistrende Øine spurgte han: „Hvad vil den gamle Kjærling her?" — Men da gjorde jeg et Knix dybt — dybt ned til Jorden, saa godt jeg kunde, og sagde, at jeg nok havde et Middel, der ret snart skulde helbrede den skjønne Dogaressa. Saasnart den Gamle hørte det, saae han stivt paa mig med ret forfærdelige Øine og strøg sit graa Skjæg, derpaa

tog han mig fat i begge Skuldre og skuppede mig op og ind i Gemakket, saa jeg nær var styrtet hen, saa lang som jeg var. Ak Tonino, der laa den huldе Glut, henstrakt paa Puderne, bleg som et Liig, sukkende og stønnende af Smerte, og klagede med sagte Røst: „Ak nu er jeg vel alt forgiftet i hele Legemet.“ Men jeg tog strax fat, og rev den enfoldige Doktors taasede Plaster af. O du min himmelske Fader! den nydelige lille Haand — blodrød — svollen. — Nu nu — min Salve kjølede — lindrede. „Det gjør jo godt, meget godt,“ hviskede den syge Due. Da raabte Marino ganske henrykt: Tusende Zechiner høre dig til, gamle Kone! naar du redder mig Dogaressen, og forlod Værelset. Tre Timer havde jeg nu siddet der, og holdt paa den lille Haand, som jeg klappede og strøg med min. Da vaagnede den søde lille Kone op af en let Slummer, hvori hun var hensunken, og følte ei meer nogen Smerte. Da jeg havde gjort det nye Omslag færdigt, saae hun paa mig med Øine, som straalede af Henrykkelse. Jh naadige Fru Dogaressa, sagde jeg, I har jo alt ogsaa engang reddet en Dreng, da I dræbte den lille Slange, som vilde stikke ham tildøde, mens han sov. — Tonino! da skulde du have seet, hvorledes det blege Aasyn, som oplystes det af en Aftenrødens Straale, hurtig fik Farve — hvorledes Øinene straalede med funklende Ild. — „Ak ja,

gamle Moer, sagde hun, ak ja — jeg var endnu et Barn — paa min Faders Landsted. — Ak det var en huldsalig deilig Dreng — o hvor mindes jeg ham endnu — det forekommer mig, at slet intet Lykkeligt meer er mødt mig siden den Tid." — Nu talte jeg om dig, at du var i Venedig, at du endnu gjemte hint Øieblikks hele Kjærlighed, hele Henrykkelse i dit Hjerte — at du, for kun engang endnu at see ikken frelsende Engels himmelske Øine, vovede den farlige Luftfart, at det var dig, der havde givet hende Bouquetten paa Giovedi grasso! — Tonino — Tonino! da raabte hun som i Begeistring; „jeg har følt det — da han trykkede min Haand til sine Læber, da han nævnede mit Navn — ak jeg vidste det jo kun ikke, hvad saa sælsomt gjennemtrængte mit Indre, det var vel Lyst, men og tillige Smerte! — Bring ham hid — hid til mig — den huldsalige Dreng." — Antonio kastede sig, i det den Gamle talte dette, ned paa sine Knæ, og raabte som vanvittig: Himmelske Fader, kun nu, kun nu lad mig ei segne under en eller anden uhyre Skjæbne — kun ei, før jeg har seet hende, før jeg har trykket hende til mit Bryst. Han vilde, at den Gamle strax Dagen efter skulde føre ham hen til hende, men det afslog hun reent ud, da den gamle Falieri næsten hver Time pleiede at besøge sin syge Gemalinde.

Flere Dage vare henrundne, Dogaressen var ganske helbredet ved den Gamles Hjelp, men endnu bestandigt var det umueligt at faae Antonio bragt til hende. Saa godt den Gamle kun formaaede trøstede hun den Utaalmodige, og gjentog idelig, hvorledes hun talte med den huldе Annunziata om Antonio, hvem hun havde reddet, og der saa inderligt elskede hende. Antonio, martret af tusende Ønskers og Længsels Qvaler, lod sig roe om, løb selv om paa alle Pladse. Uvilkaarligt bragte hans Skridt ham idelig tilbage til det hertugelige Pallads. Ved Broen, tæt ved den bageste Side af Palladset, ligeoverfor Fængslerne, stod Pietro lænet paa en broget malet Aare, i Kanalen gyngede en ved nogle Piller befæstet Gondel, der rigtignok var lille, men smykket med zirligt Dække, broget malede udskaarne Figurer, ja med det venetianske Flag, og næsten lignede Bucentoro. Saasnart Pietro fik Øie paa sin gamle Kammerat, raabte han høit til ham: „Ei Signor Antonio, vær mig tusende Gange velkommen! — med jere Zechiner er Lykken draget ind hos mig!" Antonio spurgte ganske adspredt, hvad han meente for en Lykke, men erfoer intet Ringere end at Pietro næsten hver Aften maatte roe over med Dogen og Dogaressen til Giudekka, hvor Dogen ei langt fra San Giorgio Maggiore havde et smukt Huus. Antonio saae stivt paa Pietro, og raabte derpaa hurtig:

Kammerat, du kan atter fortjene ti Zechiner og mere om du vil. Overlad mig din Plads — jeg vil roe Dogen over; Pietro meente, at det slet ikke lod sig gjøre, da Dogen kjendte ham, og blot vilde betroe sig til ham; omsider da Antonio trængte i ham med den vilde Vrede, ligesom den fremsprudlede af det af tusend Elskovsqvaler oprørte Sind, da han ganske rasende svoer, at han vilde springe ud efter Gondolen, og rive ham ud i Søen, da raabte Pietro leende: „Ei Signor Antonio! Signor Antonio! hvor I har forgabet Jer i Dogaressens smukke Øine!" og samtykkede, at tage Antonio med til Hjelp til at roe; Fartøiets Tyngde og sygelig Svaghed vilde han bruge som Paaskud herfor hos den gamle Falieri, der desuden altid syntes at denne Fart gik saa langsom. Antonio skyndte sig bort, og knap var han atter ved Broen i simpel Somandsdragt, med sminket Ansigt, og et langt nedhængende Knebelsbart, før Dogen steg ned med Dogaressen, begge i herlig broget glimrende Dragt. „Hvad er det for et fremmed Menneske der" overfusede Dogen Pietro, og kun dennes helligste Forsikkringer, at han idag trængte til en Medhjelper, kunde omsider bevæge den Gamle til at tillade Antonio at roe med.

Det hændes undertiden, at vort Sind just i al Henrykkelsens, al Salighedens overstrømmende Fylde, ligesom styrket ved Øieblikkets Magt, tvin-

ger sig selv og behersker de Flammer, der ville bryde frem af det Indre. Saaledes mægtede Antonio, tæt ved den huldе Annunziatas Side, berørt af hendes Kjoleslig, at dølge sin Kjærlighedsild, idet han med kraftig Haand styrede Aaren, og, skyende et større Vovestykke, neppe af og til flygtigen betragtede den Elskede. Den gamle Falieri smilskede og smilede, kyssede og klappede den huldе Annunziatas smaa, hvide Hænder, lagde sin Arm om hendes smekkre Liv. Midt paa Havet, da Marcuspladsen, det prægtige Venedig med alle sine stolte Taarne og Palladser udbredte sig for de Roende, oploftede den gamle Falieri sit Hoved, og sagde, idet han skuede rundt om sig med stolte Blikke: Ei min Hjertenskjær, er det ei skjønt at glide hen over Havet med Havets Hersker og Brudgom? — Ja min Allerkjæreste, vær ei skinsyg paa Bruden, der ydmyg bærer os paa sin Nakke. Hør kun Bølgernes søde Plasken, er det ei Elskovsord, hun tilhvisker sin Gemal, der beherseer hende? — Ja ja søde Glut, du bærer min Ring paa Fingeren, men hun dernede gjemmer dybest i sin Barm den Forlovelsesring, jeg nedkastede til hende. „Ak min fyrstelige Herre, begyndte Annunziata, Ak min fyrstelige Herre, hvor skulde da det kolde, fæle Hav være din Gemalinde, jeg bliver ret ængstelig tilmode over, at du formælede dig med det stolte, herskesyge Element.“ Den gamle Falieri loe,

saa hans Hage og Skjæg ryste. „Engst dig ikke, min Due, talte han saa, bedre er det jo vistnok at hvile i dine blode, varme Arme, end i Brudens iiskolde Skjød dernede, men skjønt er det at skibe hen over Havet med Havets Herre.“ I det Øieblik, Dogen sagde dette, begyndte en Musik at suse i det Fjerne. Tonerne af en blid mandlig Stemme kom glidende hen over Havets Bølger, man hørte de Ord:

Ah! senza amare
Andare sul mare
Col sposo del'mare
Non púo consolare.

Andre Stemmer faldt ind, og i bestandig Vexelsang gjentoges i et væk hine Ord, til Sangen døde hen ligesom i Vindens Vifte. Den gamle Falieri syntes slet ikke at agte paa Sangen, han fortalte tvertimod meget vidtløftig, Sammenhænget med den Festlighed paa Himmelfartsdagen, naar Dogen formæler sig med Havet, ved at kaste en Ring ned i det fra Bucentoro.

Han talte om Republikkens Seire, hvorledes Istrien og Dalmatien fordum var bleven erobret under Peter Urseolus den Andens Regimente, og hvorledes den første Oprindelse til hiin Festlighed laa i denne Erobring. Men agtede den gamle Falieri nu ikke paa hiin Sang, saa hørte Dogaressen for dens Skyld slet ikke hans Fortælling. Hun

sad, med Sindet ganske henvendt paa de søde Toner, der svømmede hen over Havet; hun stirrede, da Sangen var tilende, med fælsomt Blik hen for sig, ligesom En, der vaagner af en dyb Drøm, endnu stræber at skue, at tyde de Billeder, der omgjøgle de ham. — „Senza amare — senza amare — non púo consolare sagde hun sagtelig, og Taarerne glindsede som lyse Perler i hendes Himmelsine, og Sukke undfløi hendes Bryst, der bølgede op og ned af indvortes Beklemthed. — Under en evig Smidsken og Smilen vedblev den Gamle endnu at fortælle, og traadte med Dogaressen ved sin Side ud paa Balustraden for sit Huus ved San Giorgio Maggiore, og bemærkede ikke, hvorledes Annunziata, oprørt i sit Indre af sælsomme, dunkle Følelser, stod taus som i Drømme ved hans Side, det taaretunge Blik henvendt mod et fjernt Land. — Et ungt Menneske i Søemandsdragt stødte i et snegleformet Horn, saa Tonerne lød vidt ud over Havet. Paa dette Signal nærmede en anden Gondel sig. Midlertid var en Mand, der bar en Soelskjærm og en Kone traadte til, og saaledes ledsaget, skred Dogen med Dogaressen til Palladset. Hiin Gondel stødte til Land, Marino Bodoeri med mange Personer, blandt hvilke vare Handelsmænd,

Kunstnere, ja Folk af den laveste Almue, stege ud og fulgte Dogen.

Antonio kunde neppe oppebie den følgende Aften, fordi han haabede paa glad Budskab fra sin elskede Annunziata. Endelig, endelig hinkede den Gamle ind, satte sig hivende i Lænestolen, slog den enegang efter den anden de tørre Knokkelhænder sammen, og raabte: Tonino — ak Tonino, hvad er der da foregaaet med vor stakkels lille Due! — Som jeg idag træder ind til hende, ligger hun der paa Hynderne med halvlukte Øine, det lille Hoved støttet paa Armen, ei slumrende, ei vaagen, ei syg, ei frisk. — Jeg nærmer mig hende, „ei naadige Fru Dogaressa, siger jeg, hvad Ondt er da vederfaret Eder? — smerter vel den neppe lægede Vunde Eder endnu?" — Men da seer hun paa mig med Øine — Tonino! med Øine, som jeg endnu aldrig før har seet og neppe har jeg seet ind i de fugtige Maanestraaler, før de skjule sig bag Silke Øienhaarene, ligesom bag dunkle Skyer. Og derpaa drager hun et Suk fra Hjertets dybeste Grund, og vender det huldе blege Aasyn mod Væggen, og siger sagte, ganske sagte, men saa vemodig, at det skjærer mig lige Hjertet: Amare — amare — ah sensa amare! — Jeg henter mig en lille Stoel, jeg sætter mig hen til hende, jeg begynder at fortælle om dig. — Hun skjuler sig i sine Hynder — de hurtigere og

hurtigere Aandedrag blive til Sukke: — Jeg siger hende det reent ud, at du var forklædt hos hende i Gondlen, at jeg nu uopholdelig vil bringe dig, der forsmægter af Kjærlighed og Længsel, til hende. Da farer hun pludselig op, og, i det en Strøm af hede Taarer styrter hende ud af Øinene, raaber hun heftig: For Christi, for alle Helgenes Skyld — nei — nei jeg kan ikke see ham — gamle Kone! — jeg besværger dig, sig ham, han skal aldrig, aldrig mere nærme sig mig — aldrig, sig det til ham, han skal forlade Venedig, hurtig forlade det. — „Naa, falder jeg hende i Ordet, naa saa maa da min stakkels Tonino døe.“ Da synker hun, som betagen af de usigeligste Smerter ned paa Leiet, og hulker med taarequalt Røst: Maa jeg da ikke ogsaa døe den bittreste Død? Da traadte den gamle Herr Falieri ind i Gemakket, og jeg maatte bortfjerne mig, paa hans Vink. „Hun har forskudt mig — fort — fort ud paa Havet“ skreg Antonio høit i rasende Fortvivlelse. Den Gamle grinte og loe paa sin sædvanlige Viis, og raabte: Du enfoldige Barn, du enfoldige Barn! — bliver du da ei elsket af den huldeste Annunziata med al Inderlighed, med al Kjærlighedsqval, der nogensinde martrede et qvindeligt Hjerte? — Enfoldige Drengebarn, snig dig imorgen Aften silde ind i det hertugelige Pallads. I det andet Galleri paa høire Side af den store Trappe vil du finde

mig — og da ville vi see hvad videre tildrager sig. —

Da Antonio [næste Aften bævende af Længsel sneg sig op ad den store Trappe, forekom det ham pludselig, som at han var i Begreb med at begaae en uhyre Misgjerning. Ganske bedøvet mægtede han neppe skjælvende og vaklende at stige op ad Trinene. Han maatte læne sig mod en Pille tæt ved det ham betegnede Gallerie. Pludselig omgav ham lys Fakkelglands, og inden han endnu kunde forlade sin Plads, stod den gamle Bodoeri tæt foran ham, ledsaget af nogle Tjenere, der bare Fakler. Bodoeri saae Ynglingen stivt i Ansigtet, og sagde derpaa: Ha! du er Antonio, man har bestilt dig hid, jeg veed det, følg mig kun! — Antonio, overtydet om, at Sammenkomsten med Dogaressen var forraadt, fulgte ei uden Frygt. Hvor studsede han, da han var kommen ind i et langt afsides Gemak, og Bodoeri omfavnede ham og talte om det vigtige Hverv, der var blevet ham anbetroet, og som han endnu samme Nat skulde udføre med Mod og Dristighed. Men hans Forbauselse blev til Angst og Forfærdelse, da han erfoer, at alt længst en Sammensværgelse mod Raadet havde været moden, at Dogen selv stod i Spidsen for den, at Raadet endnu i denne Nat, som det var bleven besluttet i Falieris Huus paa Giudekka, skulde styrtes og den gamle Marin-

Falieri udraabes til souverain Hertug af Venedig. Antonio stirrede maalløs paa Bodoeri, denne holdt Ynglingens Taushed for en Vægring at tage Deel i Udførelsen af den forfærdelige Daad, og raabte forbittret: „Feighjertede Daare! ud af Palladset kommer du nu ikke mere, enten døer du eller griber du med os til Vaaben, men tael først med ham der!“ Af Gemakkets dunkle Baggrund fremtreen en høi, ædel Skikkelse. Saasnart Antonio saae Mandens Aasyn, som han kun først kunde see og kjende ved Skinnet af Lysene, styrtede han ned paa Knæ, og raabte ganske ud af sig selv ved dette Syn, han ei havde ahnet: O Himmelens hellige Gud! min Fader Bertuccio Nenolo, min elskede Pleiefader! — Nenolo reiste Ynglingen op, sluttede ham i sine Arme, og sagde saa med blid Røst: Visselig er jeg Bertuccio Nenolo, hvem ogsaa du maaskee troede begravet paa Havsens Bund, og som først nyligen er udsluppen af den vilde Morbassans skjændselfulde Fangeskab. Bertuccio Nenolo, der tog dig i sit Huus, og der ei kunde ahne, at de ufornuftige Tjenere, Bodoeri afsendte, da han vilde tage det Landsted der var solgt ham i Besiddelse, skulde støde dig ud af Huset. — Forblindede Yngling! du tager i Betænkning, at gribe til Vaaben mod en despotisk Kaste, hvis Grumhed rovede dig din Fader? — Ja, gaa hen i Gaarden til Fontego, det er din Faders Blod, hvoraf du endnu

kan see Sporene paa Fliserne. Da Raadet overdrog de tydske Handelsmænd det Pakhuus, du kjender under Navnet Fontego, blev det forbudet Enhver, som man indrømmede Rum deri, ved Bortreisen at beholde Nøglerne; han maatte lade lade dem blive hos Fontegaro. Mod dette Bud havde din Fader handlet, og var allerede derfor skyldig til stor Straf. Men da nu Pakhuus-Rummene aabnedes ved din Faders Hjemkomst, fandtes blandt hans Varer en Kiste med falske venetianske Mynter. Forgjæves forsikkrede han, at han var uskyldig, det var kun alt for vist, at en eller anden skadefro Djævel, maaskee Fontegaroen selv, havde skaffet Kisten derind, for at bringe din Fader i Ulykke. — De ubeielige Dommere, tilfredse med det Beviis, at Kisten var fundet i din Faders Pakhuusrum, dømte ham til Døden! — I Fontego-Gaarden henrettedes han. — Ogsaa du var ikke meer; hvis den troe Margaretha et havde reddet dig. — Jeg, din Faders meest hengivne Ven, tog dig i mit Huus; at du ei skulde forraade dig selv for Signoria, fortaug man dig din Faders Navn: — Men nu, nu Anton Dalbirger, nu er det Tid, grib nu til Vaaben og hævn paa de Ypperste af Raadet din Faders skammelige Død." Antonio, besjælet af Hævnens Aand, lovede de Sammensvorne Troskab og uovervindeligt Mod. — Det er bekjendt, at den Beskammelse, der veder-

fores Bertuccio Nenolo af Dandulo, der forestod Seerustningerne og i en Stridighed slog ham i Ansigtet, bevægede ham til at sammensværge sig mod Signoria med sin ærgjerrige Svigerson. Begge, Nenolo og Bodoeri, ønskede den gamle Falieri Fyrstekaaben, for selv at stige med ham. — Man vilde (saa var de Sammensvornes Plan) udbrede den Efterretning, at den genuesiske Flaade laa for Lagunerne. Om Natten skulde der kimes med den store Klokke paa Marcustaarnet og Staden kaldes sammen til opdigtet Forsvar. Paa dette Signal skulde de Sammensvorne, hvis Antal var betydeligt og udbredt i hele Venedig, besætte Marcuspladsen, bemægtige sig Hovedpladsene i Staden, myrde de Fornemste af Raadet og udraabe Dogen til souverain Hertug over Venedig. Men Himlen vilde ikke, at denne Mordplan skulde lykkes, og at den ulykkelige Stads Grundforfatning skulde trædes i Støvet af den gamle af Stolthed og Overmod opflammede Falieri. Forsamlingerne paa Giudecca i Falieris Huus vare ei undgaaede Timændsraadets Aarvaagenhed, men umuligt blev det, at erfare noget Vist. Da slog Samvittigheden En af de Sammensvorne, en Pelshandler fra Pisa, ved Navn Bentian, han vilde redde sin Ven og Gudfader, Nicolao Leoni, der sad i Timændsraadet, fra Undergang. I Aftenskumringen begav han sig hen til ham, og besvoer ham, ei

at forlade Huset om Natten, hvad der end skedte. Leoni fattede Mistanke, holdt Pelshandleren fast og erfoer, da han trængte i ham, hele Anslaget. I Forening med Giovanni Gradenigo og Marco Cornaro sammenkaldte han nu Timændsraadet hen til St. Salvator, og her tog man i mindre end tre Timer Forholdsregler, der maatte gvæle alle de Sammensvornes Foretagender i deres Fødsel.

Antonio var det overdraget, at gaae med en Trop til Marcustaarnet, og lade Klokkerne klemte. Saasnart han kom derhen, fandt han Taarnet stærkt besat af Arsenaltropper, der med Hellebarder trængte ind paa ham, da han vilde nærme sig. Greben af pludselig Dødsskræk splittedes hans Hob ad, selv smuttede han bort i Nattens Mørke. Tæt bagved sig hørte han et Menneskes Trin, der satte efter ham, han følte sig greben, alt vilde han støde Forfølgeren ned, da han ved et pludseligt fremskinnende Lys saae at det var Pietro. „Red dig, raabte denne, red dig Antonio! i min Gondel, Alt er forraadt — Bodoeri — Renolo — er i Signorias Vold — det hertugelige Palladses Porte lukkede — Dogen er indspærret i sit Gemak — som en Forbryder bevogtet af sine egne, troløse Drabanter — fort, fort.“ — Næsten bevidstløs lod Antonio sig skæbe ned i Gondlen. — Hule Stemmer — Vaabenlarm — enkelte Angstskrig — da blev der med Nattens dybeste

Mørke en gyselig Taushed. Næste Morgen saae den af Dodens Angst sønderknuste Pøbel det forfærdelige Skuespil, der stærknede Blodet i Alles Aarer. Timændsraadet havde endnu samme Nat fældet Dødsdommen over de af Hovedmændene for de Sammensvorne, det havde faaet fat paa. Qvalte bleve de nedhidsede fra det Gallerie paa den lille Marcusplads ved Siden af Palladset, hvor Dogen ellers pleiede at være Tilskuer af Festlighederne — ak! paa selvsamme Sted hvor Antonio svævede for den huldе Annunziata, hvor hun modtog Blomsterbouquetten af ham. — Blandt Ligene fandtes Marino Bodoeri og Bertuccio Nenolo. To Dage efter blev den gamle Marino Falieri dømt af Timændsraadet og henrettet paa Palladsets saakaldte Kæmpetrappe. —

Som sandseløs havde Antonio sneget sig om, Ingen angreb ham, thi Ingen vidste at han var En af de Sammensvorne. Da han saae den gamle Falieris graa Hoved falde, da foer han op, som af en tung Dødsdrøm. — Med det vildeste Rædselsskrig — med Udraabet: Annunziata! styrtede han ind i Palladset, gjennem Gallerierne. — Ingen standsede ham, Drabanterne stirrede paa ham ligesom bedøvede af det Frygtelige, der i dette Øieblik havde tildraget sig. Den gamle Margrethe hinkede ham imøde jamrende sig og lydeligen veeklagende, hun greb hans Haand, endnu nogle Skridt, og han traadte ind med hende i

Annunziatas Gemak. Der laa den Ulykkelige som afsjælet paa Hynderne. Antonio styrtede hen til hende, han trykkede brændende Kys paa hendes Hænder, og kaldte paa den Elskede med de sødeste, ømmeste Navne. Da aabnede hun de huldе himmelske Øine langsomt, hun saae Antonio — først maatte hun, ligesom besinde sig, hvo han var, dog pludselig foer hun op, omslyngede ham med begge Arme, trykkede ham til sit Bryst — vædede ham med hede Taarer — kyssede hans Kinder — hans Læber. „Antonio — min Antonio — jeg elsker dig uudsigeligt — ja der gives endnu en Himmel paa Jorden! — Hvad er min Faders — min Onkels — min Gemals Død mod Saligheden, din Kjærlighed skjænker mig — o lad os flye — fra denne blodige Morderhule! —" Saa raabte Annunziata, sønderreven af den bitreste Smerte og den meest brændende Kjærlighed. Under tusende Kys, under tusende Taarer svore de Elskende hinanden evig Troskab, de glemte de skrækkeligste Dages frygtelige Tildragelser, Blikket vendt fra Jorden skuede de op i den Himmel, Kjærligheds Aand havde aabnet dem. Den Gamle raadede til at flye til Chiozza, Antonio vilde derpaa i modsat Retning længer op til sit Fædreland. Pietro skaffede ham en lille Barke, der blev lagt til Broen bag Palladset. Indhyllet i tætte Slør sneg Annunziata sig, da det var bleven mørkt med sin Elskede ned ad Trapperne,

ledsaget af den gamle Margretha, som i sin Kyse bar kostbare smaa Juvelskrin. Ubemærket kom de til Broen, stege de ned i Barken. Antonio greb Aaren og frem gik det i hurtig rask Fart. Som et lysteligt Elskovsbud dandsede den lyse Maaneglands foran dem paa Bølgerne. De vare i rum Søe. Da begyndte det sælsomt at pibe og suse høit i Luften -- mørke Skygger kom dragende og hængte sig som dunkle Slør over Maanens lysende Aasyn. Den dandsende Glands, det lystelige Elskovsbud sank ned i det sorte Dyb, fuldt af hule Tordenbrag. Stormen reiste sig og jog de mørke sammendrevne Skyer foran sig med forbittret Rasen. Baaden gik høit op og ned. „O Hjelp, o Herre i Himlen! raabte den Gamle. Antonio, der ei længer mægtede at roe, omslyngede den huldе Annunziata, der, vakt af hans brændende Kys, trykkede ham med den saligste Kjærligheds Hæftighed til sin Barm. „O min Antonio! — o min Annunziata!" Saa raabte de uden at agte paa Stormen, der stedse raste og brusede forfærdeligere. Da oplæftede Havet, den halshuggede Falieris skinsyge Enke, de skummende Bølger som Kæmpearme, greb de Elskende og rev dem samt den Gamle ned i den bundløse Afgrund! —

Da Manden i Kappen saalunde havde endt sin Fortælling, sprang han hurtig op og forlod Værelset med stærke raske Skridt. Vennerne saae stiltiende

og ganske forundrede efter ham, derpaa traadte de atter hen for Maleriet. Den gamle Doge saae atter smidskende og smilende paa dem, i sin taabelige Pragt og daarlige Forfængelighed, men da de nu saae Dogaressen ret i Ansigtet, bleve de tydeligen vaer, hvorledes Skyggerne af en ubekjendt, kun ahnet Smerte laae paa Lilliepanden, hvorledes længselfulde Kjærlighedsdrømme fremlyste under de dunkle Hiennhaar og svævede om de søde Læber. Fra det fjerne Hav, fra Taage-Skyerne, der indhyllede San Marco, syntes den frygtelige Magt at true med Død og Undergang. Den dybere Betydning, der laa i det yndige Billede, blev dem klar, men ogsaa al Vemod i Antonios og Annunziatas Kjærlighedshistorie vendte tilbage, saa ofte de end saae paa Maleriet, og opfyldte deres Sind med sød Gysen.

Greve Christoph Nitzki

en Karakteerskildring af H. G. v. Bretschneider

(uddraget af historische und literarische Unterhaltungen von Meusel.)

Denne ungerske Magnat, keiserlig kongelig Geheimeraad, Comes Temesensis, tilsidst Judex Curiæ, var paa Joseph den Andens Tid en vigtig Person, en Mand, som havde Hoved, mange

Slags Indsigter, Belæsthed, Smag, Dømmekraft og Menneskekundskab, men som med alt dette ikke skammede sig for nogen Handling, den maatte være saa slet som den vilde, naar han kunde naae sit Øiemed. Han var en Fritænker efter Grundsætninger, og dog hykkede han, og kunde, naar der var noget at fortjene derved, bede trehundrede Rosenkrandse; hvilket han i øvrigt holdt for den elendigste og meest hensigtsløse Handling. Da han aldeles ikke holdt sig til den Religion, han var opfødt i, saa havde han dog i det mindste kunnet forblive ligegyldig, naar andre Sekter skulde forfølges. Men nei —! deri udmærkede han sig saalænge Maria Theresia levede, og forfulgte, fordi han vandt derved; men hemmelig og hos hans intime Venner, af hvilke jeg ogsaa havde den Ære at være een, spottede han over sin Religion, over Keiserindens Overtro og Præsternes Dumhed. Han døde, jeg troer i Aaret 1790 eller et Par Aar senere, af en fistula ani, som han havde paadraget sig, ved alt for umaadeligt at bruge Klysterer, og tøvede længe, inden han lod en Franciscaner komme til sig. Denne geistlige Herre, der ligesom den øvrige Verden, var overbeviist om, at Grev Nitzki var en Fritænker, satte sig i Positur til ridderligen at kiæmpe for den gode Sag; thi det vidste ogsaa Enhver at det ikke manglede Greven paa Lærdom; men den hellige Franciscus's

Discipel fandt ingen lærd Modstander, men en from Skolar, som opløftede sine Hænder, nedbad sin Tro, havde en stor Rosenkrands hængende paa sig, beraabte sig paa, at han først for kort siden havde skriftet og siden den Tid ikke syndet mere, bad om den sidste Olie, og greb efter denne Handling sin Brevtaske, gav Franciskaneren 200 Gylden i Bankosedler til hans Kloster og frabad sig hans Besøg for Eftertiden, naar han ikke sendte Bud efter ham. Følgelig blev han ikke videre forulempet, og spottede dygtig over hele denne Affaire.

Naar jeg vil skildre denne Mand, saa maa jeg giøre det ved Exempler, tagne af hans egne Handlinger, og derpaa mangler mig det ikke. Jeg lærte at kiende ham i Aaret 1778, da han allerede var Excellence og en stor Herre, som Keiserinde Maria Theresia særdeles agtede og brugte; thi brugbar var han; og dette store Fruentimmer besad det Talent, at kunne bedømme Mennesker efter deres Dygtighed. Han viiste mig en særdeles Gunst, og det fortrinligviis fordi jeg kiendte Plautus og Terents, og undertiden kunde udspække min Tale med et Vers af Catull eller Horats. Siden vandt mine Kundskaber i Kogekunsten mig fuldkommen hans Hjerte, som man længer hen skal see af min Fortælling. Nu vil jeg anføre et Exempel paa Mandens Tænkemaade. Den daværende Hofraad

Aziel, en Exjesuit, var en af de mange unge Mænd, som søgte Ansættelse, da Banatet Temeswar incorporeredes i Kongeriget Ungarn. Han oppebiede den i Temeswar, havde hundrede Ducater liggende i Pesth, og bad en vis Lascowicz, som ogsaa søgte Tjeneste, at tage imod dem i hans Navn; og denne kom tilbage og undskyldte sig ganske drisstig under det Paaskud, at de hundrede Ducater vare ham frastjaalne. Aziel henvendte sig til mig, for at jeg skulde bevæge Grev Nitzki til at være Mægler og Dommer. Da jeg i min Beretning til Greven ved det Sted, hvor Talen var om Pengenes Fornægtelse, ikke vilde sige ligefrem hvad der var at formode, faldt Nitzki mig i Ordet, og sagde: „Nu saa har vel denne Lascowicz brugt Pengene, og nu kommer han med en Udflugt." Jeg: „Og synes Deres Excellence, at det er en Bagatel?" Nitzki: „Nu! hvorfor vil De giøre saa meget Væsen deraf? Det giør alle unge Mennesker — jeg har endnu gjort ganske andre Ting, og vil strax fortælle Dem et Par af mine Smaahistorier. Jeg løb fra min Fader som en Dreng paa femten Aar, og lige til Rom. Jeg slog mig igiennem saa godt jeg kunde, og kom endelig paa Hjemvejen til Trident, hvor der boede en Provst, en god Ven af min Fader. Jeg kiendte denne Mand; det var en frygtelig Præst, som i sit hele Liv ikke havde leet,

og som kun ved en Auto da Fé vilde være bleven bevæget til at sætte et venligt Ansigt op. Jeg gjorde mig altsaa ikke stort Haab om et Bidrag til mine Reiseomkostninger, men frygtede meget mere at blive anholdt af ham og udleveret til min Fader. Til Lykke var han gaaet ud, og hans Husholderske bad mig at vente lidt; hun vilde hente Herren. Da faldt det mig ind i min Eensomhed, at det vel var det sikreste ikke at oppebie Hans Høiærværdighed. Jeg opbrød et lille Skab i Væggen, tog et Par hundrede Scudi ud af det, begav mig bort uden at vente paa Pigen, tog Extrapost paa den første Station, og kom lykkelig hjem. Min Fader har betalt Præsten og dermed var den Historie til Ende." Jeg: „I det mindste var denne dog ikke en af Deres Excellences bedste Handlinger." Nitzki: „Ikke heller en af de sletteste; man maa ikke gjøre formeget af saadanne Ting, hvortil vi bruge vort Hoved."

Hans Excellence var lille af Person, og lod altid i sin Paaklædning see Spor af Skiødesløshed og Distraktion. Et Slags Paryk, som kun bedækkede den halve Deel af hans Hoved, sad altid skiævt, og ofte tog han den af tilligemed Hatten, og stod da med bart Hoved. Kort at fortælle, han var en Cyniker i høieste Grad, men nød som Epicur det Gode, der behager Tungen, hvori jeg kraftigen assi-

sterede ham et heelt Aar. Af det egentlige Forret-ningsarbeide var han ingen synderlig Elsker, men vidste meget rigtig at bedømme et Udkast af Andre og critisere det eftersom det var. Jeg vil ikke ophol-de mig med at le[illegible] Exempler paa alle disse Ting, hvorom man en[illegible] tredive Aar efter taler i Banna-tet — og mange Mennesker leve endnu, som selv have seet det.

Man seer allerede af hvad jeg har ladet gaae i Forveien, at jeg var ansat under hans Præsidium, og var forpligtet til at arbeide under hans Veiled-ning. Blandt de mange Egenskaber, som høre til en Præsident, besad han ogsaa den, bestandig at an-stille sig beskieftiget og dog intet at giøre. Mig fik han saa kiær, at han mangen Gang endog var op-rigtig imod mig; et sieldent Exempel, hvoraf kun faa ere bekiendte i hans Liv. Endnu maa jeg sige om ham, at Literatur, især den gamle classiske, var hans Sjæls Vederqvægelse. Han havde ikke alene læst de fleste Gamle, men skrev ogsaa en elegant La-tin efter de gamle Mønstre og gjorde Vers. Hans egenhændig forfærdigede Opera fyldte en stor Koffert. Han tillod mig at see mig om i den; hvad han har skrevet, saa længe vi vare sammen, oversatte jeg for det meste paa Tydsk.

I August 1779, da Commandanten i Temeswar, Grev Soro, havde indbudet os til Middag, og vi samtlige stode op, bad Nitzki Commandanten tilgive ham, at han i de næste fjorten Dage ikke kunde have den Ære at see ham, fordi der havde dynget sig saameget Arbeide op hos ham, at han i saa lang Tid maatte lukke sig inde med mig og arbeide. For at vi nu uforstyrrede kunde sætte dette i Værk, vilde vi begive os til den i Forstaden beliggende Have, og paa ingen Maade indlade nogen hos os. Dagen derpaa blev det overalt bekiendtgjort ved Decreter, en Skildvagt blev sat udenfor Haveporten, og jeg fulgte hans Excellence for at faae at vide hvad dette vilde blive til.

„Nu ere vi alene min kiære Bretschneider, og ville arbeide, som det sig bør, men derhos ogsaa pleie vort Legeme." Fra dette Øieblik indtil dette store Foretagende fik Ende, betjente hans Excellence sig ikke meer af Beenklæder, men blev gaaende i sin Slobrok og Natskjorte, der først efter fjorten Dages Tjeneste blev overleveret Vaskerkonen, omendskjønt hun hver Dag lod ham erindre om den ved Kammertjeneren. Den Skriverpult, hvorved jeg skulde modtage hans Excellences Viisdom og overføre den i Skrifttegn var prægtigt oppudset og forsynet med alt, men i de fjorten Dage blev der kun gjort liden Brug deraf; i Tjeneste-Sager aldeles ikke; men lidt efter

lidt lod Hans Excellence sig tydeligere mærke med Hiemedet af vort Conclave. Han indledede strax den følgende Dag ved Frokosten det forestaaende store Værk. Hans Excellence, min Ringhed og tvende Kokke af hans Excellences Kiøkken vare tilstede. — „Vi ville arbeide min kiære Bretschneider, ar„beide ville vi; men eftersom vi ogsaa maae leve, „saa ville vi leve godt i disse fiorten Dage. Jeg „veed De har været i mange Lande, og at Kogekun„sten ogsaa hørte med til Deres Hiemeed. Her ere „nu Kokkene; instruer De dem nu hver Dag an„gaaende det de skulle koge; men altid noget Nyt.“ Som skyldig Efterlevelse af denne høie Commission blev der nu hver Dag dækket op med Budding, Fisk, Mock turtle (forloren Skildpadde), mange Slags Klumper og alle Slags for Kokkene ubekiendte Retter; og derhos talte vi saaledes Hs. Excellences Kiælder til, at den Forsigtighed ikke at lade nogen komme til os, undertiden ikke var at foragte. Denne Spisen og Drikken mishagede mig ikke, og mine Indsigter i Kogechemien vandt derved; men Grevens forbandet kiedsommelige Diskurser fordærvede hele mit gode Humeur. Manden talte saa gierne om Sjælens Udødelighed, og jeg taler ikke gierne om slige Materier. Der maatte jeg da sætte mig hen og høre paa ham; thi af mig bragte han ikke et Ord frem, han maatte spørge saa tit han vilde; meget

mere sov jeg om Aftenen ind derved til hans store Fortrydelse. Temmelig tydelig yttrede han, at han havde tiltroet mig meer Følelse for Philosophiens Skatte. I denne Svire-Periode skete det ogsaa, at han gjorde mig saa lykkelig at forevise mig hans Autorskabs Klenodier. Der gaves kun faa Grene af Videnskaberne og faa philosophiske Materier, hvorover han ikke havde bragt noget paa Papiret; ogsaa Vers, Fabler, en Epopee, Fortællinger, Theaterstykker, alt meget pænt afskrevet af hans bedste Skrivere og corrigeret af ham selv. Det første og eneste, som jeg læste med den Opmærksomhed, han søgte at indprænge mig, var et Værk paa ei Par Alphabeter de educatione puerorum. Der var mange sunde Tanker i en lidt affecteret ciceronianisk Latin, men intet Nyt. Alt, hvad Grev Nitzki udkrammede over sin Materie, havde Loke allerede sagt meget kortere og bedre. Dette mishagede hans Excellence; han svor paa, han havde ikke læst Loke, lod Bogen komme, læse den, og der blev ikke videre talt derom. Saaledes levede vi fjorten Dage i Snus og Duus, og havde intet andet Selskab end Kokkene og Konditoren. Den fjortende Dags Morgen, tog jeg mig den Frihed, efterat vi havde spiist Frokost, at erindre hans Excellence om den korte Tid, som nu var tilbage til Terminens Udløb, og om de vigtige Forretninger, vi havde villet bringe

istand i disse fjorten Dage. „Der har De paa min Sjæl Ret; der maa arbeides, og jeg veed sandelig ikke, hvorfor vi ikke allerede for længe siden har arbeidet?" — „Jeg ikke heller!" — Nu greb den lille Mand sig an, traadte hen til Pulten, og smurte et halvt Ark fuldt, som jeg giemmer til evig Amindelse, og sætter en Priis af ti Ducater paa, hvis nogen er istand til at dechifferere meer end tyve enkelte Ord deraf; Mening tales ikke om. Nu skiød Hs. Excellence det halve Ark hen til mig, med de Ord: Bliv De nu ved, som jeg har begyndt! og derved blev det. Om Søndagen, den femtende Dag efter vor frivillige Indsperring, kom Erkebiskop Christowicz af Temeswar med sit hele Capitel, og vilde tale med Hs. Excellence. Det kunde ikke skee formedelst det Costume, hvori Hs. Excellence endnu befandt sig. Jeg maatte altsaa complimentere denne Prælat. Hans Ærinde bestod i den Bøn, igien at skiænke Staden sin Nærværelse, efterdi den simple Mand i alle Tilfælde appellerede til Hs. Excellences Retfærdighedskiærlighed. Dette blev da ogsaa udført Dagen efter, og den ædle Ridder holdt igien tillige med sin Staldmester sit Tog ind i Staden, og gav enhver hemmelige Vink om de vigtige Ting, vi havde forrettet i Havehuset. Men for at lade os vederfares al mulig Retfærdighed, maa jeg tilstaae, at vi dog ikke sadde saa ganske

uden Hensigt der, og tilbragte hele fjorten Dage uden at arbeide, ligesom hine Arbeidere i Viingaarden. Hvad var da vel vor Bestemmelse? Efterat have spiist Frokosten, smeddede vi Breve sammen til den gode Maria Theresia. Deri blev da hverken sparet paa Hykkerie eller Intrigue for paa en fiin Maade at udlokke dette eller hiint for hans Excellence; og meget lykkedes.

Selv fortalte han mig følgende: Engang gik han henimod Aften igiennem den keiserlige Borg i Wien, just i det Øieblik da Baronesse Grosz, Keiserindens Yndlings Kammerfrue, steg i Vognen for at kiøre ud. Hun raabte: „Grev Nitzki, hvis De vil søge om noget hos Keiserinden, saa gaae De nu op til hende; hun er i overordentlig godt Lune." — Dette lod Nitzki sig ikke sige to Gange. Han lod sig mælde, fik Audients, og Keiserinden lod ham i Begyndelsen slet ikke komme til Orde: „Min „kiære Nitzki! Han kommer mig ret beleiligt. „Jeg har faaet Brev fra Italien; min Svigerdat„ter har faaet en Erkehertug; det er en stor Lykke; „Omstændighederne ved hendes Svangerskab vare saa„ledes at jeg frygtede for Alt."

Nitzki: „O hvor lykkelig er jeg ikke, at jeg i dette glade Øieblik kan kaste mig for Deres Majestæts Fødder. Gud være lovet! Jeg føler mig

ganske opmuntret, og det er første Gang i en Tid af tre Maaneder."

M. Th. „Nu hvad feiler ham da? Der er formodentlig et Obergespannschaft ledigt i Ungarn, og dette kan han just nu bruge til sin Søn eller Svigerson?"

Nitzki: „Ak Deres Majestæt! De er en lykkelig Moder, og jeg — en ulykkelig Fader. Den Ulykke, jeg har lidt med min ældste Søn, tør jeg ikke omtale, Deres Majestæt kiender den; men De veed ikke at jeg endnu maa betale hans efterladte Giæld. Min anden Søn og hans Kone ere slette Huusholdere og have en Mængde Børn, som jeg maa føde. Jeg veed hverken ud eller ind; ogsaa trykker det mig meget haardt, at jeg endnu er Deres Majestæt 80000 Gylden skyldig for Jesuitergodser." (NB. denne Summa udtalte han saaledes, at Keiserinden maatte forstaae 18000; saaledes har han fortalt mig).

M. Th. Kom mig nu ikke med nogen Klagesang derfor. Han bærer sig altid ad, som om han skulde sulte ihjel. Jeg vil skiænke ham de 18000 Gylden; og lad mig saa have Ro."

Nitzki: „Jeg kaster mig for Deres Majestæts Fødder og takker allerunderdanigst. Deres Majestæt er den største, bedste og naadigste Monarkinde i Ver-

den. Men de skiønneste Handlinger blive ofte forstyrrede af Misundelige; og jeg veed for vist at Hofkammeret vil giøre saa mange Omstændigheder i Anledning af denne Gave, at Deres Majestæt bliver berøvet en af Deres skiønneste Handlinger og jeg Opfyldelsen af mit eneste Ønske i denne Verden.

M. Th. „Naa! hvad vil han da, at jeg skal giøre?"

Nitzki: „O! dersom Deres Majestæt vil have den allerhøieste Naade for mig, kun at underskrive et Par Ord, da skal hverken Hofkammeret eller hele Monarkiet meer kunne røve mig den Lykke, at være bleven reddet af min Nød ved min Monarkinde."

M. Th. „Ih! sæt han da op, hvad der er nødvendigt dertil."

Nitzki gik ud i Forgemakket, skrev denne Gave i et Par Timer, og producerede den paa behørigt Sted. Derpaa fulgte rigtig nok fire Uger efter en Befaling til Greven, strax at indfinde sig hos Hds. Majestæt Keiserinden. Da han traadte ind:

M. Th. Men hvad tænker han paa Nitzki? Han har der sendt en Seddel hen, at jeg har skiænket ham 80000 Gylden, og det har jeg sandelig ikke

tænkt paa. — Jeg vil ikke skiænke ham saadan en Sum for ingen Ting. Talen var om 18000.

Nitzki: „Deres Majestæt vilde allernaadigst erindre Dem, at jeg bad om at min Giæld maatte blive mig skiænket, som ifølge Acterne i Hofkammeret beløber sig til netto 80000 Gylden. Jeg kunde jo ikke tale om nogen anden Summe, end om min Giæld. Jeg var saa lykkelig; thi Deres Majestæt havde med egen Haand stadfæstet min Lykke."

M. Th. Har jeg underskrevet det, og der staaer 80000 Gylden, saae bliver det derved, og Skylden er min fordi jeg ikke bedre saae mig for; men der er dog Forskiel imellem 18000 og 80000 Gylden. Gaae han i Guds Navn.

Og nu var Grev Nitzki et Fjerdingaar i Unaade, det vil sige, han kom ikke til Hoffet og fik ingen Audienz, naar han lod sig mælde hos Keiserinden. Men de 80000 Gylden beholdt han, og hans Unaade varede ikke længe.

Endnu maa jeg tilføie om Manden, at han var fuldkommen ufølsom for et godt Rygte og loe af, naar hans Kammertjener undertiden refererede ham, at man offentlig paa Kaffehuset havde talt ilde om ham, og kaldt ham en Landsforrædder o. s. v. — „Hvad kommer det Dig ved, eller hvad „har Du nødigt at fortælle mig det igien? Lad

„Folk sige hvad de ville, og skye Du de Steder, „hvor Du formoder, man taler ilde om mig, jeg „selv bryder mig kun lidt om, enten man taler godt „eller ondt om mig.“

Følgende Trykfeil ville Læserne behage at rette:
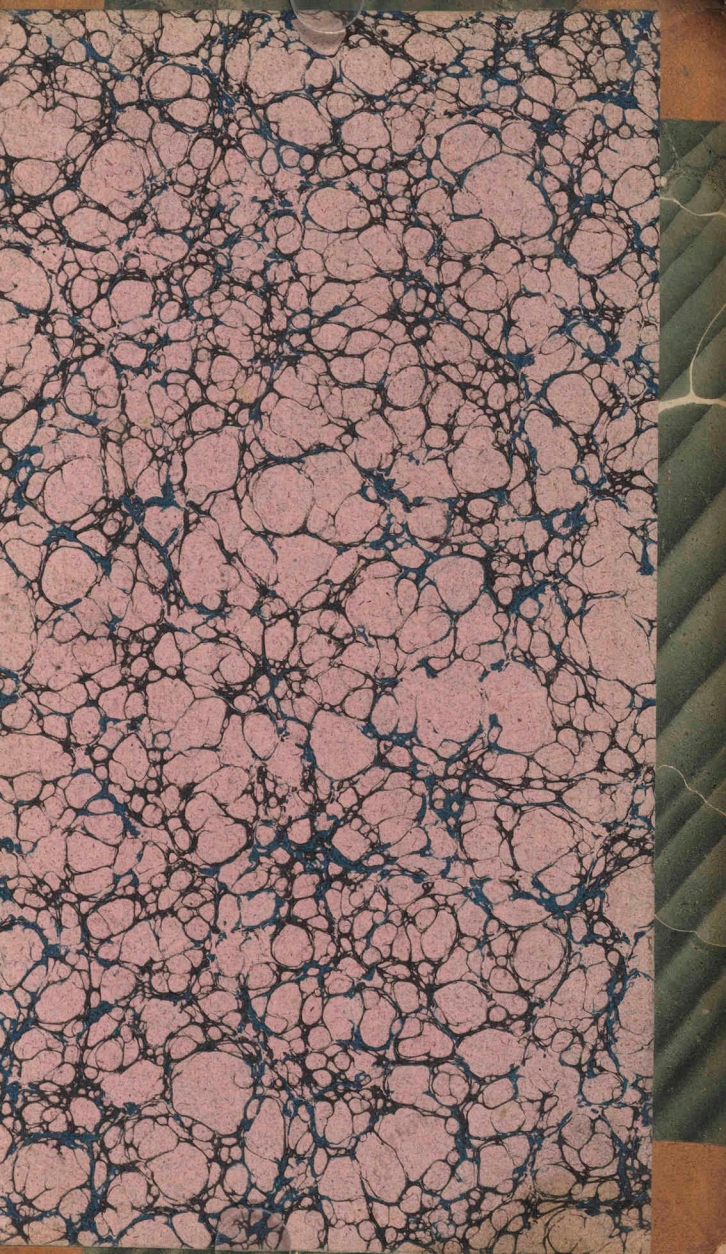
Side 171 Lin. 13 Kionne læs Kionnere.
— 195 Lin. 4 leverede læs levnede.
— 233 Indtryk — Vilhelm læs Indtryk, Vilhelms.